

BIULETYN

URZĘDU PATENTOWEGO

Wydawnictwo Urzędu Patentowego
Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej

Nr 25 (183) Warszawa 1980

BIULETYN

URZĘDU PATENTOWEGO

Warszawa, dnia 01.12.1980 r.

Nr 25 (183) Rok VIII

Ogłoszenia o zgłoszonych w Polsce

I. Wynalazkach do opatentowania

II. Wzorach użytkowych do ochrony

I. WYNALAZKI

Dział A

PODSTAWOWE POTRZEBY LUDZKIE

A01K P. 222393 01.03.1980

Pierwszeństwo: 02.03.1979 — USA (nr 17.004)

American Cyanamid Company, Wayne, Stany Zjednoczone Ameryki.

Sposób synergicznego zwiększania szybkości wzrostu wagi i efektywności wykorzystania pożywienia przeżuwaczy

Sposób według wynalazku polega na tym, że przeżuwaczom o wadze od 180 kg do 500 kg podaje się pozajelitowo zwiększającą rozwój ilość związku lub kompozycji wybranej z grup obejmujących: 1) progesteron plus benzoesan estradiolu 2) testosteron plus benzoesan estradiolu, 3) dwuetylostilbestrol i 4)

3,4,5,6,7,8,9,10,11,12-dekahydro-7,14,16-trójhidroksy-3-metylo-1H-2-benzocyklotetradecynon-1 i równocześnie przeżuwaczom podaje się doustnie w/lub z pożywieniem zwiększającą wzrost wagi ilość antybiotyku wybranego z grup obejmujących AV290, siarczan antybiotyku AV290, kompleks antybiotyków AV290 — syntan, siarczan alkilu antybiotyku AV290 lub alkilowe pochodne antybiotyku AV290 i ich mieszaniny. (7 zastrzeżeń)

A01N P.212112 23.12.1978

Pierwszeństwo: 24.12.1977 — Wielka Brytania (nr 53902/77)
25.07.1978 — Wielka Brytania (nr 31015/78)

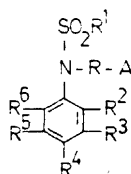
Fisons Limited, Londyn, Wielka Brytania.

Srodek szkodnikobójczy lub regulator wzrostu roślin i sposób wytwarzania sulfonanilidów

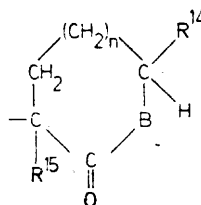
Sulfonanilidy o ogólnym wzorze 1 i ich sole, w którym to wzorze R^1 oznacza grupę alkilową lub pewne inne grupy, R oznacza grupę alkilenową, lub alkenylenową, A oznacza grupę $-\text{COOH}$, $-\text{COO-alkil}$, $-\text{CSSH}$, $-\text{CN}$ lub pewne grupy pokrewne, albo $R-A$ oznacza grupę o ogólnym wzorze 2, w którym R^{14} oznacza atom wodoru, grupę alkilową lub aryłową, B oznacza tlen lub grupę $=\text{NR}^{15}$, w której R^{15} oznacza atom wodoru lub grupę alkilową, a n oznacza 0, 1 lub 2 oraz $R^2 - R^6$ oznaczają wodór, grupę alkilową, atom chlorowca lub pewne inne grupy, stanowią sub-

stancję czynną środków szkodnikobójczych i regulatorów wzrostu roślin, a zwłaszcza środków chwastobójczych i grzybobójczych.

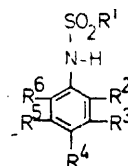
Sulfonanilidy o wzorze 1 wytwarza się przez poddanie sulfonamidu lub jego soli o wzorze 3, w którym wszystkie symbole mają wyżej podane znaczenie reakcji ze związkiem chlorowcowym o wzorze $X-R-A$, w którym X oznacza atom chlorowca, a R i A mają wyżej podane znaczenie. (4 zastrzeżenia)

WZOR 1

WZOR 2

WZOR 3

A01N P. 222504 06.03.1980

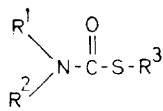
Pierwszeństwo: 08.03.1979 — RFN (nr P 2909158.5)
BASF Aktiengesellschaft, Ludwigshafen, Republika Federalna Niemiec.

Srodek chwastobójczy

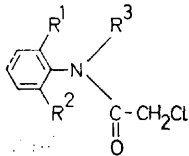
Srodek chwastobójczy w postaci trwałej wodnej zawiesiny zawierającej 20—50% wagowych 1-fenylo-4-amino-5-chloropirydazonu-6 albo 1-fenylo-4-amino-5-bronopirydazonu-6, 2—10% wagowych dyspergatora, 0,5—5% wagowych kwasu krzemowego oraz 0,5—5%

wagowych polimeru blokowego z glikolu propylenowego, tlenku propylenu i tlenku etylenu według wynalazku charakteryzuje się tym, że dodatkowo zawiera **tiolokarbaminian** o wzorze ogólnym 1, w którym **R¹** oznacza grupę alkilową zawierającą do 4 atomów węgla, **R²** oznacza grupę alkilową zawierającą do 4 atomów węgla albo grupę cykloheksylową, a **R³** oznacza grupę alkilową zawierającą do 4 atomów węgla, grupę **2,3-dwuchloroallilową** albo grupę **2,3,3-trójkloroallilową**, albo chloroacetanilid o wzorze ogólnym 2, w którym **R¹** i **R²** oznaczają grupę metylową lub etylową, a **R³** oznacza grupę alkilową zawierającą do 3 atomów węgla albo grupę alkoksyalkilową zawierającą do 4 atomów węgla albo **2,6-dwunitroanilinę** o wzorze 3, w którym **R¹** oznacza atom wodoru lub grupę alkilową zawierającą do 5 atomów węgla, **R²** oznacza grupę alkilową zawierającą do 5 atomów węgla, a **R³** i **R⁴** oznaczają ewentualnie podstawioną przez chlorowec grupę alkilową zawierającą do 2 atomów węgla, przy czym stosunek wagowy obu substancji czynnych wynosi 4:1 do 1:2.

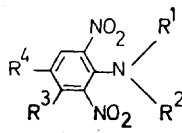
(1 zastrzeżenie)

WZOR 1

WZOR 2

WZOR 3

A01N P.222732 15.03.1980

Pierwszeństwo: 16.03.1979 — Japonia (nr Sho-54-31566)

Sumitomo Chemical Company Limited, Osaka, Japonia.

Owadobójcza emulsja typu olej w wodzie i sposób jej wytwarzania

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania owadobójczej emulsji, która nie zawierałaby w swoim składzie rozpuszczalnika organicznego, o dużej stabilności, łatwym stosowaniu wykazującej takie działanie owadobójcze i roztoczobójcze jakiego wykazują stosowane dotychczas kompozycje.

Owadobójcza emulsja typu olej w wodzie zawiera jako owadobójczy ciekły składnik 1—50% wagowych co najmniej jednego związku fosforoorganicznego o rozpuszczalności w wodzie o temperaturze 10°C wynoszącej 1000 ppm lub mniejszej, oraz 2—10% wagowych alkoholu poliwinylowego lub gumy arabskiej, 0,1—20% wagowych zagęszczacza i wodę do 100%.

Sposób wytwarzania emulsji według wynalazku polega na tym, że co najmniej jeden związek fosforoorganiczny stosowany jako owadobójczy ciekły składnik, dodaje się do wodnego roztworu alkoholu poliwinylowego lub gumy arabskiej i całość miesza się w po-

kojowej lub podwyższonej temperaturze, do czasu otrzymania emulsji składnika aktywnego, a następnie dodaje się środek zagęszczający.

(9 zastrzeżeń)

A21D P.222731 15.03.1980

Pierwszeństwo: 15.03.1979 — Szwajcaria (nr 2505/79-7) 16.05.1979 — RFN (nr P 29 19845.6)

Gebrüder Bühler AG, Uzwil, Szwajcaria (Werner Seiler).

Sposób wytwarzania mąki do panierowania oraz układ urządzeń do wytwarzania mąki do panierowania

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania sposobu wytwarzania mąki do panierowania w procesie ciągłym przy jednoczesnym uzyskaniu lepszej struktury i jednolitego zabarwienia mąki.

Sposób wytwarzania mąki do panierowania mniej lub bardziej ziarnistej zwanej również bułką tartą polega na tym, że surowiec zawierający skrobię, występujący pod postacią mąki, drobnej kaszki i/lub śrutu zwilża się do zawartości wody 20—50 wagowych przy jednoczesnym tworzeniu się aglomeratów, aglomeraty wypieka się ogrzewając w wilgotnej atmosferze, następnie sieszy się, a z wysuszonego produktu, ewentualnie po zgranulowaniu uzyskuje się mąkę do panierowania o wymaganej wielkości aglomeratów.

Układ urządzeń do wytwarzania mąki do panierowania względnie bułki tartej składa się z dozownika (10) urządzenia (16) do nawilżania surowca, urządzenia rozpulchniającego (20), urządzenia do wypieku (30), ewentualnie z rozpulchniacza (50), z suszarki (51) oraz przesiewacza wielositowego (60).

(29 zastrzeżeń)

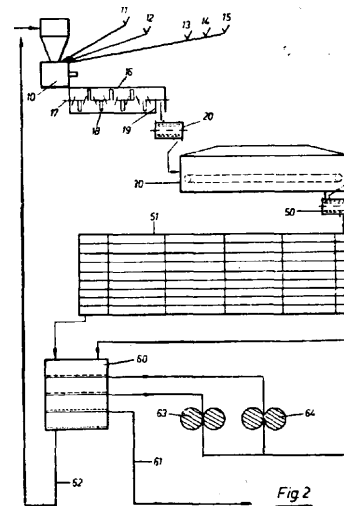

Fig 2

A21D P.222903 21.03.1980

Pierwszeństwa: 22.03.1979 — Austria (nr A2143/79)

Vereinigte Nahrungsmittelindustrie Aktiengesellschaft, Wiedeń, Austria.

Sposób przeprowadzania procesu dojrzewania zaczyna i urządzenie do przeprowadzania sposobu dojrzewania zaczynu

Przedmiotem wynalazku jest sposób i urządzenie do prowadzenia procesu dojrzewania zaczynu służącego do wyrobu chleba.

Sposób według wynalazku polega na tym, że **zaczyn** w pierwszym etapie procesu przetłacza się pod ciśnieniem pompowania poprzez przestrzeń pustą, w **której** następuje proces fermentacji zaczynu. Ponadto **zaczyn** ten w postaci pasma ciasta jest podczas przechodzenia przez przestrzeń pustą chłodzony na co **najmniej** jednym jej odcinku, a następnie w drugim etapie procesu jest poddawany fermentacji.

Urządzenie według wynalazku cechuje się **tym**, że **dla** pierwszego etapu procesu ma zbiornik fermentacyjny w postaci rury (1), **wygiętej**, w kształcie litery **U** lub mający kształt węzłownicy, przy czym na co najmniej pewnej części długości rury (1) zainstalowane jest urządzenie ochładzające (3) z regulatorem temperatury (12). Ponadto dla drugiego etapu **procesu** przewidziany jest korzystnie tank fermentacyjny (5), przyłączony za rurą (1).

(13 zastrzeżeń)

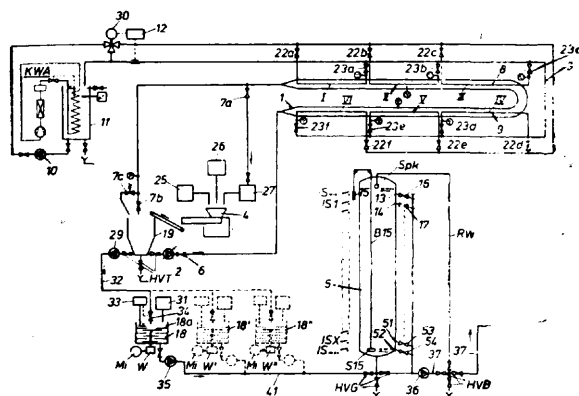

Fig 1

P.215724

10.05.1979

Nordischer Maschinenbau Rud. Baader GmbH + CO
i.G., Lubeka, Republika Federalna Niemiec.

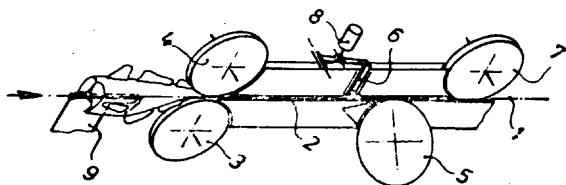
Sposób i urządzenie do filetowania ryb

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie zwiększenia wydajności procesu filetowania.

Sposób według wynalazku charakteryzuje się tym, że filety po wykonaniu cięć filetujących brzucha i grzbietu w obszarze końca jamy brzusznej ryby, przecięcia pręgi mięsnej łączącej filety z kręgami grzbietowymi, odpadają się za pomocą cięć zębowych w obszarze jamy brzusznej od bocznych wyrostków kręgowych i żeber i potem przy przecięciu pręgi mięsnej od korzenia ogonowego do tyłu jamy brzusznej całkowicie oddziela się od szkieletu ościowego.

Urządzenie charakteryzuje się tym, że pomiędzy nożami filetującymi brzuch (3), lub nożami filetującymi grzbiet (4) i nożami oddzielającymi (7), służącymi do oddzielania filetów na korzeniu ogonowym, usytuowana jest taśma prowadząca (2), bez końca dla kręgosłupa ryb, a noże oddzielające (6), służące do oddzielenia pręgi mięsnej usytuowane są pomiędzy nożami filetującymi brzuch (3) lub nożami filetującymi grzbiet (4) i nożami zębowymi (5) i połączone są synchronicznie elementami sterującymi (8) z przenośnikiem (1), które je doprowadzają przed przybyciem końca jamy brzusznej każdej ryby do położenia krzyżującego na taśmie prowadzącej (2).

(5 zastrzeżeń)

A22C

P.215993

31.05.1979

Instytut Przemysłu Mięsnego i Tłuszczowego, Warszawa, Polska (Edmund Kosiba, Ryszard Jaworek, Mieczysław Janicki, Henryk Mikusek, Antoni Bronicki).

Sposób i urządzenie do oddzielania mięsa od kości

Przedmiotem wynalazku jest sposób oddzielania resztek mięsa od kości oraz urządzenie do oddzielania mięsa od kości w celu otrzymania dodatkowych ilości mięsa zdolnego do przetworstwa mięsnego.

Sposób polega na tym, że kości poddaje się w czasie 30 do 60 minut ruchowi obrotowemu w płaszczyźnie pionowej z prędkością obwodową 0,7 do 2,5 **m/sek**, podczas którego opadające kości ocierają się o siebie i powierzchnię walca oraz działaniu pary wodnej o temperaturze **100—120°C**.

Korzystnym jest dodawanie podczas procesu także wody o temperaturze **80—100°C** w ilości 10 do 25% załadowanej masy kości. Otrzymaną pulpę wyładowuje się z urządzenia i poddaje dalszej obróbce technologicznej.

Urządzenie do oddzielania mięsa od kości składa się z poziomego walca (2) o ścianach litych obracającego się na rolkach (6), wyposażonego na wewnętrznych powierzchniach czołowych i bocznej w łopatki (10) oraz mającego na powierzchniach czołowych otwory za i wyładowcze z obramowaniami będącymi elementami wsporczymi dla układu napędowego (15), łyżkę wyładowczą (20). Walec (2) wyposażony jest w przewody rurowe (18) i (19) z zewnętrznym systemem regulacyjnym doprowadzające parę wodną i gorącą wodę, przy czym od zewnątrz walec (2) pokryty jest izolacją termiczną osłoniętą blachą nierdzewną. Na obu ścianach czołowych zamontowane są pokrywy uszczelniające (7).

(2 zastrzeżenia)

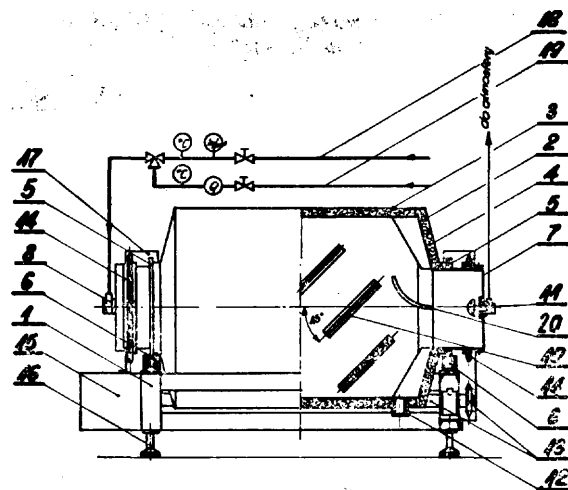

Fig 1

A22C

P. 821702 T

29.01.1980

Przedsiębiorstwo Przemysłowo-Handlowe „Centrala Rybna”, Poznań, Polska (Mieczysław Maciejowski, Jan Mizera, Iraida Kamińska, Zofia Wąsik, Janina Hapon, Teodor Narożny, Jerzy Bocheński, Tadeusz Cyran).

Urządzenie do odłuszczenia ryb

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania prostego urządzenia, które pozwoliłoby uzyskiwać wysoką wydajność odłuszczenia mechanicznego różnego rodzaju ryb bez zwiększenia ręcznych poprawek odłuszczenia.

Urządzenie do odluszczenia ryb stanowiące nieobrotowy pionowy bęben ze ścianą wewnętrzną o powierzchni ściernej, pochyloną zbicie ku dołowi i ograniczoną od dołu obrotową tarczą charakteryzującą się tym, że bęben (1) wyposażony jest w rozgarniacze (5) o kształcie wydłużonym w pobliżu ściany wewnętrznej, natomiast wał napędzający (3) z zamocowaną na nim tarczą obrotową (4) wyposażoną obwodowo w osłonę rozdzielczą (13) jest osadzony przesuwnie poosiowo w łożysku (10) i kole napędowym (11) oraz jest połączony z mechanizmem podnoszenia — opuszczania (12) obrotowej tarczy (4) a pod tarczą znajduje się przepływowy zbiornik (5) łuski, dookoła którego jest usytuowana zsuwnia (16) ryb.

(3 zastrzeżenia)

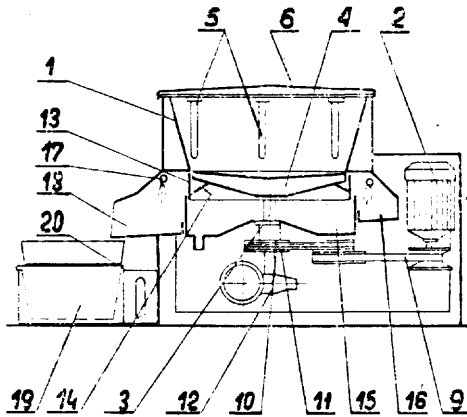

Fig. 1

A23B

P.215191

23.05.1979

Zgłoszenie dodatkowe do zgłoszenia nr P. 213243

Polska Akademia Nauk Instytut Katalizy i Fizykochemii Powierzchni, Kraków, Polska (Jerzy Wojciechowski, Mieczysław Zawadzki, Jerzy Haber, Czesław Wydmański, Teodozja Wołos).

Sposób gazowania etylenem magazynów owoców głównie bananów

Przedmiotem wynalazku jest sposób gazowania etylenem magazynów owoców głównie bananów przez desorpcję etylenu ze złoża węgla aktywnego.

Sposób według wynalazku polega na prowadzeniu desorpcji etylenu powietrzem, które rozdziela się na dwa strumienie, z których jeden przepływa przez złożę węgla aktywnego porrywając etylen, a drugi strumień przechodzi przez rurkę łączącą przestrzeń przed i za złożem, przy czym oba strumienie łączą się w przestrzeni za złożem węgla aktywnego.

Sposób według wynalazku zabezpiecza prowadzenie procesu gazowania etylenu w całym przedziale czasu poniżej granic wybuchowości.

(1 zastrzeżenie)

A23J

P.221619 T

25.01.1980

Akademia Rolnicza, Szczecin, Polska (Edward Kolański, Kazimierz Lachowicz, Leszek Kamiński).

Sposób wytwarzania formowanych wyrobów z mrożonych farszów rybnych

Przedmiotem wynalazku jest sposób wytwarzania wyrobów formowanych z mrożonych farszów rybnych z pominięciem procesu rozmrażania.

Sposób według wynalazku polega na tym, że białko skrobię i tłuszcz oraz inne znane dodatki przeprowadza się w drodze emulgowania w postaci niezamarzającego w niskich temperaturach plastycznego kompleksu białkowo-skrobiowo-tłuszczowego, w którym stosunek białka do skrobi wynosi 10 : 1 do 1 : 1, a najkorzystniej 2,5 : 1, tłuszczu do skrobi 6 : 1 do 0,2 : 1, a najkorzystniej 1 : 1, białka do tłuszczu 8 : 1 do 1 : 2, a najkorzystniej 3 : 1, a następnie schładza wytworzony kompleks do temperatury minusowej optymalnie -20 do -25°C.

Otrzymaną masę plastyczną łączy się z rozdrobnionym mrożonym mięsem w stosunku od 1 : 19 do 1 : 2, a najkorzystniej 1,5 : 8,5 i formuje w porcję znanym sposobem.

(1 zastrzeżenie)

A613

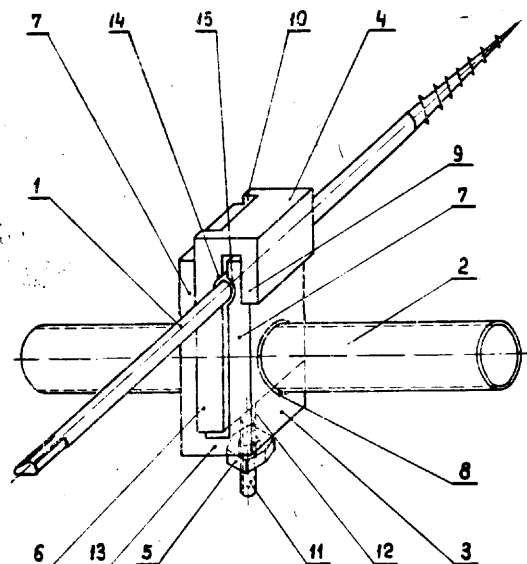
P.220844 T

27.12.1979

Akademia Medyczna we Wrocławiu, Wrocław, Polska (Stanisław Konzał, Bohdan Bełtowski, Zygmunt Bińczyk).

Chirurgiczne złącze krzyżowe do mocowania elementów stabilizacji zewnętrznej

Złącze według wynalazku składa się z dwóch zażebiających się ze sobą obejm (3, 4) oraz nakrętki (5) i dwóch elementów długich, np. pręta (1) i rury (2). Pierwsza obejma (3) o kształcie dwuramiennych widełek ma w ramionach (7) jednakowe otwory (8), współśrodkowe względem siebie, a w poprzecznym ramieniu (13) otwór (12) na gwintowany pręt (11) drugiej obejmy (4). Druga obejma (4) ma kształt nierównomiernych widełek, przy czym dłuższe ramię (6) wciśnięte jest pomiędzy ramiona (7) pierwszej obejmy (3), a krótsze ramię (9) obejmuje jedno z jej ramion (7).

Dłuższe ramię (6) ma otwór (9) usytuowany stosownie do otworów (9) pierwszej obejmy (3) i równy im oraz ma na wierzchołku gwintowany pręt (11), z jednego boku ma prostokątne wgłębienie (10), o szerokości równej szerokości ramienia (7) pierwszej obejmy (3), zaś z drugiego boku ma nacięty kanał (14) leżący naprzeciwko kanału (15) wykonanego w ramieniu (7) pierwszej obejmy (3).

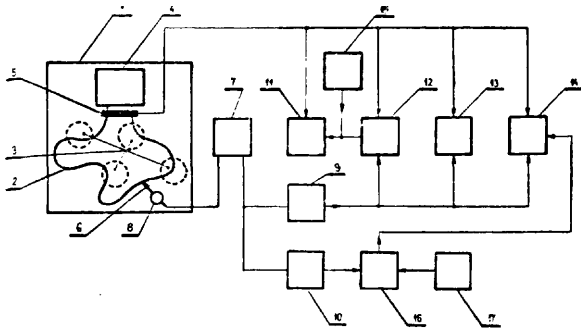
(1 zastrzeżenie)

A61B P.221599 T 24.01.1980

Politechnika Wroclawska, Wrocław, Polska; Akademia Wychowania Fizycznego, Wrocław, Polska (Józef Smulkowski, Tadeusz Bober, Zbigniew Nowacki).

Urządzenie do pomiaru dokładności i czasu odpowiedzi ruchowej człowieka na siłowe zakłócenia zewnętrzne

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie zwiększenia dokładności i szybkości badania koordynacji wzrokowo-ruchowej oraz kontroli ruchów dowolnych osób, zwłaszcza sportowców, kierowców itp.

Istota wynalazku polega na tym, że tor ruchu kontrolowanego, po którym ma być prowadzony suwak, jest wykonany w postaci przewodzącej ścieżki (2), zasilanej napięciem o wielkiej częstotliwości, oraz umieszczonej w sąsiedztwie źródła pola magnetycznego (3), natomiast suwak jest wyposażony w pojemnościowo-indukcyjną sondę (6). Sonda (6) jest połączona poprzez wzmacniacz (7) i formując układy (9, i 10, 16) z licznikami (11, 12, 13, 14). Liczniki te mierzą czas trwania operacji, czas przebywania suwaka poza ścieżką, ilość zejść suwaka ze ścieżki oraz współczynnik błędu.

Wynalazek znajduje zastosowanie do badań psychotechnicznych w medycynie, biomechanice, sporcie i ergonomii.

(2 zastrzeżenia)

A61K P. 212784 12.01.1979

Akademia Medyczna we Wrocławiu, Wrocław, Polska (Roman Witek, Alfons Kubis, Andrzej Nespiak, Eugeniusz Baran, Serafin Krupa).

Sposób wytwarzania kompleksu działającego grzybobójczo i grzybobójczo na grzyby chorobotwórcze

Sposób według wynalazku polega na tym, że najpierw przeprowadza się hydratację grup polarnych metylocelulozy przez jej zawieszenie w wodzie w temperaturze 4 do 10°C i uzyskanemu żelowi nadaje się równomierną lepkość przez mieszanie bez odpuszczenia do absorpcji powietrza, a następnie wytwarza się związek kompleksowy przez dodanie dwuetanoloaminy, podgrzewając żel do temperatury co najmniej 18°C, przy ciągłym mieszaniu bez absorpcji powietrza aż do uzyskania mieszaniny homogennej. Dla terapii stosuje się 0,1 do 5% wag. metylocelulozy i 5 do 30% wag. dwuetanoloaminy.

Kompleks w postaci żelu, emulsji lub maści stosowany jest do leczenia grzybic skóry, błon śluzowych, przewodu pokarmowego, oddechowego i zewnętrznych dróg rodnych.

(2 zastrzeżenia)

A61K P.215395 04.05.1979

Akademia Medyczna, Wrocław, Polska (Roman Witek, Alfons Kubis, Andrzej Nespiak, Eugeniusz Baran, Serafin Krupa).

Sposób wytwarzania kompleksu działającego grzybobójczo i grzybobójczo na grzyby chorobotwórcze

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie uzyskania kompleksu działającego grzybobójczo i grzybobójczo, w postaci żelu, emulsji lub maści, stosowanego do leczenia grzybic skóry, błon śluzowych, przewodu pokarmowego, oddechowego i zewnętrznych dróg rodnych.

Sposób według wynalazku polega na tym, że najpierw przeprowadza się hydratację grup polarnych pochodnych celulozy takich jak metyloceluloza, karboksymetyloceluloza i hydroksymetyloceluloza przez ich zawieszenie w wodzie, a uzyskanemu żelowi nadaje się równomierną lepkość przez mieszanie bez dopuszczenia do absorpcji powietrza, a następnie wytwarza się związek kompleksowy przez dodanie etanoloaminy, utrzymując żel w temperaturze około 18°C, przy ciągłym mieszaniu bez absorpcji powietrza, aż do uzyskania mieszaniny homogennej, przy czym stosuje się 0,1 do 5% wagowych pochodnych celulozy i 5 do 30% wagowych etanoloaminy.

(2 zastrzeżenia)

A61K P. 215396 04.05.1979

Akademia Medyczna, Wrocław, Polska (Alfons Kubis, Roman Witek, Andrzej Nespiak, Eugeniusz Baran, Serafin Krupa).

Sposób wytwarzania kompleksu działającego grzybobójczo i grzybobójczo na grzyby chorobotwórcze

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie umożliwienia uzyskania kompleksu działającego grzybobójczo i grzybobójczo w postaci żelu, emulsji lub maści nadającego się do leczenia grzybic skóry, błon śluzowych, przewodu pokarmowego, oddechowego i zewnętrznych dróg rodnych.

Sposób według wynalazku polega na tym, że najpierw przeprowadza się hydratację grup polarnych pochodnych celulozy takich jak metyloceluloza, karboksymetyloceluloza i hydroksymetyloceluloza przez ich zawieszenie w wodzie, a uzyskanemu żelowi nadaje się równomierną lepkość przez mieszanie bez odpuszczenia do absorpcji powietrza, a następnie wytwarza się związek kompleksowy przez dodanie morfoliny, utrzymując żel w temperaturze około 18°C, przy ciągłym mieszaniu bez absorpcji powietrza, aż do uzyskania mieszaniny homogennej, przy czym stosuje się 0,1—5% wagowych pochodnych celulozy i 5—30% wagowych morfoliny.

(2 zastrzeżenia)

A61K P.219739 20.11.1979

Pierwszeństwo: 20.11.1978 — Węgry (Nr CI—1867)

Chinoin Gyogyszer Es Vegyeszeti Termekek Gryara RT, Budapeszt, Węgry

Inkluzyjne kompleksy cyklodekstryno-rumiankowe oraz sposób ich wytwarzania

Inkluzyjny kompleks cyklodekstryno-rumiankowy, zawierający jako cząsteczkę zamykającą cząsteczkę cyklodekstryny, a jako cząsteczkę zamkniętą ekstrakt otrzymany znanym sposobem z surowca rumiankowego oraz sposób wytwarzania inkluzyjnego kompleksu cyklodekstryno-rumiankowego.

Inkluzyjne kompleksy cyklodekstryno-rumiankowe według wynalazku są trwałymi produktami prozko-rumianku.

(13 zastrzeżeń)

A61K
C07D

P. 220526

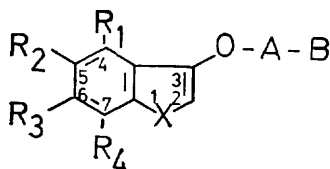
19.12.1979

Pierwszeństwo: 20.12.1979 — RFN (nr P. 2854987.3)

Boehringer Mannheim GMBH, Mannheim, RFN

Środek **diganostyczny** do oznaczania proteolitycznych enzymów i sposób wytwarzania estrów indoksylowych i **tiindoksylowych** aminokwasów i peptydów

Srodek diagnostyczny do oznaczania proteolitycznych enzymów, w postaci chłonnego nośnika, warstwy folii, mieszanki proszkowej, liofilizatu, roztworu albo tabletki odczynnikowej, posiadający jeden albo kilka chromogenów oraz odpowiednią substancję buforową, zawierający jako chromogeny estry indoksylo-**lowe** i/albo tiindoksylo-**lowe** aminokwasów i/albo peptydów o wzorze ogólnym I, w którym R_1, R_2, R_3, R_4 są takie same lub różne i oznaczają każdorazowo atom wodoru albo chlorowca, niską grupę alkilową, niską grupę alkoksylową, grupę arylową, **aryloalkilową**, aryloalkoksylową, hydroksylową, karboksylową, grupę

Wzór 1

karboksy-niskoalkoksylową, aryloalkoksykarbonylową, **aryloalkoksykarbonylo-niskoalkoksylową**, grupę nitrową albo niską grupę **acyloaminową**, albo każdorazowo dwa sąsiadujące podstawniki oznaczają ewentualną resztę benzenową, X oznacza atom siarki albo ewentualnie podstawioną niską grupę alkilową, arylową, aryloalkilową albo acyloową grupę iminową, A oznacza grupę aminokwasową albo peptydową, B oznacza zwykle stosowaną w chemii peptydów grupę zabezpieczającą azot, albo jej pochodną oraz zwykle stosowane substancje pomocnicze i sposób wytwarzania estrów indoksylowych i tiindoksylowych aminokwasów i peptydów o wzorze I.

(3 zastrzeżenia)

A61L

P.220182

06.12.1979

Pierwszeństwo: 08.12.1978 — St. Zjedn. Ameryki
(nr 967656)

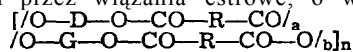
26.09.1979 — St. Zjedn. Ameryki (nr 77055)

Ethicon, Inc., New Jersey, Stany Zjednoczone Ameryki

Elastomeryczna nić chirurgiczna

Przedmiotem wynalazku jest nić chirurgiczna, wytworzona z elastomerycznego polimeru.

Cechę nici według wynalazku stanowi to, że jest ona wykonana z blokowego kopolimeru eterowo-estrowego, zawierającego wiele powtarzających się jednostek eterowo-estrowych o długim łańcuchu i krótkołańcuchowych jednostek estrowych, połączonych ze sobą końcami przez wiązania estrowe, o wzorze

w którym G oznacza dwuwartościowy rodnik, pozostały po usunięciu końcowych grup hydroksylowych z glikolu polioksycyterometylenowego o 2—10 atomach węgla w rodniku alkilenowym i o ciężarze cząsteczkowym 350—6000, R oznacza dwuwartościowy rodnik, pozostały po usunięciu grup karboksylowych z aromatycznego kwasu dwukarboksylowego o ciężarze czą-

steczkowym mniejszym niż około 300, D oznacza dwuwartościowy rodnik, pozostały po usunięciu grup hydroksylowych z alkilodiolu o ciężarze **cząsteczkowym** mniejszym niż około 250, a i b oznaczają liczby całkowite takie, aby zawartość jednostek krótkołańcuchowych wynosiła 50—90% wagowych, zaś n oznacza stopień polimeryzacji polimeru tworzącego **włókn**o.

Cechą nici według wynalazku są następujące właściwości mechaniczne: wydłużenie względne na granicy plastyczności 2—9%, wydłużenie względne na granicy obszaru lepkosprężystego 10—30%, moduł sprężystości 210—1400 MPa, naprężenie zrywające co najmniej około 280 MPa i wytrzymałość węzłów co najmniej około 210 MPa.

Niść według wynalazku jest giętka, miękka, daje się bardzo dobrze wiązać i nadaje się bardzo dobrze do związywania zranionych tkanek.

(27 zastrzeżeń)

A62C

P.222971

24.03.1980

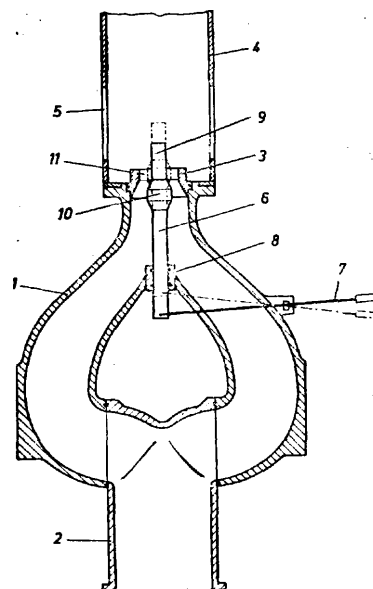
Pierwszeństwo: 28.03.1979 — Austria (nr A 2290/79)

Konrad Rosenbauer K. G., **Leonding**, Austria.

Wyrzutnik piany do gaszenia pożaru

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania **kon-**

strukcji wyrzutnika, w którym możliwy jest dopływ powietrza do strumienia cieczy nie tylko od zewnątrz lecz również do jego wnętrza, a ponadto możliwe jest regulowanie natężenia przepływu stosownie do **warunków**.

Wyrzutnik piany do gaszenia pożaru, wyposażony w rurę wyrzutnikową, zaopatrzoną w otwory do przepływu powietrza, przyłączoną współosiowo do dyszy wylotowej obudowy do doprowadzania płynu, przy czym dyszy wylotowej jest przyporządkowana centralna kształtka rurowa nastawna wzdłużnie, zgodnie z wynalazkiem charakteryzuje się tym, że centralna kształtka rurowa (6) ma pierścieniowy występ sterowniczy (10) o większym od części ustnikowej polu przekroju poprzecznego, lub **temu** podobny, osadzony wsuwalnie w dyszę wylotową (3).

(5 zastrzeżeń)

Dział B
RÓŻNE PROCESY PRZEMYSŁOWE; TRANSPORT

B01D   **P. 214506**   30.03.1979

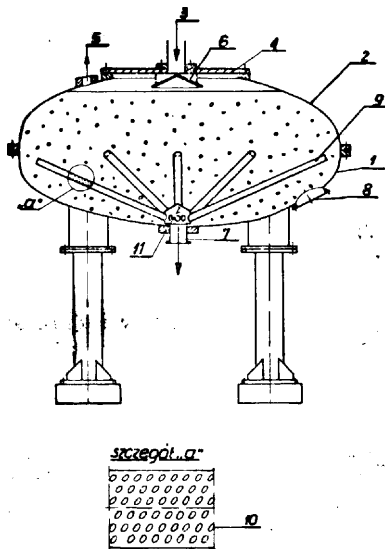
Zakłady Włókien Chemicznych „Chemitex-Celwisko-za”, im. Klementa Gottwalda, Jelenia Góra, Polska {Jerzy Biernacki, Irena Regucka-Grała, Andrzej Simuchin, Marian Tobis).

Filtr

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania konstrukcji filtra o zmniejszonych gabarytach, gwarantującego dobrą wydajność przy maksymalnym wykorzystaniu pojemności.

Filtr przeznaczony do oddzielania ciał stałych z roztworu zwłaszcza do filtrowania kąpieli przedzalnicy w procesie wytwarzania włókien chemicznych składa się z dennicy dolnej (1) i dennicy górnej (2) połączonych ze sobą, przy czym w dennicy górnej (2) umieszczony jest centrycznie przewód doprowadzający (3) roztwór, a bezpośrednio pod nim stożek rozplywowy (6), zaś dno dennicy dolnej (1) jest wyposażone w układ rur (9) zaopatrzonych na całym obwodzie w otwory (10) o kształcie szczelinowym i wymiarach mniejszych niż wielkość złoza filtracyjnego, które zbiegają się promieniście w kopule (11) połączonej przewodem odprowadzającym (7).

(1 zastrzeżenie)

B01D   **P. 215079**   20.04.1979
F21H

Wrocławskie Biuro Projektowo-Badawcze Budownictwa Przemysłowego, Wrocław, Polska (Zbigniew Worutowicz).

Zbiornik do dwustopniowego odgazowywania cieczy, zwłaszcza wody zasilającej kotły

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania konstrukcji zbiornika do dwustopniowego odgazowywania cieczy z umieszczonym wewnątrz zbiornika odgazowywaczem, pozwalającej na prowadzenie w jednym małym gabarytowym zbiorniku całego procesu odgazowywania.

Zbiornik według wynalazku do dwustopniowego odgazowywania cieczy, a zwłaszcza wody zasilającej kotły charakteryzuje się tym, że wewnątrz zbiornika (1) umieszczona jest przegroda (2) dzieląca przestrzeń zbiornika na komory (3) i (4). W komorze (3) odga-

zowania podstawowego umieszczony jest odgazowywacz (5), a w komorze (4) odgazowania dodatkowego ruszt (6) do doprowadzenia medium grzejącego. Odgazowywacz (5) od dołu zaopatrzony jest w syfon (7), którego wylot wyprowadzony jest powyżej poziomu cieczy w zbiorniku (1), a od góry w króciec (8) do odprowadzenia gazów pierwszego stopnia odgazowania, zaś w górnej części komory (4) umieszczony jest króciec (9) do odprowadzenia gazów drugiego stopnia odgazowania.

(2 zastrzeżenia)

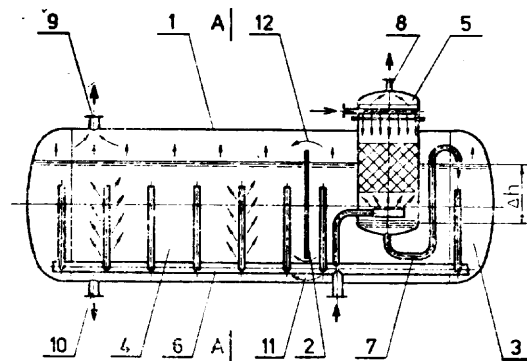

FIG.1

B01D   **P.215248**   27.04.1979

Biuro Studiów, Projektów i Realizacji Inwestycji Przemysłu Nieorganicznego „BIPROKWas”, Gliwice, Polska (Zdzisław Kwaśny).

Urządzenie do zraszania wież

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania urządzenia o dużej stabilności, elastyczności i niezawodności działania.

Urządzenie do zraszania wież o rozwiniętej powierzchni styku fazy gazowej z fazą ciekłą, przykładowo wież wypełnionych pierścieniami ceramicznymi, składające się z szeregu kolektorów, charakteryzuje się tym, że do boków kolektorów (1) z cieczą zraszającą, przyspawane są otwarte od góry i dołu rurki dozuj-

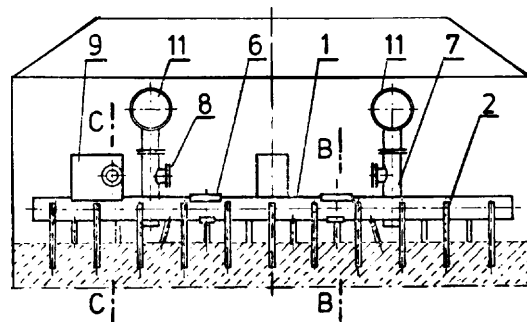

fig.1

jące (2) odpowiednio wygięte tak, że ich wyloty układają się we wzór siatki heksagonalnej dla zapewnienia równomiernego zraszania całej powierzchni złoza. Od dołu kolektory (1) mają rurki spustowe, przy czym rurki dozujące i spustowe są usytuowane w sposób zabezpieczający swobodny spływ cieczy z kolektorów do rurek dozujących (2) a następnie w dół.

(7 zastrzeżeń)

B01D

P.215260

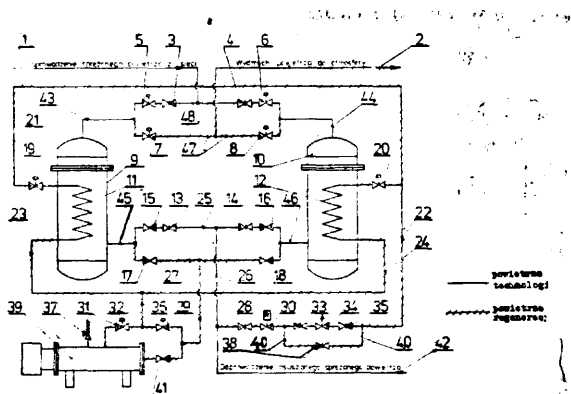
27.04.1979

Biuro Projektów Przemysłu Hutniczego „BIPRO-HUT”, Gliwice, Polska (Ludwik Abramek, Rajmund Klos, Werner Hillebrandt, Leszek Chomicki, Stanisław Zakrawacz).

Sposób i urządzenie do suszenia gazów, a zwłaszcza sprężonego powietrza

Sposób suszenia powietrza według wynalazku z zastosowaniem dwu suszarek wypełnionych złożem osuszającym i nagrzewnicy, polegający na **przemianym** suszeniu powietrza, a następnie regeneracji złoża, przez jego nagrzanie i schładzanie charakteryzuje się tym, że dla polepszenia pracy i regeneracji złoża osuszających pobiera się część, około 20% osuszonego powietrza, która to część powietrza podlega **dekompresacji** z ciśnienia około 6 atm. do około 0,2 atm. przez co schładza się tę część powietrza do temperatury około -50°C i to zimne powietrze stosuje się do schładzania złoża osuszającego, przepuszczając je, przez chłodnicę znajdującą się w aktualnie pracującej suszarce, a następnie, to schłodzone osuszone powietrze podgrzewa się do temperatury 250°C i stosuje się je do regeneracji złoża osuszającego w drugiej suszarce, która aktualnie nie pracuje a złoże jej podlega regeneracji, przy czym to powietrze po przejściu przez ogrzewane regenerowane złoże osuszające, jako zawilgocone jest wypuszczane do atmosfery, zaś po regeneracji to złoże osuszające jest chłodzone odpowiednio zimnym powietrzem pobieranym i **zdekompresowanym** w wyżej opisany sposób.

Urządzenie do suszenia gazu a zwłaszcza powietrza mającego dwie suszarki (9 i 10) wypełnione złożem osuszającym i zaopatrzone każda w chłodnicę (11 i 12) pracujące na przemian, oraz mające nagrzewnicę (39) a także mające układ rurociągu, zaworów dla przemianego kierowania powietrza na nagrzewnicę i układ rozprężający suche powietrze według wynalazku charakteryzuje się tym, że rurociąg (26) osuszonego sprężonego powietrza ma bocznikowe połączenie poprzez kolejno: zasuwę (28) pobierającą suche sprężone powietrze, redukcyjny zawór (30) lewą zasuwę (33), regulacyjny zawór (34), prawą zasuwę (35), rurociąg (22) i poprzez rewersyjny zawór (20) z umownie prawą chłodnicą (12) suszarki (10) a poprzez rurociąg (21) i rewersyjny zawór (19) z umowną lewą chłodnicą (11) suszarki (9), przy czym wylotowy rurociąg (23) lewej chłodnicy (11) i wylotowy rurociąg (24), prawej chłodnicy (12) łączą się poprzez rurociąg (32) i zawór rozdzielczy lewy (31) z nagrzewnicą (39), a poprzez zawór prawy rozdzielczy (36) łączą się z wylotem zwrotnym zaworem (41) nagrzewnicy (39) oraz rurociągiem (29).

Rurociąg (29) łączy się z rozdzielczym rurociągiem (27), który poprzez zawór (17) lewy zwrotny łączy go z króćcem (45) lewej suszarki (9), a poprzez zwrotny zawór (18) z króćcem (46), prawej suszarki (10), zaś króćce (45 i 46) łączą się wzajemnie poprzez lewy, "zwrotny zawór (15) i zasuwę (13), odcinek rurociągu (25) i prawą zasuwę (14), zwrotny zawór (16), przy czym odcinek rurociągu (25) łączy się z rurociągiem (26) osuszonego sprężonego powietrza.

Niezależnie od tego króćce (43), lewej suszarki (9) i króćce (44) prawej suszarki (10) są ze sobą połączone poprzez zawór (7) lewy rewersyjny, odcinek rurociągu (47) oraz zawór (8) prawy rewersyjny, a także równoległe, poprzez zawór (5) rewersyjny lewy i zasuwę (3) lewą, odcinek rurociągu (48) zasuwę (4) oraz rewersyjny prawy zawór (6), przy czym odcinek rurociągu (47) jest połączony z wydmuchową rurą (2), a odcinek rurociągu (48) łączy się z siecią (1) sprężonego powietrza.

(2 zastrzeżenia)

B01D

P.215989

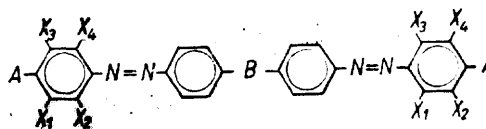
31.05.1979

Wojskowa Akademia Techniczna im. Jarosława Dąbrowskiego, Warszawa, Polska (Roman Dąbrowski, Zygryd Witkiewicz, Anna Ziółek).

Sposób rozdzielania mieszanin substancji organicznych metodą chromatografii gazowej

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania takiej technologii procesu, która umożliwi rozdzielanie mieszaniny różnych substancji chemicznych, polarnych i **niepolarnych** o szerokim zakresie prężności par, w dużo szerszym niż dotychczas przedziale temperatur i w jednej kolumnie chromatograficznej.

Sposób rozdzielania mieszanin substancji organicznych metodą chromatografii gazowej przy użyciu ciekłokrystalicznej pary stacjonarnej naniesionej na stały nośnik, charakteryzuje się tym, że rozdzielanie prowadzi się wobec ciekłokrystalicznej fazy stacjonarnej w postaci związku lub mieszanin związków o wzorze 1, w którym B oznacza grupę $(-\text{CH}_2-)_m$, $(-\text{CH}=\text{CH}-)_m$ lub $(-\text{C}\equiv\text{C}-)_m$, gdzie m oznacza 0, 1 lub 2, A oznacza grupy $\text{RO}-$, $\text{C}_6\text{H}_5\text{O}-$, $\text{C}_6\text{H}_5\text{CH}_2\text{O}-$, $\text{RCOO}-$, $\text{ArCOO}-$, $\text{ROCOO}-$, $\text{ArOCO}-$, w których

Wzór 1

R oznacza prosty lub rozgałęziony rodnik alkilowy zawierający 1—8 atomów węgla, zaś X_1 , X_2 , X_3 i X_4 są jednakowe lub różne i oznaczają atom wodoru lub chlorowca, rodnik metylowy, grupę wodorotlenową lub **cyjanową**.

(2 zastrzeżenia)

B01D

P.221710 T

31.01.1980

Polska Akademia Nauk, Instytut Podstaw Inżynierii Środowiska, Zabrze, Polska (Bolesław Raczyński, Wojciech Biliński).

Sposób zasilania filtrów nasypowych **złożem** o określonej granulacji ziarna oraz urządzenie do napełniania zasobnika filtrów nasypowych frakcjonowanym złożem

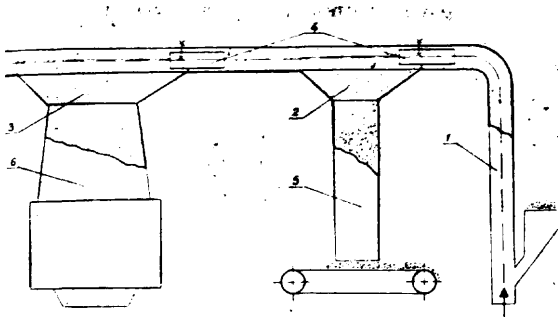
Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania takiego sposobu i urządzenia, które zapewnią dużą niezawodność i ciągłość zasilania filtrów nasypowych złożem o wybranym przedziale wymiarów przy zachowaniu dokładnych wymiarów ziarna podawanego do zasobników filtrów.

Sposób według wynalazku polega na tym, że materiał sypki przenosi się do zasobnika filtru (6) za pomocą transportu pneumatycznego, w którego przewodach (1) następuje rozdzielanie strumienia materiału sypkiego na określone przedziały wymiarowe oraz osadzanie grawitacyjne w komorze (3) rozdzielonej części ziarna podawanego ze składowiska złoża.

Urządzenie według wynalazku wyposażone w transporter pneumatyczny, charakteryzuje się tym, że prze-

wód (1) zaopatrzonej co najmniej w dwie komory osadzące (2) i (3), których wielkość jest regulowana umieszczonymi wewnątrz przewodu (1) przesuwными odcinkami (4) przewodu wlotowego w celu otrzymania w filtrze złoża o określonej granulacji.

(2 zastrzeżenia)

B01F

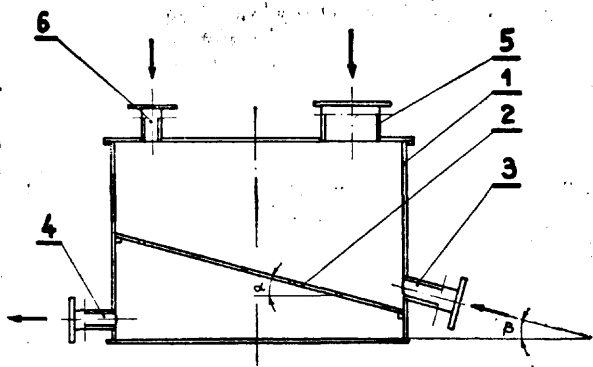
P.215315

30.04.1979

Instytut Ciężkiej Syntezy Organicznej „Błachownia”, Kędzierzyn-Koźle, Polska (Zdzisław Olszowy, Lucjan Kierat, Włodzimierz Cop, Manfred Stajszczyk, Marian Gryta, Bronisław Kałędowski, Janusz Werner, Stefan Doliński).

Przepływowy mieszalnik zwłaszcza do rozpuszczania ciał stałych w cieczy

Mieszalnik przepływowy do mieszania i rozpuszczania ciał stałych w cieczy, z obiegiem wymuszonym cieczy, składający się ze zbiornika, z umocowaną wewnątrz perforowaną płytą, zaopatrzonego w króćce do doprowadzenia i odprowadzenia cieczy oraz w króćce zasypowy ciała stałego, charakteryzuje się tym, że płyta perforowana (2) usytuowana jest w stosunku do płaszczyzny dna zbiornika pod kątem α , zawartym między wartością 0° a 90° , a króćce (3) wlotowy cie-

czy usytuowany jest stycznie do bocznej powierzchni cylindrycznej zbiornika (1) i pod kątem β , w stosunku do płaszczyzny dna zawartym w zakresie 0° — 90° , korzystnie równoległe do płaszczyzny płyty perforowanej (2) i powyżej tej płyty, a króćce wylotowy (4) cieczy usytuowany jest po stronie przeciwległej w stosunku do króćca (3) wlotowego cieczy i poniżej płyty perforowanej (2), natomiast króćce zasypowy (5) ciała stałego zamontowany jest na pokrywie zbiornika (1) po stronie króćca (3) wlotowego cieczy cyrkulowanej.

(1 zastrzeżenie)

B01F

P.215440

08.05.1979

Instytut Badawczy Dróg i Mostów, Warszawa Dyrekcja Okręgowa Dróg Publicznych, Kraków, Polska (Kazimierz Alama, Anna Czuj-Pękalska, Jan Radziszewski, Danuta Paluch, Cecylia Wędzicha, Bohdan Zurek).

Wolnorozpadowa drogowa asfaltowa emulsja kationowa

Zagadnieniem podlegającym rozwiązaniu jest opracowanie kompozycji wolnorozpadowej drogowej asfaltowej emulsji kationowej z zastosowaniem asfaltów parafinowych lub poekstrakcyjnych, która nadawałaby się do otaczania kruszyw o uziarnieniu ciągłym przy względnie niskich ilościach dodatków stabilizujących i upłynniacza.

Emulsja według wynalazku zawierająca asfalt, upłynniacz, wodę i środki stabilizujące, charakteryzuje się tym, że składa się z asfaltu drogowego parafinowego D_p w ilości 50—70 części wagowych, upłynniacza — nafty lub oleju powęglowego w ilości 0,0—4,0 części wagowych, wody w ilości 50—30 części wagowych oraz dodatków stabilizujących emulsję — emulgatora, którym może być poliamina lub dwuamina, względnie poliamina i dwuamina w ilości od 0,3 do 1,0 części wagowych, kwasu solnego w ilości, z którą uzyskuje się pH emulsji 1,5—6,0.

(3 zastrzeżenia)

B01F

P.215441

08.05.1979

Instytut Badawczy Dróg i Mostów, Warszawa, Dyrekcja Okręgowa Dróg Publicznych, Kraków, Polska (Kazimierz Alama, Anna Czuj-Pękalska, Jan Radziszewski, Danuta Paluch, Cecylia Wędzicha, Bohdan Zurek).

Szybkorozpadowa drogowa asfaltowa emulsja kationowa

Zagadnieniem podlegającym rozwiązaniu jest opracowanie kompozycji szybkorozpadowej drogowej asfaltowej emulsji kationowej z zastosowaniem drogowych asfaltów parafinowych lub poekstrakcyjnych i przy stosunkowo małych ilościach upłynniacza i dodatków stabilizujących.

Emulsja według wynalazku zawierająca asfalt, upłynniacz, wodę i środki stabilizujące, charakteryzuje się tym, że składa się z asfaltu drogowego parafinowego D_p lub poekstrakcyjnego D_{ex} w ilości 50—75 części wagowych, upłynniacza — nafty lub oleju powęglowego w ilości 0,2—3,5 części wagowych, korzystnie w okresie letnim w ilości 0,8—1,7 części wagowych i w okresie wczesno wiosennym i jesiennym w ilości 1,5—2,2 części wagowych oraz dwuaminy (emulgatora) w ilości 0,1—0,3 części wagowych i HCl w ilości, z którą uzyskuje się kwasowość emulsji w granicach pH 1,8—6,0.

(3 zastrzeżenia)

B01F

P.215545

11.05.1979

Instytut Włókien Chemicznych, Łódź, Polska (Witold Czastkiewicz, Andrzej Pięta, Ryszard Plebański, Tadeusz Roguski, Małgorzata Starostecka).

Mieszalnik statystyczny

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania takiego mieszalnika statystycznego, którego każdy element mieszający umożliwi trójwymiarowe mieszanie komponentów.

Mieszalnik statyczny do ciągłego mieszania cieczy i gazów w przewodach rurowych o dowolnym przekroju poprzecznym, składający się z elementów mieszających z których każdy stanowi zestaw blach kierujących ułożonych warstwami, charakteryzuje się tym, że blachy kierujące w każdej z warstw są względem siebie równoległe i równocześnie są nachylone względem osi podłużnej przewodu rurowego pod kątem α wynoszącym 30° — 60° , a sąsiadujące ze sobą warstwy blach kierujących obrócone są względem siebie o kąt $(3 = 2\alpha)$, przy czym długość osiowa elemen-

tu mieszającego jest co najmniej równa średnicy hydraulicznej przekroju poprzecznego przewodu rurowego.

Wysokość (d) blach kierujących do odległości (p) między nimi wynosi w każdej z warstw 0,5—2,0. Blachy kierujące są płaskie lub profilowane, przy czym są one pełne i/lub perforowane.

(4 zastrzeżenia)

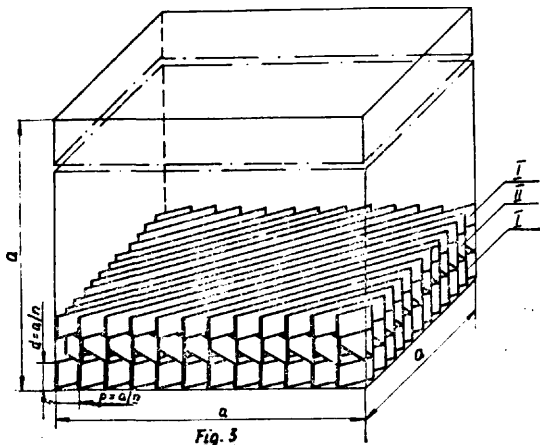

Fig. 3

B01F P.215805 22.05.1979

Instytut Nawozów Sztucznych, Puławy, Polska (Tadeusz Wicha, Tadeusz Lewandowski, Anna Górka).

Mieszalnik do otrzymywania jednorodnych roztworów i zawiesin z substancji stałych, głównie pastowatych

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie skonstruowania takiego mieszalnika, który umożliwia znacznie szybsze uzyskanie jednorodnej masy.

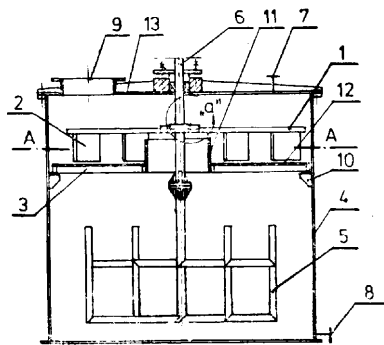

fig 1

Mieszalnik do otrzymywania jednorodnych roztworów z substancji stałych, głównie pastowanych, mający pionowy cylindryczny zbiornik oraz ramowe lub innego typu mieszadło, charakteryzuje się tym, że jest zaopatrzone w przegrodę perforowaną (3) rozdzielającą zbiornik mieszalnika na dwie części: górną wstępnego mieszania i dolną końcowego mieszania. W środku przegrody (3) jest umieszczony perforowany pierścień (11), przez który wprowadzono wał mieszadła (6) mający przegubowo mocowane ramiona (1), w których są umieszczone wymienne łopatki (2), ustawione pod odpowiednim kątem.

(2 zastrzeżenia)

B01J P.215380 05.05.1979

Politechnika Warszawska, Warszawa, Polska (Wincenty Skupiński, Stanisław Malinowski).

Sposób wytwarzania katalizatora zawierającego powierzchniowe związki tytanu

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania prostej technologii otrzymywania katalizatora uwodornienia i polimeryzacji, charakteryzującego się wysoką aktywnością katalityczną i wysoką stabilnością.

Sposób wytwarzania katalizatora zawierającego powierzchniowe związki tytanu o wzorze $(M-C)_nTiCpX_{3-n}$, w którym M oznacza metal żelaza nieorganicznego, Cp oznacza grupę cyklopentadienylową, X oznacza atom chloru, bromu lub jodu a n ma wartość zero, 1 lub 2, polega na reakcji związku o wzorze $CpTiX_3$, w którym Cp i X mają wyżej podane znaczenie, z wodorotlenowymi grupami ligandu, który stanowi żel nieorganiczny, lub na reakcji związku TiX_4 , w którym X ma wyżej podane znaczenie z grupami wodorotlenowymi ligandu, który stanowi żel nieorganiczny, a następnie reakcję wytworzonego związku powierzchniowego z cyklopentadienylosodem lub — potasem w rozpuszczalniku organicznym. (2 zastrzeżenia)

B01J P.221184 T 03.01.1980

Zakłady Azotowe im. F. Dzierżyńskiego, Tarnów, Polska (Ryszard Marcinkowski, Andrzej Kaliszak, Łucja Małuszewska, Władysław Marcisz, Marek Pochwaliski, Albin Jurkowski).

Reaktor chemiczny

Reaktor chemiczny do prowadzenia reakcji trójfazowej z zachodzącą jednocześnie intensywną wymianą ciepła przy małej różnicy temperatur wyposażony jest w 4 do 6 elementów (9) służących do wymiany ciepła, oraz jako przegrody składających się każdy z 4 do 8 połączonych ze sobą równoległe pionowych rur o średnicy 25—65 mm, ustawionych w jednej płaszczyźnie z prześwitem między rurami 5—10 mm, przy czym każdy element skierowany jest swoją płaszczyzną od ścian reaktora z odstępem od ścian reaktora 10—15 mm, a szerokość poszczególnych elementów (9) wynosi do 0,17 średnicy reaktora.

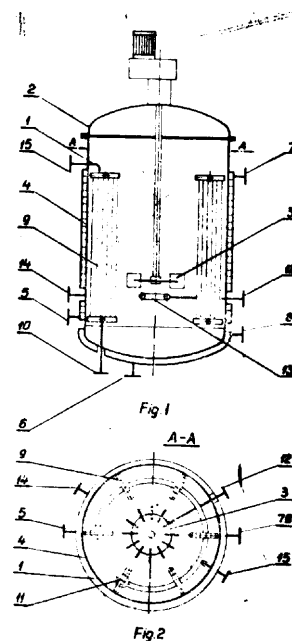

Fig 2

Elementy (9) połączone są ze sobą szeregowo, szeregowo-równoległe lub równoległe w zależności od wymaganych warunków wymiany ciepłej. Reaktor wyposażony jest także w mieszadło turbinowe o 9—24 łopatkach, korzystnie 12—18 łopatkach.

(5 zastrzeżeń)

B01J P. 221342 T 10.01.1980
C01B

Politechnika Szczecińska, Szczecin, Polska, (Józef Kępiński, Kazimierz Kałucki, Waldemar Morawski, Walerian Arabczyk).

Sposób wytwarzania katalizatora do niskotemperaturowej syntezy amoniaku i katalizatorów do niskotemperaturowej syntezy

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie wytwarzania katalizatora warstwowego trój- lub wieloskładnikowego do niskotemperaturowej syntezy amoniaku.

Sposób według wynalazku polega na politermicznej redukcji związku warstwowego typu grafit — chlorek metalu przejściowego lub związku warstwowego typu grafit — chlorek metalu przejściowego na nośniku z tlenków metalicznych I i/lub II i/lub III i/lub IV grupy układu okresowego w temperaturze podwyższonej do 700°C i wprowadzeniu pod próżnią do składu warstwowego w temperaturze nie wyższej niż 700°C dowolnego metalu o temperaturze topnienia nie wyższej niż 600°C.

Katalizator wytworzony sposobem według wynalazku składa się z 10—90 części wagowych zredukowanego związku warstwowego typu grafit — chlorek metalu przejściowego, korzystnie na nośniku z tlenków metalicznych I i/lub II i/lub III i/lub IV grupy układu okresowego oraz 90—10 części wagowych dowolnego metalu o temperaturze topnienia nie wyższej niż 1200°C.

(2 zastrzeżenia)

B02C P. 222824 19.03.1980

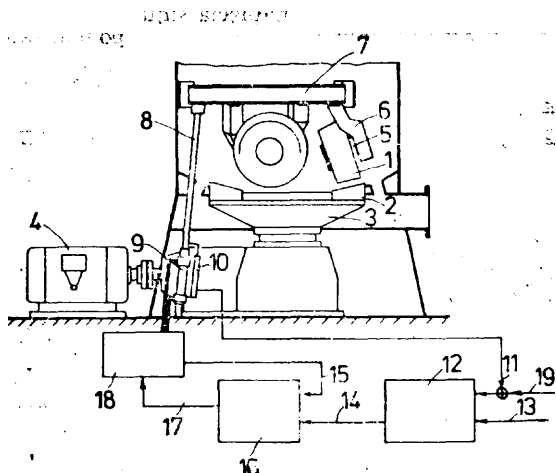
Pierwszeństwo: 19.03.1979 — Wielka Brytania (nr 7909564)

F. L. Smidth and Co., A/S, Kopenhaga, Dania.

Sposób sterowania młynem walcowym i młyn walcowy

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie skonstruowania młyna walcowego, w którym grubość mielonej warstwy jest regulowana w sposób ciągły.

Sposób sterowania młynem walcowym, polega na tym, że kontroluje się grubość mielonej warstwy materiału, a średni nacisk mielenia wzrasta nieprzerwa-

nie do zadanej górnej granicy albo maleje nieprzerwanie do momentu, gdy grubość warstwy jest większa albo mniejsza od zadanej średniej grubości. Prędkość podawania materiału do młyna, reguluje się za pomocą nacisku mielenia, przy czym prędkość maleje, gdy nacisk mielenia ma wartość większą od zadanej i wzrasta, gdy nacisk mielenia jest mniejszy od wartości zadanej.

Młyn walcowy ma jeden albo więcej walców (1) oraz bieżnię (2), pomiędzy którymi przechodzi warstwa obrabianego materiału. Grubość mielonej warstwy jest regulowana za pomocą urządzenia pomiarowego (10), przy czym średni nacisk mielenia wzrasta nieprzerwanie do zadanej górnej granicy grubości albo nieprzerwanie maleje, do momentu gdy grubość warstwy będzie większa albo mniejsza, odpowiednio, od zadanej grubości średniej, kontrolowany za pomocą elementów (11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18 i 19) które uruchamiają hydrauliczne urządzenie (9) działające na walce (1).

(5 zastrzeżeń)

B03B P. 214312 20.03.1979
B07B

Stanisław Bednarski, Kraków, Polska (Stanisław Bednarski).

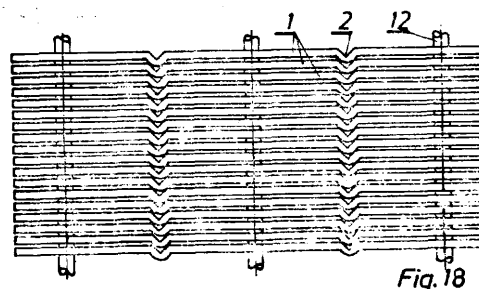
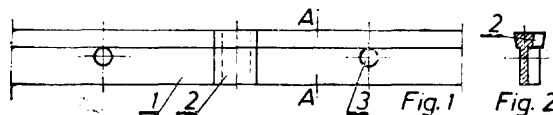
Sito szczelinowe

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania sita szczelinowego, o szybkim jego montażu lub demontażu które umożliwiłoby wymianę jednego lub większej ilości prętów bez konieczności demontażu całego sita, oraz charakteryzowałoby się wysoką sprawnością filtracyjną.

Sito szczelinowe charakteryzuje się tym, że druty lub pręty, z których są wykonane powierzchnie sitowe, o dowolnym przekroju takim jak prostokąt, trapez, trójkąt lub w kształcie litery T, mają na swej długości wgńiecenia o kształcie trójkąta, czaszy, ryłki itp. określającym wielkość szczeliny, ściśle pokrywającymi się z wgńieceniami na sąsiednich prętach lub przesunięte względem siebie.

Druty lub pręty mogą być proste lub wygięte, przy czym wygięcia są w linii prostej lub schodkowej w formie np. jodełki, łagodnych fal itp. Belki nośne (2) osadzone w otworach prętów (1) lub drutów są umieszczone pomiędzy wgńieceniami (2) lub w jednej z nimi osi.

(5 zastrzeżeń)

B03B P.220827 T 28.12.1979

Centralny Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Przemysłu Kruszyw Budowlanych, Warszawa, Polska (Eugeniusz Grzelak, Antoni Malinowski, Piotr Tarkowski).

Sposób otrzymywania frakcji piasków o wąskich przedziałach ziarnowych i układ urządzeń do otrzymywania frakcji piasków o wąskich przedziałach ziarnowych

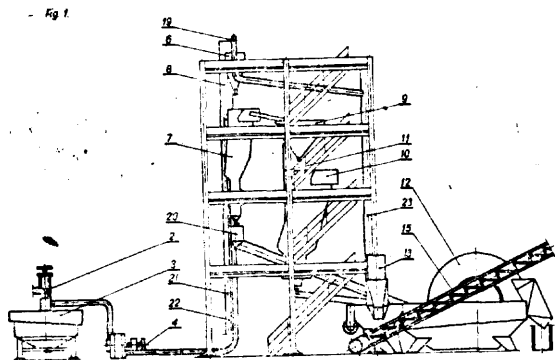
Sposób i układ do otrzymywania frakcji piasków o wąskich przedziałach ziarnowych polegający na tym, że piasek o uziarnieniu 0—2,0 mm sam lub w postaci zawiesiny w wodzie po odmyciu w dozowniku (3) od ewentualnych zanieczyszczeń ilastych i ujednorodnieniu mieszaniny, poddaje się hydraulicznej klasyfikacji w hydrocyklonie (6) w którym następuje oddzielenie frakcji poniżej 0,12 mm traktowanej jako odpad, a następnie klasyfikacji we wstępującym przeciwprądzie w klasyfikatorach pionowo-fałdowych (7) i (10) w których następuje rozdział piasku na frakcje 0,12—0,5 mm, 0,5—1,0 mm i 1,0—2,0 mm.

Poszczególne frakcje piasku po wyjściu z hydrocyklonów odwadniane są w odwadniaczach kubełkowych (12), (13) i (14).

Układ urządzeń do otrzymywania frakcji piasków o wąskich przedziałach ziarnowych zawierający dozownik (3) wraz z urządzeniem (2), regulującym gęstość zasysanej nadawy oraz hydrocyklon (6) pod kątem umieszczone są klasyfikatory pionowo-fałdowe (7) i (10), oddzielone stożkiem zagęszczającym (9). Klasyfikatory połączone są z odwadniaczami kubełkowymi (12), (13) i (14).

Wynalazek może być zastosowany w przemyśle kruszyw, w celu otrzymywania piasków do produkcji betonów, w przemyśle szklarskim do produkcji piasków szklarskich, odlewniczym — do produkcji piasków formierskich oraz do produkcji piasków na posypkę papową, materiały i piaski filtracyjne.

(3 zastrzeżenia)

B03B

P.221506

22.01.1980

Pierwszeństwo: 21.01.1979 St. Zjednoczone Ameryki nr 5,368)

Ingersoll — Rand Canada Inc., Montreal, Quebec, Kanada (Douglas Leonard Geoffrey Joung).

Urządzenie przesiewające oraz sposób odsiewania z ciekłej zawiesiny włóknistej pływających oraz ciężkich substancji zanieczyszczających

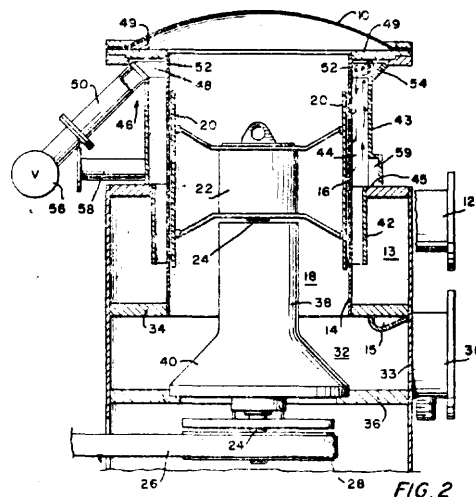
Urządzenie przesiewające, do odsiewania z ciekłej zawiesiny włóknistej pływających oraz ciężkich sub-

stancji zanieczyszczających zawiera sito stałe (14), mające osiowy segment perforowany (16) usytuowany na obwodzie sita, wyznaczający komorę wewnętrzną (18), połączoną z króćcem wylotowym (30), osadzone w obudowie (10), której zewnętrzna ścianka cylindryczna otacza sito stałe (14), tworząc osiową komorę pierścieniową (44), oraz zespół wywołujący przepływ ciekłej zawiesiny do góry, przez osiową komorę pierścieniową.

Ponadto urządzenie zawiera zbiornik zanieczyszczeń (46), usytuowany nad osiową komorą pierścieniową (44), wychwytyjący pływające substancje zanieczyszczające oraz ciężkie substancje zanieczyszczające.

Sposób odsiewania z ciekłej zawiesiny włóknistej pływających oraz ciężkich substancji zanieczyszczających polega na tym, że do urządzenia przesiewającego wprowadza się zanieczyszczoną zawiesinę włóknistą, przemieszczając ją przez komorę utworzoną pomiędzy ścianką obudowy i sitem urządzenia, gdzie włókna przepływają przez otwory sita, a następnie są odprowadzane z urządzenia. Pływające oraz ciężkie substancje zanieczyszczające zbiera się w segmencie obudowy usytuowanym powyżej komory utworzonej pomiędzy ścianką obudowy i sitem urządzenia, a następnie odprowadza się z obudowy pływające oraz ciężkie substancje zanieczyszczające.

(7 zastrzeżeń)

B03C

P.215782

21.05.1979

Akademia Górniczo-Hutnicza im. Stanisława Staszica, Kraków, Polska (Wiesław Zapałowicz, Józef Bednarczyk).

Układ do selekcyjnego wykrywania złomu metalowego na taśmociągu

Układ do selekcyjnego wykrywania złomu metalowego na taśmociągu zawiera cewkę wymuszającą (1) połączoną z generatorem napięcia sinusoidalnie zmiennego (2) oraz co najmniej jedną cewkę pomiarową (3),

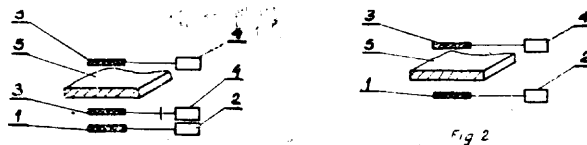

Fig. 3

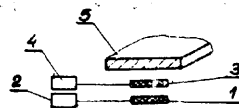

Fig. 1

połączoną szeregowo poprzez wtórnik oraz układ formujący impulsy elektryczne (4) i element negacji ze wskaźnikiem obecności elementu złomu metalowego na taśmociągu (5). Układ formujący impulsy elektryczne (4) składa się z przerzutnika Schmitta, połączonego poprzez uniwibrator z członem całkującym, zaś cewka wymuszająca (1) i pomiarowa (3) są cewkami indukcyjnymi o budowie spiralnej płaskiej.

(1 zastrzeżenie)

B04B

P.21.5986

29.05.1979

Akademia Górniczo-Hutnicza im. Stanisława Staszica, Kraków, Polska (Bolesław Hawrylewicz, Roman Martyna).

Elektrohydroklin

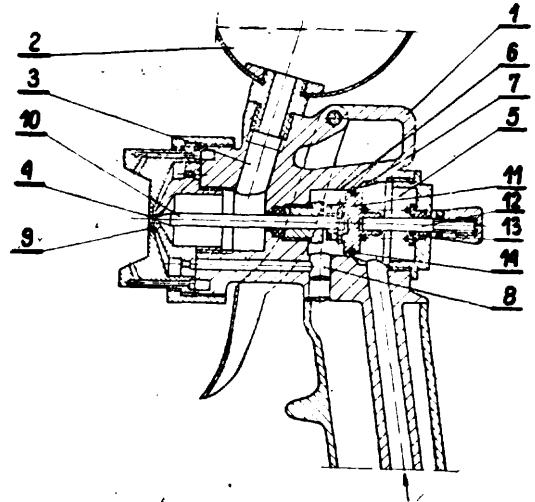
Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania urządzenia o prostej budowie i bezpiecznej eksploatacji nadającego się do rozłupiania brył minerałów o zwięzłości powyżej 8 w skali Protodiakonowa.

Elektrohydroklin zawiera usytuowany między dwoma kształtkami (1) o powierzchniach zewnętrznych walcowych klin (2), połączony z jednego końca z tłokiem (3) cylindra hydraulicznego. Cylinder jest zamknięty hermetycznie pokrywą (6) z zabudowanym w niej zaworem (7) hydraulicznego układu zasilania i jest połączony przewodami (8) z generatorem udarów prądowych, poprzez zabudowaną w korpusie (4) cylindra hydraulicznego co najmniej jedną parę elektrod (9) usytuowanych na przeciw siebie w cylindrze. Jedna z elektrod (9) ma kształt płytki, zaś druga elektroda ma kształt najkorzystniej podobny do stożka. Układ hydraulicznego zasilania jest niskociśnieniowy.

(1 zastrzeżenie)

charakteryzuje się tym, że zawór powietrzny stanowi ciśnieniowa komora (5) połączona bezpośrednio z kanałami (8) doprowadzającymi powietrze do powietrznej dyszy (9) oraz tłoczek z iglicą (10) współpracujący z gniazdem (6) o stożkowym wieloklinowym wprowadzeniu (7).

(3 zastrzeżenia)

B03B

P.221169 T

02.01.1980

Zakłady Urządzeń Galwanicznych i Lakierniczych, Zakład Projektowania i Konstrukcji Galwanizerni i Lakierni, Łódź, Polska (Aleksander Stolarz).

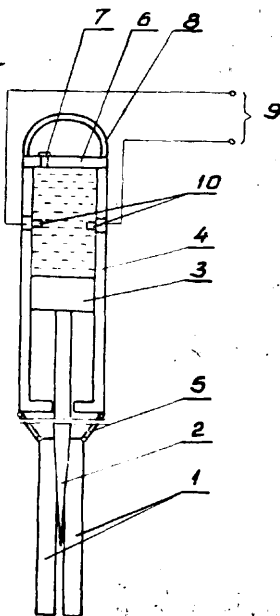
Sposób usuwania narostów z zawieszek

Sposób według wynalazku polega na wykorzystaniu własności powłok antyadhezyjnych. W tym celu zawieszki (1) oczyszcza się i pokrywa pierwszą warstwą powłoki antyadhezyjnej (2), suszy i chłodzi do temperatury otoczenia.

Następnie przymocowuje się nóż (3) i na zawieszki nakłada się drugą warstwę powłoki antyadhezyjnej (5). Po czym zawieszki używa się w procesie technologicznym do transportu przedmiotów pokrywanych powłokami ochronnymi. Usuwanie powstałego narostu (6) dokonuje się przez pociągnięcie za końcówkę (4) i rozchylenie powstałych krawędzi narostu.

Po tym nóż (3) układa się ponownie na zawieszki (1), nakłada tylko drugą warstwę powłoki antyadhezyjnej (5) i zawieszki dalej używa się w procesie technologicznym.

(1 zastrzeżenie)

B05B

P.215725

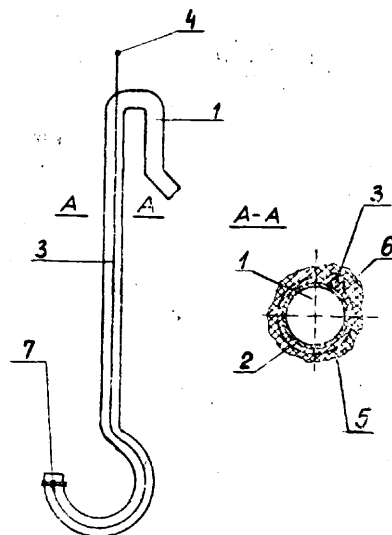
18.05.1979

Wytwórnia Aparatów Natryskowych im. 1 Maja Spółdzielnia Pracy, Gdynia, Polska (Maciej Kijewski).

Aparat do natryskowego malowania

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania aparatu o łatwym montażu i demontażu.

Aparat do natryskowego malowania z osadzonym pojemnikiem farby i połączony z siecią pneumatyczną

B07C

P.214690

03.04.1979

Zakład Doświadczalny Elektrotechniki Górniczej, Czeladź, Polska (Arkadiusz Ciepły, Zbigniew Bodnar).

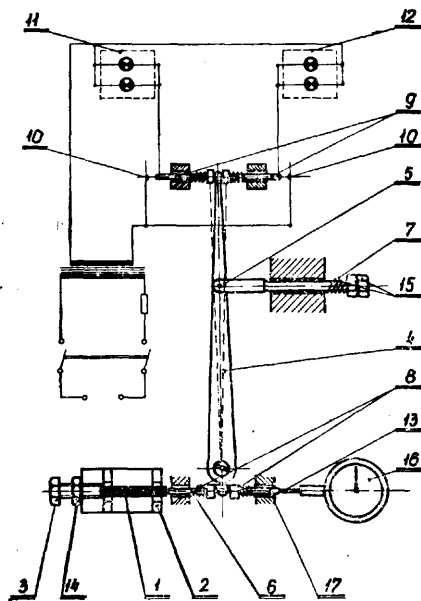
Urządzenie do selekcji przedmiotów ze względu na ich długość

Urządzenie do selekcji przedmiotów ze względu na ich długość zawiera pryzmę (2), w której umieszczony jest selekcyjony przedmiot (1). Przedmiot ten dociskany jest do powierzchni oporowej pryzmy (2) za pomocą sprężyny (7), której nacisk przenoszony jest na mierzony przedmiot (1) poprzez popychacz (5), dźwignię (4) i sworzeń (6).

Sworzeń (6) poprzez dźwignię (4) oddziałuje na stykowe kołki (9) oraz stykowe sprężyny (10) zamykające obwody akustycznej lub optycznej sygnalizacji (11), (12).

Dodatkowo w urządzeniu może być zainstalowany miernik (16) wykazujący odchyłkę wymiaru. Skalowanie urządzenia umożliwia nastawne stykowe sprężyny (10) oraz regulacyjna śruba (3).

(3 zastrzeżenia)

B08B

P.214591

30.03.1979

„Polifarb” Zakłady Farb, Włocławek, Polska (Wacław Zalewski, Hieronim Smoługa, Lech Krajewski, Józef Celmer).

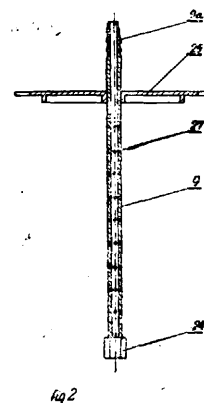
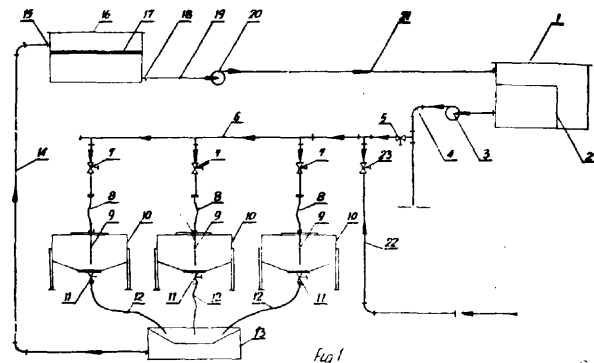
Sposób oczyszczania kontenerów i urządzenie do oczyszczania kontenerów

Sposób oczyszczania wewnętrznych powierzchni opakowań typu kontenera z szerokim nalewem od góry i spływem po nachylonym dnie z resztek przyległych produktów żywicznych polegający na nanoszeniu na powierzchnię oczyszczoną ciekłego środka czyszczącego jakim jest przykładowo gorący wodny roztwór wodorotlenku sodu za pomocą głowicy natryskowej wprowadzonej do wnętrza opakowania oczyszczanego, charakteryzuje się tym, że ciekły środek czyszczący natryskuje się z otworków w głowicy o powierzchni od 6 do 9 mm² każdy, przy czym stosunek powierzchni przekroju prześwitu przewodu doprowadzającego do sumy powierzchni otworków wynosi od 15—80 przy natężeniu przepływu cieczy od 50 do 600 l/min.

Urządzenie do oczyszczania wewnętrznych powierz-

chni opakowań typu kontenera z szerokim nalewem od góry i spływem po nachylonym dnie z resztek produktów żywicznych, składające się ze zbiornika ciekłego medium czyszczącego przewodów rurowych łączących pomp ssąco-tłoczących, filtra i głowicy natryskowej, charakteryzuje się tym, że głowicę natryskową (9), wprowadzaną od strony nalewu do wnętrza kontenera (10), stanowi perforowana rura, zaślepiona od końca końcówką wycystkową (24), o okrągłych otworach (27) ułożonych na co najmniej dwóch liniach śrubowych, gdzie odległości kątowe sąsiednich otworów wynoszą od 30 do 180°, powierzchnia pojedynczego otworka wynosi od 6 do 9 mm², stosunek powierzchni przekroju prześwitu przewodu doprowadzającego ciekłe medium czyszczące do sumy powierzchni otworków w głowicy wynosi od 15—80 a pompa zasilająca medium czyszczące posiada wydajność od 50 do 600 l/min.

(2 zastrzeżenia)

B08B

P.214603

31.03.1979

Kombinat Górniczo-Hutniczy Miedzi — Huta Miedzi „Głogów”, Żukowice k/Głogowa, Polska (Witold Smreczański, Bolesław Łoziński, Lech Mirynowski, Witold Kowal, Jan Urbańczyk, Andrzej Paderewski, Michał Paraszczyk).

Urządzenie do czyszczenia dysz

Urządzenie do czyszczenia dysz konwertorowych ma napęd w postaci co najmniej jednego liniowego silnika elektrycznego.

Wynalazek obejmuje dwie wersje konstrukcyjne. Albo induktor (1) lub induktory (1) silników są ruchome i przesuwają się wraz z przebijakiem 3 wzdłuż nieruchomego biegnika 2 silnika, albo induktor 1 lub induktory 1 są nieruchome i napędzają biegnik 2 wraz z przebijakiem 3.

W pierwszym przypadku biegnik 2 stanowi prowadnicę dla ruchomego zespołu induktor 1 — przebijak 3, przy czym przebijak 3 utworzony jest z pręta 8 osadzonego przesuwnie w induktorze 1, łącznika 9 i grota 10. W przypadku ruchomego biegnika 2 urzą-

enie posiada co najmniej jeden silnik liniowy, którego induktory 1 zamocowane są trwale do konstrukcji 15 urządzenia, natomiast bieźnikiem 2 jest przebijak 3.

Urządzenie, według wynalazku, korzystnie jest mocować na przejeźdnym wózku 4, który porusza się wzdłuż toru 5, mocowanego w pobliżu płaszcza konwertora, równoległe do rzędu dysz 6 konwertora. Napęd przebijaka stanowiącego bieźnik liniowego silnika elektrycznego może być realizowany przez kilka szeregowo ustawionych induktorów, które kolejno napędzają przebijak.

Urządzenie do czyszczenia dysz może mieć napęd grupowy, za pomocą liniowych silników elektrycznych mocowanych do konstrukcji urządzenia, równoległe względem siebie i na przeciw dysz konwertora. Rozstawienie induktorów i współpracujących z nim przebijaków odpowiada rozstawieniu dysz wzdłuż płaszcza konwertora.

(9 zastrzeżeń)

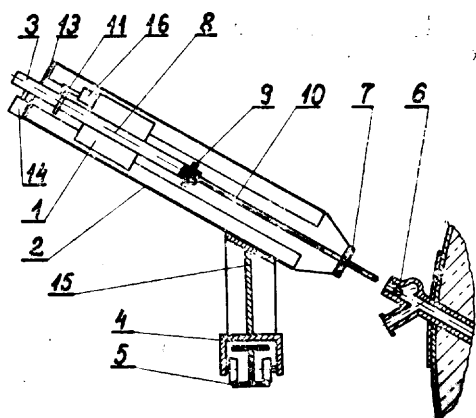

fig. 1.

B08B

P.214877

13.04.1979

Zakłady Energetyczne Okręgu Południowego, Katowice, Polska (Stanisław Dziekan, Adam Jakubik, Franciszek Krain, Henryk Maciejewski).

Sposób usuwania i zapobiegania tworzeniu się żuźla na zewnętrznych powierzchniach ogrzewalnych przegrzewaczy kotłów parowych

W sposobie według wynalazku, do wnętrza kotła wprowadza się poprzez zdmuchiwalce wodne, pod ciśnieniem 16—20 atn wodę z domieszką substancji chemicznych.

Zdmuchiwalce wodne mają średnice dysz dobrane w zależności od: temperatury spalin w obrębie ich działania, wielkości powierzchni zewnętrznej rury zdmuchiwalca wodnego i czasu przebywania zdmuchiwalca wewnątrz kotła, w taki sposób, aby nie następowало odparowanie wody i wydzielanie się dodatków w postaci stałej wewnątrz rury zdmuchiwalca.

Do wody wprowadzanej do kotła dodaje się: MgO w ilości od 0,2% do 2,5% CuSO₄ względnie CuO, Cu Cl₂ w ilości 0,03% do 0,15%, H₃BO₄ w ilości 0,01 do 0,1% oraz mocznika w ilości 0,01—0,1%, przy czym poszczególne składniki należy wprowadzać do wody w postaci rozdrobnionej w takim stopniu aby 90% ziarn nie wykazywało średnicy większej od 100µm. Ilość dodawanych substancji dobiera się w zależności od własności popiołu określonych wielkością współczynnika K, którą ustala się według wzoru Taune'go.

(1 zastrzeżenie)

B08B

P.221722 T

30.01.1980

Morski Instytut Rybacki, Gdynia, Polska (Andrzej Dziworski, Krystyn Kołodziejki).

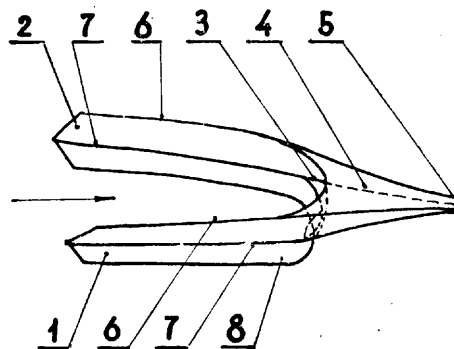
Urządzenie do zbierania powierzchniowych rozlewisk zanieczyszczeń morza

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie zbierania zanieczyszczeń metodą traflową przy znacznej wydajności procesu zbierania zanieczyszczeń i przy małych oporach trałowania.

Urządzenie do zbierania powierzchniowych zanieczyszczeń morza należy do grupy holowanych zapór-przegród z czerpnią zanieczyszczeń.

Urządzenie według wynalazku charakteryzuje się tym, że dwa skrzydła (1 i 2) są zakończone lejem (4), którego wlotowy otwór (3) jest umieszczony na wysokości granicy warstwy zanieczyszczeń i wody. Skrzydła (1 i 2) są wzmocnione liniami (6—8) a środkowa linia (7) stanowi podborę leja (4), a także dzieli skrzydła (1 i 2) na górne i dolne pasy, tworząc klinowate powierzchnie, rozdzielające warstwę zanieczyszczeń od dolnej warstwy wody, przy czym lej (4) zakończony jest wlotem (5) przewodu ssącego pompy.

(1 zastrzeżenie)

B21C

P.215689

17.05.1979

Instytut Obróbki Plastycznej, Poznań, Polska (Marek Olszewski, Zbigniew Stachowiak, Edward Tomczak, Jerzy Lisowski).

Sposób wyciskania złączki odgałęznej z odcinka rury metalowej

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie umożliwienia uzyskania półwyrobów złączek odgałęznych wymagających nieznacznej wykończającej obróbki mechanicznej przy małej stracie materiału.

Sposób według wynalazku polega na tym, że w rurze metalowej, w miejscu przewidzianym na odgałęzienie wykonuje się otwór technologiczny i po umieszczeniu w matrycy (1) naciska się na nią z obydwu końców stemplami (3) działającymi przeciwbieżnie. Materiał płynący w kierunku otworu technologicznego podpięra się na trzpieniu (4), który odwzorowuje przekrój wewnętrzny odgałęzienia. Powierzchnię zewnętrzną odgałęzienia formuje kanał (5) matrycy (1).

(1 zastrzeżenie)

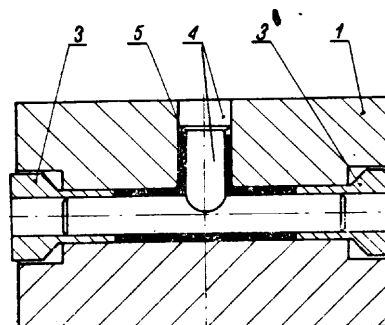

Fig.1

B21J
E02D

P. 221601 T

20.01.1980

Kombinat Maszyn Budowlanych „ZREMB” w Poznaniu, Zakład Badawczo-Rozwojowy, Poznań, Polska (Czesław Gawlik, Mirosław Petrykowski, Wojciech Kotyński, Ryszard Sadowski).

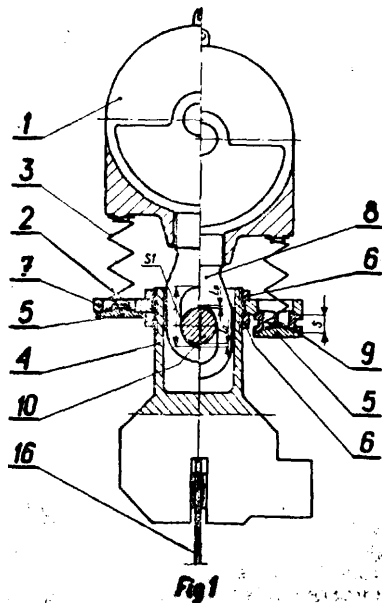
Urządzenie nastawczo-regulacyjne wibromłota

Przedmiotem wynalazku jest urządzenie nastawczo-regulacyjne wibromłota służące do przesterowywania wibromłota zarówno do wbijania, jak i wyciągania elementów z gruntu oraz regulowania mocy rozwijanej podczas pracy.

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania takiej konstrukcji urządzenia, która umożliwi szybkie (skokowe) przesterowanie wibromłota na zamierzony rodzaj pracy (wbijanie i wrywanie) przy jednoczesnym zapewnieniu optymalnego poboru mocy z możliwością płynnej regulacji rozwijanej mocy przy zachowaniu stałej wielkości odstępów między elementami przenoszącymi uderzenia niezależnie od stopnia zużycia.

Urządzenie według wynalazku charakteryzuje się tym, że umocowana przesuwnie na czopie uchwyty (4) podstawa sprężyn (7) ma otwory (2), do których mocowane są tarcze sprężyn (5) dla pracy wibratora (1) na wrywanie oraz mocowane są pierścienie nastawcze (9) przy pracy wibratora (1) na wbijanie, przy czym podstawa sprężyn (7) przemieszczana jest wzdłuż osi czopa uchwyty (4) za pomocą pierścieni regulacyjnych (6).

(2 zastrzeżenia)

B22C

P.214893

12.04.1979

Instytut Odlewnictwa MPMCiR, Kraków, Polska (Zygmunt Grodziński, Tadeusz Rzepa, Krzysztof Fryc).

Klej do łączenia rdzeni i form odlewniczych

Wynalazek dotyczy kleju do łączenia rdzeni i form odlewniczych. Klej sporządzony jest na bazie kompozycji żywicy fenolowo-formaldehydowej typu no wolak z 8–12% dodatkiem urotropiny, która rozpuszczona jest w alkoholu etylowym oraz zawiera materiał wypełniający korzystnie w postaci talku technicznego, mączki kwarcowej, pyłu hutniczego i tym podobnych. Stosunek wagowy żywicy z urotropiną do alkoholu

wynosi 0,5–2, a stosunek wagowy materiału wypełniającego do całkowitej ilości kleju wynosi 20–60. Najkorzystniejsze własności kleju według wynalazku wykazuje w temperaturze 70–300°C.

(2 zastrzeżenia)

B22C
B28B

P. 222994

25.03.1980

Pierwszeństwo: 26.03.1979 — Niemiecka Republika Demokratyczna (WPB 22C/211 790)

VEB Kombinat Giessereianlagebau und Gussezeugnisse — GISAG — Lipsk, Niemiecka Republika Demokratyczna.

Sposób wytwarzania kształtek

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie zmniejszenia czasochłonności i kosztów wytwarzania kształtek z utwardzalnej masy formierskiej, zawierającej zasadniczo wypełniacz i lepiszcze.

Sposób wg wynalazku polega na tym, że materiały tworzące masę formierską miesza się w jednorodną masę w podwyższonej temperaturze i pod zwiększonym ciśnieniem, w których stosunek masy formierskiej do objętości rozcieńczalnika jest zbliżony do stężenia wysycenia w podwyższonej temperaturze lub zawiesina lepiszcza jest bliska warunkom koalescencji, po czym jednorodną masę formierską wyprowadza się do formy i w trakcie formowania masy formierskiej lub bezpośrednio po tym znosi się działanie podwyższonej temperatury i wyższego ciśnienia.

Sposób znajduje zastosowanie w przemyśle metalurgicznym i odlewnictwie oraz w budownictwie.

(6 zastrzeżeń)

B22D

P.215654

17.05.1979

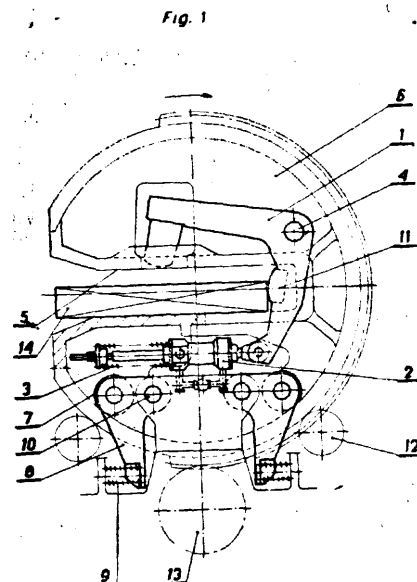
Biuro Studiów i Projektów Urządzeń Hutniczych „Hutmaszprojekt”, Katowice, Polska (Czesław Jakubek, Zygmunt Bujakowski, Jerzy Budak).

Wolnostojąca obrabarka wlewków

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania takiej konstrukcji urządzenia, która umożliwi cichą pracę urządzenia oraz przedłużenie jego czasu eksploatacji.

Wolnostojąca obrabarka wlewków ma dźwignię (1) z amortyzatorem (2) i sprężyną (3) ograniczającymi szybkie obroty dźwigni i/lub rolki dociskowej (7) dociskające tarczę obrotową (6) do rolek podporowych (12).

(2 zastrzeżenia)

B22D

P.221265 T

07.01.1980

Huta „Pokój”, Ruda Śląska, Polska (Norbert Kuzia, Zygmunt Biniarz, Bogusław Bartman, Jacek Mozdyniewicz, Jan Nowok, Franciszek Orszulka, Jan Krzykowski, Tadeusz Marek).

Wypycharka zwłaszcza do wlewków stalowych

Wypycharka zwłaszcza do **wlewków stalowych** przydatna jest w hutnictwie żelaza. Charakteryzuje się tym, że z jednej strony w nośnej ramie (2) w osi (18) osadzony jest wychylny kosz (4), który przegubami (17) łączy się z drągami dwóch cylindrów hydraulicznych (9) osadzonych symetrycznie względem osi (22) w ramie (2).

Z drugiej strony w ramie nośnej (4) znajduje się mechanizm wypychania złożony z dwóch symetrycznych zespołów, każdy składający się z dwuramiennej dźwigni (8) osadzonej w osi (13), i połączonej jednym końcem z cylindrem hydraulicznym (7), przegubowo łączącym się z ramą nośną (2), a drugim końcem dźwignia (8) połączona jest poprzez dźwignię (12) i przeguby pośrednie (20 i 21) z głowicą (15), w której osadzony jest trzpień wypychający (16). W obrotowej wystającej z wychylnego kosza (4) wlewnicy z wlekiem (11) znajdują się z obu stron przytrzymujące łapy (6) połączone z cylindrami hydraulicznymi (19). Wychylny kosz (4) blokowany jest mechanizmem blokady (5).

(4 zastrzeżenia)

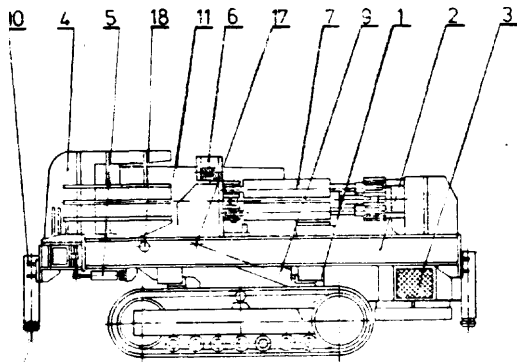

Fig. 1

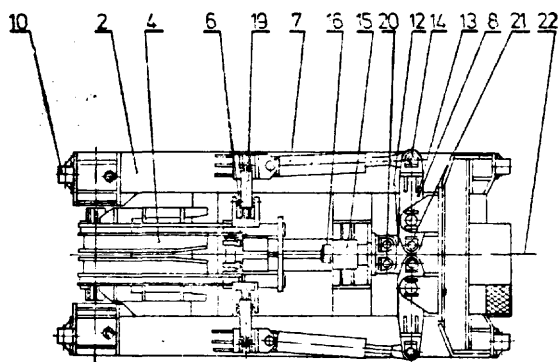

Fig. 2

B22D

P.222506

06.03.1980

Pierwszeństwo: 07.03.1979 — Szwajcaria (nr 2202/79-C)

Schweizerische Aluminium A. G., Chippis, Szwajcaria.

Krystalizator elektromagnetyczny

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania konstrukcji krystalizatora odlewniczego umożliwiającego regulację wysokości trafienia strumienia ciecży na

strumień metalu oraz kąta ich zderzenia w zależności od aktualnych wymagań procesu odlewniczego.

Krystalizator elektromagnetyczny do odlewania ciągłego wyposażony w karkas cewki indukcyjnej oraz

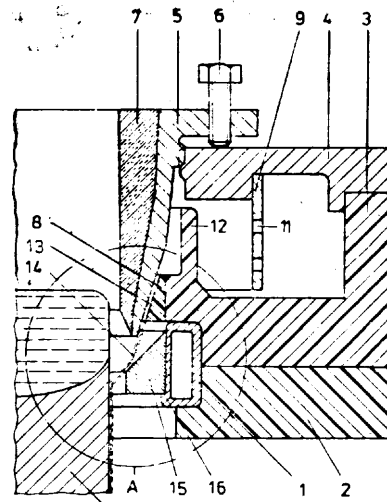

Fig. 1

urządzenie chłodnicze ma co najmniej jedną skierowaną na powierzchnię odlewanej metalu dyszę chłodzącą do ciekłego środka chłodzącego.

Istota wynalazku polega na tym, że otwór dyszy w postaci szczeliny pierścieniowej (13) jest w kierunku przepływu środka chłodzącego zaopatrzony w kształtownik (15), który odchyła tor wypływającego z dyszy strumienia tego środka chłodzącego (14) zaopatrzony w zakrzywioną lub nachyloną w kierunku odlewania, wymienną powierzchnię zderzakową. Otacza ona powstający wlewk metalu i odchyła wypływający z dyszy strumień środka chłodzącego w innym kierunku, tak, że wysokość i kąt pod którymi środek chłodzący zderza się z wlekiem metalu mogą być zmieniane.

Wynalazek znajduje zastosowanie w odlewnictwie zwłaszcza stopów specjalnych.

(7 zastrzeżeń)

B23B

P.222700

14.03.1980

Pierwszeństwo: 16.03.1979 — Kanada (nr 323670)

J. P. Tool Limited, Windsor, Kanada.

Zabierak obrotowego narzędzia skrawającego, obrotowe urządzenie skrawające i narzędzie skrawające

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania konstrukcji urządzenia, które może być blokowane i odblokowywane ręcznie bez potrzeby stosowania osobnego narzędzia.

Zabierak ma trzonek (10) z częścią cylindryczną (11), wystającą osiowo z jednej strony trzonka (10) i mającą przynajmniej dwa wypusty (12), wystające wzdłuż odległego od trzonka (10) końca części cylindrycznej (11).

Narzędzie skrawające o zasadniczo cylindrycznym kształtowaniu zewnętrznym według wynalazku charakteryzuje się tym, że ma przynajmniej dwa krzywoliniowe rowki, utworzone w zewnętrznej powierzchni, ułożone symetrycznie i ciągnące się wzdłuż długości korpusu narzędzia, wyznaczające pomiędzy sobą obwodowe powierzchnie prowadzące, przy czym każde połączenie rowka i sąsiedniej powierzchni prowadzącej tworzy obwodową krawędź prowadzącą i powierzchnię odprowadzania wiórów, zaś w **powierzchniach** prowadzących w połowie korpusu narzędzia znajduje się wyżłobienie ustalające, przy czym krawędzie skrawające są utworzone na obu końcach narzędzia.

Obrotowe urządzenie skrawające według wynalazku składa się z wyżej określonego zabieraka oraz z rowkowanego narzędzia skrawającego zamocowanego osiowo w zabieraku, przy czym rowki narzędzia stykają się na zasadzie dopasowania kształtu z wypukłymi powierzchniami wewnętrznymi wypustów, zaś wewnętrzny koniec narzędzia przylega do powierzchni końcówki oporowej wewnątrz zabieraka.

(30 zastrzeżeń)

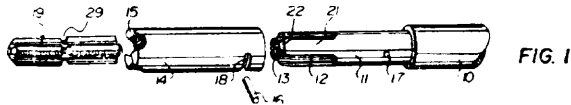

FIG. 1

B23D
B27B

P. 215404

05.05.1979

Zespół Usług Technicznych przy Oddziale Wojewódzkim NOT w Bydgoszczy, Bydgoszcz, Polska (Kazimierz Kucharski, Czesław Kośnicki, Eugeniusz Stępień, Witold Szyłman, Bogdan Nowakowski).

Pila taśmowa

Zagadnieniem podlegającym rozwiązaniu jest opracowanie konstrukcji piły która umożliwiałaby bez dokonywania demontażu górnego zespołu ustawienie w jednej płaszczyźnie osi symetrii trzpieni z taśmowymi kołami.

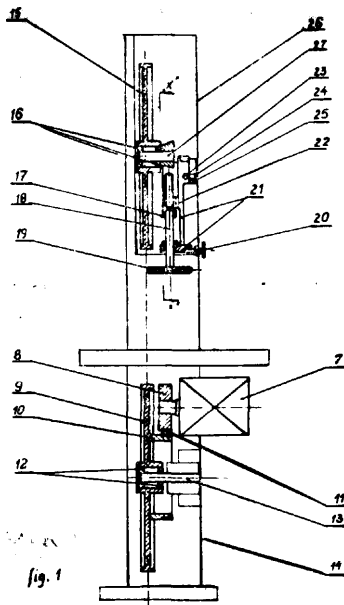

fig. 1

Pila taśmowa opasująca taśmę taśmowe koło w górnym i dolnym zespole, z napędem w dolnym zespole i z regulacją w górnym zespole napięcia taśmy oraz jej ułożenia na wieńcach taśmowych kół, charakteryzuje się tym, że wahacz (21) z ustalonym w nim suportem (22) jest zawieszony poprzez sworzeń (23) na prowadnikach (25) o dowolnym kształcie, na których jest ustalony śrubami (24).

(1 zastrzeżenie)

B23K

P.215268

30.04.1979

Zakład Doświadczalny Regionalnego Związku Spółdzielni Inwalidów, Warszawa, Polska (Aleksander Tomalski, Zdzisław Urbaniak, Andrzej Urbaniak).

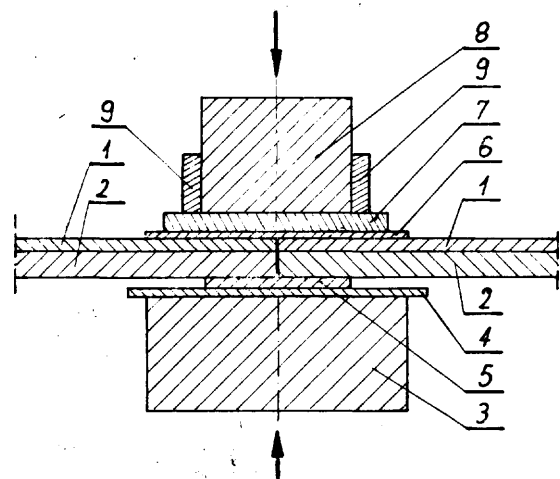
Sposób i elektrody do zgrzewania prądami wielkiej częstotliwości płyt z tworzyw sztucznych zwłaszcza wykładzin podłogowych w tym wykładzin z warstwą lnu bądź konopi

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie szczelnego łączenia wykładzin podłogowych w mieszkaniach lub w pomieszczeniach przemysłowych.

Sposób według wynalazku polega na tym, że przed zgrzewaniem płyty (1) z warstwą lnu lub konopi (2) nasycy się klejem lub masą z polichloroku winylu w miejscu zgrzeiny następnie poddaje się suszeniu, po czym układa w zgrzewarce na dolnej elektrodzie (3) wyłożonej taśmą izolacyjną (4) a pomiędzy taśmą izolacyjną (4) i linią styku układa się pas wzmacniający (5), natomiast na wierzchu łączonych płyt (1, 2) układa się pas formujący (6) i pas dogrzewający (7), po czym warstwy te razem ściska się elektrodą górną (8) a do elektrod (3, 8) włącza się prąd wielkiej częstotliwości i następuje zgrzewanie zaciśniętych płyt.

Elektrody według wynalazku, w które wyposażone są zgrzewarki samobieżne lub stacjonarne charakteryzują się tym, że elektroda górna (8), obłożona jest okładkami (9) z tworzywa o dobrych właściwościach dielektrycznych najkorzystniej z teflonu.

(2 zastrzeżenia)

B23K

P.215967

30.05.1979

Zrzeszenie Przemysłu Ciągnikowego „Ursus”, Warszawa, Polska (Jan Ibronn, Andrzej Krupa).

Urządzenie do usuwania nadmiaru lutowania z taśmy, zwłaszcza z taśmy do wytwarzania rurek chłodnic i nagrzewnic

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie skonstruowania urządzenia zapewniającego stałe sterowanie grubością warstwy lutu pokrywającego taśmę.

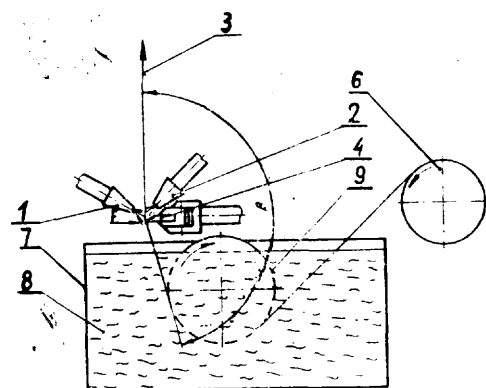

Fig. 1

Urządzenie składa się ze zdmuchiwalcy powietrza (1, 2) umieszczonych skośnie względem lutowanej taśmy (3) tak, że składowa prędkości powietrza wylatującego ze zdmuchiwalcy (1, 2) równoległa do taśmy (3) jest skierowana przeciw ruchowi taśmy (3), a ponadto urządzenie jest zaopatrzone we wkładkę (4) umieszczoną poniżej zdmuchiwalcy powietrza (1, 2), do której przylega taśma (3) z regulowaną siłą nacisku. Wkładka (4) jest wykonana korzystnie z węgla spiekane lub spieku ceramicznego i daje się przesuwac w kierunku zbliżonym do poziomu, w związku z czym kąt β zagięcia taśmy (3) na wkładce (4) jest zmieniony w granicach od 90° do 180° .

(7 zastrzeżeń)

B23P P.215192 26.04.1979

Zakłady Elektrotechniki Motoryzacyjnej ZELMOT, Warszawa, Polska (Jerzy Wojciechowski, Ryszard Szóstak).

Sposób wykonania otworów **otworzącej** nierównoległej do osi w przedmiotach metalowych na elektrodrażarce i urządzenie do stosowania tego sposobu

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania sposobu i urządzenia umożliwiającego wykonanie w przedmiotach metalowych otworów o tworzących nierównoległych do osi otworu.

Sposób według wynalazku w którym narzędzie o dowolnym kształcie przekroju poprzecznego jest przesuwane wzdłuż osi wykonywanego otworu polega na tym, że narzędziu nadaje się dodatkowy ruch obrotowy wokół osi przesuwu tak dobrany, że wszystkie punkty przecięcia czołowej powierzchni narzędzia i jego powierzchni bocznej wykonują w obrabianym przedmiocie ruch złożony będący odwzorowaniem założonej linii tworzącej drążonego otworu.

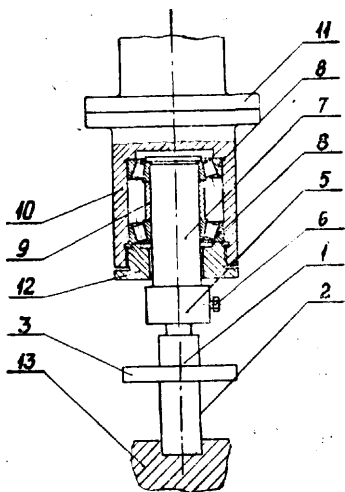

Figura 1

Urządzenie według wynalazku w którym narzędzie osadzone jest na drgającym i osiowo przesuwalnym znanym uchwycie na wrzecionie elektrodrażarki, charakteryzuje się tym, że z kształtem wykonanym na bocznej powierzchni (2) narzędzia (1) współpracuje jarmo (3), które jest zamocowane nieruchomo w stosunku do obrabianego przedmiotu (13) i odizolowane od niego elektrycznie. Podczas posuwu wrzeciona (11) narzędzie (1) współpracuje z jarmem (3) drąży w obrabianym przedmiocie (13) otwór o kształcie odwzorującym kształt narzędzia (1).

(4 zastrzeżenia)

B23P P.215634 14.05.1979

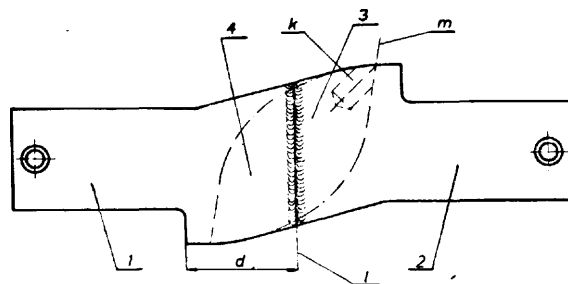
Fabryka Sprzętu i Narzędzi Górniczych im. Generała Karola **Świerczewskiego**, Katowice, Polska (Zenon Wasyleczko, Jan Szopa, Józef Szmelczczyk, Stefan Błasiak).

Sposób **regeneracji** noży do maszyn górniczych

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania takiego sposobu regeneracji noży, który umożliwia uzyskanie odkuwek noży dobrej jakości.

Sposób **według** wynalazku polega na tym, że dwa korpusy z wycofanych z eksploatacji noży (1) (2) zgrzewa się ze sobą powierzchniami wzdłuż linii (1) w miejscu obciętych końcówek ostrzy (3) (4), z otrzymanej kształtki wykrawa się wzdłuż linii (m) odkwękę noża z której usuwa się wypływkę po zgrzaniu i poddaje dalszym operacjom według znanego sposobu przewidzianego dla normalnego noża.

(2 zastrzeżenia)

B23Q P. 221518 T 21.01.1980
G01B

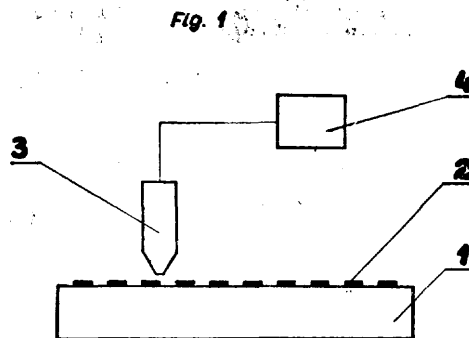
Instytut Obróbki Skrawaniem, Kraków, Polska (Andrzej Kotula, Kazimierz Trzos).

Sposób pomiaru przemieszczeń

Sposób pomiaru przemieszczeń członu zmieniającego położenie względem drugiego członu polega na trwałym połączeniu z jednym członem wzorca długości (1, 2), w postaci materiału magnetycznego (2) umieszczonego na niemagnetycznym podłożu (1), a z drugim członem urządzenia w postaci głowicy magnetycznej (3), będącego źródłem wytwarzanych podczas względnego ruchu obydwu członów impulsów elektrycznych, które są zliczane przez urządzenie liczące (4). Materiał magnetyczny (2) może być rozmieszczony na niemagnetycznym podłożu (1) w sposób **nieciągły**, a pomiar odbywa się wówczas przez zliczanie liczby obszarów materiału magnetycznego (2), względnie może być rozmieszczony w sposób **ciągły**, przy czym pomiar odbywa się przez odczytywanie i zliczanie zapisanych na nim impulsów elektrycznych.

Sposób według wynalazku nadaje się szczególnie do pomiaru położenia stołu obrabiarki lub członu ruchomego maszyny pomiarowej, w odniesieniu do przyjętego układu współrzędnych.

(3 zastrzeżenia)

B24B

P. 215844

23.05.1979

Fabryka Obsługowych Urządzeń Samochodowych im. Batalionu Czwartaków AL „Polmozbyt”, Warszawa, Polska (Wojciech Chodkowski, Jerzy Kupis, Marek Pignan, Stanisław Bielecki, Tadeusz Kutra, Tadeusz Białas).

Urządzenie do szlifowania okładzin **szcęk** hamulcowych

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie skonstruowania takiego urządzenia, które umożliwi szlifowanie szcęk hamulcowych w szerokim zakresie bez stosowania specjalnego przyrządu przy jednoczesnej łatwości ustawienia parametrów skrawania i krótkim czasie operacji.

Urządzenie do szlifowania okładzin szcęk hamulcowych, składające się z korpusu, układu suportów do ustawienia promienia obrabiania i przybierania wióra, obrotowej ściernicy z osłoną i układem napędowym z silnika umieszczonego w korpusie, układu mocowania szcęki na obrotownicy wyposażonego w rzymską śrubę oraz stołu charakteryzuje się tym, że ma suport (5) szybkiego dosuwu wyposażony w dźwignię (14) dosuwu i dźwignię blokady, poza tym urządzenie wyposażone jest w bazową listwę (13) mocowaną do uchwyty (12) i bazy (12') zamocowanych na stalowej osłonie (10) obrotowej ściernicy (2) i na korpusie (1) oraz w mocujące łapy (18) obrotowego układu (3), do mocowania szcęki (24), które wyposażone są w krążki (20) o regulowanym mimośrodku (34) oraz w ruchomy kolec (21) chowający się w kanale (22).

(1 zastrzeżenie)

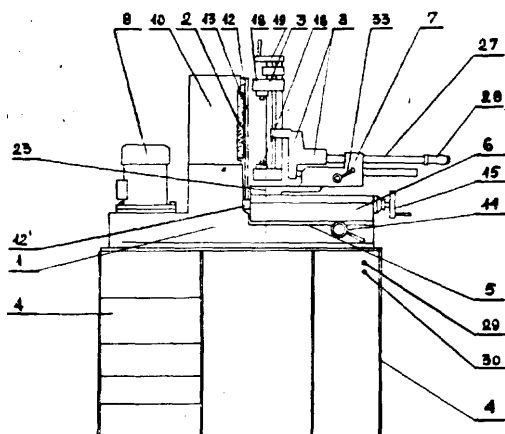

Fig. 1

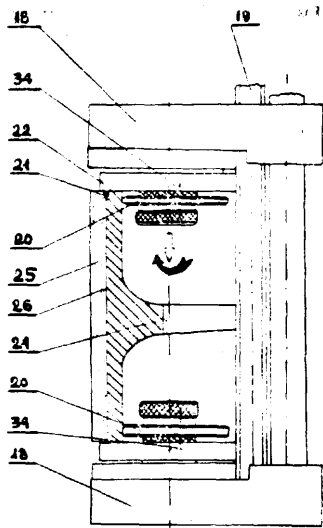

Fig. 3

B24C

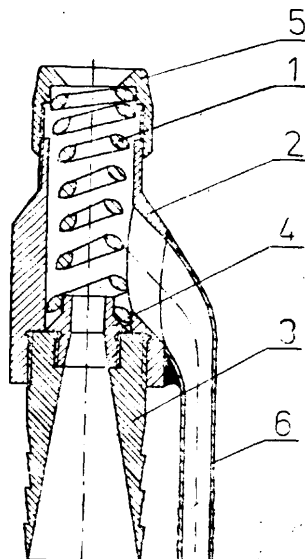
P.221629 T

28.01.1980

Politechnika Wrocławska, Wrocław, Polska (Marian Mazurkiewicz, Grzegorz Gafekci).

Głowica z chronioną dyszą

Przedmiotem wynalazku jest głowica z chronioną dyszą przeznaczoną do obróbki strumieniowo-ścierniej mająca zastosowanie w **tryskaczach** używanych w przemyśle maszynowym do czyszczenia **powierzchni**, a także w urządzeniach miotających lub transportujących cząstki stałe.

Głowica według wynalazku składająca się z korpusu, na który nakręcona jest obudowa **zasilana** dodatkowym strumieniem powietrza przez zasilający króciec, przy czym w obudowie umieszczona jest dysza, charakteryzuje się tym, że dysza wykonana jest w postaci śrubowej sprężyny (1) o zarysie hiperboidy obrotowej, przy czym najkorzystniejszym zarysem jest profil dyszy **Lavala**. Sprężyna (1) wykonana jest z drutu o przekroju soczewkowym lub prostokątnym.

(3 zastrzeżenia)

B25B

P.214736

06.04.1979

Wojciech Waldemar Czechowski, Warszawa, Polska (Wojciech Waldemar Czechowski).

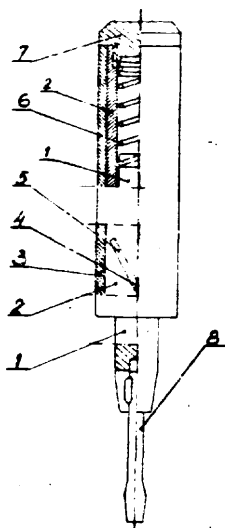
Śrubokręt udarowy

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie ułatwienia **odkręcenia** trudno odkręcających się wkrętów **umieszczonych** w trudno dostępnych miejscach.

Śrubokręt udarowy składa się z uchwytu (1), roboczej tuleji (2), osłony (3), sworznia (4), prowadnicy (5), sprężyny (6), kowadełka (7) i wymiennych **końcówek** (8). Uchwyt (1), umocowany suwliwie w tulei roboczej (2), z jednej strony dostosowany jest do mocowania **rpłącznego** wymiennych końcówek (8) a z drugiej strony ma umocowaną o odpowiednim napięciu sprężynę (6) połączoną z kowadełkiem (7).

Robocza tuleja (2) ma odpowiednie prowadnice (5) dla sworznia (4) umocowanego na trwale w ścianie uchwytu (1). Trzymając w ręku śrubokręt udarowy za osłonę (3) i uderzając w kowadełko (7) powoduje się że uchwyt (1) wraz z wymienną końcówką (8) wykonuje ruch dociskowo-obrotowy. W zależności od odpowiedniego ustawienia ruch ten może być **lewo-skrętny** lub **prawo-skrętny**.

(1 zastrzeżenie)

B26F

P.221553 T

22.01.1980

Politechnika Wrocławska, Wrocław, Polska (Zbigniew Kubala, Paweł Rosienkiewicz).

Sposób wykrawania otworów oraz wykrojnik do wykrawania otworów

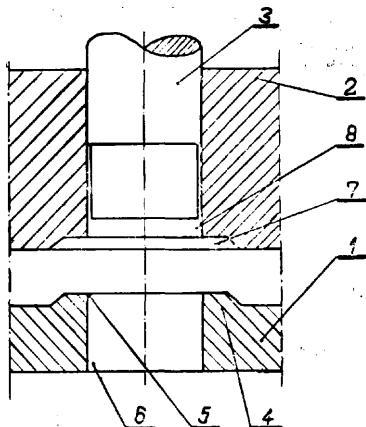
Przedmiotem wynalazku jest sposób wykrawania otworów oraz wykrojnik do wykrawania otworów w płaskich elementach metalowych, a zwłaszcza w zewnętrznych płytach i obudowach przyrządów i urządzeń radiofonicznych i elektrotechnicznych.

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie wyeliminowania konieczności zdejmowania nadkładu na całej powierzchni płaskiego elementu przez szlifowanie zgrubne o wartości odpowiadającej co najmniej głębokości zapadnięcia obszaru okalającego otwór.

Sposób według wynalazku polega na tym, że przed wykrawaniem otworów w miejscach ich wykonywania wytłacza się w płaskim elemencie, w kierunku przeciwnym do kierunku wykrawania otworów, wytłoczenia o średnicy większej od średnicy wykrawanych otworów oraz o wysokości większej od głębokości plastycznej deformacji krawędzi otworów po wykonaniu.

W urządzeniu według wynalazku tnąca płyta (1) zaopatrzona jest w pierścieniowy występ (4) z krawędzią tnącą (5), usytuowany dookoła otworu (6) tnącej płyty (1), natomiast dociskacz (2) zaopatrzony jest w pierścieniowe wgłębienie (7) usytuowane dookoła prowadzącego otworu (8) dociskacza (2), w którym umieszczony jest stempel (3), przy czym pierścieniowy występ (4) tnącej płyty (1) i pierścieniowe wgłębienie (7) dociskacza (2) odpowiadają sobie kształtem i wymiarami.

(2 zastrzeżenia)

B28B
E01G

P. 215503

08.05.1979

Biurowo Projektowo-Konstrukcyjne Przemysłu Materiałów Budowlanych „ZREMB”, Wrocław, Polska (Tadeusz Jasiński).

Mechanizm docisku podkładu formy do belki wibracyjnej

Przedmiotem wynalazku jest mechanizm docisku podkładu formy do belki wibracyjnej stosowany na stanowisku zagęszczania masy betonowej zlokalizowanym w linii produkcyjnej prefabrykowanych elementów budowlanych.

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie zapewnienia spokojniejszej pracy urządzenia oraz prawidłowego przebiegu procesu zagęszczania poprzez wyeliminowanie połączeń śrubowych. Docisk według wynalazku wywołany jest szczękami (3) usytuowanymi w stosunku do siebie w układzie lustrzanym i osadzonymi w wspólnym sworzniu (4) wraz z tłoczyskiem (5) siłownika (6).

Między szczękami (3) od wewnętrznej strony, umocowana jest sprężyna (8) zwierająca szczęki (3) do położenia ograniczonego zderzakami (9).

Siłownik (6) za pośrednictwem swego tłoczyska (5) połączonego ze sworzniem (4) powoduje rozwieranie szczęk (3) lub ich zwieranie w wyniku czego występuje efekt docisku podkładu formy (1) do belki wibracyjnej (2).

(2 zastrzeżenia)

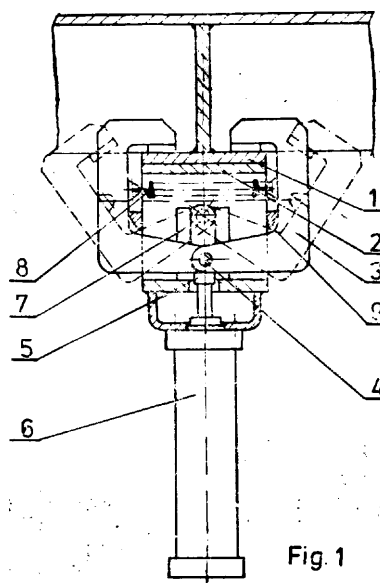

Fig. 1

B29C

P.221326 T

11.01.1980

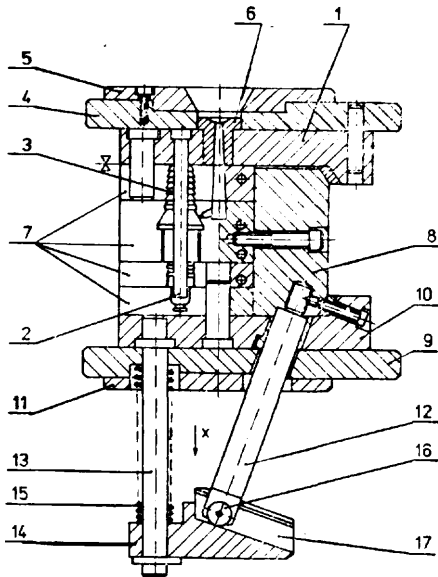
Zakład Doświadczalny Regionalnego Związku Spółdzielni Inwalidów, Zielona Góra, Polska (Henryk Trusz, Ryszard Kozal).

Forma wtryskowa szczękowa, zwłaszcza do wyprasek z otworami o znacznej długości

Przedmiotem wynalazku jest forma szczękowa, zwłaszcza do wyprasek z otworami o znacznej długości mająca trzpień formujący (2) otwór w wyprasce (3) zamocowany w płycie formującej (1) nieruchomej części formy. Pozwala to podczas otwierania formy wykorzystywać wszystkie przesunięcia części ruchomej dla wysuwania trzpienia formującego (2) z otworu wypraski (3).

Takie zamocowanie trzpienia formującego umożliwia likwidację jałowych ruchów części ruchomej, zmniejsza gabaryt oraz ciężar formy i pozwala na znaczne skrócenie trzpienia formującego.

(1 zastrzeżenie)

B29D
C03L

P. 214693

03.04.1979

Centralne Laboratorium Akumulatorów i Ogniw,
Poznań, Polska (Halina Gólska).

Sposób wykonania powłoki z tworzywa sztucznego na
uszczelki do ogniw alkalicznych

Sposób wykonania powłoki z tworzywa sztucznego
na uszczelki do ogniw alkalicznych metodą zanurze-
niową lub metodą **fluityzacyjną** polega na tym, że
poliamid M rozpuszcza się w alkoholu etylowym w
temperaturze około 50°C.

Następnie mieszaninę tą rozcieńcza się na zimno w
chloroformie w stosunku 1 : 1 uzyskując stabilny roz-
twór, który miesza się z **8%-owym** roztworem para-
finy.

Roztwór ten otrzymujemy przez rozpuszczenie para-
finy w czterochlorku węgla. Uzyskanym w ten spo-
sób roztworem powleka się uszczelki znanymi meto-
dami.

(1 zastrzeżenie)

B29D
B23C

P. 215869

24.05.1979

Zakłady Zmechanizowanego Sprzętu Domowego
„PREDOM-POLAR”, Wrocław, Ośrodek Badawczo-
Rozwojowy Chłodnictwa Domowego, PREDOM-PO-
LAR, Polska (Teresa Turczyn, Heinz Dechnig).

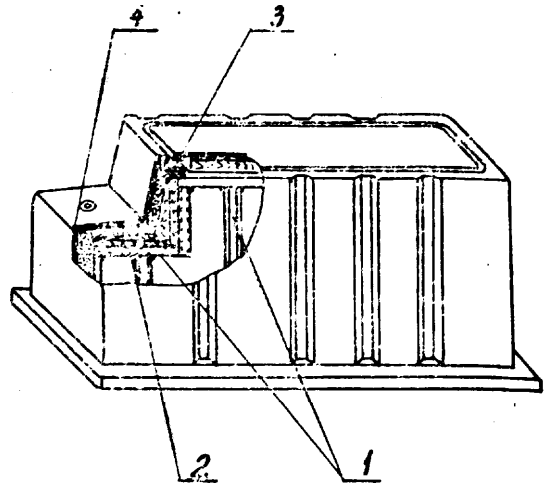
Wzornik do spieniania izolacji poliuretanowej oraz
sposób wykonania wzornika

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie wykonania wzor-
nika do spieniania izolacji poliuretanowej o powta-
rzalnych kształtach i wymiarach.

Wzornik stanowi konstrukcja metalowa (1) na któ-
rej osadzone są płaszczyzny (2) które spełniają fun-
kcję ograniczenia przestrzeni założonej do zalania.

Sposób wykonania wzornika polega na zalaniu
płaszczyzn kompozycją, która stanowi mieszaninę po-
limalu, styrenu technicznego naftenianu kobaltu, talku
oraz Ketonoxu.

(2 zastrzeżenia)

B29D

P.221232

05.01.1980

Stocznia Północna im. Bohaterów Westerplatte,
Gdańsk, Polska (Józef Hryciuk, Zygmunt Mikulski).

Urządzenie do formowania końców rur lub powłok
kablowych z tworzyw termoplastycznych

Urządzenie według wynalazku jest zbudowane z
głowicy do powiększania końca rury lub powłoki ka-
bla z tworzywa termoplastycznego oraz komory grze-
wnej zakładanej na koniec kabla lub rury w czasie
procesu powiększania średnicy.

Głowica zbudowana jest z części nośnej w postaci
rury na końcu której są zamocowane przesuwne pro-
mieniowe wódkiki wraz z **rozpórkami**, przy czym roz-
pórki stanowią wycinki koła wykonane z rury. Na
zewnątrz konstrukcji nośnej zamocowany jest obroto-
wo pierścień wraz z tarczami, w których są rowki
wykonane spiralnie i służące do umieszczenia w nich
zaczepów wódkików połączonych z **rozpórkami**. Po-
kręcając pierścieniem względem konstrukcji nośnej
powoduje się przesuw, w kierunku promieniowym
rozpórek co powoduje zmianę średnicy powłoki ka-
bla nałożonej na **rozpórki**.

(2 zastrzeżenia)

B29D
D23C

P. 224918 T

12.06.1980

Centralny Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Techniki
Instalacyjnej **„INSTAL”**, Warszawa, Polska (Andrzej
Piątek, Teresa Rozkrut).

Sposób otrzymywania porowatych otulin izolacyjnych
z tworzyw termoutwardzalnych

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie rozszerzenia
asortymentu wyrobów znajdujących zastosowanie do
izolowania rurociągów.

Sposób otrzymywania otulin z tworzyw termo-
utwardzalnych a zwłaszcza z żywic **fenolo-formalde-**
hydowych polega na formowaniu wyrobów w formie,
której nadaje się ruch obrotowy od 5 do 30 obrotów
na minutę, przy równoczesnym ogrzewaniu tej formy
przez okres czasu **konieczny** do spienienia i utwar-
dzenia tworzywa.

W przypadku tworzyw utwardzających się z wydzie-
laniem ciepła, czas obracania i ogrzewania formy
ogranicza się do momentu zainicjowania reakcji.

(3 zastrzeżenia)

B29F

P.215793

23.05.1979

Przedsiębiorstwo Robót Malarskich i Izolacyjnych
„Malmor”, Gdańsk, Polska (Jan Pawełczak, Wacław
Symoni, Marian Miłcarek, Telesfor Wiecheć).

Sposób wytwarzania wyrobów z porowatego polistyrenu

- **Wynalazek** rozwiązuje zagadnienie wykorzystania w postaci kruszywa, nieużytecznych odpadów porowatego polistyrenu o różnych właściwościach fizycznych i chemicznych.

Sposób wytwarzania wyrobów z porowatego polistyrenu, polega na formowaniu w formach metalowych w strumieniu pary o temperaturze 373—393 K homogenicznego układu, siadającego się z 5—60% wagowych kruszywa, otrzymanego z odpadów porowatego polistyrenu i 40—95% wagowych spienionych granulki polistyrenu o masie nasypowej 20—60 kg/m³, wstępnie sezonowanych 4—40 godzin.

(1 zastrzeżenie)

B29H

P.214613

02.04.1979

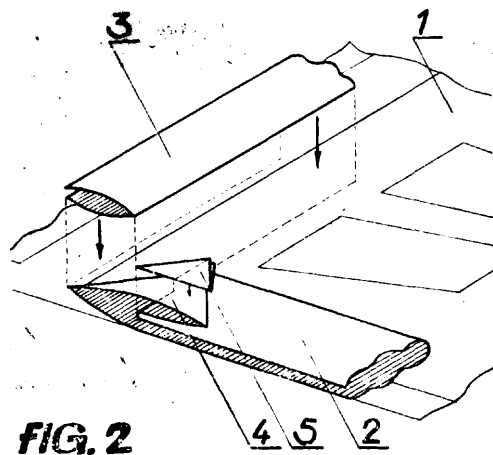
Grudziądzkie Zakłady Przemysłu Gumowego „Stomil”, Grudziądz, Polska (Bertold Justus, Bogdan Mączkowski, Aleksander Orłowski, Jerzy Paprocki).

Sposób wytwarzania artykułów pneumatycznych

Celem wynalazku jest wyeliminowanie konieczności uprzedniego wykonywania układu połączonych czterech ścianek bocznych artykułu pneumatycznego w formie prostopadłościanu.

Sposób według wynalazku polega na wykonywaniu układu czterech ścianek bocznych bezpośrednio na obrysie artykułu pneumatycznego (1) wytrasowanym na tkaninie pogumowanej. Najpierw na obrys artykułu pneumatycznego (1) nakłada się wykroje przeciwległych ścianek bocznych (2, 2'), końce wykrojów zagina się celem uzyskania kapturek (4), na które nakłada się elementy jednostronnie pogumowanej tkaniny antyadhezyjnej (5), następnie nakłada się pozostałe wykroje przeciwległych ścianek bocznych (3, 3') i w końcu artykuł pneumatyczny wytwarza się według znanej, dotychczas stosowanej technologii.

(2 zastrzeżenia)

29H

P.215388

04.05.1979

Wolbromskie Zakłady Przemysłu Gumowego „Stomil”. Wolbrom, Polska (Ryszard Osuch, Franciszek Małysa, Kazimierz Kur, Andrzej Perek).

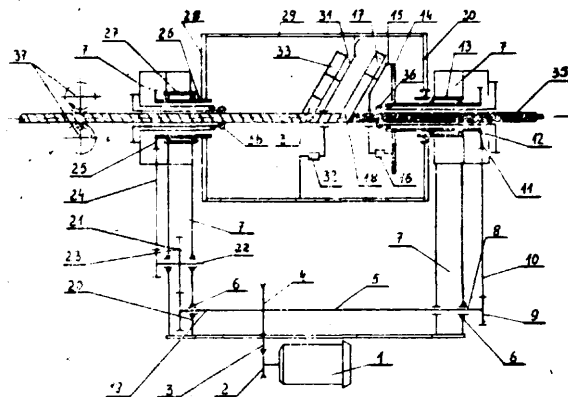
Urządzenie do konfekcjonowania węży tłoczonych na rdzeniach metalowych zwłaszcza o małych średnicach

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie ułatwienia obsługi urządzenia, zwiększenia wydajności pracy oraz poprawienia jakości wyrobu.

Urządzenie do konfekcjonowania węży tłoczonych na rdzeniach metalowych zwłaszcza o małych średnicach

składające się z napędu, ramy urządzenia oraz rolek podpierających i wyciągowych według wynalazku charakteryzuje się tym, że zostało wyposażone w dwie tarcze obrotowe, przy czym tarcza (28) zamocowana jest na wrzecionie (26) ułożyskowanym w tulei (13) korpusu (7), natomiast tarcza obrotowa (30) ułożyskowana jest bezpośrednio na tulei (13) korpusu (7), do których to tarcz (28) i (30) zamocowane są na stałe pręty profilowe (29) stanowiące elementy mocujące ramienia wahadłowego (31) z nakrętką (32).

(1 zastrzeżenie)

B29H

P.222466

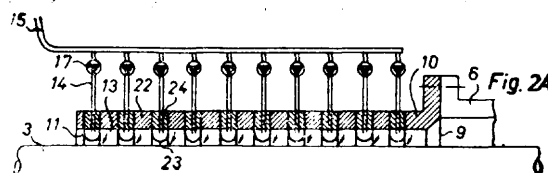
05.03.1980

Pierwszeństwo: 16.05.1979 — Szwajcaria (nr 4565/79-2)

Dätwyler AG, Schweizerische Kabel — Gummi — und Kunststoffwerke, Altdorf, Szwajcaria.

Sposób wprowadzania kabla do komory wulkanizacyjnej i urządzenia do wprowadzania kabla do komory wulkanizacyjnej

Sposób według wynalazku charakteryzuje się tym, że zawartość medium przenoszącego ciepło z otworu wlotowego komory wulkanizacyjnej wprowadza się do rury uszczelniającej przyłączonej do komory wulkanizacyjnej, do której wprowadza się również uwarstwiony kabel, przy czym rurę tę uszczelnia się kilkoma elementami uszczelniającymi umieszczonymi osiowo jeden za drugim, mającymi otwory na wylot o zmiennej średnicy i że średnicę każdego elementu uszczelniającego tak się dostosowuje, że poprzez łączne otwory na wylot powstaje przepływ przecieku otaczający kabel ze wszystkich stron, który ogranicza znacznie styk przebiegającego kabla z elementami uszczelniającymi.

Urządzenie mające wylączarkę ślimakową nanoszącą warstwę na kabel lub jego przewód i komorę wulkanizacyjną usytuowaną w pewnym odstępnie do wylączarki według wynalazku, charakteryzuje się tym, że przed otworem wlotowym (9) komory wulkanizacyjnej znajduje się rura uszczelniająca (8), w której wewnątrz umieszczone są osiowo jeden za drugim puste elementy uszczelniające (11), uformowane elastycznie i mające otwory na wylot przeznaczone dla kabla (3), którego średnica jest zmienna każdorazowo przez doprowadzenie cieczy do odnośnego elementu uszczelniającego.

(16 zastrzeżeń)

B32B P. 221429 T 17.01.1980
C23C

Instytut Metalurgii Żelaza im. St. Staszica, Gliwice, Polska (Tadeusz Prajsnar, Karol Mniszek, Wilhelm **Gorecki**, Andrzej Pers, Jerzy Bryginowicz, Roman **Ramut**, Andrzej Magner).

Sposób wytwarzania blach i taśm pokrytych jednostronnie powłoką ochronną

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania sposobu umożliwiającego uzyskanie na stali jednostronnych powłok ogniowych tych metali, które w stanie stopionym nie zwilżają stali i nie tworzą stopów żelazo-metal kryjący.

Sposób wytwarzania blach i taśm pokrytych jednostronnie metalową powłoką ochronną, dekoracyjną lub o specjalnych właściwościach, w których pobrane do jednostronnego pokrywania dwie wsadowe blachy taśmowe rozwijają się równocześnie i nakładają jedna na drugą, po czym brzegi tak nałożonych na siebie blach łączy się obustronnie za pomocą zgrzewania, spawania lub w inny trwały sposób i tak złączone blachy, poddaje się przygotowaniu zewnętrznych powierzchni do pokrywania powłokami ochronnymi, po czym zanurza się je przelotowo w kąpeli cynkującej, uzyskując po wyjściu z tej kąpeli blachę podwójną jednostronnie ocynkowaną, którą poddaje się operacjom wykańczającym, w tym rozdzielaniu blach przez obcięcie ich brzegów w strefie tuż obok Aehnologicznego złącza charakteryzuje się tym, że w ramach operacji wykańczających, tak uzyskaną jednostronnie ocynkowaną blachę stalową poddaje się drugiemu jednostronnemu pokrywaniu metalową powłoką ochronną inną od powłoki cynkowej.

Drugie, jednostronne pokrywanie blach metalową powłoką ochronną prowadzi się w kąpeli roztopionego metalu o temperaturze niższej od temperatury topności cynku, przykładowo w kąpeli roztopionego kadmu, ołowiu, cyny lub indu, lub w kąpeli niskotopliwego stopu metali, o temperaturze niższej od 410°C.

(6 zastrzeżeń)

B41J P.221718 T 31.01.1980

Politechnika Warszawska, Warszawa, Polska (Andrzej Rastawicki).

Mechanizm napędu **młotka**, zwłaszcza szybkiej drukarki

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie zwiększenia sprawności energetycznej mechanizmu.

Mechanizm ma komorę ciśnieniową (7) z pokrywą (8) z materiału o dużej podatności sprężystej, do któ-

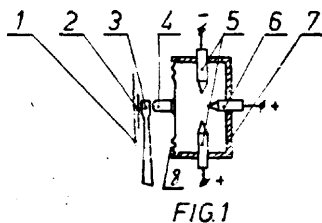

FIG. 1

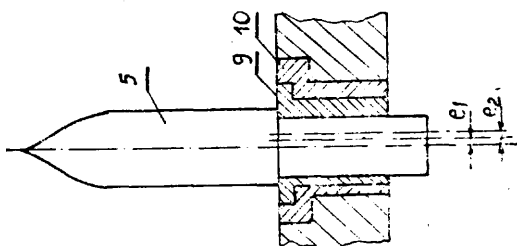

FIG. 2

rej zamocowany jest młotek (4). Znajdujące się w komorze (7) elektrody wyładowcze (9) i elektroda zapłonowa (10) o regulowanym położeniu osadzone są mimośrodowo w tulei wewnętrznej (9), która również mimośrodowo jest osadzona w tulei zewnętrznej (10) zamocowanej w ścianie komory ciśnieniowej (7).

(1 zastrzeżenie)

B41J P.221714 T 31.01.1980

Politechnika Warszawska, Warszawa, Polska (Andrzej Rastawicki).

Elektroda wyładowcza, zwłaszcza w mechanizmie napędu młotka szybkiej drukarki

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania elektrody o takim kształcie, który by zasadniczo zmniejszał prawdopodobieństwo przypadkowego wyładowania w innym miejscu niż na ostrzach elektrod.

Elektroda wyładowcza jest bryłą powstałą przez obrót wokół pierwszego boku (B1) figury płaskiej, której drugi bok (B2) jest równoległy do pierwszego (B1) i od niego krótszy. Trzeci bok (B3) jest do nich prostopadły. Do drugiego boku (B2) figury styczny jest łuk (H) skierowany wypukłością na zewnątrz, którego promień (R1) jest większy od odległości (R0) między bokami równoległymi (B1, B2).

Ponadto ten łuk (H) jest styczny do drugiego łuku (H2) kierowanego wypukłością do wewnątrz i stycznego jednocześnie do pierwszego boku (B2) figury.

(1 zastrzeżenie)

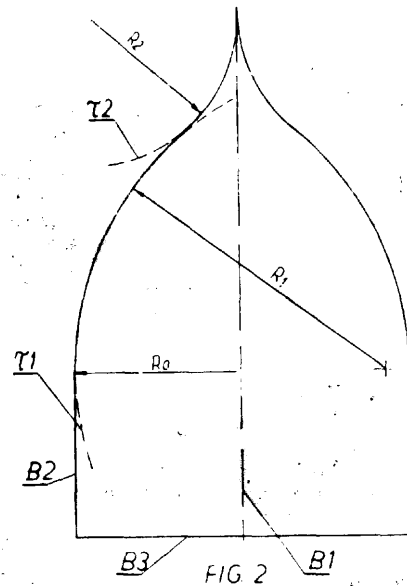

FIG. 2

B41J P.222537 07.03.1980

Pierwszeństwo: 09.03.1979 NRD (nr WP B41J/211485)

VEB Kombinat Robotron, Drezno Niemiecka Republika Demokratyczna (Helmut Altenburg, Bernhard Weber, Horst Fink, Rudolf Kunzel).

Urządzenie do wkładania i przesuwania **formularzy**

Przedmiotem wynalazku jest urządzenie do wkładania i przesuwania formularzy w maszynach drukujących, zwłaszcza w maszynach do księgowania i fakturowania.

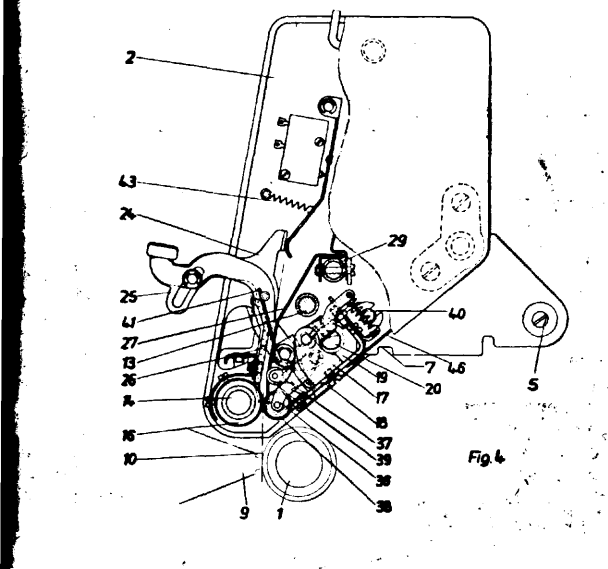
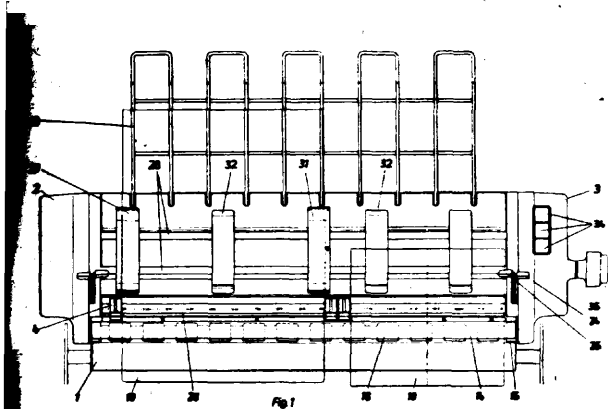
Wynalazek rozwiązuje zagadnienia opracowania konstrukcji urządzenia do wkładania i przesuwania, pojedynczych formularzy, kart oraz (albo partii) formularzy umożliwiającego obsługę wygodne, ręczne przesuwanie i wyrównywanie jednego formularza lub ich większej ilości tak, aby ustawiły się na przewidziany wiersz druku.

Urządzenie według wynalazku cechuje się tym, że **przewodzenie** formularzy składa się z prowadzenia **górnego** i **dolnego**, przy czym część dolna ma lewy i **prawy** szybkę prowadzący (30, 31) oraz co najmniej jedną **część** prowadzącą (32).

Lewy i prawy szybkę prowadzący (30, 31), jak również część prowadząca (32) są umieszczone przesuwnie do szerokości zapisu i odłączalnie na dwóch **rurkach** **pośnych**.

Dolne prowadnice formularzy składa się z blachy prowadzącej (27) i z wyskalowanego liniału (26), umieszczonego nad wałkiem transportowym (41) i ciągnącego się wzdłuż całej szerokości zapisu.

Wynalazek ma zastosowanie w maszynach liczących. (7 zastrzeżeń)

B64D P.215093 23.04.1979

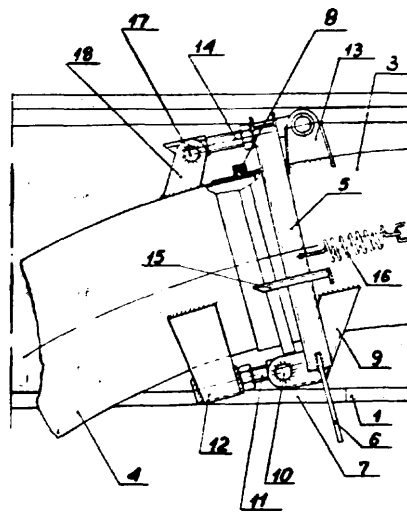
Institut Lotnictwa, Warszawa, Polska (Edmund Kowicki, Jan Parafiniuk, Franciszek Oręziak).

Samolotowy kanał pneumatyczny do rozprzestrzeniania środków sypkich

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie szybkiego dostosowywania samolotowego kanału pneumatycznego do rozprzestrzeniania środków sypkich do zmieniających się wymagań w zależności od rodzaju rozsiewanych środków sypkich oraz żądanych warunków rozprzestrzeniania.

Samolotowy kanał według wynalazku składający się z rozpiętej wzdłuż skrzydła samolotu rury o dowolnym przekroju, z odchodzącymi wzdłuż długości odgałęzieniami, charakteryzuje się tym, że każde z odgałęzień (3) ma szybkołączalną końcówkę wysypową (4) wraz z mechanizmem zamkowym (9 : 18) wyposażonym w dźwignię (5) z ramieniem (6) wystającym poza osłonę (1).

(2 zastrzeżenia)

B65D P. 214159 14.03.1979

Dolnośląskie Zakłady Wyrobów Papierowych „Dolpakart”, Polska (Stawros Eftimiu, Zenon Kogut, Kazimierz Dobrowolski).

Sposób pasmowego nanoszenia kleju

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie zmniejszenia zużycia kleju oraz łatwego oddzielania **papieru** antyadhezyjnego od warstwy kleju samoprzylepnego.

Sposób pasmowego nanoszenia kleju zwłaszcza samoprzylepnego przy wytwarzaniu materiałów samoprzylepnych systemem walcowym polega na tym, że klej (6) samoprzylepny nabierany jest przez gładki **ogrzewany** walec (1) nanoszący zanurzony w kałamarzu (5) lub podniesiony nad jego powierzchnię, który to walec współpracuje z ogrzewanym walcem (2) dozującym, walcem (3) dociskowym oraz co najmniej jednym skrobakiem (4) kształtowym.

Skrobak (4) podczas obrotu walca (1) nanoszącego zbiera z niego maksymalną ilość kleju (6) samoprzylepnego i tworzy w ten sposób ścieżki (8) bezklejowe, które oddzielają od siebie powstałe pasma (9) klejowe. Pasma (9) klejowe przenoszone są następnie na taśmę (7) materiału podłożowego przebiegającą między walcem (1) nanoszącym a walcem (3) dociskującym.

(4 zastrzeżenia)

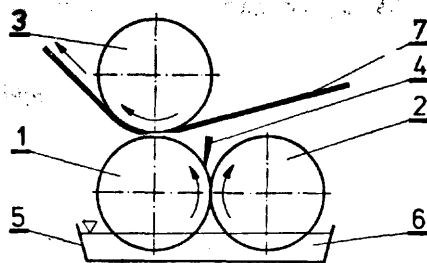

fig. 2

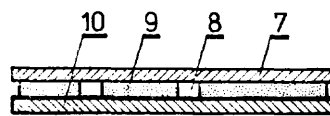

fig. 3

B65D P.215084 21.04.1980

Kopalnia Węgla Kamiennego „1 Maja”, Wodzisław Śląski, Polska (Augustyn Węglorz).

Kontener do transportu materiałów długich w szybach kopalnianych z klatkowymi naczyniami wyciągowymi podwieszony pod klatką, zwłaszcza do transportu w szybach z liną wyrównawczą

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania urządzenia o prostszej konstrukcji, z możliwością regulowania jego długości oraz wyeliminowania ręcznego załadunku tego urządzenia.

Kontener do transportu materiałów długich składa się z pojemnika z dwuczęściowej konstrukcji ramowej, z której każda część (1) i (2) w płaszczyźnie poziomej ma współpracujące ze sobą ślizgi (3) i (4) z rozmieszczonymi wzdłuż otworami do przewleczenia sworzni ustalającego (5) długość kontenera.

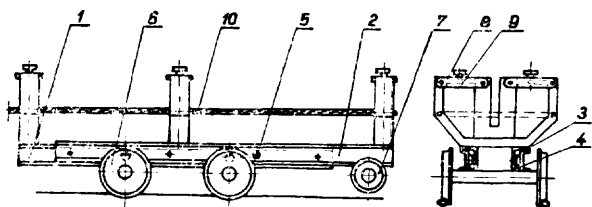

Fig. 1

Pierwsza część konstrukcji pojemnika (1) zamocowana jest na czterokołowym podwoziu (6), a na zewnętrznym końcu drugiej części pojemnika (2) przymocowany jest dwukołowy zestaw (7). Do górnych końców bocznych i środkowych belek nośnych pojemnika za pomocą sworzni przymocowane są poprzeczki (8) z płaskimi łapami dociskowymi (9), przy czym boczne belki mają w środku wykonane otwory, przez które przewleczona jest liną (10) opasująca pojemnik, której oba końce są wyprowadzone do przodu i zakończone uchwytnymi służącymi do spięcia obu końców lin z końcami liny wyprowadzonej z ostatniego piętra klatki szybowej. (1 zastrzeżenie)

B65D

P.215204

27.04.1979

Zrzeszenie Przemysłu Ciągnikowego „Ursus”, Warszawa, Polska (Jerzy Kunze, Marian Nyc, Marian Okrasa).

Paleta składana do przewozu ciągników rolniczych

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania palety, która zapewniałaby maksymalne wykorzystanie środków transportu przy jednoczesnym zabezpieczeniu ciągników przed uszkodzeniem i wpływami atmosferycznymi.

Paleta składana do przewozu ciągników rolniczych jest zestawiona z podstawy (1) w kształcie prostokąta, ramy odchylnej (7), ramy przedniej (9) oraz wsporników kół tylnych (27), wsporników (24) błotników i wsporników (33) akumulatorów mocowanych między sobą rozłącznie.

W palecie przygotowanej do załadunku do jednego boku podstawy (1) przyłączona jest rama odchylna (7) zaś do przeciwległego rama przednia (9), która drugim swoim ramieniem połączona jest z ramą odchylną (7) utrzymując ją sztywno w pochyleniu kątowym względem podstawy (1).

Wsporniki (33) akumulatorów mocowane są w miejscu połączenia ramy przedniej (9) z podstawą (1), wsporniki (26) kół tylnych w miejscu połączenia ramy przedniej (9) i ramy odchylnej (7), zaś wsporniki (24) błotników mocowane są w miejscu połączenia ramy odchylnej (7) z podstawą (1).

(8 zastrzeżeń)

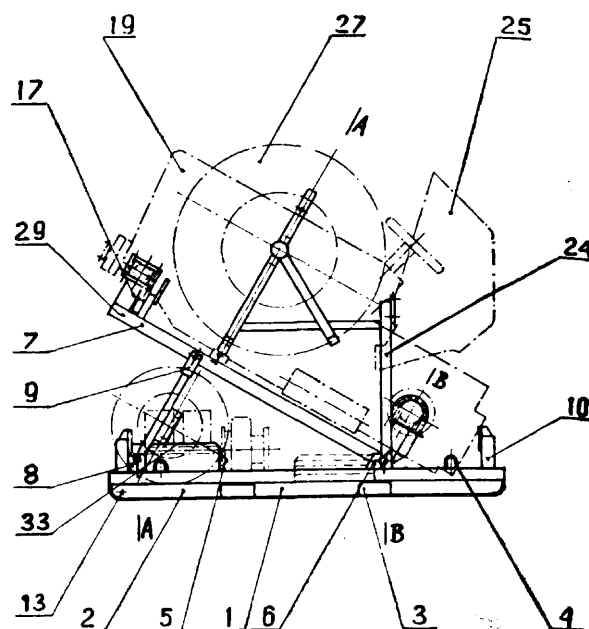

Fig. 1

B65D

P. 221504 T

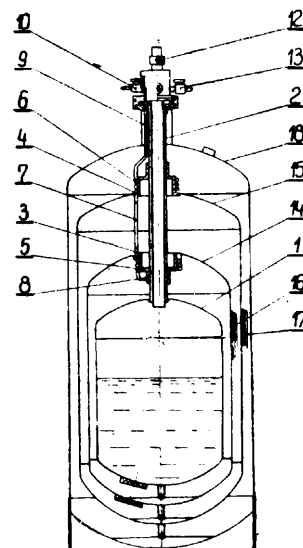
22.01.1980

Polska Akademia Nauk, Instytut Niskich Temperatur i Badań Strukturalnych, Wrocław, Polska (Kazimierz Balcerek, Zbigniew Raczkowski, Andrzej Grzegorzczak).

Zbiornik do przechowywania i transportu cieczy kriogenicznych, zwłaszcza ciekłego helu

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie skonstruowania zbiornika, w którym zimne pary cieczy są całkowicie wykorzystane do chłodzenia ekranów przy mniejszej komplikacji konstrukcji i mniejszych kosztach wykonania zbiornika.

Zbiornik według wynalazku, służy do transportu lub przechowywania cieczy kriogenicznych, zwłaszcza ciekłego helu i wodoru ma wewnętrzny zbiornik (1) na ciecz kriogeniczną zawieszony na szyjce (2), na której znajdują się kołnierze (3) i (4). Do kołnierzy tych przymocowane są wymienniki ciepła (5) i (6) oraz ekrany cieplne (14) i (15).

Część par cieczy ze zbiornika wewnętrznego (1) przepływa przez wymienniki ciepła (5), (6) zwarte cieplnie poprzez kołnierze (3), (4) z ekranami cieplnymi (14), (15), natomiast część par jest wyprowadzona bezpośrednio przez szyjkę (2) zbiornika na zewnątrz kriostatu.

(1 zastrzeżenie)

B65G

P. 213994

07.03.1979

Biuro Projektowo-Konstrukcyjne Przemysłu Materiałów Budowlanych „ZREMB”, Wrocław, Polska (Jerzy Kajl, Stefan Jastrząb).

Hamulec wózka transportowego budowlanych elementów prefabrykowanych w tunelu naparzalniczym

Przedmiotem wynalazku jest hamulec wózka transportowego budowlanych elementów prefabrykowanych poruszającego się w tunelu naparzalniczym, gdzie dokonywana jest obróbka termiczna betonu.

W tunelu, w czasie obróbki termicznej wózki przepychane są w całym zestawie, wykonując przemieszczenie skokowo o długość pojedynczego wózka. Zachodzi za tym konieczność zatrzymania zestawu w określonym położeniu, co umożliwia hamulec będący przedmiotem wynalazku. Dla skutecznego hamowania wykorzystano zjawisko tarcia.

Po obu stronach dolnej części ramy wózka (7) przymocowane są krzywki (4), które wraz z wózkiem najjeżdżają na zderzaki sprężynowe (3) umiejscowione w końcowym odcinku toru jezdni (5), tuż u wylotu z tunelu naparzalniczego. Zderzaki sprężynowe (3) mocowane są do dźwigara (1) stanowiącego podtorze.

W wyniku powstałego tarcia krzywki (4) i zderzaka sprężynowego (3) następuje zatrzymanie wózka transportowego w określonym miejscu.

(3 zastrzeżenia)

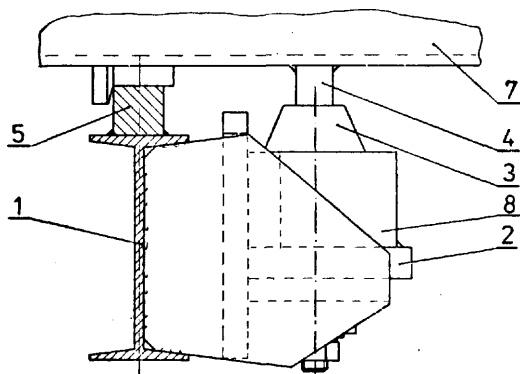

Fig. 2

B65G

P. 215120

23.04.1979

Biuro Projektów Przemysłu Hutniczego BIPROHUT, Gliwice, Polska (Stanisław Kędzielawa, Tadeusz Dziuba, Antoni Pacanowski).

Przenośnik **dwułańcuchowy** zgrzeblowy zwłaszcza mokry

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania takiej konstrukcji przenośnika mającego łańcuchy umieszczone na zewnątrz koryta, która pozwalałaby na konserwację i łatwą wymianę zgarniaków bez konieczności spuszczenia wody.

Przenośnik dwułańcuchowy korytowy zwłaszcza mokry, mający koryta, łańcuchy, zespół napędowy łańcuchów, rolki kierujące łańcuchy i zgarniaki charakteryzuje się tym, że łańcuchy (4) są usytuowane na zewnątrz koryta (6) w prowadzących jezdniach (5), które z kolei są zamocowane najlepiej do nośnej konstrukcji (7) przenośnika, zaś zgarniaki (9) są do tych

łańcuchów (4) przymocowane za pomocą ramion (8), w kształcie odwróconej litery „U”, obejmujących boczne ściany koryta (6).

(1 zastrzeżenie)

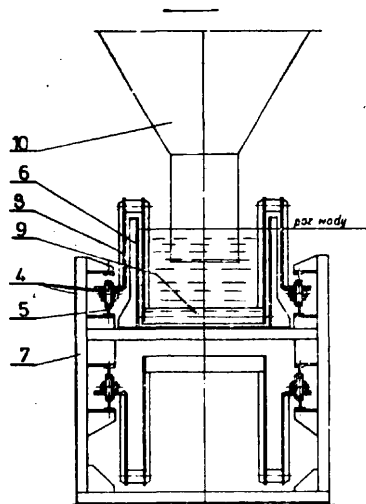

Fig. 3

B65G

P. 215130

23.04.1979

Przedsiębiorstwo Projektowania i Dostaw Kompletnych Obiektów Przemysłowych „CHEMADEX” w Warszawie Oddział w Krakowie, Kraków, Polska (Ryszard Łachowacz, Janusz Pieńkowski, Jerzy Chudzik).

Przenośnik zgrzeblowy

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie zmniejszenia pracochłonności wykonania zgrzebel, łatwego montażu i demontażu elementów składowych zgrzebla, oraz zmniejszenia ogólnego ciężaru zgrzebla.

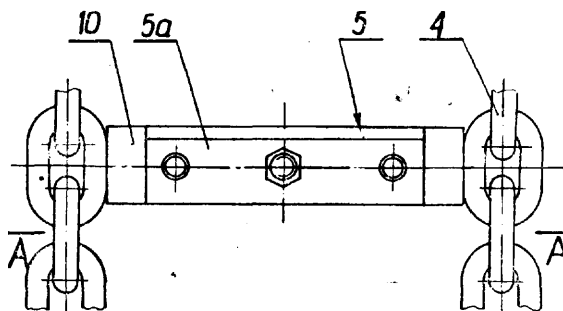

Fig. 2

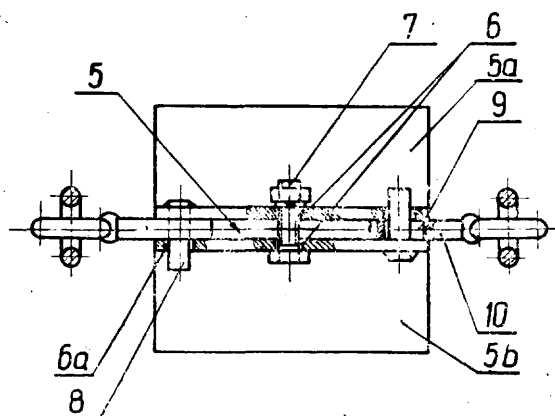

Fig. 3

Przenośnik zgrzeblowy, **dwułań cucho** wy o małej wydajności przeznaczony do transportu materiałów sypkich lub **pylistych**, według wynalazku wyposażony jest w dwuczęściowe zgrzebła (5), składające się z dwu identycznych elementów kątownikowych (5a i 5b), które połączone są wzajemnie jedną śrubą (7), zaś z łącznikami (10) są sprzężone za pomocą kołków ustalających (8) osadzonych trwale w każdym z tych elementów i wpuszczonych do odpowiedniego otworu (6a) drugiego elementu kątownikowego przechodząc poprzez otwór (9) łącznika (10). Łączniki (10) są przyspawane bezpośrednio do ogniwi łańcuchów (4), zaś otwory (9), wykonane w tych łącznikach mają kształt wydłużony umożliwiając przemieszczenie się poziome zgrzebel (5).
(4 zastrzeżenia)

B65G
G03G

P. 215155

24.04.1979

Łódzkie Zakłady Kinotechniczne PREKSER, Łódź, Polska (Adam Barnik, Marian Jaśkiewicz, Adolf Jung, Gabriel Różniata, Marian Krystynowicz, Zbigniew Gertner, Leonard Dorabiła, Andrzej Wallis, Tadeusz Piorun, Wojciech Kamiński).

Urządzenie do magazynowania i dozowania proszku kserograficznego

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie równomiernego dozowania proszku wzdłuż elementu transportowego.

Urządzenie do magazynowania i dozowania proszku kserograficznego charakteryzuje się tym, że ma komorę do magazynowania proszku kserograficznego, która składa się z obudowy (1) i ruchomych przegród (5) podajnika (2) proszku kserograficznego, który jest sztywno połączony poprzez uchwyty (14) i (15) z obrotowym wałkiem (6), dźwigni (12) i (13) sztywno połączonych z obrotowym wałkiem (6), osłony (9), obrotowego wałka (3) wraz ze sztywno połączonym z nim rozbijaczem (4) proszku kserograficznego oraz krzywki współpracującej z dźwignią (13) i krzywki ustalającej, która współpracuje z dźwignią (12).
(3 zastrzeżenia)

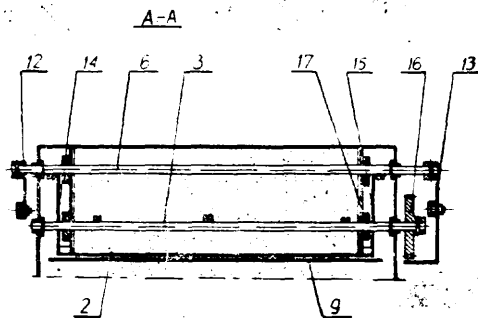
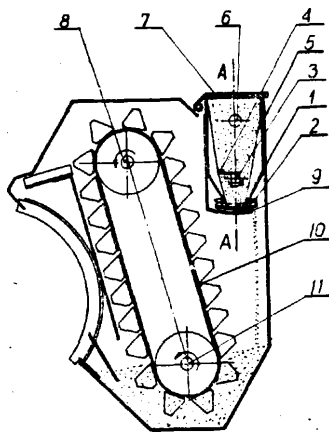

Fig 2

B65G

P. 213295

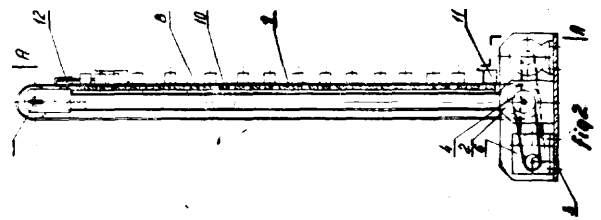
30.04.1979

Zakłady Remontowo-Montażowe Przemysłu Mięsnego „Metalowiec”, Bydgoszcz, Polska (Tomasz Sauter Tadeusz Zdanowicz).

Przenośnik taśmowy magnetyczny do **transportu** przedmiotów walcowych ferromagnetycznych, zwłaszcza puszek metalowych

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania konstrukcji statecznego przenośnika o małych gabarytach, która jednocześnie wyeliminowałaby hałas.

Przenośnik według wynalazku charakteryzuje się tym, że listwa (9) z magnesami (10) umieszczona jest pod taśmą ruchomą (8), a listwa wrzutowa ukośna (11) przemieszczająca puszkę na taśmę ruchomą (8) jest zamocowana przesuwnie względem korpusu nad taśmą ruchomą (8), przy czym w przeciwnej części korpusu zamocowana jest ukośnie względem taśmy ruchomej (8) listwa zrzutowa (12), a naprzeciwko listwy (12) jest zamocowana ukośnie rynną zrzutowa.
(2 zastrzeżenia)

B65H
C23G

P. 215053

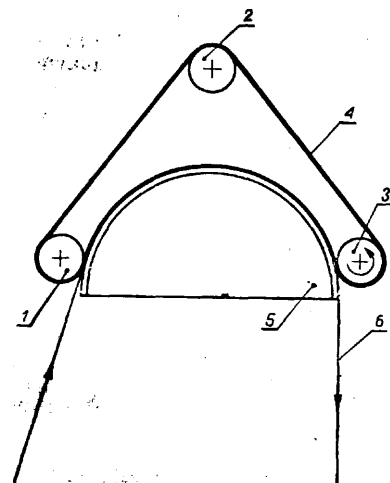
20.04.1979

Instytut Tele i Radiotechniczny, Warszawa, Polska (Stefan Malitek).

Sposób ciągłego podawania folii w urządzeniach 1 trawiących i zespół podawania folii w urządzeniach trawiących

Sposób ciągłego podawania folii w urządzeniach trawiących polega na tym, że folię układa się na **ześlizgu**, dociska się do niego elastyczną taśmą znajdującą się w ruchu i przesuwają wskutek siły tarcia pomiędzy folią a elastyczną taśmą. Zespół według wynalazku zawiera ześlizg (5), po którym przesuwają się folia (6) i przylegająca do ześlizgu (5) elastyczną taśmę (4), korzystnie z gumy, naciągniętą na rolkach (1, 2, 3).

Współczynnik tarcia pomiędzy **podawaną** folią (6) a elastyczną taśmą (4) jest znacznie większy od współczynnika tarcia pomiędzy podawaną folią (8) a ześlizgiem (5).
(2 zastrzeżenia)

Dział C
CHEMIA I METALURGIA

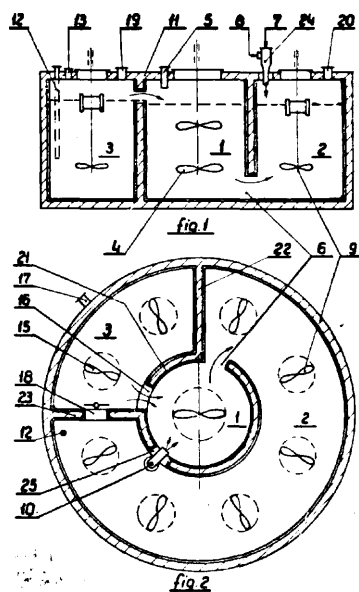
01B   **P. 215056**   21.04.1979

Biuro Studiów, Projektów i Realizacji Inwestycji Przemysłu Nieorganicznego „BIPROKWAŚ”, Gliwice, polska (Ludwik Jura, Adam Kubarek).

Reaktor do rozkładu rud **fosforonośnych**

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania reaktora, w którym otrzymywałoby się jednorodną pulpę z dobrze wykształconymi kryształami fosfogipsu co ułatwiłoby filtrację oraz odzysk fosforu z rudy.

Reaktor do rozkładu rud fosforonośnych wykonany w postaci cylindra mający komorę centralną i komorę peryferijną dla rozkładu rud i wstępnej krystalizacji fosfogipsu oraz wyposażony w szereg mieszadeł usytuowanych promieniście charakteryzuje się tym, że dodatkowo ma drugą komorę peryferijną (3) stanowiącą **dojrzewalnik** schładzanej pulpy, w którym jednocześnie odbywa się dalsza krystalizacja fosfogipsu.

W komorze peryferijnej (2) zainstalowana jest pompa (10) dla przetłaczania pulpy do komory centralnej (1) w celu zwiększenia recyrkulacji pulpy oraz mieszalnik cieczy (24), który połączony jest z rurociągiem (7) doprowadzającym kwas siarkowy i rurociągiem (8) doprowadzającym kwas fosforowy w celu ich dokładnego zmieszania przed wejściem do reaktora.

(2 zastrzeżenia)

C01G   **P. 215602**   14.05.1979

Instytut Chemii Nieorganicznej, Gliwice, Polska (Czesława Bandrowska, Barbara Gosiewska).

Sposób wytwarzania zasadowego węglań ołowiu o barwie perłowej

Zagadnieniem podlegającym rozwiązaniu jest opracowanie bezodpadowej technologii procesu przy jednoczesnym zwiększeniu wydajności operacji strącania pigmentu.

Zasadowy węgiel ołowiu o barwie perłowej wytwarza się przez nasylenie **wodno-alkoholowego** lub wodno-ketonowego roztworu zasadowego octanu ołowiu o stężeniu nie większym niż 25 g Pb^{2+}/l i pH około 9,5, powietrzem ze zwiększoną do 2% objętościowych ilością dwutlenku węgla aż do obniżenia pH roztworu do 6,5, przy czym stosuje się 3% dodatku alkoholu etylowego lub acetonu. Wytrącony osad odwirowuje się do uzy-

skania pasty o zawartości około 5% wilgoci, a ług macierzysty po zakwaszeniu kwasem octowym do ilości około 0,45% służy do rozpuszczania tlenku ołowiaowego.

Uzyskany związek służy do nadawania perłowego połysku wyrobom poliestrowym, polietylenowym, metakrylowym, nitrocelulozowym i innym.

(1 zastrzeżenie)

C01G   **P. 221520** T   21.01.1980
C22B

Uniwersytet Jagielloński, Kraków, Polska Ryszard Gryboś, Alina Samotus).

Sposób rozpuszczania srebra metalicznego zwłaszcza w procesie **hydrometalurgicznym**

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania takiej technologii procesu, która umożliwia zastosowanie nowego czynnika ługującego o działaniu selektywnym i stanowiącym mniejsze zagrożenie dla otoczenia.

Sposób według wynalazku polega na tym, że srebro poddaje się utlenianiu w wodnym roztworze amoniaku i soli, korzystnie siarczanów, węglanów, azotanów, za pomocą tlenu przepływającego przez roztwór, przy jego prężności od 0,15 do 1 Atm ($0,15 \cdot 1,01325 \cdot 10^{-1} - 1 \cdot 1,01325 \cdot 10^{-1}$ MPa) w temperaturze od 21 do 81°C.

(4 zastrzeżenia)

C01G   **P. 221522** T   22.01.1980

Instytut Nawozów Sztucznych, Puławy, Polska (Janusz Barcicki, Andrzej Gołębiowski, Jerzy Niecko, Bogusław Niewiadomski).

Sposób otrzymywania aktywnego tlenku cynku z dodatkiem aktywnego tlenku glinu

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie usprawnienia technologii procesu umożliwiającej uzyskanie wysokiej jakości sorbentu związków siarki służącego do odsiarczania gazu ziemnego.

Sposób według wynalazku polega na tym, że z roztworu azotanu cynku wytrąca się zawiesinę wodorotlenków cynku i glinu za pomocą roztworu glinianu potasu o takim stężeniu, aby zawartość Al_2O_3 w produkcie wynosiła 4—6% wagowych, a uzyskane wodorotlenki poddaje się dalszej obróbce w znany sposób przez suszenie, formowanie i kalcynację.

(3 zastrzeżenia)

C02C   P. 215912   28.05.1979

Biuro Projektów Przemysłu Hutniczego „Biprohut”, Gliwice, Polska (Wiktor Stysiał, Andrzej Bąkowski, Andrzej Hała).

Sposób neutralizacji i oczyszczania zużytych **kwaśnych** kąpielii trawiących

Sposób neutralizacji i oczyszczania zużytych kwaśnych kąpielii trawiących, przydatny w hutnictwie żelaza i stali w przypadku stosowania w procesach trawiących kwasu siarkowego, charakteryzuje się tym, że odbywa się w dwukomorowym systemie areacji powierzchniowej w zamkniętym obiegu wodnym, przy czym **pierwszą** porcję zużytej kąpielii trawiącej w komorze 1 rozcieńcza się wodą do momentu uzyskania stężenia jonów żelaza Fe^{2+} w kąpielii około 5—12 g/dm³, a następnie dodaje się w początkowym etapie neutralizacji amoniaku lub wodorotlenku amonu, lub węglanu amonu względnie kwaśnego węgla amonu w takiej ilości, aby po przereagowaniu z kwasem siarkowym uzyskać stężenie siarczanu amonu w granicach 1—11 g/dm³.

Następnie dodaje się wapna hydratyzowanego w por-

cjach do momentu uzyskania pH roztworu $5 \div 9$, przy czym w ciągu czasu trwania procesu neutralizacji doprowadza się tlen z szybkością zbliżoną do szybkości wiązania wynoszącą od 150 do 250 g O_2/m^3 h utlenionego roztworu w warunkach standardowych (10°C i 1013,25 hPa).

(1 zastrzeżenie)

C02C

P. 215915

28.05.1979

Politechnika Warszawska, Warszawa, Polska (Bronisław Bartkiewicz, Zofia Niewęglowska).

Sposób oczyszczania ścieków zawierających kleje **fenolowo-formaldehadowe**

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania takiej technologii procesu, która zapewni znaczne obniżenie barwy ścieków, zmniejszenie zawartości fenolu i chemicznego zapotrzebowania tlenu oraz pozabawienie ścieków właściwości klejących, powodujących zanieczyszczenie przewodów kanalizacyjnych.

Sposób oczyszczania ścieków zawierających kleje fenolowo-formaldehadowe, polega na tym, że ścieki zakwasza się stężonym kwasem siarkowym użytym w ilości $0,5-2 \text{ cm}^3/\text{dm}^3$ tak, aby pH zawiesiny obniżyć do co najmniej 3, miesza się intensywnie i wytrąconą zawiesinę filtruje pod próżnią, korzystnie przez dwuwarstwową tkaninę filtracyjną.

(1 zastrzeżenie)

C02C

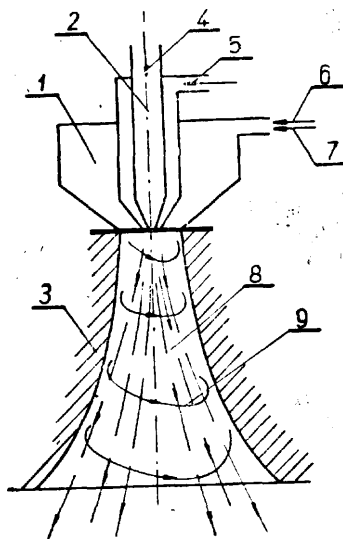
P. 215955

28.05.1979

Politechnika Śląska im. Wincentego Pstrowskiego, Gliwice, Polska (Janusz Wandrasz, Adam Łuckoś)

Sposób i planik do neutralizacji odpadów ciekłych

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie umożliwienia równoczesnego rozpylania i spalania — neutralizacji lotnych związków chemicznych o niskiej temperaturze parowania, przy czym struga spalin może równocześnie ogrzewać warstwę fluidalną ciała stałego.

Sposób neutralizacji odpadów ciekłych polega na tym, że wprowadza się do warstwy fluidalnej odpady ciekłe rozpylone, częściowo zneutralizowane za pomocą połączonego rozpylacza (2) z palnikiem (1), przy czym z centrycznie lub ekscentrycznie mierzonej dyszy rozpylacza (2) wylęwa struga odpadów mieszając się w kształtce palnikowej (3) z gorącymi spalinami powstałymi z paliwa stałego, ciekłego lub gazowego.

Palnik do neutralizacji odpadów ciekłych składa się z rozpylacza (2) umieszczonego wewnątrz palnika (1) centrycznie lub ekscentrycznie, a palnik (1) i rozpylacz (2) przymocowane są do kształtki palnikowej (3).

(2 zastrzeżenia)

C02C

P. 222324 T

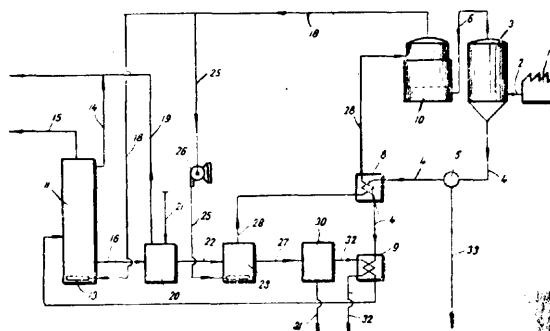
28.02.1980

Československá akademie věd, Praga, Czechosłowacja.

Sposób i urządzenie do obróbki materiałów organicznych zawierających związki azotu

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie umożliwienia wykorzystania wartościowych składników i energii, które są zawarte w materiałach organicznych zawierających związki azotu, w celu uzyskania produktów finalnych przydatnych jako nawóz albo pasza.

Sposób według wynalazku polega na tym, że materiał organiczny poddaje się najpierw fermentacji beztlenowej z jednoczesnym wydzielaniem biogazu, który zawiera metan i dwutlenek węgla, po czym ciekły produkt otrzymany po fermentacji beztlenowej ogrzewa się do temperatury wrzenia, oddestylowuje się amoniak związany jako węglan a produkt końcowy z destylacji poddaje się dalszej obróbce na wartościowy produkt i czystą wodę albo wyładowuje się jako wstępnie oczyszczoną wodę ściekową.

Poddawany obróbce materiał organiczny mogą stanowić odchody z hodowli świń i bydła, odpady z przemysłu chemicznego i spożywczego, szlam ścieków miejskich i różne rodzaje biomasy, które można stosować w procesie fermentacji beztlenowej do wytwarzania biogazu.

Urządzenia według wynalazku zawiera komorę fermentacyjną (3) wyposażoną w wylotowy przewód rurowy biogazu (6) i wylotowy przewód rurowy produktu fermentowanego (4), który jest poprowadzony do wlotu kolumny destylacyjnej (11). Przewód rurowy biogazu (6) jest połączony przez zbiornik gazu (10) i przewód rurowy (18) z urządzeniem grzejącym (13) kolumny destylacyjnej (11).

Wyciąg amoniaku (14) z kolumny destylacyjnej (11) połączony jest z urządzeniem do obróbki amoniaku a wylot frakcji końcowej (16) połączony jest z urządzeniem do obróbki produktu końcowego.

(11 zastrzeżeń)

C03B

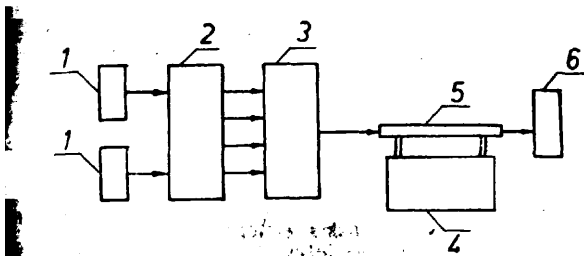
P. 215738

19.05.1979

Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, Lublin, Polska (Andrzej Waksmundzki, Jan Wójcik, Stanisław Zbyrad).

Sposób i urządzenie do wytwarzania światłowodów kwarcowych z gradientowym profilem współczynnika załamania

Sposób wytwarzania światłowodów kwarcowych z gradientowym profilem współczynnika załamania metodą osadzania z fazy gazowej, przez wprowadzenie do strefy reakcyjnej tlenu oraz za pomocą gazu nośnego par lotnych substratów dwutlenku krzemu i substancji domieszkujących, charakteryzuje się tym, że wymienione substraty substancji domieszkujących miesza się, pojedynczo lub w większej ilości z lotnym substratem dwutlenku krzemu, korzystnie tworząc kilka mieszanin o zróżnicowanym składzie, zwłaszcza jakościowym i następnie przez uzyskane mieszaniny przepuszcza się, korzystnie ze stałą dla danego ciągu.

szybkością, gaz nośny, przy czym stężenie początkowe **mieszanki** jest funkcją założonego profilu współczynnika załamania.

Urządzenie według wynalazku składa się z układu zbiorników lub generatorów gazów nośnych i tlenu (1), połączonych poprzez regulator (2) parametryczny i sterowany ręcznie, z układem sytników (3) zawierających mieszaniny substratów szkła i substancji domieszkujących. Sytniki połączone są z rurką kwarcową (5) umieszczoną w automacie szklarskim (4). Wylot rurki kwarcowej (5) połączony jest z absorberem (6) gazowych produktów utlenienia substratów szkła. (2 zastrzeżenia)

C03B P. 221555 T 23.01.1980

Instytut Szkła i Ceramiki, Warszawa, Instytut Fizyki Plazmy i Laserowej Mikrosyntezy, Warszawa, Polska (Janina Nowakowska, Waclawa Halina Fortuńska, Waclaw Mumiak, Tadeusz Więckowski).

Sposób wytwarzania mikrobalonów szklanych

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania takiej technologii procesu, która umożliwi uzyskanie szerokiego asortymentu mikrobalonów szklanych.

Sposób wytwarzania mikrobalonów szklanych na drodze obróbki termicznej, polega na tym, że mieszaninę składników szkła w postaci zolu poddaje się dwustopniowemu procesowi żelowania, wstępnemu spienieniu i obróbce termicznej drobin spieku w strefie wysokiej temperatury.

Mikrobalony szklane znajdują zastosowanie jako materiał izolacyjny, wypełniacz tworzyw sztucznych, składnik materiałów wybuchowych specjalnego przeznaczenia i suszące materiały higroskopijne. (1 zastrzeżenie)

C03C P. 214607 02.04.1979

Instytut Szkła i Ceramiki, Filia w Krakowie, Kraków, Polska (Kazimierz Wasiewicz, Krystyn Hasslinger, Alojzy Hilgertner, Jan Wójcicki, Irena Szymańska, Bogdan Połapski, Andrzej Stypuła, Ryszard Sendor).

Sposób i środek do matowania szkła wyrobów szklanokrystalicznych i ceramicznych

Sposób matowania powierzchni według wynalazku polega na natryskiwaniu powierzchni szkła, wyrobów szklanokrystalicznych lub ceramicznych przez czas 0,5 do 25 sek i w temperaturze powyżej 300°C, korzystnie powyżej dolnej granicy temperatur odprężania szkła lub temperatur wypalania glazury, środkiem matującym i następnym powolnym ochładzaniem.

Środek matujący może być użyty w postaci zawiesiny cząsteczek cieczy w gazie, powstałym przez odparowanie jednego lub kilku składników tego środka.

Matujący środek chemiczny ma skład następujący:

alkohol etylowy 95%-towy	— 0—48% wag.
chlorek cynawy SnCl_2	— 0—18% wag.
chlorek cynowy SnCl_4	— 0—10% wag.
azotan antymonowy $\text{Sb/NO}_3/5$	— 1—15% wag.
azotan bizmutawy $\text{Bi/NO}_3/3$	— 0—1% wag.
tlenek wolframowy WO_3	— 0—0,5% wag.
chlorek żelazowy FeCl_3	— 0—0,2% wag.
chlorek baru BaCl_2	— 0—0,1% wag.
chlorek manganowy MnCl_2	— 0—0,2% wag.
mleczan tytanu	— 0—10% wag.

kwask solny 38%-towy	— 6—10% wag.
kwask azotowy 66%-towy	— 0—10% wag.
woda H_2O	— 16—65% wag (6 zastrzeżeń)

C03C P. 215434 07.05.1979

Zgłoszenie dodatkowe do patentu nr 96430.

Instytut Szkła i Ceramiki, Warszawa, Polska (Janina Nowakowska, Tadeusz Więckowski).

Sposób intensyfikacji stopnia spieniania masy szklanej

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie uzyskania szkła charakteryzującego się wysokim stopniem spienienia i niskim ciężarem właściwym oraz **korzystnymi** właściwościami izolacyjnymi i akustycznymi.

Sposób intensyfikacji spieniania masy szklanej polega na tym, że do stopionej przestudzonej masy szklanej o temperaturze 1100—1300°C wprowadza się w masie jej przepływu z części topliwiej pieca do komory spieniania stałe związki chemiczne w postaci węglanów, siarczanów, siarczków metali ziem alkalicznych albo surowce naturalne, takie jak wapnienie, dolomity i gipsy, które rozkładają się w wysokich temperaturach z wydzieleniem fazy gazującej. (2 zastrzeżenia)

C04B P. 214860 11.04.1979

Zgłoszenie dodatkowe do patentu nr 111876

Instytut Materiałów Ogniotrwałych, Gliwice, Polska (Teresa Wilczewska, Antoni Rospond, Władysław Bieda, Stanisław Sliwa, Mieczysław Drożdż, Waclaw Szymborski, Stanisław Paluch).

Sposób wytwarzania powłoki ochronnej na płyty podwlewnicowe

Do mieszaniny o znanym składzie ze zgłoszenia P 188 985 wprowadza się jako substancję wiążącą **meta**krzemiany sodowe, w ilości 5—35% wag. oraz dodatki modyfikujące takie jak grafit lub sadza w ilości 0—10% wag. (1 zastrzeżenie)

C04B P. 215406 05.05.1979

Instytut Materiałów Ogniotrwałych, Gliwice, Polska (Józef Wojsa, Władysław Bieda, Wiesław Sułek, Józef Pagacz, Stanisław Malczewski, Waclaw Torowski, Leopold Kowar, Stefan Paluch, Stanisław Pawlina Andrzej Muchowski).

Materiał ceramiczny do regeneracji obmurzy pieców stalowniczych i konwertorów tlenowych

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie uzyskania materiału ceramicznego o wysokim stopniu adhezji oraz wysokiej odporności na czynniki metalurgiczne.

Materiał ceramiczny według wynalazku składający się z ziarnistego materiału ceramicznego, solnego lub kwaso-solnego spoiwa nieorganicznego, modyfikującego materiału ilastego oraz spoiwa organicznego, charakteryzuje się tym, że ilość modyfikującego materiału ilastego w stosunku do solnego lub kwaso-solnego spoiwa nieorganicznego zawiera się w granicach od 1,0 do 5,0 a ilość paku w stosunku do solnego lub kwaso-solnego spoiwa nieorganicznego zawiera się w granicach 0,1—3. (1 zastrzeżenie)

C04B P. 215439 08.05.1979

Biuro Projektowo-Badawcze Przemysłu Ceramiki Budowlanej „Cerprojekt”, Warszawa, Polska (Jerzy Jadcak, Ryszard Jackowski).

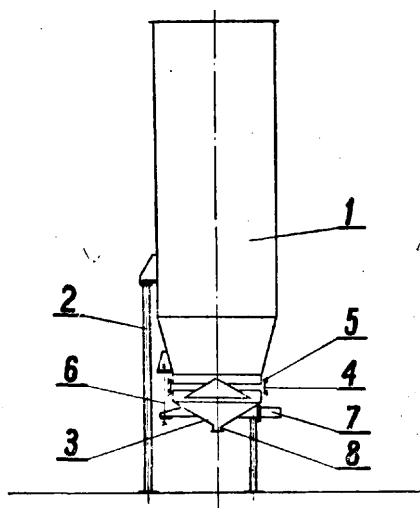
Sposób i urządzenie do przygotowywania masy wapienno-piaskowej do wyrobu elementów budowlanych

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie uzyskania prawidłowej jakości masy wapienno-piaskowej, a tym samym uzyskania elementów budowlanych o odpowiednich parametrach jakościowych.

Sposób według wynalazku polega na tym, że do pionowego zbiornika cylindrycznego z wibratorem umieszczonym w dnie tego zbiornika doprowadza się od góry w sposób ciągły mieszaninę wapna, piasku i wody, która na całej długości zbiornika cylindrycznego jest spulchniana i równomiernie przemiesza się od góry do dołu całą szerokością zbiornika nie tworząc tzw. lejków przesypanych, przy czym ruchy wibracyjne otrzymywane z wibratora mają regulowaną amplitudę lub częstotliwość drgań w zależności od ilości pobieranej masy ze zbiornika.

Urządzenie według wynalazku ma u dołu zbiornika cylindrycznego (1) wibrator (7), który wraz z dnem (3) jest podwieszony elastycznie do zbiornika (1) za pomocą specjalnych śrub (6) w sposób rozłączny i ma rękaw elastyczny (4) zamocowany do górnej części cylindrycznej dna (6) i dolnej części cylindrycznej zbiornika (1) poprzez uszczelnione obejmy stalowe (5) skręcone śrubami.

(2 zastrzeżenia)

C04B
B22D

P. 215580

14.05.1979

Zgłoszenie dodatkowe do patentu nr 82915

Instytut Materiałów Ogniotrwałych, Gliwice, Polska
Mieczysław Drożdż, Mieczysław Mularczyk, Zygmunt Guldan, Waldemar Drzazga, Paweł Karpiński, Stanisław Olesiński, Roman Gwóźdź, Eugeniusz Jarmarkiewicz).

Sposób wytwarzania ogniotrwałych mas do wyłożenia kadzi stalowniczych

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie uzyskania masy ogniotrwałej o zwiększonej plastyczności.

Sposób według wynalazku charakteryzuje się tym, że znane składniki nośne SiO_2 i ewentualnie odpady kwarcytowe oraz dodatek poślizgowo-spiekający miesza się wstępnie, po czym homogenizuje się co najmniej trzykrotnie na mokro i suszy do wilgotności 4–9%, a następnie rozdrabnia do uziarnienia 0–4 mm, przy czym w procesie wstępnego mieszania dodaje się ewentualnie wodę.

(2 zastrzeżenia)

C04B

P.215965

29.05.1979

Instytut Materiałów Ogniotrwałych, Gliwice, Polska
(Mieczysław Ddrożdż, Wanda Wołek, Jadwiga Strana, Stanisław Barcik, Gustaw Gancarczyk, Zdzisław Bazarnik).

Sposób wytwarzania mas ogniotrwałych odpornych na działanie płynnych metali i żużli

Zagadnieniem podlegającym rozwiązaniu jest opracowanie sposobu wytwarzania mas odpornych na działanie płynnych metali i żużli, charakteryzujących się wysoką wytrzymałością mechaniczną i dobrym spiekaniem się bez skurczliwości, niezależnie od czystości poszczególnych partii surowców i czasu magazynowania.

Sposób według wynalazku polega na tym, że do mieszaniny kruszywa ogniotrwałego wprowadza się drobnoziarnisty wypełniacz ceramiczny w ilości 20–40% wagowych, bogaty w kwarc lub kaolin, z ewentualnym dodatkiem SiO_2 i aktywowanego technicznego tlenku glinu lub korundu w proporcjach zapewniających tworzenie się mulitu w czasie pracy masy oraz spoiwo chemiczne fosforanowe, w postaci trójpolifosforanu sodu lub heksametafosforanu sodu w ilości 2–5% wagowych w roztworze wodnym, z dodatkiem 1–3% wagowych kwasu borowego i/lub kwasu cytrynowego w roztworze wodnym, po czym całość składników homogenizuje się do jednorodnej masy sypkiej, zdolnej do ubijania.

(1 zastrzeżenie)

C07C

P.213847

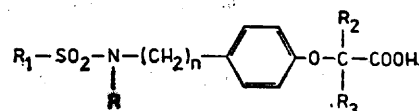
02.03.1979

Pierwszeństwo: 04.03.1978 — RFN (nr P2809377.8)

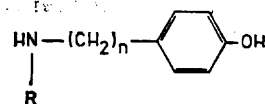
Boeringer Mannheim GmbH, Mannheim, Republika Federalna Niemiec.

Sposób wytwarzania pochodnych kwasu fenoksyalkilokarboksyłowego

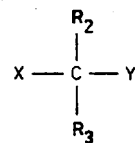
Sposób wytwarzania pochodnych kwasu fenoksyalkilokarboksyłowego o wzorze ogólnym 1, w którym R oznacza atom wodoru albo niższą grupę alkilową, R_2 oznacza grupę alkilową albo aryłową, aryloalkilową albo aryloalkenylową, których reszta aryłowa każdorazowo ewentualnie jest podstawiona jedno albo kilkakrotnie grupą hydroksylową, atomem chlorowca, grupą trójfluorometylową albo niższą grupą alkilową, alkoksylową albo acylową, R_2 i R_3 są jednakowe lub różne i oznaczają atom wodoru albo niższą grupę alkilową, a n oznacza liczby 0–3 oraz ich farmakologicznie dopuszczalnych soli, estrów i amidów, polega na tym, że aminę o wzorze ogólnym 2, w którym R i n mają wyżej podane znaczenie, ewentualnie przy przejściowym zabezpieczeniu grupy aminowej względnie hydroksylowej poddaje się reakcji w dowolnej kolejności z kwasem sulfonowym o wzorze ogólnym $\text{R}_1\text{—SO}_2\text{—OH}$, w którym R_1 ma wyżej podane znaczenie, względnie jego pochodną i związkiem

WZÓR 1

WZÓR 2

WZÓR 4

o wzorze ogólnym 4, w którym R_2 i R_3 mają wyżej podane znaczenie, X oznacza reaktywną grupę, a Y grupę $-\text{COOR}_4$, w której R_4 oznacza atom wodoru albo niższą grupę alkilową, albo Y oznacza grupę amidu kwasowego albo grupę, która po dokonanej kondensacji zostanie przeprowadzona w grupę $-\text{COOR}_4$, albo grupę amidu kwasowego, albo w przypadku, gdy R_2 i R_3 oznaczają niższe grupy alkilowe poddaje się reakcji z mieszaniną alifatycznego ketonu, chloroformu i wodorotlenku metalu alkalicznego. Związki o wzorze ogólnym 1 wykazują in vitro działanie hamujące indukowanej agregacji trombocytów i ponadto działanie obniżające poziom lipidów.

(1 zastrzeżenie)

DTC

P.214641

03.04.1979

Ośrodek Badawczo Rozwojowy Przerobu Metali Szlachetnych, Warszawa, Polska (Kazimierz Kiciak).

Sposób wytwarzania merkaptydów złota

Sposób wytwarzania merkaptydów złota, mających zastosowanie w zdobnictwie wyrobów szklanych i ceramicznych oraz w elektronice, polega na działaniu merkaptanu na sole złota jednowartościowego w postaci kompleksów z jonami nieorganicznymi. Kompleksy te otrzymuje się na drodze redukcji złota trójwartościowego wobec takich jonów jak bromki, rodanki, jodki i tiosiarczany. Jako reduktory stosuje się siarczany lub bezwodnik kwasu siarkowego lub też nadmiar jonów kompleksujących.

(1 zastrzeżenie)

C07C

P.215533

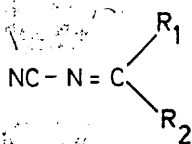
12.05.1979

Pierwszeństwo: 12.05.1978 — Szwajcaria (nr 5237/78-5)

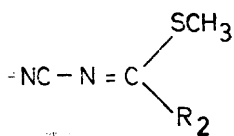
CRC Compagnia di Ricerca Chimica S. A., Chiasso, Szwajcaria.

Sposób wytwarzania nowych pochodnych N-cyjanozometyn

Przedmiotem wynalazku jest sposób wytwarzania nowych pochodnych N-cyjanozometyn o wzorze 1, w którym R_1 oznacza grupę $-\text{SCH}_3$, grupę ω -metylotioalkiloaminową, N-alkiloaminową, N-dwualkiloaminową lub ω -hydroksyalkiloaminową, w której grupa ω -hydroksylowa może być zestryfikowana, przy czym wszystkie te grupy mogą zawierać nie więcej niż 4 atomy węgla w łańcuchu lub grupę N-etylenoiminową i R_2 ma to samo znaczenie co R_1 , pod warunkiem, że R_1 i R_2 jednocześnie nie oznaczają grupy tiometylowej lub etylenoiminowej, zaś omega (ω) oznacza

WZÓR 1

WZÓR 2

tu, że grupy hydroksylowa lub, tio metylowa znajdują się na końcu łańcucha alkilowego, polegający na reakcji związku o wzorze 2, w którym R_2 oznacza grupę tiometylową, N-alkiloaminową, N-1-amino- ω -hydroksyalkilową lub N-1-amino- ω -alkilotiometylową, z pierwszo- lub drugo-rzędowymi alkiloaminami ω -hydroksyalkiloaminami o najwyżej 4 atomach węgla w łańcuchu lub z etylenoiminą w obecności lub nieobecności soli metali ciężkich.

Nowe związki są użyteczne jako produkty pośrednie w wytwarzaniu środków przeciwhistaminowych.

(18 zastrzeżeń)

C07C

P.215600

14.05.1979

Politechnika Śląska im. Wincentego Pstrowskiego, Gliwice, Polska (Wiesław Szeja).

Sposób otrzymywania estrów kwasów sulfonowych

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie uproszczenia technologii procesu przy jednoczesnym zwiększeniu jego wydajności.

Sposób otrzymywania estrów kwasów sulfonowych polega na reakcji alkoholu w niepolarnym rozpuszczalniku organicznym, w obecności stężonego wodnego roztworu wodorotlenku sodowego, potasowego lub węgla sodowego lub potasowego i IV rzędowej soli czteroalkiloaminowej lub czteroalkilofosfoniowej z nadmiarem chlorku lub bezwodnika kwasu sulfonowego.

Po oddzieleniu warstwy organicznej i przemyciu jej wodą, produkt wydziela się na drodze krystalizacji lub destylacji.

(4 zastrzeżenia)

C07C

P. 215916

28.05.1979

Politechnika Warszawska, Warszawa, Instytut Ciężkiej Syntezy Organicznej „Błachownia”, Kędzierzyn-Koźle, Polska (Ludwik Synoradzki, Marek Bolesławski, Stanisław Paśynkiewicz, Krzysztof Jaworski, Mieczysław Zawadzki, Lucjan Ratajczak).

Sposób jednoczesnego wytwarzania trójalkiloborów i alkilodwuhalogenoglinów

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania takiej technologii procesu, która umożliwi jednoczesne uzyskanie dwu cennych produktów z wydajnością bliską teoretycznej i przy użyciu prostej aparatury oraz nadaje się do stosowania w skali technicznej.

Sposób jednoczesnego wytwarzania trójalkiloborów o wzorze ogólnym R_3B i alkilodwuhalogenoglinów o wzorze ogólnym RAI_2X_2 , w których R oznacza niższą grupę alkilową a X atom fluorowca przez reakcję trójtlenku boru z seskwialkoholohalogenoglinem, polega na tym, że poddaje się reakcji suchy trójtlenek boru i seskwialkoholohalogenoglin, przy stosunku B:Al, korzystnie mniejszym niż 1:23, ewentualnie w wysokowrzącym rozpuszczalniku organicznym, przy ciągłym mieszaniu za pomocą szybkoobrotowego mieszadła ścinającego, w temperaturze wrzenia mieszaniny reakcyjnej, korzystnie w temperaturze ponad 200°C, oddestylowując powoli w trakcie reakcji trójalkilobor, a po zakończeniu reakcji alkilodwuhalogenoglin.

Trójalkilobory znajdują zastosowanie jako związki pośrednie do przemysłowego otrzymywania borowodórów, a także jako substraty w wielu syntezach związków metaloorganicznych i organicznych.

Alkilodwuhalogenogliny znajdują zastosowanie jako katalizatory polimeryzacji alkenów, katalizatory typu Friedl-Craftsa i inne.

(1 zastrzeżenie)

C07C

P. 215988

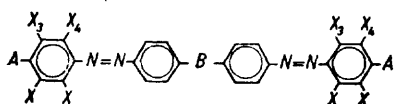
31.05.1979

Wojskowa Akademia Techniczna im. Jarosława Dąbrowskiego, Warszawa, Polska (Roman Dąbrowski, Zygryd Witkiewicz, Anna Ziółtek).

Sposób otrzymywania nowych ciekłokrystalicznych związków dwuazowych

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie uzyskania ciekłokrystalicznych związków dwuazowych nadających się do stosowania w chromatografii gazowej jako faza stacjonarna.

Sposób otrzymywania nowych ciekłokrystalicznych związków dwuazowych o wzorze 1, w którym B oznacza grupę $(-CH_2-)_m$, $(-CH=CH-)_m$, $(-CH\equiv C-)_m$, gdzie $m = 0, 1$ lub 2 , A oznacza grupy $RO-$, C_6H_5O- , $C_6H_5CH_2O-$, $RCOO-$, $ArCOO-$, $ROCOO-$, $ArOCO-$, w których Ar oznacza rodnik fenyłowy lub benzylowy a R oznacza prosty lub rozgałęziony rodnik alkiłowy zawierający 1-8 atomów węgla, zaś X_1, X_2, X_3 i X_4 są jednakowe lub różne i oznaczają atom wodoru lub chlorowca, rodnik metylowy, grupę wodorotlenową lub **cyjanową**, polega na dwuazowaniu **bifenylenoaminy**, następnie sprzęganiu otrzymanego związku dwuazoniowego z ewentualnie podstawionym fenolem i przeprowadzeniu uzyskanego produktu w odpowiednią pochodną estrową lub eterową. (2 zastrzeżenia)

Wzór 1

C07C

P. 221611 T

25.01.1980

Politechnika Łódzka, Łódź, Polska (Mieczysław Serwiński, Józef Kasprzycki, Kazimierz Wańkowicz, Andrzej Górak).

Sposób rozdzielania mieszaniny octan **etylu-etanol-**-woda

Sposób rozdzielania mieszaniny octan **etylu-etanol-**-woda, w której stosunek masowy etanolu do octanu etylu wynosi co najmniej 0,144, polega na tym, że surową mieszaninę octan **etylu-etanol-**-woda poddaje się rektyfikacji wstępnej, której ciecz wyczerpaną stanowi rozdzielaną następnie w znany sposób mieszanina etanolu i wody, zaś destylat rektyfikacji wstępnej, który stanowi trójskładnikowy azeotrop octan **etylu-etanol-woda**, poddaje się suszeniu chemicznemu, na przykład za pomocą bezwodnego siarczanu magnezu i tak otrzymaną mieszaninę dwuskładnikową octan **etylu-etanol** poddaje się rektyfikacji, w wyniku której jako ciecz wyczerpaną otrzymuje się octan etylu, zaś jako destylat dwuskładnikowy azeotrop octan **etylu-etanol**, który łączy się z surową mieszaniną octan **etylu-etanol-woda**, poddawaną rektyfikacji wstępnej, przy czym w celu zapewnienia całkowitego oddestylowania octanu etylu w rektyfikacji wstępnej zwiększa się ewentualnie zawartość wody w mieszaninie poddawanej rektyfikacji wstępnej. (1 zastrzeżenie)

C07C

P.215916

28.05.1979

Pierwszeństwo: 27.10.1977 — St. Zjedn. Am. (nr 846065)

Merck & Co., Inc. Rahway, Stany Zjednoczone Ameryki.

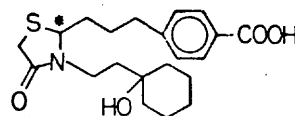
Sposób wytwarzania nowego kwasu 4-{3-[3-[2-(1-hydroksycykloheksylo) etylo]-4-keto-2-tiazolidynylo]propylo}benzoesowego

Sposób wytwarzania związku o wzorze 1 ewentualnie w postaci soli polega na tym, że przyłączony do pierścienia tiazolidynowego w pozycji 2 związku o wzorze 2 boczny łańcuch fenylopropyloowy, podstawiony w pozycji 4 pierścienia fenyłowego grupą prekursoro-

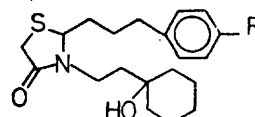
wą grupy karboksylowej oznaczoną symbolem R **prze-**kształca się w łańcuch **4-karboksyfenylopropylo-**wy związku o wzorze 1.

Związek ten wykazuje czynność rozszerzania **naczył** nerek i obniżania **ciśnienia**, przejawiającą się przy **po-**dawaniu **doustnym**.

(2 zastrzeżenia)

WZÓR 1

WZÓR 2

C07D

P. 215146

25.04.1979

Chinoin **Gyogyszer es Vegyeszeti Termekek Gyara** RT, Budapeszt, Węgry.

Sposób wytwarzania związków z atomem azotu w pozycji węzłowej

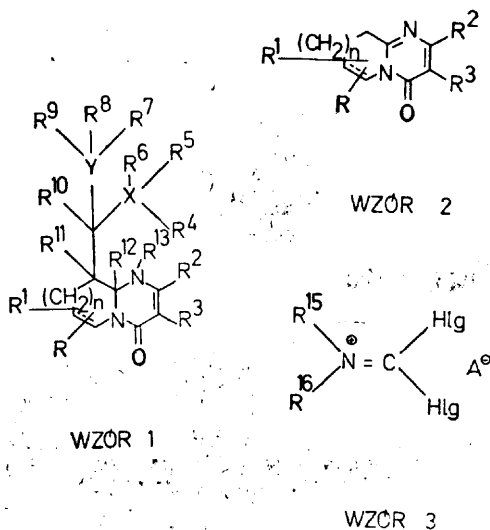
Sposób dotyczy wytwarzania nowych związków o wzorze 1, w którym R oznacza atom wodoru lub rodnik C_{1-4} alkiłowy, R^1 oznacza atom wodoru lub rodnik C_{1-4} alkiłowy, R i R^1 łącznie stanowią grupę $-(CH=CH_2)_2$ przyłączoną do dwóch w pierścieniu atomów węgla, a przerywane linie oznacza wiązanie **chemiczne**, R^2 oznacza atom wodoru lub rodnik C_{1-4} alkiłowy, R_3 oznacza atom wodoru, rodnik C_{1-4} alkiłowy, rodnik fenyłowy, grupę karboksylową, ewentualnie w postaci soli metalu alkalicznego, grupę **alkoksykarbo-**nylową z rodnikiem alkoksylowym C_{1-6} grupę **karba-**mylową **cyjanową**, $-CO-NH-CO-SO_2-C_6H_4-p-CH_3$ lub $-(CH_2)_s-COOR^{14}$, gdzie s oznacza 1-3, a R^{14} oznacza atom wodoru lub rodnik C_{1-4} alkiłowy, n oznacza 0 lub 1, gdy R^{13} oznacza atom wodoru, a R^{11} z R^{12} oraz R^9 i R^{10} stanowią wiązanie **chemiczne**, to Y oznacza atom tlenu lub siarki, a R^7 i R^8 oznaczają wolną parę elektronów, lub Y oznacza atom azotu, R^7 oznacza rodnik C_{1-4} alkiłowy, ewentualnie **podstawio-**ny rodnik C_{6-10} aryłowy, lub C_{7-12} aralkilowy, a R^6 oznacza wolną parę elektronów lub rodnik C_{1-4} alkiłowy, $X(R^4, R^5, R^6)$ oznacza atom chlorowca lub X oznacza atom tlenu lub siarki, R^4 oznacza atom **wod-**oru lub rodnik C_{1-4} alkiłowy, R_5 i R_6 oznaczają **wol-**ną parę elektronów lub X oznacza atom azotu, a R^4 oznacza rodnik chloroacetylowy, rodnik C_{1-4} alkiłowy, ewentualnie podstawiony rodnik C_{6-10} aryłowy lub ewentualnie podstawiony rodnik heteroaryłowy, R_5 oznacza atom wodoru lub rodnik alkiłowy, a R^6 ozna-
cza wolną parę elektronów, lub gdy R^{12} i R^{13} oraz R^9 i R^{10} stanowią wiązanie **chemiczne**, a R^{11} oznacza **atom** wodoru to $R^4, R^5, R^6, R^7, R^8, X$ i Y mają znaczenie! podane wyżej, oraz gdy R^{10} i R^{11} oraz R^{12} i R^{13} stano-
wią wiązanie **chemiczne**, to X oznacza atom tlenu lub siarki, gdy R^9 i R^8 oznaczają wolną parę **elektronów**, a R^7 oznacza atom wodoru lub rodnik C_{1-4} alkiłowy lub Y oznacza atom azotu, R^7 oznacza atom **wodoru**, rodnik C_{1-4} alkiłowy lub ewentualnie **podstawiony** rodnik C_{6-10} aryłowy, R^5 oznacza rodnik C_{1-4} alkiłowy, R^9 oznacza wolną parę elektronów, $X(R^4, R^5, R^7)$ oznacza atom chlorowca lub X oznacza atom tlenu lub siarki, lub R^4 oznacza atom wodoru lub rodnik C_{1-4}

alkilowy, a R^5 i R^6 oznaczają wolną parę elektronów lub X oznacza atom azotu, a R^4 oznacza rodnik chloroacetylowy, rodnik C_{1-4} alkilowy, ewentualnie podstawiony rodnik C_{6-10} aryłowy lub ewentualnie podstawiony rodnik heteroaryłowy, R^5 oznacza atom wodoru lub rodnik C_{1-4} alkilowy, a R^6 oznacza wolną parę elektronów, a gdy Y i X oznaczają atom tlenu lub siarki a R^5 , R^6 , R^7 i R^8 oznaczają wolną parę elektronów lub Y i X oznaczają atom azotu, R^6 i R^8 oznaczają wolną parę elektronów a R^7 i R^8 oznaczają atom wodoru lub rodnik C_{1-4} alkilowy, to $RM R^1$ tworzą ewentualnie podstawiony rodnik o wzorze $-(CH_2)_5$, w którym S oznacza 1-4 oraz optycznie czynnych antypodów oraz soli tych związków.

Sposób wytwarzania związków o wzorze 1 polega na tym, że na związek o wzorze 2, działa się halogenkiem dwuchlorowoemetylenoamoniowym o wzorze 3, w którym R^{15} oznacza rodnik C_{1-4} alkilowy lub ewentualnie podstawiony rodnik C_{6-10} aryłowy, R^{16} oznacza rodnik C_{1-4} alkilowy, a A oznacza anion lub dwusiarczkiem węgla lub izocyjanianem o wzorze $R^{17}-N=C=V$, w którym R^{17} oznacza rodnik C_{1-4} alkilowy, rodnik chloroacetylowy, ewentualnie podstawiony rodnik C_{6-10} aryłowy lub ewentualnie podstawiony rodnik heteroaryłowy, a V oznacza atom tlenu lub siarki i tak otrzymany związek przeprowadza się w dopuszczalną farmaceutycznie sól, uwalnia związek z jego soli i/lub otrzymany racemat rozdziela na optycznie czynne antypody.

Niektóre spośród związków o wzorze 1 wykazują czynność PG-antagonistyczną, przeciwbólową, przeciwmiażdżycową i uspokajającą.

(19 zastrzeżeń)

C07D P. 215360 04.05.1979

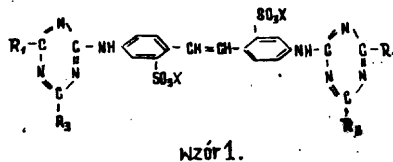
Institut Przemysłu Organicznego, Warszawa, Polska (Jerzy Rzeszowski, Leszek Bańkowski, Benita Rudzińska, Bernard Graczyk).

Sposób wytwarzania rozjaśniaczy optycznych pochodnych symtriazyny

Wynalazek dotyczy sposobu wytwarzania rozjaśniaczy optycznych będących związkami o wzorze 1, w którym X jest kationem jednowartościowym metalu alkalicznego lub jonem amonowym względnie mono-, dwu- lub trójetanoloamoniowym a R_1 i R_2 oznaczają resztę pierwszo- lub drugorzędowej aminy takiej jak metyloamina, etyloamina, etanoloamina, dwuetanoloamina, benzyloamina, cykloheksyloamina, anilina, toluidyna, chloroanilina, anizydyna, o-, m-, p-sulfoanilina, N-etyloanilina, N-etanoloanilina, morfolina lub grupę alkoksylową.

Związki o wzorze 1 otrzymuje się na drodze kondensacji w dowolnej kolejności chlorku cyjanuru z solą dwusodową kwasu 4,4'-dwuaminostylbenodwusulfonowego-2,2', następnie z odpowiednią aminą lub alkoholem.

Stosując do otrzymywania wyżej wymienionych związków sól dwusodową kwasu 4,4'-dwuaminostylbenodwusulfonowego-2,2' o odpowiedniej jakości oraz alkoksytlazynę oddzieloną od alkoholu, nie zachodzi konieczność wydzielenia produktów przez wysolenie i/lub wykwaszenie a jedynie przez wysuszenie roztworu. Dzięki temu unika się powstawania zanieczyszczonych ścieków, które stanowią duże zagrożenie dla środowiska naturalnego i praktycznie bez oczyszczania nie mogą być kierowane do wód powierzchniowych. (3 zastrzeżenia)

C07D P. 215534 12.05.1979

Pierwszeństwo: 12.05.1978 — Szwajcaria (nr 5236/78-3)

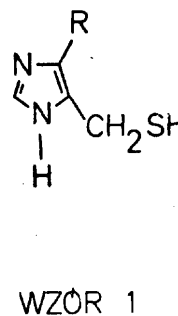
CRC Compagnia di Ricerca Chimica S.A., Chiasso, Szwajcaria.

Sposób wytwarzania nowych tiolopochodnych imidazolu

Przedmiotem wynalazku jest sposób wytwarzania nowych tiolopochodnych imidazolu o wzorze 1, w którym R oznacza grupę alkilową o najwyżej 4 atomach węgla, polegający na reakcji odpowiedniego związku chlorometylowego z kwaśnym siarczkiem, w warunkach eliminujących utlenienie.

Nowe związki są użyteczne jako produkty pośrednie syntezy środków przeciw histaminowych, które działają jako blokery H_1 -receptorów.

(4 zastrzeżenia)

C07D P. 215542 11.05.1979

Institut Przemysłu Zielarskiego, Poznań, Polska (Piotr Żurawski, Piotr Gorecki, Włodzimierz Skrzypczak, Maksymilian Ciesielski).

Sposób otrzymywania zespołu alkaloidów hioscyjamina (atropina z wyciągów roślinnych zawierających alkaloidy tropanowe, zwłaszcza z wyciągów pozbawionych częściowo skopolaminy

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie uzyskania prostym sposobem czystego chromatograficznie jednopłomowego zespołu alkaloidów tropanowych, złożonego z atropiny i hioscyjminy stosowanego jako lek o działaniu spazmolitycznym, a także jako produkt wyjściowy do produkcji atropiny i siarczanu atropiny.

Sposób według wynalazku polega na oczyszczeniu wyciągu alkaloidowego wodnym roztworem wodorotlenku metalu alkalicznego lub metalu ziem alkalicznych, a następnie wyekstrahowaniu alkaloidów rozpuszczalnikami organicznymi nie mieszającym się z wodą, oddestylowaniu rozpuszczalnika i poddaniu pozostałości krystalizacji.

(3 zastrzeżenia)

C07D

P. 215748

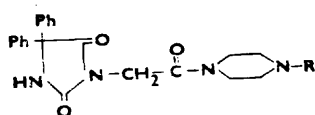
21.05.1979

Instytut Farmakologii PAN, Kraków, Polska (Katarzyna Kieć-Kononowicz, Alfred Zejc, Ryszard Czarnecki, Jolanta Krupińska, Henryk Sobański).

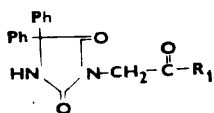
Sposób otrzymywania nowych pochodnych kwasu 5,5-dwufenylo 3-N-hydantoinooctowego

Sposób otrzymywania nowych pochodnych kwasu 5,5-dwufenylo 3-N-hydantoinooctowego o wzorze 1, w którym R oznacza grupę karboetoksyłową, niższą grupę alkilową lub hydroksyalkilową, grupę benzylową, grupę fenyłową ewentualnie podstawioną chlorowcem lub niższą grupę alkilową polega na tym, że pochodną hydantoiny o wzorze 2, w którym R_1 oznacza grupę etoksyłową lub atom chloru poddaje się reakcji z N-podstawioną pochodną piperazyny o wzorze 3, w którym R ma wyżej podane znaczenie, po czym otrzymany produkt w postaci wolnej zasady ewentualnie przeprowadza się w znany sposób w chlorowodorek.

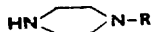
Otrzymywane związki mogą znaleźć zastosowanie w terapii ponieważ wykazują działanie antyarytmiczne. (1 zastrzeżenie)

Wzór 1

Wzór 2

Wzór 3

C07D

P. 215749

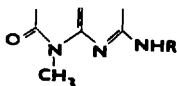
21.05.1979

Instytut Farmakologii PAN, Kraków, Polska (Maciej Pawłowski, Maria Gorczyca).

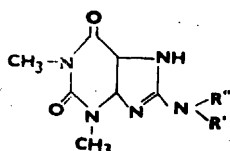
Sposób otrzymywania 8-alkilo/aminoteofiliny

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie umożliwienia uzyskania w prostych warunkach technologicznych i z wysoką wydajnością 8-alkilo/aminoteofiliny.

Sposób otrzymywania 8-alkilo/aminoteofiliny o wzorze 1, w którym R oznacza atom wodoru lub niższą

Wzór 1

Wzór 2

grupę alkilową polega na tym, że 8-benzyloaminoteofilinę o wzorze 2, w którym R' oznacza atom wodoru, niższą grupę alkilową lub grupę benzylową a R'' oznacza grupę benzylową, poddaje się odbenzylowaniu w środowisku kwasu siarkowego o stężeniu powyżej 50% i następnie wytrąceniu przez rozcieńczenie roztworu wodą i doprowadzenie go do wartości pH = 4-6, produktu reakcji. 8-alkilo/aminoteofilinę stosuje się jako **substrat** do wytwarzania 7,8-dwupodstawionych teofiliny. (1 zastrzeżenie)

C07D

P. 218339

15.09.1979

Pierwszeństwo: 16.09.1978 — RFN (nr P-2840467.3)

Dr. Madaus u. Co, Kolonia, Republika Federalna Niemiec.

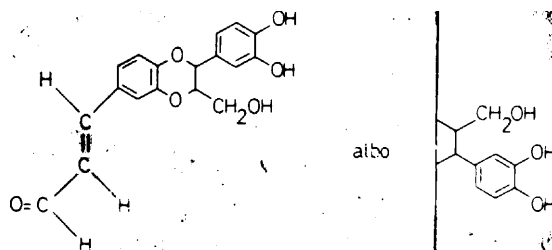
Sposób wytwarzania nowej pochodnej aldehydu 3,4-dwuhydroksycynamonowego

Przedmiotem wynalazku jest sposób wytwarzania nowej pochodnej aldehydu 3,4-dwuhydroksycynamonowego o wzorze 4 oraz jej soli.

Sposób według wynalazku polega na tym, że drobno zmielone wysuszone owoce *Phytolacca americana* L. po obróbce za pomocą eteru naftowego ekstrahuje się acetonem. Pozostałość zatężonego ekstraktu oczyszcza się za pomocą wody, zatęża i pozostałość rozpuszcza się w acetonie.

Roztwór acetonowy chromatografuje się w kolumnie przez Sephadex LH 20 za pomocą acetonu jako środka wymywającego. Frakcje farmakologicznie czynne łączą się i zatęża a pozostałość przekształca się z metanolu.

Związek otrzymany sposobem według wynalazku wykazuje korzystne działanie przeciw toksynie niszczącej komórki wątrobowe. (2 zastrzeżenia)

WZÓR 1

C07D

P. 218932

21.05.1979

Instytut Farmakologii PAN, Kraków, Polska (Maciej Pawłowski, Maria Gorczyca).

Sposób otrzymywania 8-alkilo/aminoteofiliny

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie umożliwienia uzyskania w prostych warunkach technologicznych i z wysoką wydajnością 8-alkilo/aminoteofiliny.

Sposób otrzymywania 8-alkilo/aminoteofiliny o wzorze 1, w którym R oznacza atom wodoru lub niższą

C07D

P. 218932

13.10.1979

Pierwszeństwo: 13.10.1978 — St. Zjedn. Ameryki (nr 950,947)

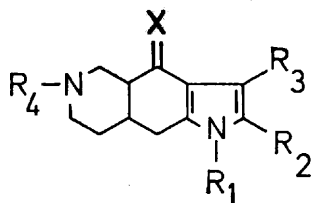
F. Hoffmann — Le Roche und Co., AG, Bazylea, Szwajcaria

Sposób wytwarzania **ośmiowodoro-1H-pirolu/2,3-g/izochinolin**

Ośmiowodoro-1H-pirolu[2,3-g]izochinolin o wzorze przedstawionym na rysunku, w którym R_1 oznacza atom wodoru, rodnik alkilowy, grupę alkanoilową, arcyłową lub aralkilową, R_2 i R_3 niezależnie od siebie oznaczają atomy wodoru, rodniki alkilowe, cykloalkilowe, alkenylowe, acylowe, aryłowe lub aralkilowe, a R_4 oznacza atom wodoru, rodnik alkilowy, hydroksyalkilowy, fenylo-hydroksyalkilowy, chlorowcofenylo-hydroksyalkilowy, alkilofenylo-hydroksyalkilowy, alkoksyfenylo-hydroksyalkilowy, alkoksyalkilowy, aryloksy-hydroksyalkilowy, alkoksy-hydroksyalkilowy, acyloksyalkilowy, arylokarbonyloalkilowy, alkoksykarbonyloalkilowy, aralkilowy, alkenylowy, alkilocykloalkilowy, alkinyłowy, tienylo-alkilowy, furylo-alkilowy, arylokarbonamidoalkilowy, acyloalkilowy, cykliczny

rodnik alkiloksoalkilowy, cykliczny rodnik alkilohydroksyalkilowy, rodnik alkenyloksyalkilowy, aralkenyloxyalkilowy, aryloksyalkilowy, N-alkilo-pirolidynyloalkilowy, trójfluoroalkilowy o 2-6 atomach węgla, rodnik arylo-N-imidazolonyloalkilowy albo grupę R₆, R₇ N-alkilową, w której R₆ i R₇ niezależnie od siebie oznaczają atomy wodoru lub rodniki alkilowe, albo wraz z atomem azotu tworzą 5- lub 6-członowy pierścień heterocykliczny, a X oznacza atom tlenu lub siarki, izomery optyczne i geometryczne tych związków oraz ich farmaceutycznie dopuszczalne Sole addycyjne z fowasami wykazując cenne właściwości neuroleptyczno/antypsychotyczne, w związku z czym można je stosować do leczenia schizofremii. Związki te można wytwarzać różnymi sposobami.

(12 zastrzeżeń)

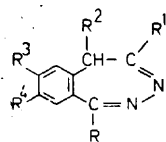
C07D P.219034 18.10.1979

Pierwszeństwo: 19.10.1978 — Węgry (GO-1426)

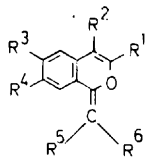
Egyp Gyogyszervegyeszeti Gyar, Budapeszt, Węgry.

Sposób wytwarzania nowych pochodnych 5H-2,3-benzodwuzepiny

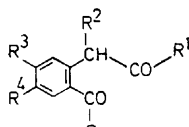
Sposób dotyczy wytwarzania nowych pochodnych 3H-2,3-benzodwuzepiny o wzorze 1, w którym R oznacza atom wodoru, grupę C₁₋₅ alkilową, dwualkiloaminoalkilową, aminową, alkiloaminową, dwualkiloaminową, styrylową, fenylo-C₁₋₃-alkilową lub arylową ewentualnie podstawione 1-3 atomami chlorowca, grupami hydroksylowymi, acyloksylowymi, metylowymi, trójfluorometylowymi, nitrowymi, aminowymi, metylenodwuoksy; C₁₋₄ alkoksylowymi i/lub aralkoksylowymi lub grupę heterocykliczną zawierającą 1 lub 2 atomy azotu, tlenu i/lub siarki, R¹ oznacza atom wodoru, grupę C₁₋₄ alkilową, hydroksymetylową, formylową, karboksylową, karbalkoksylową, arylową lub grupę heterocykliczną, R² oznacza atom wodoru, grupę C₁₋₄ alkilową, dwualkiloaminoalkilową, alkiloaminową, dwualkiloaminową lub arylową, R³ i R⁴ każdy oznacza atom wodoru, chlorowca, grupę nitrową, aminową, hydroksylową, acyloksylową, C₁₋₃ alkilową,

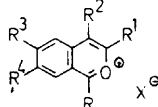
WZOR 1

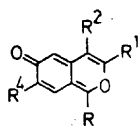
WZOR 5

WZOR 2

WZOR 3

WZOR 4

C₁₋₅ alkoksylową, dwualkiloaminoalkoksylową lub aralkoksylową lub R₃ i R₄ łącznie oznaczają grupę metylenodwuoksy lub resztę kwasu węglowego z zastrzeżeniem, że gdy R oznacza grupę 3,4-dwumetoksylową, R¹ oznacza grupę metylową a R² oznacza grupę etylową, R³ i R⁴ nie oznaczają grupy metoksylowej

Nowe związki otrzymuje się przez działanie na 1,5-dwuketon o wzorze 2; sól 2-benzopiryliowa, o wzorze 3, 6H-2-benzopiranon-6 o wzorze 4 lub izochromen o wzorze 5, 1-5 molami hydrazyny, wodzianu hydrazyny lub C₁₋₃ karboksylanu hydrazyny w polarnym rozpuszczalniku w temperaturze -20°C do 120°C.

Nowe związki oddziałują silnie na centralny układ nerwowy.

(13 zastrzeżeń)

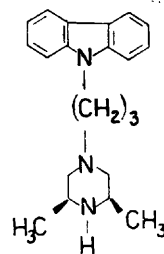
C07D P. 219299 29.10.1979

Pierwszeństwo: 01.11.1978 — W. Brytania (nr 42845/78)

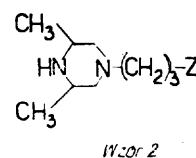
The Wellcome Foundation Limited, Londyn, W. Brytania

Sposób wytwarzania 9-[3-/3,5-cis-dwumetylopiperazyno/propylo] karbazolu

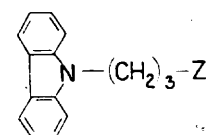
Cechą sposobu według wynalazku jest to, że związek o wzorze 2, związek o wzorze 3 lub związek o wzorze Z-(CH₂)₃-Z, w których to wzorach Z oznacza odszczepiający się atom lub odszczepiającą się grupę, poddaje się reakcji odpowiednio z dwukarbazolem lub jego reaktywną pochodną, 3,5-cis-dwumetylopiperazyną lub karbazolem lub jego reaktywną pochodną i 3,5-cis-dwumetylopiperazyną, albo też związek o wzorze 4 lub związek o wzorze 5 poddaje się reakcji odpowiednio z karbazolem lub 3,5-cis-dwumetylopiperazyną, albo też związek o wzorze 6 lub związek o wzorze 7 poddaje się reakcji odpowiednio z karbazolem lub 3,5-cis-dwumetylopiperazyną, po czym produkty tych reakcji poddaje się selektywnej redukcji, albo też związek o wzorze 8, w którym Y¹ oznacza grupę hydroksylową, Y² oznacza atom wodoru, względnie Y¹ i Y² tworzą wspólnie grupę keto, grupę tioketo lub grupę iminową, a Y³ i Y⁴ mają takie samo znaczenie jak odpowiednio Y¹ i Y², poddaje się reakcji cyklizacji, przy czym gdy Y¹ i Y² nie tworzą wspólnie grupy iminowej i Y³ i Y⁴ nie tworzą wspólnie grupy iminowej, to wówczas reakcję cyklizacji prowadzi się w obecności amoniaku lub soli amonowej, przy czym reakcję cyklizacji prowadzi się w obecności środka redukującego lub po reakcji cyklizacji prowadzi się reakcję selektywnej redukcji, z wyjątkiem przypadku, w którym Y¹ i Y³ oznaczają grupy hydroksylowe, albo też związek o wzorze 12, w którym dwa atomy wodoru

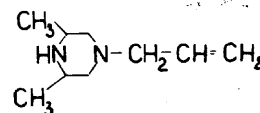
WZOR 1

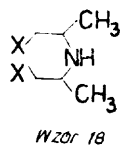
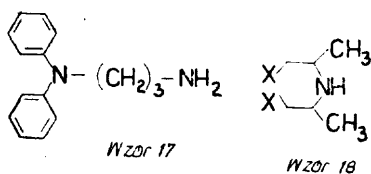
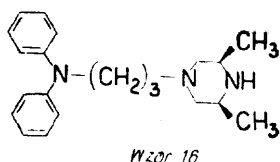
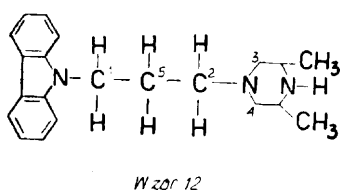
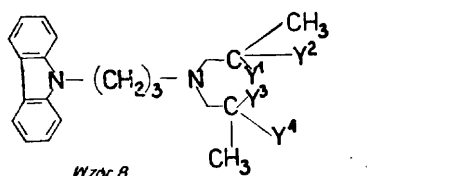
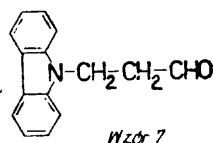
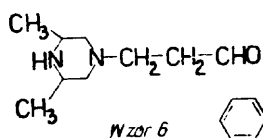
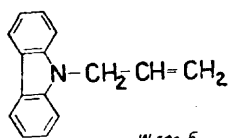
WZOR 2

WZOR 3

WZOR 4

przy jednym z atomów węgla w pozycjach **1**, **2**, **3**, **4** i **5** zastąpione zostały grupą keto lub dwa atomy wodoru przy większej liczbie atomów węgla w pozycjach **1**, **2**, **3**, **4** i **5** zastąpione zostały grupami keto, poddaje się selektywnej redukcji, albo też **10-[3-/3,5-cis-dwumetylopiperazyno/propylo]fenotiazynę** ogrzewa się z miedzią, albo też pochodną dwufenyloaminy o wzorze **16** poddaje się reakcji cyklizacji, albo też **1,2,3,4-tetrahydro-9-[3-/3,5-cis-dwumetylopiperazyno/propylo]karbazol** lub **1,2,3,4,5,6,7,8-oktahydro-9-[3-/3,5-cis-dwumetylopiperazyno/propylo]karbazol** poddaje się reakcji selektywnego utleniania, albo też związek o wzorze **17** poddaje się reakcji ze związkiem o wzorze **18**, w którym **X** oznacza odszczepiającą się grupę lub odszczepiający się atom, po czym ewentualnie produkty powyższych reakcji przeprowadza się w związek mający postać wolnej zasady, sól tego związku lub solwat soli tego związku.

(21 zastrzeżeń)

C07D P. 219304 29.10.1979

Pierwszeństwo: 31.10.1978 r. W. Brytania (nr 42679/78)
14.06.1979 r. W. Brytania (nr 20760/79)

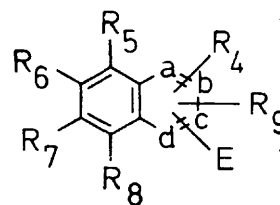
Fisons Limited, Londyn, W. Brytania.

Sposób wytwarzania nowych związków heterocyklicznych

Opisano związki o wzorze **1**, w którym przyległa para spośród podstawników **R5**, **R6**, **R7** i **R8** tworzy pierścień $-CZC(G_1)=C(G_2)-Z-$; **R4**, **R9** i pozostałe spośród podstawników **R5**, **R6**, **R7** i **R8** mają znaczenie takie same lub różne i oznaczają atom wodoru lub chlorowca, rodnik alkilowy lub alkenylowy, grupę $-NO_2$, $-NR_1R_2$, $-OR_3$, $-S(O)_nR_3$ lub rodnik alkilowy podstawiony grupą wodorotlenową, aminową lub alkoxylową lub karbonylowym atomem tlenu; **n** oznacza liczbę 0, 1 lub 2; **R1** i **R2** mają znaczenia takie same lub różne i oznaczają atom wodoru, rodnik alkilowy fenylowy lub fenylowy podstawiony rodnikiem alkilowym lub atomem chlorowca lub **R1** i **R2** łącznie z atomem azotu, do którego są przyłączone, tworzą 5- lub 6-członowy pierścień heterocykliczny; **R3** oznacza atom wodoru lub rodnik alkilowy, alkenylowy lub fenylowy; jeden spośród symboli **G1** i **G2** oznacza atom wodoru, a pozostały oznacza podstawnik **E**; podstawniki **E** mogą być takie same lub różne i oznaczają grupę $-COOH$, 5-tetrazolilową lub karboksamidotetrazolową; symbole **Z** mogą mieć znaczenia takie same lub różne i oznaczają atom tlenu lub siarki; jeden lub dwa spośród symboli **a**, **b**, **c** i **d** oznaczają atom azotu, a pozostałe oznaczają atomy węgla; **R9** nie ma żadnego znaczenia, gdy dwa spośród symboli **a**, **b**, **c** i **d** oznaczają atomy azotu (z pewnymi wyjątkami) oraz ich dopuszczalne w farmacji pochodne.

Związki o wzorze **1** wykazują różnorodną czynność farmakologiczną.

(20 zastrzeżeń)

WZÓR 1

C07D P. 219405 02.11.1979

Pierwszeństwo: 03.11.1978 — RFN (P2848330.9)

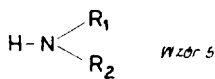
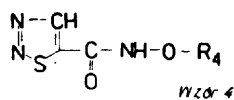
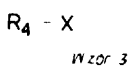
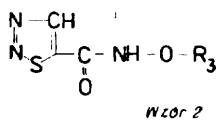
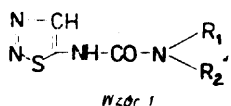
Schering Aktiengesellschaft, Bergkamen, RFN i Berlin Zach.

Sposób wytwarzania 1,2,3-tiadazolilo-5-moczników

Wynalazek dotyczy sposobu wytwarzania **1,2,3-tiadazolilo-5-moczników** o ogólnym wzorze **1**, w którym **R1** oznacza atom wodoru lub ewentualnie jedno- lub wielokrotnie przedzielony atomami tlenu lub siarki rodnik alkilowy, **R2** oznacza ewentualnie jedno- lub*1 wielokrotnie przedzielony atomami tlenu lub siarki rodnik alkilowy ewentualnie jedno- lub wielokrotnie podstawiony grupą alkilową rodnik węglowodorowy, ewentualnie jedno- lub wielokrotnie podstawiony grupą alkilową, i/lub chlorowcem i/lub grupą alkilotio i/lub grupą trójfluorometylową i/lub grupą nitrową aromatyczny rodnik węglowodorowy, ewentualnie podstawiony heterocykliczny rodnik węglowodorowy o co najmniej jednym atomie azotu albo **R1** i **R2** razem z atomem azotu tworzą grupę morfolinową, piperidynową lub pirolidynową.

Cechą sposobu według wynalazku jest to, że pochodną kwasu 1,2,3-tiadazolokarbohydroksamowego-5 o ogólnym wzorze **2** poddaje się reakcji z halogenkiem j kwasu o ogólnym wzorze **3**, rozpuszczone w obojętnym rozpuszczalniku organicznym w obecności środków wiążących kwas, i tak zacylowaną pochodną kwasu 1,2,3-tiadazolokarbohydroksamowego-5 o ogólnym wzorze **4** poddaje się reakcji z aminą o ogólnym wzorze **5** a produkt reakcji wydrebnia się na znanej drodze, przy czym **R1** i **R2** mają wyżej podane znaczenie, **R3**

oznacza atom wodoru lub jedno wartościowy równoważnik atomu metalu, korzystnie atom sodu, potasu lub litu, R_4 oznacza ewentualnie podstawiony rodnik alkilokarbonylowy o 1-4 atomach węgla w części alkilowej, ewentualnie podstawiony rodnik benzoylowy, ewentualnie podstawioną grupę arylo- lub alkilosulfonylową, a X oznacza atom chlorowca, korzystnie atom chloru. (10 zastrzeżeń)

C07D P. 219471 07.11.1979

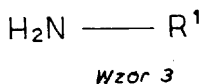
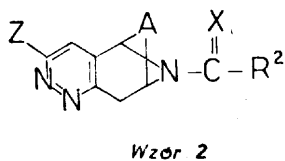
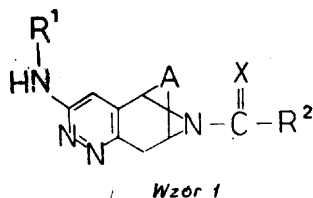
Pierwszeństwo: 10.11.1978 - Szwajcaria (11585/78-3)

Byk Gulden **Lomborg Chemische Fabrik GmbH, Konstarz**, RFN (Hermann Amschler, Wolf Rudiger Ulrich, **Ernst-Christian Dittmann**).

Sposób wytwarzania nowych podstawionych pirydazyn

Wynalazek dotyczy sposobu wytwarzania nowych podstawionych pirydazyn o ogólnym wzorze 1, w którym A oznacza niższą grupę alkilenową, R^1 oznacza ewentualnie podstawioną lub w pochodną przeprowadzoną grupę aminową, R_2 oznacza grupę alkilową, grupę alkoksylową, grupę alkilolio, ewentualnie podstawioną grupę arylową lub ewentualnie podstawioną grupę aminową, a X oznacza atom tlenu lub atom siarki, oraz ich soli addycyjnych z kwasami nieorganicznymi i organicznymi.

Cechą sposobu jest według wynalazku to, że pirydazynę o ogólnym wzorze 2, w którym A, R^2 i X mają poprzednio podane znaczenie a Z oznacza grupę odrywającą, poddaje się reakcji z pochodną hydrazyny o ogólnym wzorze 3, w którym R^1 ma wyżej podane

znaczenie, a następnie otrzymane produkty reakcji o wzorze 1, w których R^1 stanowi grupę $-\text{NHR}^2$ a R^2 stanowi atom wodoru, ewentualnie przekształca się w pochodną lub podstawia się i/lub przeprowadza się w ich sole addycyjne z kwasami.

(4 zastrzeżenia)

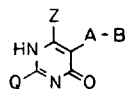
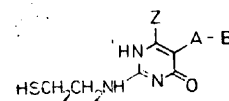
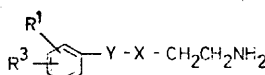
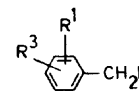
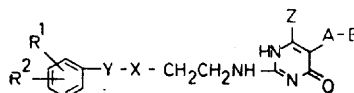
C07D P. 219563 12.11.1979

Pierwszeństwo: 13.11.1978 — W. Brytania (nr 44260/78)
21.08.1979 — W. Brytania (nr 7929013)

Smith Kline and Franch Laboratories **Limited**, W. Brytania Welwyn Garden City

Sposób wytwarzania nowych pochodnych pirymidonu-4

Sposób dotyczy wytwarzania nowych pochodnych pirymidonu-4 o wzorze 1, w którym R^1 oznacza atom wodoru, niższą grupę alkilową, niższą grupę alkoksylową, atom chlorowca, grupę hydroksylową, trójfluorometylową, nitrową, aminową, niższą alkiloaminową, niższą alkaniloaminową, dwu/niższą alkilo/aminową, cyjanową, R^2 znajduje się w położeniu 3-, 4- lub 5-pierścienia i oznacza atom wodoru lub R^2 oznacza niższą grupę alkilową podstawioną grupę aminową, niższą grupę alkiloaminową, dwu/niższąalkilo/aminową, N-piperidynową, N-pirolidynową lub R^2 oznacza grupę etoksylową lub propoksyłową podstawioną w pozy-

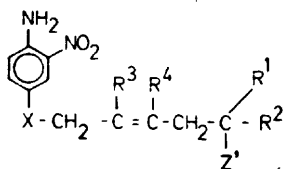
cji w grupę aminową, niższą grupę alkiloaminową, dwu/niższą alkilo/aminową, N-piperidynową, lub N-pirolidynową, Y oznacza grupę metylenową lub atom tlenu a X oznacza grupę metylenową lub atom siarki, pod warunkiem, że jeden lub dwa z podstawników X i Y oznaczają grupę metylenową, Z oznacza atom wodoru, lub niższą grupę alkilową, A oznacza grupę alkilenową o 1-5 atomach C lub grupę o wzorze $-(\text{CH}_2)_p$, W- $(\text{CH}_2)_q$, w którym W oznacza atom tlenu lub siarki p i q oznaczają liczby (razem) 1-4, B oznacza atom wodoru, grupę metylołą, cykloalkilową o 3-6 atomach C, grupę heteroarylową ewentualnie podstawioną, grupę naftylołą, 6-/2,3-dwuwodoro-1,3-benzodioxkylową, grupę 4- lub 5-/1,3-benzodiaksolilową albo grupę fenylołą ewentualnie podstawioną.

Związki te wytwarza się poddając reakcji związek o wzorze 3 z aminą o wzorze 2 i ewentualnie usuwając grupę ochronną w R^3 . Gdy X we wzorze 1 oznacza atom siarki związki te wytwarza się na drodze reakcji związku o wzorze 4, w którym L oznacza grupę usuwalną tiolu ze związkiem o wzorze 5.

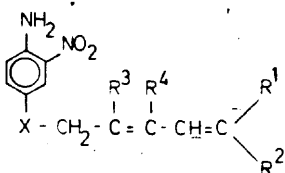
Nowe związki wykazują zdolność blokowania H_2 — receptorów histaminy.

(7 zastrzeżeń)

WZÓR 25

WZÓR 26

rze ogólnym 25 odczepia się chlorowódor otrzymując związki o wzorze 26; który redukuje się do odpowiedniej 1,2-fenylenodwuaminy i następnie poddaje się reakcji z 1,3-bis-alkoksykarbonylo-S-metyloizotiomocznikiem.

Podstawniki R^1 i R^2 są takie same lub różne i oznaczają atom chlorowca lub grupę metylową ewentualnie podstawioną jednym lub więcej atomami chlorowca; R^3 i R^4 są takie same lub różne i oznaczają atom wodoru, chloru lub grupę metylową; Z i Z' oznaczają niezależnie od siebie atom chloru lub bromu.

(4 zastrzeżenia)

C07D P. 220351 12.12.1979

Pierwszeństwo: 13.12.1978 — W. Brytania (nr 48367/78)

Pfizer Corporation, Colon, Panama.

Sposób wytwarzania N-/fenoksyalkilo/imidazoli

Sposób dotyczy wytwarzania N-/fenoksyalkilo/imidazoli podstawionych w pierścieniu fenylowym na drodze działania na imidazoli wodorkiem metalu alkalicznego i halogenoalkoksypochodną benzenu.

Związki te mogą być użyteczne w leczeniu zakrzepicy, chorób serca, ataku apopleksji, migreny i naczyniowych powikłań w cukrzycy. (5) zastrzeżeń

C07D P. 220609 21.12.1979

Pierwszeństwo: 22.12.1978 — St. Zjedn. Am. (972,314)

KR. Squibb and Sons, Inc; Princeton, St. Zjedn. Ameryki.

Sposób wytwarzania nowych ketalowych i tioketalowych pochodnych merkaptaoacylowych prolin

Przedstawiono sposób wytwarzania nowych ketalowych i tioketalowych pochodnych merkaptaoacyloprolin o wzorze 1 oraz szeregu produktów pośrednich.

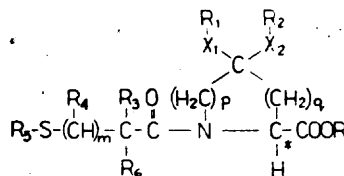
Związki o wzorze 1 posiadają użyteczną aktywność obniżania ciśnienia.

We wzorze 1, R oznacza atom wodoru lub niższy alkil; R_1 i R_2 niezależnie od siebie oznaczają niższy alkil, niższy alkinyl, niższy alkenyl, cykloalkil, podstawiony niższy alkil, grupę aryloalkilową, grupę heterocykliczną podstawioną albo R_1 i R_2 tworzą razem grupę polimetylenową;

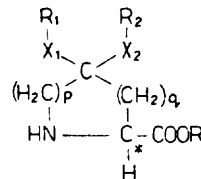
R_3 i R_4 niezależnie od siebie oznaczają atom wodoru, niższy alkil, niższą grupę alkiotio, grupę o wzorze $-(CH_2)_n-SH$ lub podstawiony chlorowcem niższy alkil, R_5 oznacza atom wodoru lub dającą się usunąć grupę ochronną;

R_6 oznacza atom wodoru lub niższy alkil, przy czym R_6 oznacza niższy alkil jeżeli R_3 oznacza niższy alkil; m ma wartość 0,1,2; p i q oznaczają 1,2 przy czym tylko jeden ma wartość 2; X_1 i X_2 niezależnie od siebie oznaczają atom tlenu lub siarki.

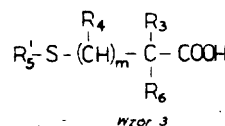
Związki o wzorze 1 otrzymuje się na drodze sprzężania podstawionej proliny lub kwasu o wzorze 2 z kwasem o wzorze 3 albo związek o wzorze 14 poddaje się działaniu alkoholu lub tiolu o wzorze R_1-X_1-H , R_2-X_2-H lub innej pochodnej alkoholu lub tiolu. (25 zastrzeżeń)

Wzór 1

Wzór 2

Wzór 3

C07D P. 221148 T 31.12.1979

Akademia Techniczno-Rolnicza, Bydgoszcz, Polska (Kazimierz Kozłowski, Benigna Paczkowska, Romuald Gogolin, Ryszard Jurkowski, Jerzy Gaca, Zdzisław Kucybała, Krystyna Hyżewicz).

Sposób wytwarzania

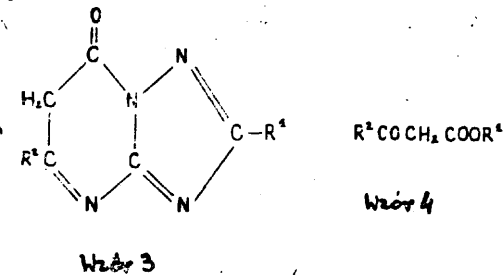
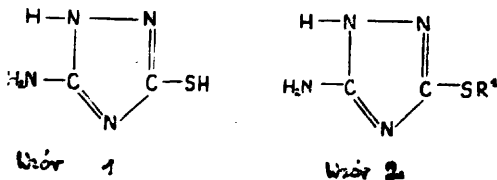
2-alkilotio-5-alkilo-S-triazolo (1,5a) pirymidyn (6H)-onów-7, stabilizatora emulsji fotograficznych

Istota wynalazku polega na tym, że 3-alkilotio-5-amino-1,2,4-triazol stapia się, a do stopu dodaje się acetylooctan alkilu o ogólnym wzorze 4, w którym R ma wyżej podane znaczenie, w temperaturze $137-180^{\circ}\text{C}$, korzystnie acetylooctan etylu w temperaturze 137°C w czasie 5-50 minut, przy czym do obojętnego organicznego rozpuszczalnika korzystnie orto-dwuchlorobenzenu, tetraliny, dokaliny itp. dodaje się 3-alkilotio-5-amino-1,2,4-triazolu o wzorze 2 i acetylooctanu alkilu o ogólnym wzorze 4, w którym R ma wyżej podane znaczenie w temperaturze $100-200^{\circ}\text{C}$, korzystnie acetylooctan etylu w temperaturze $105-120^{\circ}\text{C}$. 3-alkilotio-5-amino-1,2,4-triazol o ogólnym wzorze 2 otrzymuje się w reakcji merylowania siarczanu dwumetylu 3-tio-5-amino-1,2,4-triazolu o wzorze 1 w temperaturze od 0 do 20°C , korzystnie od $0-10^{\circ}\text{C}$ w środowisku alkalicznym.

Produkt 3-tio-5-amino-1,2,4-triazol otrzymuje się przez dozowanie dwuamidu kwasu hydrazodwutiokarbonylowego do roztworu ługu w temperaturze od $115^{\circ}\text{C}-150^{\circ}\text{C}$.

Przedmiot wynalazku może znaleźć zastosowanie w przemyśle chemicznym.

(3 zastrzeżenia)

C07D P. 221188 02.01.1980

Pierwszeństwo: 05.01.1979 — Szwajcaria (nr 87/79-5)

Ciba-Geigy AG, Bazylea, Szwajcaria.

Sposób wytwarzania nowego lewoskrętnego enancjomeru trans-5,6-dwu-p-metoksyfenylo-2,3,5,6-tetrahydroimidazo [2,1-b] tiazolu

Wynalazek dotyczy sposobu wytwarzania lewoskrętnego enancjomeru trans-5,6-dwu-p-metoksyfenylo 2,3,-5,6-tetrahydroimidazo[2,1-b]tiazolu i jego farmakologicznie dopuszczalnych soli addycyjnych z kwasami.

Cechą sposobu jest według wynalazku to, że mieszaninę enancjomerów rozszczepia się na enancjomery i wyodrębnia się lewoskrętny enancjomer, albo 2-/2-X-etylotio/-4,5-dwu-p-metoksyfenylo-4-imidazolinę o odpowiedniej konfiguracji, w której X stanowi reaktywną zestyfikowaną grupę hydroksylową, albo 2-imino-3-/2-X-1,2-dwu-p-metoksyfenylo-etylo/-tiazolidynę o odpowiedniej konfiguracji lub jej tautomer, poddaje się cyklizacji, i w wolnej postaci ewentualnie otrzymany związek ewentualnie przeprowadza się w jego sól lub otrzymaną sól ewentualnie przeprowadza się w wolny związek lub w inną sól.

(13 zastrzeżeń)

C07D P. 221221 05.01.1980

Pierwszeństwo: 5.01.1979 — Szwajcaria (nr 87/79-5)

Ciba-Geigy AG, Bazylea, Szwajcaria.

Sposób wytwarzania nowych prawoskrętnych enancjomerów trans-5,6-dwu-p-metoksyfenylo-2,3,5,6-tetrahydroimidazo (2,1-b) tiazoli i ich soli

Wynalazek dotyczy sposobu wytwarzania nowych prawoskrętnych enancjomerów trans-5,6-dwu-p-metoksyfenylo-2,3,5,6-tetrahydroimidazo[2,1-b]tiazoli polegającego na tym, że mieszaninę enancjomerów rozdziela się na poszczególne enancjomery i enancjomer prawoskrętny izoluje się lub zamyka pierścien 2-/2-X-etylotio/-4,5-dwu-p-metoksyfenylo-4-imidazolinę o odpowiedniej konfiguracji, w której X oznacza reaktywną zestyfikowaną grupę hydroksylową lub pierścien 2-imino-3-/2-X-1,2-dwu-p-metoksyfenylo-etylo/-tiazolidyny o odpowiedniej konfiguracji albo ich tautomerów i ewentualnie związki otrzymane w postaci wolnej przeprowadza w sole lub otrzymane sole przeprowadza w wolne związki lub inne sole.

Nowe związki posiadają cenne właściwości lecznicze, zwłaszcza przeciwzapalne i przeciwreumatyczne.

(14 zastrzeżeń)

C07D

P. 221248

07.01.1980

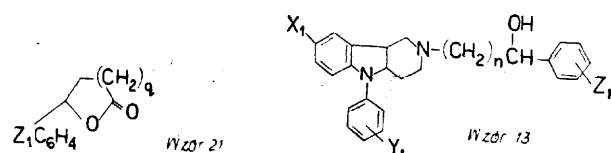
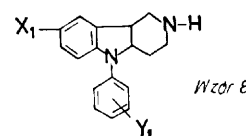
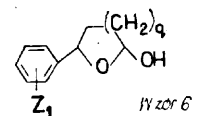
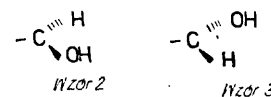
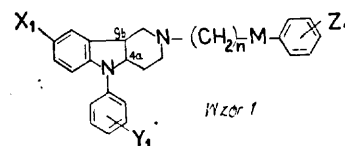
Pierwszeństwo' 23.01.1979 — St. Zjedn. Am
(Nr 005698)

Pfizer Inc., Nowy Jork St. Zjednoczone Ameryki

Sposób wytwarzania pochodnych trans-2-podstawionego-5-arylo2,3,4,4a,5,9b-heksahydro-1H-pirydo/4,3-b/indolu oraz związków pośrednich

Przedmiotem wynalazku jest sposób wytwarzania pochodnych trans-2-podstawionego-5-arylo-2,3,4,4a,5,9b-heksahydro-1H-pirydo[4,3-b]indolu o wzorze 1, w którym atomy wodoru w pozycjach 4a i 9b znajdują się względem siebie w położeniu trans, X_1 i Y_1 są jednakowe lub różne i oznaczają atomy wodoru lub fluoru, Z_1 oznacza atom wodoru lub fluoru albo grupę metoksyłową, n oznacza 3 lub 4, M oznacza grupę o wzorze 2 i/lub 3 albo grupę o wzorze C/O/, a ugrupowanie 5-arylo-2,3,4,4a,5,9b-heksahydro-1H-pirydo[4,3-b]indolu jest prawoskrętne.

Cechą tego sposobu jest to, że związek o wzorze 13, w którym atomy wodoru w pozycjach 4a i 9b znajdują się względem siebie w położeniu trans, a X_1 , Y_1 , Z_1 i n mają wyżej podane znaczenie, poddaje się estyfikowaniu za pomocą optycznie czynnego kwasu, po czym rozdziela się optycznie czynne estry, a następnie wyodrębnia się izomery prawoskrętne i poddaje je hydrolizie, przy czym w celu otrzymania związku o wzorze 1, w którym M oznacza grupę o wzorze C(O) produkt hydrolizy poddaje się utlenianiu.

Wynalazek dotyczy również sposobu wytwarzania związków o wzorze 13, w którym atomy wodoru w pozycjach 4a i 9b znajdują się względem siebie w położeniu trans, X_1 i Y_1 są jednakowe lub różne i oznaczają atomy wodoru lub fluoru, Z_1 oznacza atom wodoru lub fluoru albo grupę metoksyłową, a n oznacza 3 lub 4.

Cechą tego sposobu jest to, że prawoskrętną lub racemiczną aminę o wzorze 8, w którym X_1 i Y_1 mają wyżej podane znaczenie, poddaje się reakcji z równomolową ilością związku o wzorze 6, w którym Z_1 ma wyżej podane znaczenie, a q oznacza 1 lub 2, przy czym reakcję prowadzi się w obecności obojętnego w środowisku reakcji rozpuszczalnika organicznego, w obecności środka redukującego, który stanowi użyty

w ilości równomolowej **cyjanoboro** wodorek sodu lub **wodór** i w obecności katalitycznej ilości stanowiącego **katalizator** metalu szlachetnego, w temperaturze od -10°C do 50°C .

Wynalazek dotyczy również sposobu wytwarzania **związków** o wzorze 6, w którym Z_1 oznacza atom wodoru lub fluoru albo grupę metoksyłową, a q oznacza 1 lub 2.

Cechą tego sposobu jest to, że lakton o wzorze 22, w którym Z_1 i q mają wyżej podane znaczenie, poddaje się redukcji za pomocą wodoru metalu.

(23 zastrzeżenia)

C07D P. 221249 07.01.1980

Pierwszeństwa: 08.01.1979 — St. Zjedn. Ameryki (nr 1493)
12.10.1979 — St. Zjedn. Ameryki (nr 84272)

Janssen Pharmaceutica N.V., Beerse, Belgia.

Sposób wytwarzania nowych pochodnych chinazoliny

Przedmiotem wynalazku jest sposób wytwarzania nowych pochodnych chinazoliny o ogólnym wzorze 1, w którym Ar oznacza rodnik aryłowy, X oznacza grupę $=\text{C}=\text{O}$, grupę $=\text{CHOH}$, grupę o wzorze 34, w którym R_a oznacza atom wodoru lub niższy rodnik alkilowy, albo X oznacza grupę $=\text{CH}_2$, grupę $=\text{C}/$ -niższy alkil/ $_2$, grupę $=\text{C}=\text{NOH}$, grupę $=\text{C}=\text{N}-\text{NH}_2$ lub grupę o wzorze 35, w którym q oznacza liczbę całkowitą 2 lub 3, R we wzorze 1 oznacza atom wodoru, grupę hydroksyłową lub niższy rodnik alkilowy, Alk oznacza łańcuch alkilenowy o 1—4 atomach węgla, a Q oznacza rodnik chinazoliny, połączony w pozycji 1,2,3 lub 4 z alkilenowym łańcuchem bocznym i zawierający w pozycji 2 i/albo w pozycji 4 grupę karbonyłową lub tiokarbonyłową, przy czym pierścień benzenowy tego rodnika ma ewentualnie 1,2 lub 3 jednakowe albo różne podstawniki, takie jak atomy chlorowców, niższe rodniki alkilowe, niższe rodniki alkiloksyłowe, grupy trójfluorometyłowe, nitrowe i cyjanowe, a pierścień pirymidynowy tego rodnika chinazoliny może być częściowo lub całkowicie nasycony i ewentualnie zawiera 1, 2 lub 3 jednakowe lub różne podstawniki, takie jak niższe rodniki alkilowe, rodniki aryłowe i rodniki aryloalkilowe o niższych rodnikach alkilowych.

Przedmiotem wynalazku jest również sposób wytwarzania nowych pochodnych chinazoliny o ogólnym wzorze 12, w którym Alk, R i Q mają wyżej podane znaczenie, a R^8 i R^9 są jednakowe lub różne i oznaczają atomy wodoru, atomy chlorowców, niższe rodniki alkilowe, niższe rodniki alkiloksyłowe, grupy trójfluorometyłowe lub grupy aminowe.

Przedmiotem wynalazku jest również wytwarzanie farmakologicznie dopuszczalnych soli addycyjnych związków o wzorze 1 lub 12 z kwasami.

Związki wytwarzane sposobem według wynalazku mają cenne właściwości farmakologiczne jako **środki** przeciwdziałające silnie działaniu serotoniny.

Zgodnie z wynalazkiem związku o wzorze 1, w którym wszystkie symbole mają wyżej podane znaczenie, wytwarza się w ten sposób, że związek o ogólnym wzorze 2, w którym Alk i Q mają wyżej podane znaczenie, a W oznacza zdolną do reakcji grupę estrową, poddaje się reakcji ze związkiem o wzorze 3, w którym R, X i Ar mają wyżej podane znaczenie. Reakcję prowadzi się w podwyższonej temperaturze, w środowisku rozpuszczalnika i w obecności zasady.

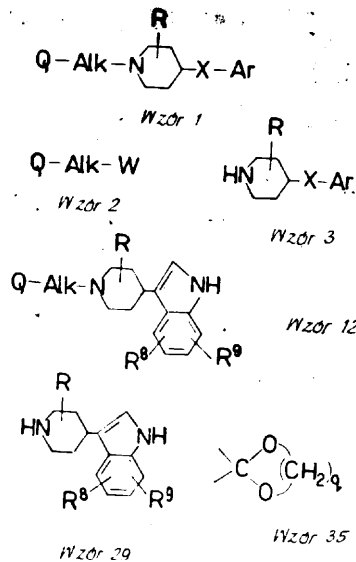
Otrzymany związek ewentualnie przeprowadza się w farmakologicznie dopuszczalną sól addycyjną z kwasem.

Wynalazek obejmuje również warianty tego sposobu, umożliwiające wytwarzanie związków o ogólnym wzorze 1, w którym niektóre z podstawników mają znaczenie bardziej ograniczone od wyżej podanego.

Związki o wzorze 12 zgodnie z wynalazkiem wytwarza się w ten sposób, że związek o wyżej opisanym wzorze 2 poddaje się reakcji ze związkiem o wzorze 29, w którym R ma wyżej podane znaczenie, a R^8 i R^9 są jednakowe lub różne i oznaczają atomy wodoru, atomy chlorowców, niższe rodniki alkilowe, niższe rodniki

alkiloksyłowe, grupy trójfluorometyłowe lub grupy aminowe. Reakcję tę prowadzi się w warunkach podobnych do stosowanych przy wytwarzaniu związków o wzorze 1 i otrzymane związki o wzorze 12 również ewentualnie przeprowadza się w ich addycyjne sole z kwasami, farmakologicznie dopuszczalne.

(3 zastrzeżenia)

C07D P. 221289 09.01.1980

Pierwszeństwa: 10.01.1979 — St. Zjedn. Am. (nr 002471)
01.08.1979 — St. Zjedn. Am. (nr 062875)

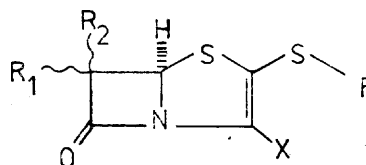
Schering Corporation, Kenilworth, St. Zjedn. Am.

Sposób wytwarzania pochodnych penemu podstawionych w pozycji 2

Sposób wytwarzania pochodnych penemu o wzorze 1, w którym R oznacza rodnik niższy alkilowy, amino/niższy/alkilowy, jedno lub dwa /niższy/alkiloamino/niższy/alkilowy, acyloamino/niższy/alkilowy, aralkilowy, heteroaralkilowy, hydrokso/niższy/alkilowy, alko-ksykarbonylo/niższy/alkilowy, R_1 oznacza wódór, niższy rodnik alkilowy, rodnik aralkilowy, grupę $R_6\text{CHOR}$ — gdzie R_6 oznacza wódór, niższy rodnik alkilowy aralkilowy, rodnik heteroaryłowy, heteroaralkilowy, hydroksyaralkilowy, rodnik aryłowy; R_2 oznacza wódór lub grupę metylową; X oznacza grupę CN, grupę tetrazolilową-5, $-\text{COOR}_3$, CONR_4R_5 , gdzie R_3 oznacza wódór, kation metalu alkalicznego, grupę ftalidylową, grupę piwaloiloksymetyłową, R_4 i R_5 oznaczają niezależnie wódór, lub niższy rodnik alkilowy, z ograniczeniem, że kiedy oznacza $-\text{COOR}_5$, wówczas R_1 i R_2 nie mogą oznaczać wodoru.

Związki wytwarzane sposobem wg wynalazku wykazują działanie przeciwbakteryjne.

(10 zastrzeżeń)

C07D P. 221367 15.01.1980

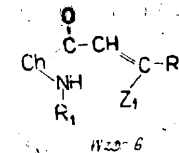
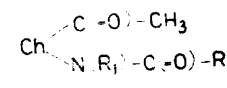
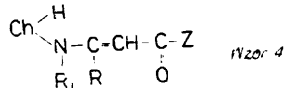
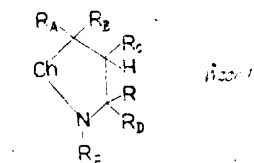
Pierwszeństwo: 16.01.1979 — Szwajcaria (nr 402/79-9)

Ciba-Geigy AG, Bazylea, Szwajcaria.

Sposób wytwarzania nowych pochodnych
4,7-fenantroliny

Sposób wytwarzania nowych pochodnych 4,7-fenantroliny o wzorze 1, w którym Ch oznacza ewentualnie podstawiony rodnik **5,6-chinolinylenowy**, który w położeniu 6 związany jest z grupą $-N(R_E)-$, R oznacza ewentualnie **zestryfikowaną** lub amidowaną grupę karboksylową, i w którym albo R_A i R_B razem oznaczają grupę ketonową, R_C i R_D razem oznaczają dodatkowe wiązanie a R_E oznacza rodnik R_1 , którym jest atom wodoru lub rodnik alifatyczny, **cykloalifatyczny**, aryloalifatyczny lub heterocykliczno-alifatyczny, albo R_A oznacza ewentualnie zeteryfikowaną grupę hydroksylową a R_B razem z R_C , jak również R_D razem z R_E oznaczają dodatkowe wiązanie, oraz soli tych związków, polega na tym, że poddaje się wewnątrzcząsteczkowej cyklizacji związek o wzorze 4, w którym Z oznacza grupę odszczepialną, albo związek o wzorze 5, albo związek o wzorze 6, w którym Z_1 oznacza ewentualnie reaktywnie przekształconą grupę hydroksylową, przy czym pozostałe symbole mają wyżej podane znaczenie, albo ich tautomery i/lub sole.

Związki te posiadają właściwości antyalergiczne.
(21 zastrzeżeń)

C07D P. 221683 30.01.1980

Pierwszeństwo: **31.01.1979** — W. Brytania (nr 7903398)

Pfizer Corporation, Colon, Panama oraz Bruksela, Belgia.

Sposób wytwarzania nowych pochodnych
4-amino-2-piperidynochinazoliny

Sposób wytwarzania nowych pochodnych **4-amino-2-piperidynochinazoliny** użytecznych jako środki lecznicze przeciw nadciśnieniu polega na poddaniu reakcji odpowiedniego wyjściowego związku chinazolinowego posiadającego łatwo odszczepialną grupę z odpowiednio podstawioną piperydyną.

(4 zastrzeżenia)

C07D P. 221744 01.02.1980

Pierwszeństwa: **01.02.1979** — St. Zjedn. Am. (008470)
01.02.1979 — St. Zjedn. Am. (008645)
01.02.1979 — St. Zjedn. Am. (008647)

Eli Lilly and Company, Indianapolis, St. Zjednoczone Ameryki.

Sposób wytwarzania związków
 β -laktamowych

Wynalazek dotyczy sposobu wytwarzania związków (β -laktamowych).

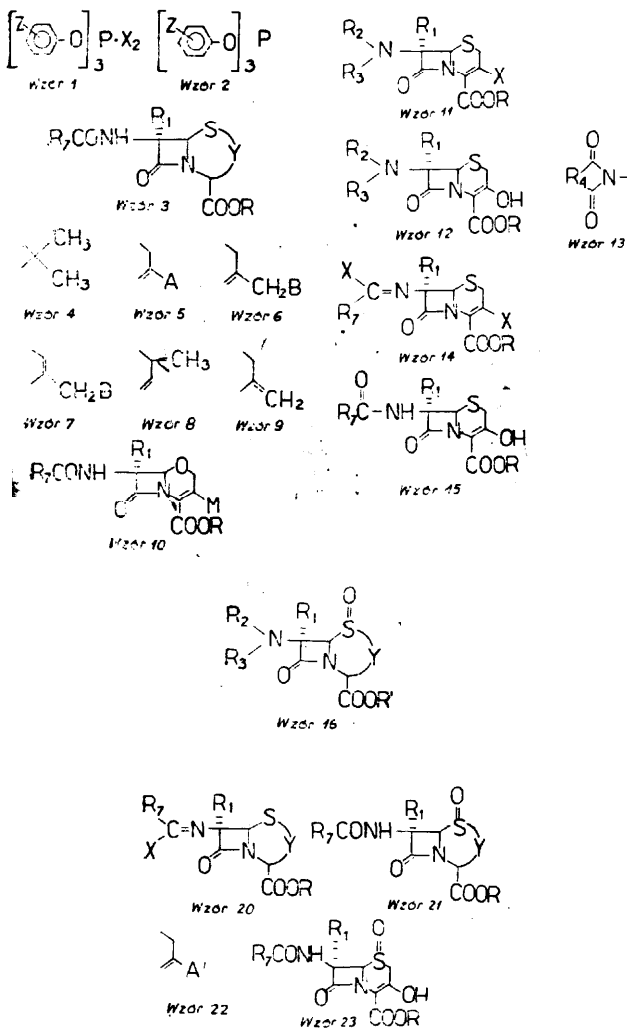
Zgodnie z wynalazkiem iminohalogenki penicyliny lub cefalosporyny wytwarza się poddając **6-acyloaminopenicylinę** lub **7-acyloaminocefalosporynę** o wzorze 3, w którym R oznacza grupę zabezpieczającą grupę kwasu karboksylowego, R^1 oznacza atom wodoru lub grupę metoksyłową, R_7CO- oznacza grupę acylową pochodzącą z kwasu karboksylowego, a Y oznacza dwuwartościowy rodnik o wzorze 4, wzorze 5, wzorze 6, wzorze 7, wzorze 8 lub wzorze 9, w których to wzorach A oznacza atom wodoru, chloru lub bromu i albo zabezpieczoną grupę hydroksylową, grupę **alkoksyłową** o 1—4 atomach węgla, grupę metylową, grupę **alkanosulfonyloksylową** o 1—4 atomach węgla lub grupę **alkilofenylosulfonyloksylową** o 1—4 atomach węgla w rodniku alkilowym, a B oznacza

1) grupę alkanoilową o 2—4 atomach węgla, grupę karbamoiloksyłową lub grupę alkilokarbamoiloksyłową o 1—4 atomach węgla,
2) grupę alkoksyłową o 1—4 atomach węgla,
3) atom chloru lub bromu albo
4) grupę o wzorze $-SR_9$, w którym R_9 oznacza
a) grupę alkanoilową o 1—4 atomach węgla,
b) grupę alkilową o 1—4 atomach węgla lub grupę fenyłową ewentualnie podstawioną 1—2 grupami alkilowymi o 1—4 atomach węgla, grupami alkoksyłowymi o 1—4 atomach węgla, zabezpieczonymi grupami hydroksylowymi, atomami chloru, bromu lub fluoru, grupami nitrowymi, grupami **cyjanowymi**, grupami metanosulfonamidowymi lub grupami **trójfluorometylowymi** albo

c) 5- lub 6-członowy pierścień heterocykliczny zawierający 1—4 atomów tlenu, siarki lub azotu, ewentualnie podstawiony grupą alkilową o 1—4 atomach węgla, grupą alkoksyłową o 1—4 atomach węgla, atomem chloru, atomem bromu, grupą keto, grupą **chlorowcoalkilową** i 1—4 atomach węgla, zabezpieczoną grupą aminową, zabezpieczoną grupą **amiroalkilową** o 1—4 atomach węgla w rodniku alkilowym, zabezpieczoną grupą hydroksylową, zabezpieczoną grupą **hydroksyalkilową** o 1—4 atomach węgla w rodniku alkilowym, zabezpieczoną grupą karboksylową lub zabezpieczoną grupą karboksyalkilową, o 1—4 atomach węgla w rodniku alkilowym, reakcji z około 1,0—2,0 równoważnikami chlorowcowego kompleksu fosforynu trójarylu o wzorze 1, w którym X oznacza atom chloru lub bromu, a Z oznacza atom wodoru lub chlorowca albo grupę alkilową o 1—4 atomach węgla lub grupę alkoksyłową o 1—4 atomach węgla, będącego kinetycznie kontrolowanym produktem reakcji równoważnych ilości fosforynu trójarylu o wzorze 2, w którym Z ma wyżej podane znaczenie, oraz chloru lub bromu, prowadzonej w obojętnym rozpuszczalniku **organicznym**, przy czym reakcję z chlorowcowym **kompleksem** fosforynu trójarylu prowadzi się w obecności **zasady** typu trzeciorzędowej aminy **stosowanej** w ilości około 1,0—1,2 równoważnika na 1 równoważnik użytego związku chlorowcowego, w zasadniczo **bezwodnym** obojętnym rozpuszczalniku organicznym i w **temperaturze** około 30°C lub niższej, przy czym gdy 6-acyloaminopenicylina lub 7-acyloaminocefalosporyna są **podstawione** grupami **hydroksylowymi**, aminowymi lub karboksylowymi, to wówczas grupy te zabezpiecza się przed reakcją znanymi grupami **zabezpieczającymi**, przy czym iminohalogenek cefalosporyny można **także** otrzymać poddając reakcji z chlorowcowym **kompleksem** fosforynu trójarylu w wyżej podanych warunkach 7-acyloaminocefalosporynę o wzorze 10, w którym R , R_1 i R_7CO- mają wyżej podane znaczenie, a M oznacza atom wodoru, chloru lub bromu albo zabezpieczoną grupę hydroksylową, grupę alkoksyłową o 1—4 atomach węgla, grupę metylową, grupę **alkilofenylosulfonyloksylową** o 1—4 atomach węgla w rodniku **alkilowym** lub grupę o wzorze $-CH_2B$, w którym B ma wyżej podane znaczenie.

Zgodnie z wynalazkiem **3-chlorowcocefalosporyny** o wzorze 11, w którym X oznacza atom chloru lub bromu, Z oznacza atom wodoru lub chlorowca albo grupę alkilową o 1—4 atomach węgla lub grupą **alkoksyłową** o 1—4 atomach węgla, R oznacza grupę zabezpieczającą grupę kwasu karboksylowego, R_1 oznacza atom wodoru lub grupę metoksyłową, a R_2R_3N- oznacza grupę aminową zabezpieczoną znanymi grupami zabezpieczającymi, względnie R_2 oznacza atom wodoru lub grupę acylową pochodzącą z kwasu

karboksylowego, a R_3 oznacza grupę acylową pochodzącą z kwasu karboksylowego, albo też R_3 i R_4 tworzą wspólnie z atomem azotu, z którym są związane grupę o wzorze 13, w którym R_4 oznacza grupę pochodzącą z grupy acylowej pochodzącej z kwasu dwukarboksylowego, wytwarza się poddając związek o wzorze 12, w którym R , R_1 , R_2 i R_3 mają wyżej podane znaczenie, reakcji z około 1,0—3,0 równoważnikami chlorowcowego kompleksu fosforynu trójarylu o wzorze 1, w zasadniczo bezwodnym obojętnym rozpuszczalniku organicznym i w temperaturze poniżej około 30°C, przy czym gdy podstawniki R_1 i R_3 są podstawione grupami hydroksylowymi, aminowymi, lub karboksylowymi to grupy te zabezpiecza się przed reakcją znanymi grupami zabezpieczającymi, albo też poddając związek o wzorze 19, w którym R , R_1 , R_2 i R_3 mają wyżej podane znaczenie reakcji z 2,0—3,0 równoważnikami chlorowcowego kompleksu fosforynu trójarylu w obecności co najmniej około 1,0 równoważnika akceptora chlorowca w zasadniczo bezwodnym obojętnym rozpuszczalniku organicznym i w temperaturze około 30°C lub niższej, przy czym gdy podstawnik R_2R_3N — w pozycji 7 sulfotlenku cefalosporiny jest podstawiony grupami hydroksylowymi, aminowymi lub karboksylowymi, to grupy te zabezpiecza się przed reakcją znanymi grupami zabezpieczającymi.

Zgodnie z wynalazkiem iminohalogenki 3-chlorowco-cefalosporiny o wzorze 14, w którym X , R i R_1 mają wyżej podane znaczenie, a R_7 oznacza grupę pochodzącą z grupy acylowej pochodzącej z kwasu karboksylowego, wytwarza się poddając związek o wzorze 15, w którym R , R_1 i R_7 mają wyżej podane znaczenie, reakcji z około 2,0—3,0 równoważnikami chlorowcowego

kompleksu fosforynu trójarylu o wzorze 1 w obecności zasady typu trzeciorzędowej aminy stosowanej w ilości około 1,0—1,2 równoważnika na 1 równoważnik użytego związku chlorowcowego, w zasadniczo bezwodnym obojętnym rozpuszczalniku organicznym i w temperaturze poniżej około 30°C, przy czym gdy podstawnik R_7 jest podstawiony grupą hydroksylową, aminową lub karboksylową, to wówczas grupy te zabezpiecza się przed reakcją znanymi grupami zabezpieczającymi, albo też poddając związek o wzorze 23, w którym R i R_1 mają wyżej podane znaczenie, a R_7 oznacza grupę pochodzącą z grupy acylowej pochodzącej z zawierającego 1—20 atomów węgla kwasu karboksylowego o wzorze R_7COOH , reakcji z około 3,0—5,0 równoważnikami chlorowcowego kompleksu trójarylu w obecności co najmniej około 1,0 równoważnika akceptora chlorowca i w obecności około 2,0—5,0 równoważników zasady typu trzeciorzędowej aminy w zasadniczo bezwodnym obojętnym rozpuszczalniku organicznym i w temperaturze około 30°C lub niższej, przy czym gdy podstawnik R_7 jest podstawiony grupami aminowymi, hydroksylowymi lub karboksylowymi, to wówczas grupy te zabezpiecza się przed reakcją znanymi grupami zabezpieczającymi, albo też poddając powyższej reakcji związek o wzorze 23, w którym R_7 ma takie znaczenie jak R_7 w związku o wzorze 16.

Zgodnie z wynalazkiem cefalosporiny można także wytwarzać poddając sulfotlenek cefalosporiny o wzorze 16, w którym R' oznacza atom wodoru lub grupę zabezpieczającą grupę kwasu karboksylowego, R_1 oznacza atom wodoru lub grupę metoksyłową, R_2R_3N — oznacza grupę aminową zabezpieczoną znanymi grupami zabezpieczającymi, względnie R_2 oznacza atom wodoru lub grupę acylową pochodzącą z kwasu karboksylowego, a R_3 oznacza grupę acylową pochodzącą z kwasu karboksylowego, albo też R_2 i R_3 tworzą wspólnie z atomem azotu, z którym są związane grupę o wzorze 13, w którym R_4 oznacza grupę pochodzącą z grupy acylowej pochodzącej z kwasu dwukarboksylowego a Y oznacza dwuwartościowy rodnik o wzorze 5, wzorze 9 lub wzorze 8, w których to wzorach A oznacza atom wodoru, chloru lub bromu albo zabezpieczoną grupę hydroksylową, grupę alkoksyłową o 1—4 atomach węgla, grupę metylową, grupę alkanosulfonyloksylową o 1—4 atomach węgla, grupę alkilofenylosulfonyloksylową o 1—4 atomach węgla w rodniku alkilowym lub grupę o wzorze $-CH_2B$, w którym B oznacza

- 1) grupę alkanoilową o 2—4 atomach węgla, grupę karbamoiloksyłową lub grupę alkilokabamoiloksyłową o 1—4 atomach węgla,
- 2) grupę alkoksyłową o 1—4 atomach węgla,
- 3) atom chloru lub bromu,
- 4) grupę lakoksykarbonylową o 1—4 atomach węgla w rodniku alkoksyłowym lub grupę chlorowcoalkoksykarbonylową o 2—6 atomach węgla w rodniku alkoksyłowym, albo
- 5) grupę o wzorze $-SR_9$, w którym R_9 oznacza
  - a) grupę alkanoilową o 1—4 atomach węgla,
  - b) grupę alkilową o 1—4 atomach węgla lub grupę fenylową, ewentualnie podstawioną 1—2 grupami alkilowymi o 1—4 atomach węgla, grupami alkoksyłowymi o 1—4 atomach węgla, zabezpieczonymi grupami hydroksylowymi, atomami chloru, bromu lub fluoru, grupami nitrowymi, grupami cyjanowymi, grupami metanosulfonamidowymi lub grupami trójfluorometylowymi albo

c) 5- lub 6-członowy pierścień heterocykliczny zawierający 1—4 atomy tlenu, siarki lub azotu, ewentualnie podstawiony grupą alkilową o 1—4 atomach węgla, grupą alkoksyłową o 1—4 atomach węgla, atomem chloru lub bromu, grupą keto, grupą chlorowcoalkilową o 1—4 atomach węgla, zabezpieczoną grupą aminoalkilową o 1—4 atomach węgla w rodniku alkilowym, zabezpieczoną grupą hydroksylową, zabezpieczoną grupą hydroksyalkilową o 1—4 atomach węgla w rodniku alkilowym, zabezpieczoną grupą karboksylową lub zabezpieczoną grupą karboksyalkilową o 1—4 atomach węgla w rodniku alkilowym, reakcji z około 1,0—1,3 równoważnika chlorowcowego fosforynu trójarylu, w obecności co najmniej około 1 równoważnika akceptora chlorowca, w zasadniczo bezwodnym

obojętnym rozpuszczalnikiem organicznym i w temperaturze około 30°C lub niższej, przy czym gdy podstawnik w pozycji 7 sulfotlenku cefalosporiny zawiera wolną grupę aminową, hydroksylovą lub karboksylową, to wówczas grupy te zabezpiecza się przed reakcją redukcji znanymi grupami zabezpieczającymi.

Zgodnie z wynalazkiem iminohalogenki cefalosporiny o wzorze 20, w którym X, R i R₁ mają wyżej podane znaczenie, R₇ oznacza grupę pochodzącą z grupy acylowej pochodzącej z zawierającego 1—20 atomów węgla kwasu karboksylowego o wzorze R₇COOH, a Y oznacza dwuwartościowy rodnik o wzorze 22, wzorze 9 lub wzorze 8, w których to wzorach A' oznacza atom wodoru, chloru lub bromu albo zabezpieczoną grupę hydroksylovą, grupę alkoksylową o 1—4 atomach węgla, grupę metylową, grupę alkanosulfonyloksylową o 1—4 atomach węgla, grupę alkilofenylosulfonyloksylową o 1—4 atomach węgla w rodniku alkilowym lub grupę o wzorze —CH₂B, w którym B ma takie samo znaczenie jak B w związku o wzorze 16, wytwarza się poddając związek o wzorze 21, w którym R, R₁ i R₇ mają wyżej podane znaczenie, reakcji z około 2,0—3,0 równoważnikami chlorowcowego kompleksu fosforynu trójarylu w obecności co najmniej około 1,0 równoważnika akceptora chlorowca, i w obecności około 1,0—2,0 równoważników zasady typu trzeciorzędowej aminy, w zasadniczo bezwodnym obojętnym rozpuszczalniku organicznym i w temperaturze około 30°C lub niższej, przy czym gdy podstawnik R₇ jest podstawioną grupą hydroksylovą, aminową lub karboksylową, to wówczas grupy te zabezpiecza się przed reakcją znanymi grupami zabezpieczającymi.

(46 zastrzeżeń)

C07D

P. 221869

07.02.1980

Pierwszeństwa: 07.02.1979 — St. Zjedn. Ameryki
(nr 10118)
01.03.1979 — St. Zjedn. Ameryki
(nr 16709)

F. Hoffmann-La Roche und Co., Aktiengesellschaft,
Bazylea, Szwajcaria.

Sposób wytwarzania pirymido-2-benzazepin

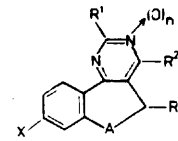
Sposób dotyczy wytwarzania pirymido-2-benzazepin o wzorze 1, w którym A oznacza grupę (a), (b), (c), lub (d), R¹ oznacza atom wodoru, chloru, bromu, niższy rodnik alkilowy, grupę —CH₂—CO—R⁷, —NH(CH₂)_mNR⁸R⁹, hydroksylovą, merkaptową, niższą grupę alkoksylową, niższą grupę alkilomerkaptową, R² oznacza atom wodoru, grupę aminową lub niższą grupę dwualkiloaminową, R³ oznacza atom wodoru, niższą grupę acyloksylową lub grupę hydroksylovą, X oznacza atom wodoru, chlorowca, grupę trójfluorometylową, etylową, α-hydroksyetylową lub grupę acetylową, Y oznacza atom wodoru lub chlorowca, R⁴ i R⁵ oznaczają atomy wodoru lub niższe rodniki alkilowe albo razem z atomem azotu, z którym są związane, tworzą 5—7 członowy układ heterocykliczny, który może zawierać atom tlenu lub siarki albo niższą grupę =N—alkilową, R⁷ oznacza grupę hydroksylovą, niższą grupę alkoksylową albo grupę NR⁸R⁹, R⁸ i R⁹ oznaczają atomy wodoru lub niższe rodniki alkilowe, n oznacza 0 lub 1, m oznacza 1—7 z tym, że co najmniej jeden z podstawników R¹ i R² oznacza atom wodoru i gdy R³ oznacza niższą grupę acyloksylową lub hydroksylovą, A oznacza grupę (a), X oznacza atom wodoru, chlorowca, grupę trójfluorometylową, etylową, acetylową i R¹ oznacza grupę —NH(CH₂)_mNR⁸R⁹, to R⁸ i R⁹ oznaczają niższe rodniki alkilowe i gdy A oznacza grupę (d) i R¹ oznacza grupę —NH(CH₂)_mNR⁸R⁹, to R⁸ i R⁹ oznaczają niższe rodniki alkilowe i gdy n oznacza 1, R¹ oznacza atom wodoru, chloru, bromu, niższy rodnik alkilowy, niższą grupę alkoksylową lub grupę CH₂—CO—R⁷, a A oznacza grupę (a) lub (b).

Związki o wzorze 1 otrzymuje się na drodze cykliczacji związków o wzorze 2; odwodnienia związków o wzorze 3, w którym R¹¹ oznacza atom wodoru, niższy rodnik alkilowy lub grupę NR⁸R⁹; reakcji związku

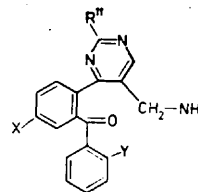
o wzorze 4, w którym p oznacza 0 lub 1, a R²¹ oznacza niższą grupę dwualkiloaminową z cyjanamidem lub ze związkiem o wzorze 5, w którym R¹² oznacza atom wodoru, grupę merkaptową, niższą grupę alkilomerkaptową, niższą grupę alkilową lub grupę NR⁸R⁹.

Związki o wzorze 1 wykazują aktywność farmakologiczną jako środki uspokajające i usmierzające.

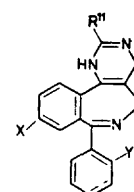
(18 zastrzeżeń)

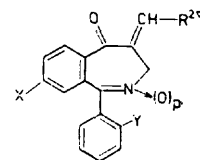
WZOR 1

WZOR 2

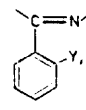
WZOR 3

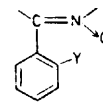
WZOR 4

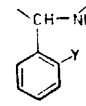
WZOR 5

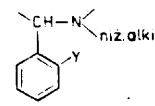
(a)

(b)

(c)

(d)

C07D
A01N

P. 221874

07.02.1980

Pierwszeństwa: 08.02.1979 — Japonia (12830/79)
03.08.1979 — Japonia (98700/79)
10.08.1979 — Japonia (101237/79)

Ube Industries Ltd., Yamaguchi-Ken, Japonia.

Sposób wytwarzania nowych pochodnych benzamidyny
oraz środek **grzybobójczy**

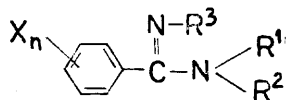
Wynalazek dotyczy sposobu wytwarzania nowych pochodnych benzamidyny o wzorze 1, w którym X oznacza niższą grupę alkilową, atom chlorowca, grupę metoksylową lub grupę dwumetyloaminową, n oznacza liczbę zero, 1, 2 lub 3, R¹ i R² są jednakowe lub różne i oznaczają grupy alkilowe, grupy alkenylowe, grupy cykloalkilowe lub grupy fenylowe, względnie wspólnie z atomem azotu, z którym są związane tworzą 5—7 członowy nasycony pierścień alicykliczny, który jako

jeden z członów może zawierać atom tlenu lub który może być podstawiony jedną grupą metylową lub dwoma grupami metylowymi, a R^8 oznacza atom wodoru, prostolącuchową lub rozgałęzioną grupą alkiłową, alkenylołą lub alkinylową, grupę benzylową, ewentualnie podstawioną atomami chloru, grupę cyjanową, grupę cyanoalkilową, grupę **alkoksykarbonylometylową**, grupę **α -alkoksykarbonyloetylową**, grupę alkoksymetylową, grupę **bis/alkoksykarbonylo/metylową** albo grupę fenoksyetylową, ewentualnie podstawioną grupę alkiłową lub grupę alkoksylołą, względnie R^3 oznacza grupę o wzorze 2, w którym R^4 oznacza atom wodoru, niższą grupę alkiłową, grupę chlorowcometylową, niższą grupę alkoksylołą, niższą grupę alkoksyalkilową, niższą grupę alkenylołą, niższą grupę alkiotiometylową, grupę furylołą, grupę tienylołą, niższą grupę alkiotio, grupę fenylotiometylową, grupę **fenoksylołą**, ewentualnie podstawioną grupę metylową lub grupę fenylową, ewentualnie podstawioną atomem chlorowca, grupą metylową, grupą metoksylołą lub grupą nitrową, względnie R^3 oznacza grupę o wzorze 3, w którym R^5 i R^6 są jednakowe lub różne i oznaczają atomy wodoru, niższe grupy alkiłowe, grupy cykloheksylołe, grupy anilinokarbonyłowe, ewentualnie podstawione atomem chlorowca lub grupy fenylowe, ewentualnie podstawione atomem chlorowca lub grupą metylową, względnie R^3 oznacza grupę o wzorze 4, w którym R^7 oznacza niższą grupę alkiłową, grupę cykloheksylołą, grupę benzylową, niższą grupę alkoksykarbonylołą lub grupę fenoksykarbonylołą, względnie R^3 oznacza grupę o wzorze $-\text{SO}_2-\text{R}^8$, w którym R^8 oznacza niższą grupę alkiłową, grupę trójfluorometylową, grupę chlorometylową lub grupę fenylową, ewentualnie podstawioną atomem chlorowca lub grupą metylową a także soli związków o wzorze 1.

Cechą sposobu według wynalazku jest to, że nitryl o wzorze 2, w którym X i n mają wyżej podane znaczenie, poddaje się reakcji z II-rz. aminą o wzorze $\text{R}^1\text{R}^2\text{NH}$, w którym R^1 i R^2 mają wyżej podane znaczenie, w obecności chlorku glinowego, po czym powstały związek kompleksowy poddaje się rozkładowi za pomocą wody lub kwasu nieorganicznego, a następnie działa się silnie alkalicznym środkiem, otrzymując pochodną benzamidyny o wzorze 1, w którym R^3 oznacza atom wodoru, a X, n, R^1 i R^2 mają wyżej podane znaczenie, po czym w celu wytworzenia pochodnej benzamidyny o wzorze 1, w którym R^3 ma wyżej podane znaczenie z wyjątkiem atomu wodoru, a X, n, R^1 i R^2 mają wyżej podane znaczenie, poddaje się pochodną benzamidyny o wzorze 1, w którym R^3 oznacza atom wodoru, reakcji ze związkiem o wzorze R^3-Z , w którym R^3 ma wyżej podane znaczenie z wyjątkiem atomu wodoru, a Z oznacza atom chlorowca, grupę izocyjanianową lub grupę izotiocyanianową, po czym związek o wzorze 1 przeprowadza się ewentualnie w sól drogą reakcji z kwasem.

Wynalazek dotyczy także środka grzybobójczego, którego cechą jest to, że jako substancję czynną zawiera nową pochodną benzamidyny o wzorze 1 lub jej sól.

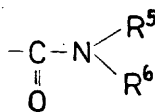
(27 zastrzeżeń)

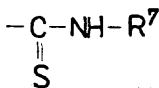
Wzór 1

Wzór 2

Wzór 3

Wzór 4

C07D

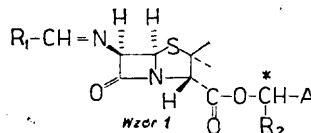
P. 221963

12.02.1980

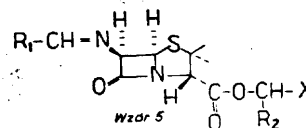
Pierwszeństwa: 13.02.1979 — Wielka Brytania
(nr 7905021)
19.06.1979 — Wielka Brytania
(nr 7921342)

Leo Pharmaceutical Products Ltd. A/S/Løvens Kemiske Fabrik Produktionsaktieselskab/Ballerup, Dania (Wang Ole Godtfredsen, Welf von Daehne).
Sposób wytwarzania nowych związków **β -laktamowych**

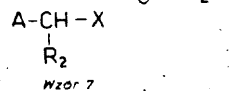
Wynalazek dotyczy sposobu wytwarzania nowych związków (3-laktamowych o wzorze 1, w którym R_1 oznacza pięcio- do dziesięcioczłonową grupę azacykloalkilową lub azabicykloalkilową przyłączoną przez atom azotu i ewentualnie podstawioną 1 lub 2 podstawnikami, jednakowymi lub różnymi, będącymi niższymi grupami alkiłowymi, R_2 oznacza atom wodoru lub niższą grupę alkiłową, arylołą lub aryloalkilową, gwiazdka oznacza centrum chiralne gdy R_2 ma znaczenie inne niż atom wodoru, a A oznacza rodnik inhibitora β -laktamazy zawierający pierścień β -laktamowy i grupę karboksylową, przy czym rodnik A jest przyłączony przez grupę karboksylową, a także soli związków o wzorze 1 z farmakologicznie dopuszczalnymi nietoksycznymi kwasami, czystych diastereoizomerów związków o wzorze 1 oraz soli diastereoizomerów, a także ich mieszanin, w przypadku gdy w podstawniku R_1 i/lub w ugrupowaniu estrowym znajdują się centra chiralne.

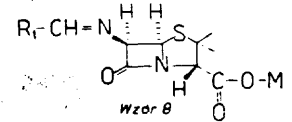
Wzór 1

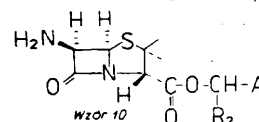
Wzór 5

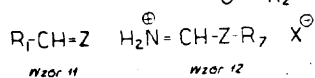
Wzór 7

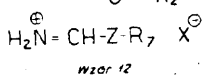
Wzór 8

Wzór 10

Wzór 11

Wzór 12

Cechą sposobu według wynalazku jest to, że związek o wzorze 5, w którym X oznacza grupę odszczepiającą się, taką jak atom chlorowca, a R_1 i R_2 mają wyżej podane znaczenie, poddaje się reakcji ze związkiem o wzorze A-M, w którym M oznacza kation, a A ma wyżej podane znaczenie, albo też związek o wzorze 8, w którym R_1 i M mają wyżej podane znaczenie, poddaje się reakcji ze związkiem o wzorze 7, w którym A, R_2 i X mają wyżej podane znaczenie, albo też związek o wzorze 10, w którym R_2 i A mają wyżej podane znaczenie względnie jego pochodną trójalkilosililową, poddaje się reakcji ze związkiem o wzorze 11, w którym Z oznacza atom tlenu lub siarki, a R_1 ma wyżej podane znaczenie, albo też związek o wzorze 10, w którym R_2 i A mają wyżej podane znaczenie, poddaje się reakcji ze związkiem o wzorze 12, w którym R_7 oznacza niższą grupę alkiłową lub

grupę benzylową, a X i Z mają wyżej podane znaczenie, po czym bez wyodrębniania z mieszaniny reakcyjnej powstałego związku przejściowego, będącego związkiem o wzorze 10, w którym grupa aminowa w pozycji 6 została zastąpiona grupą o wzorze $R_1Z-CH=$, dodaje się do tej mieszaniny aminę o wzorze R_1-H , w którym R_1 ma wyżej podane znaczenia, przy czym związki o wzorze 1 otrzymane w powyższych reakcjach wyodrębnia się jako takie lub w postaci soli. (5 zastrzeżeń)

C07D

P. 221964

12.02.1980

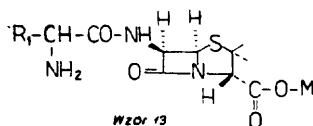
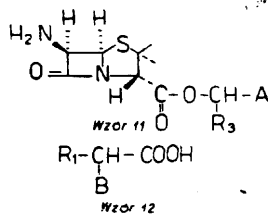
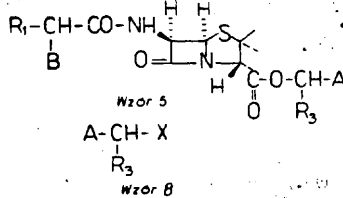
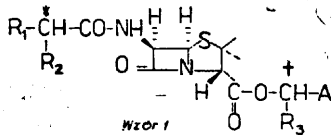
Pierwszeństwa: 13.02.1979 — Wielka Brytania (nr 7905020)
19.06.1979 — Wielka Brytania (nr 7921341)
09.08.1979 — Wielka Brytania (nr 7927761)
14.11.1979 — Wielka Brytania (nr 7939473)

Leo Pharmaceutical Products Ltd. A/S (Løvens Kemiske Fabrik Produktionsaktieselskab) Ballerup, Dania (Wang Ole Godtfredsen, Welf von Daehne).

Sposób wytwarzania nowych związków β -laktamowych

Wynalazek dotyczy sposobu wytwarzania nowych związków β -laktamowych o wzorze 1, w którym R_1 oznacza grupę fenylową, grupę 4-hydroksyfenylową, grupę 1,4-cykloheksadienyliową lub grupę 3-tienyliową, R_2 oznacza pierwszorzędową grupę aminową lub grupę karboksylową, R_3 oznacza atom wodoru lub niższą grupę alkilową, aryliową lub aralkilową, korzystnie grupę metylową, fenyliową lub benzyliową, a A oznacza rodnik inhibitora β -laktamazy zawierający pierścień β -laktamowy oraz grupę karboksylową, przy czym rodnik A jest przyłączony poprzez grupę karboksylową, a także soli związków o wzorze 1 z farmakologicznie dopuszczalnymi nietoksycznymi kwasami lub zasadami, czystych diastereoizomerów związków o wzorze 1, mieszanin tych diastereoizomerów lub soli tych diastereoizomerów oraz ich mieszanin.

Cechą sposobu według wynalazku jest to, że związek o wzorze 5, w którym R_1 , R_3 i A mają wyżej podane znaczenie, a B oznacza grupę azydo-, zabezpieczoną

grupę aminową lub zabezpieczoną grupę karboksylową, poddaje się reakcji katalitycznej wodorolizy lub katalitycznej hydrolizy, w zależności od rodzaju podstawników oznaczonych symbolami A i B, albo też ester kwasu 6-aminopenicylanowego o wzorze 11, w którym R_3 i A mają wyżej podane znaczenie lub jego trójalkilosililową pochodną poddaje się reakcji z reaktywną pochodną kwasu o wzorze 12, w którym R_1 ma wyżej podane znaczenie a B oznacza dodatni jon amonowy lub ujemny jon chlorowca, albo też aminopenicylinę o wzorze 13, w którym M oznacza kation, a R_1 ma wyżej podane znaczenie, poddaje się reakcji z związkiem o wzorze 8, w którym X oznacza atom chlorowca lub podobną łatwo odszczepialną grupę, a R_3 i A mają wyżej podane znaczenie a następnie wytworzony związek o wzorze 1 wyodrębnia się w postaci wolnej lub w postaci soli, w postaci czystych diastereoizomerów lub mieszaniny tych diastereoizomerów, bądź też w postaci soli czystych diastereoizomerów lub ich mieszanin. (4 zastrzeżenia)

C07D

P. 222088

18.02.1980

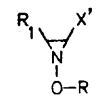
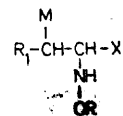
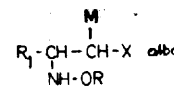
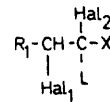
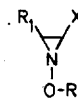
Pierwszeństwo: 21.02.1979 — RFN (P. 29 06 603.3)

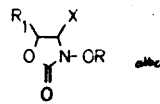
Boehringer Mannheim GmbH, Mannheim, RFN

Sposób wytwarzania nowych N-podstawionych pochodnych kwasu azirydynokarboksylowego-2

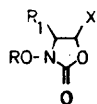
Sposób dotyczy wytwarzania nowych N-podstawionych pochodnych kwasu azirydynokarboksylowego-2 o wzorze ogólnym 1, w którym X oznacza grupę karboksylową, nitylową, alkoxykarbonylową lub ewentualnie podstawioną grupę karbamyliową, R oznacza atom wodoru, nasyconą lub jedno- lub kilkakrotnie nienasyconą grupę alkilową, która może być pojedynczo lub kilkakrotnie podstawiona, ewentualnie podstawioną przez grupy alkilową, alkoksylową lub ketonową, ewentualnie poprzerywaną przez heteroatomy grupy cykloalkilową lub cykloalkenyliową, które ewentualnie zawierają mostki lub oznacza grupę aryliową albo heteroaryliową, które każdorazowo ewentualnie pojedynczo lub kilkakrotnie są podstawione, R_1 oznacza atom wodoru, grupę alkilową albo fenyliową, przy czym, gdy X oznacza grupę karbamyliową albo alkoxykarbonyliową, R_1 atom wodoru, R nie może oznaczać grupy metylowej, etylowej, izopropylowej lub benzyliowej oraz ich farmakologicznie dopuszczalnych soli oraz izomerów cis i trans.

Nowe pochodne o wzorze 1 otrzymuje się na drodze reakcji związku o wzorze 2, gdzie L oznacza atom wodoru z pochodną hydroksyloaminy o wzorze $R-O-NH_2$ lub odszczepiając $M-H$ od związków

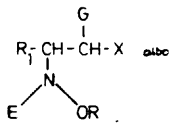

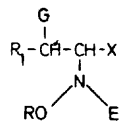
WZOR 5a

WZOR 6b

WZOR 7a

WZOR 7b

WZOR 8

wzorce 4a lub 4b, gdzie M oznacza atom chloru lub bromu albo grupę A-2, przy czym A oznacza atom tlenu lub siarki a 2 atom wodoru lub ugrupowanie odszczepialne z atomem siarki lub tlenu: lub odszczepia się wodę, albo alkohol od związku o wzorze 5, w którym X' oznacza grupę $-\text{CH}=\text{NOR}_2$ a R_2 oznacza atom wodoru lub grupę alkilową; lub związek o wzorze 6a albo 6b poddaje się termolizie lub ze związku o wzorze 7a albo 7b odszczepia się E-G, gdzie E oznacza atom chloru, bromu, grupę trójalkiloaminową lub resztę kwasu arylosulfonowego a G oznacza atom wodoru, chloru lub bromu; lub epoksyd o wzorze 8 poddaje się reakcji z hydroksyloaminą o wzorze $\text{R}-\text{O}-\text{NH}_2$ i przekształca w farmakologicznie dopuszczalne sole.

Dodawanie nowych pochodnych o wzorze 1 do znanego działającego bakteriostatycznie chemoterapeutyku powoduje silniejszy efekt terapeutyczny niż przy stosowaniu samego chemoterapeutyku.

(1 zastrzeżenie)

C07D P. 222090 18.02.1980

Pierwszeństwo: 19.02.1979 — Włochy (nr 20305 A/79)

Aziende Chimiche Riunite Angelini Francesco A.C.R.A.F. S.p.A Rzym, Włochy (Bruno Silvestrini, Leandro Baiocchi).

Sposób wytwarzania pochodnych 2-benzyl-3-aminopropylotioindazolu

nopropylotio/-2H-indazolu jego sulfotlenku i sulfonu, oraz dopuszczalnych w farmacji soli przez reakcje alkilowania 2-benzylotioindazolinotio-3 lub 2-benzyl-3-chlorowcoindazolu.

Powyższe związki wykazują działanie przeciwzapalne w stanach patologicznych.

(17 zastrzeżeń)

C07D P. 222115 20.02.1980

Pierwszeństwo: 21.02.1979 — W. Brytania (nr 7906070)

Smith Kline and French Laboratories Limited, Welwyn Garden City, W. Brytania.

Sposób wytwarzania pochodnych pirymidonu

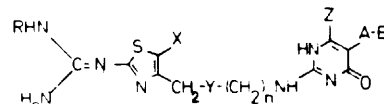
Sposób dotyczy wytwarzania pochodnych pirymidonu-4,0 wzorze 1, w którym R oznacza atom wodoru, grupę alkilową o 1-6 atomach węgla, alkanokarbonylową o 1-6 atomach węgla, aryloilową, X oznacza atom wodoru, chloru, bromu lub grupę alkilową o 1-6 atomach węgla, Y oznacza atom siarki lub grupę

metylenową, n jest równe 2 lub 3, Z oznacza atom wodoru lub niższą grupę alkilową, A oznacza grupę alkilenową o 1-5 atomach węgla lub grupę o wzorze $-(\text{CH}_2)_p$, $\text{W}(\text{CH}_2)_q$, w którym W oznacza atom tlenu lub siarki a suma p i q wynosi 1-4, B oznacza atom wodoru, grupę metylową, cykloalkilową o 3-6 atomach węgla, heteroarylową ewentualnie podstawioną, naftylową, 6-/2,3-dwuwodoro-1,4-benzodwuoksynilową 4- lub 5-/1,3-benzodwuoksolilową/lub grupę fenylową ewentualnie podstawioną oraz soli addycyjnych tych związków.

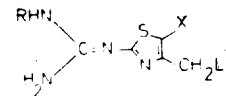
Związki o wzorze 1 otrzymuje się na drodze reakcji związków o wzorze 3, w którym Q oznacza grupę dającą się wymienić na pierwszorzędowe aminy a B¹ równa jest B z aminą o wzorze 2, lub gdy Y oznacza atom siarki ze związkiem o wzorze $\text{GS}(\text{CH}_2)_n\text{NH}_2$, gdzie G oznacza atom wodoru lub grupę chroniącą grupę tiolową i po usunięciu grupy chroniącej poddaje reakcji ze związkiem o wzorze 4, w którym L oznacza grupę wymieniającą na tiol.

Związki o wzorze 1 są silnie działającym H₂-utagolistami histaminy.

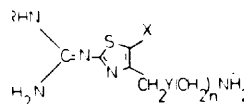
(7 zastrzeżeń)

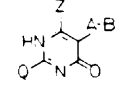
WZOR 1

WZOR 4

WZOR 2

WZOR 3

C07D

P. 222117

20.02.1980

Pierwszeństwo: 21.02.1979 — Węgry (nr CI-1916)

Chinoin Gyogyszer es Vegyeszeti Termekek Gyara R.T., Budapeszt, Węgry.

Sposób wytwarzania nowego kwasu /2,2-dwumetylo-1,2-dwuwodorochinolin-4-ylo/ /metylosulfonowego

Sposób wytwarzania nowego kwasu /2,2-dwumetylo-1,2-dwuwodoro-chinolin-4-ylo/metylosulfonowego i jego soli stosowanych jako przeciwutleniające, polegający na tym, że na 2,2,4-trójmetylo-1,2-dwuwodorochinolinę działa się, w łagodnych warunkach, środkiem sulfonującym i ewentualnie wytworzony kwas sulfonowy przeprowadza w sól.

Sposób dotyczy również wytwarzania mieszanek paszowych, przedmieszek i mieszanin zawierających nowy kwas.

(15 zastrzeżeń)

C07D

P. 222294

27.02.1980

Pierwszeństwo: 01.03.1979 — Holandia (nr 7901633)

Duphar International Research B.V., Weesp, Holandia.

Sposób wytwarzania nowych pochodnych fenylopiperyliny

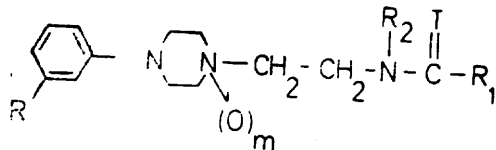
Sposób dotyczy wytwarzania nowych pochodnych fenylopiperyliny o wzorze 3, w którym R₁ oznacza atom wodoru, grupę metylową, metoksyloową, etoksyloową, aminową lub ureidową, R₂ oznacza atom wodoru lub grupę alkilową o 1-3 atomach węgla, R₃ oznacza atom chlorowca lub grupę trójfluorometylową, T oznacza atom tlenu lub siarki a m jest liczbą 0 lub 1 i ich soli na drodze reakcji związku o wzorze 5 z estrem

lub amidem kwasu mrówkowego lub octowego, z cyjanianem metalu alkalicznego, mocznikiem, nitrobiuretem, z halogenkiem kwasu octowego, metoksy lub etoksykarbonylu z bezwodnikiem octowym lub mrówkowym, z kwasem mrówkowym lub octowym.

Sposób dotyczy również wytwarzania związków o wzorze 3 poprzez różne związki wyjściowe.

Nowe pochodne fenylpiperazyny wykazują aktywność **antyagresyjną**.

(14 zastrzeżeń)

WZOR 3

7D

P.222470

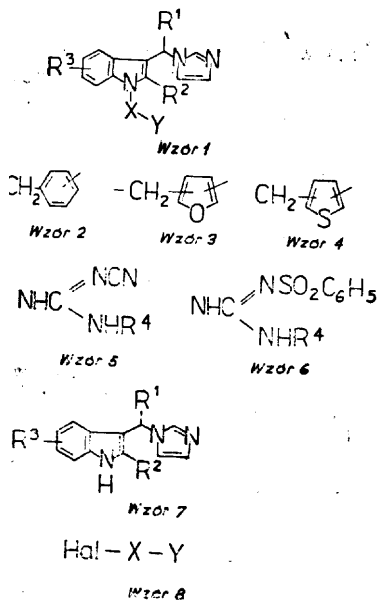
05.03.1980

Pierwszeństwo: 07.03.1979 — W. Brytania (nr 79,08123)

Pfizer Corporation, Colan, Panama

Sposób wytwarzania nowych
3-/1-imidazoliloalkilo/-indoli

Przedmiotem wynalazku jest sposób wytwarzania nowych 3-/1-imidazolilometylo/-indoli o ogólnym wzorze 1, w którym R¹ oznacza atom wodoru lub rodnik alkilowy o 1—4 atomach węgla, R² oznacza atom wodoru lub rodnik alkilowy o 1—6 atomach węgla, rodnik cykloalkilowy o 3—6 atomach węgla, rodnik fenylo-owy lub rodnik fenyloowy podstawiony rodnikiem alkilowym o 1—4 atomach węgla, rodnikiem alkoksylowym o 1—4 atomach węgla, fluorem, chlorem lub bromem, R³ oznacza atom wodoru, rodnik alkilowy lub alkoksylowy o 1—4 atomach węgla, grupę hydroksylową, grupę trójfluorometylową, grupę dwualkiloaminową o 1—4 atomach węgla w każdym z rodników alkilowych lub atom fluoru, chloru albo bromu, X oznacza grupę o wzorze 2, 3 lub 4 albo grupę o wzorze

—(CH₂)_n—, w którym n oznacza liczbę całkowitą 1—3 a Y oznacza grupę o wzorze —CO₂R⁴, w którym R⁴ oznacza atom wodoru lub rodnik alkilowy o 1—4 atomach węgla, grupę o wzorze —CONHR⁵, w którym R⁵ oznacza atom wodoru, rodnik alkilowy o 1—4 atomach węgla, rodnik cykloalkilowy o 3—6 atomach węgla, rodnik fenylo-owy, tiazolilowy, pirydylowy, pirazylo-owy, pirymidynylowy lub pirydazylo-owy, albo Y oznacza grupę o wzorze —CON(alkil)₂, w którym alkil oznacza rodnik alkilowy o 1—4 atomach węgla, lub też Y oznacza grupę cyjanową, grupę 5-tetrazolilową, grupę o wzorze —CONHCN albo grupę o wzorze —CONHCOR⁶ lub —CONHCN, albo grupę o wzorze —CONHCOR⁶ lub —CONHSO₂R⁶, w których to wzorach R⁶ oznacza rodnik alkilowy o 1—4 atomach węgla, rodnik cykloalkilowy o 3—6 atomach węgla, rodnik pirydylowy, rodnik fenylo-owy lub rodnik fenylo-owy podstawiony rodnikiem alkilowym o 1—4 atomach węgla, rodnikiem alkoksylowym o 1—4 atomach węgla, fluorem, chlorem albo bromem, albo gdy X oznacza grupę o wzorze —(CH₂)_n, w którym n oznacza liczbę 2 lub 3, wówczas Y oznacza także grupę NH₂, grupę o wzorze —NHCOR⁶ lub —NHSO₂R⁶, w których to wzorach R⁶ ma wyżej podane znaczenie, grupę o wzorze —NHCO₂(alkil), w którym alkil oznacza rodnik alkilowy o 1—4 atomach węgla, lub też Y oznacza grupę o wzorze —NHCONHR⁵, w którym R⁵ ma wyżej podane znaczenie, grupę hydroksylową albo grupę o wzorze 5 albo 6, jak również farmakologicznie dopuszczalnych soli addycyjnych tych związków z kwasami

Związki te mają zdolność selektywnego hamowania działania enzymu syntetazy tromboksanowej, bez równoczesnego istotnego hamowania działania enzymu syntetazy prostocyklinowej lub cyklooksygénazy, toteż są użyteczne w przypadkach schorzeń serca wywołanych miejscowym niedokrwieniem, udaru mózgowego, migreny, zakrzepicy i komolokacji naczyniowych spowodowanych cukrzycą.

Zgodnie z wynalazkiem związki o wzorze 1 wytwarza się w ten sposób, że związek o ogólnym wzorze 7, w którym R¹, R² i R³ mają wyżej podane znaczenie, ale R³ nie oznacza grupy hydroksylowej poddaje się reakcji z mocną zasadą, po czym wytworzony anion związku o wzorze 7 alkiluje się za pomocą związku o wzorze 8, w którym Hal oznacza atom chloru, bromu albo jodu, X ma wyżej podane znaczenie, a Y oznacza grupę o wzorze —CO₂R⁴, w którym R⁴ oznacza rodnik alkilowy o 1—4 atomach węgla, albo Y oznacza grupę o wzorze —CONHR⁵, w którym R⁵ oznacza rodnik alkilowy o 1—4 atomach węgla lub rodnik fenylo-owy, lub też Y oznacza grupę cyjanową albo grupę o wzorze —CON(alkil)₂, w którym alkil oznacza rodnik alkilowy o 1—4 atomach węgla, a gdy X oznacza grupę o wzorze —(CH₂)_n—, w którym n oznacza liczbę 2 lub 3, wówczas Y oznacza grupę o wzorze —NHCOR⁶, w którym R⁶ oznacza rodnik alkilowy o 1—4 atomach węgla lub rodnik fenylo-owy.

W otrzymanych związkach o wzorze 1 można za pomocą znanych reakcji chemicznych przeprowadzać grupę Y, w inną grupę o znaczeniu podanym dla Y przy omawianiu wzoru 1. Otrzymane związki ewentualnie przeprowadza się w ich farmakologicznie dopuszczalne sole addycyjne z kwasami.

(4 zastrzeżenia)

C07D

P. 222471

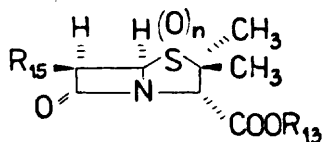
05.03.1980

Pierwszeństwo: 05.03.1979 — St. Zjedn. Am. (nr 17809)

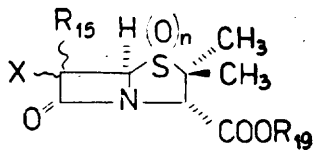
Pfizer Inc., Nowy Jork, Stany Zjednoczone Ameryki

Sposób wytwarzania 6 β-podstawionych kwasów penicylanowych

Sposób przekształcania 6,6-dwupodstawionych pochodnych kwasu penicylanowego w nowe 6β-podstawione kwasy penicylanowe i ich pochodne o wzorze ogólnym 5, w którym R₁₃ oznacza łatwo odszczepialną grupę ochronną grupy karboksylowej, R₁₅ oznacza atom fluoru, chloru, bromu, jodu, grupę alkoksylową o 1—4 atomach węgla lub alkiloliolową o 1—4 atomach węgla zaś n oznacza liczbę 0—2, użyteczne jako

Wzór 5

Wzór 6

czynnikami zwiększające skuteczność działania różnych antybiotyków β -laktamowych wobec wielu wytwarzających β -laktamazę bakterii.

Związki te wytwarza się przez reakcję związku o wzorze 6, w którym R_{15} i n mają podane znaczenie, X oznacza atom chloru, bromu lub jodu, a R_{19} oznacza tworzącą ester pozostałość łatwo odszczepialną in vivo przez hydrolizę lub gdy $n = 0-1$ tradycyjną grupę ochronną penicylin, z jednowodorkiem organocynny w temperaturze $0-110^{\circ}\text{C}$ i następnie usuwa się grupę R_{19} .

Ze związków tych sporządza się preparaty farmaceutyczne przez zmieszanie ich z antybiotykiem β -laktamowym i odpowiednim nośnikiem.

(13 zastrzeżeń)

C07D

P.222634

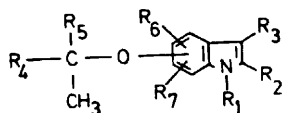
12.03.1980

Pierwszeństwo: 13.03.1979 — RFN (P 2909779.8)

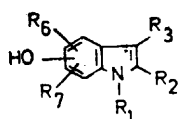
Dr Karl Thomae GmbH, Biberach/Riss, RFN.

Sposób wytwarzania nowych pochodnych indolu

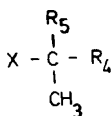
Przedmiotem wynalazku jest sposób wytwarzania nowych pochodnych indolu o wzorze ogólnym 1, w którym R_1 oznacza atom wodoru, prostą lub rozgałęzioną grupę alkilową o 1—12 atomach węgla lub grupę alkenylową o 3—5 atomach węgla, R_2 oznacza grupę alkilową o 1—3 atomach węgla, która może być podstawioną grupą fenylołą, ewentualnie podstawioną atomem chlorowca, grupą metoksylołą, aminową, nitrową lub acetoamidową grupę fenylołą, grupę pirydylołą lub R_1 razem z R_2 oznacza grupę alkilenową o 3—5 atomach węgla, R_3 oznacza grupę alkilową

WZOR 1

WZOR 2

WZOR 3

o 1—3 atomach węgla, która może być podstawioną przez ewentualnie podstawioną grupą metylołą, metoksylołą lub trójfluorometylołą lub atomem chlorowca grupę fenylołą lub grupę pirydylołą, ewentualnie podstawioną grupą metylołą, metoksylołą lub trójfluorometylołą lub atomem chlorowca grupę fenylołą, grupę pirydylołą, pirydylo- N -tlenkołą lub chinolilołą lub jedna z reszt R_2 lub R_3 może oznaczać również atom wodoru, gdy druga z reszt R_2 lub R_3 oznacza jedną w definicji reszt R_2 lub R_3 wymienionych grup aromatycznych, aralifatycznych, heteroaromatycznych lub heteroaralif atycznych, R_4 oznacza grupę karboksylołą lub cyjanową, grupę trójalkoksymetylołą, w której każda z reszt alkoksylowych zawiera 1—3 atomów węgla, grupę karbalkoksylołą o łącznie 2—8 atomach węgla, ewentualnie mono- lub dwupodstawioną grupą alkilową o 1—7 atomach węgla, grupą cykloalkilową o 3—7 atomach węgla lub grupą alkenylową o 3—7 atomach węgla grupę aminokarbonylołą, przy czym podstawniki grupy aminowej mogą być jednakowe lub różne, grupę hydroksymetylołą, piperydynokarbonylołą, morfolinokarbonylołą lub tiomorfolinokarbonylołą, R_5 oznacza grupę alkilową o 1—3 atomach węgla, R_6 oznacza atom wodoru, grupę metylołą lub benzylołą i R_7 oznacza atom wodoru lub grupę metylołą, oraz ich fizjologicznie dopuszczalnych soli z nieorganicznymi lub organicznymi kwasami i również z zasadami, gdy R_4 stanowi grupę karboksylołą, przez reakcję hydroksyindolu o wzorze ogólnym 2, w którym R_1 , R_2 , R_3 , R_6 i R_7 mają wyżej podane znaczenie lub jego soli metalu alkalicznego ze związkiem o wzorze ogólnym 3, w którym R_4 i R_5 mają wyżej podane znaczenie i X oznacza nukleofilowo usuwalną grupę, jak atom chlorowca i ewentualnie otrzymany związek o wzorze 1 przekształca w inny związek o wzorze 1 i/lub przeprowadza w dopuszczalną fizjologicznie sól z nieorganicznym lub organicznym kwasem lub również z zasadą, o ile R_4 stanowi grupę karboksylołą.

Nowe związki wykazują wartościowe właściwości obniżające zawartość lipidów i działanie przeciwskle-rozie.

(4 zastrzeżenia)

C07D

P. 222865

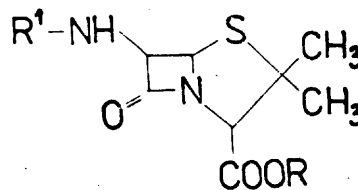
20.03.1980

Pierwszeństwo: 26.03.1979 — St. Zjedn. Am. (nr 023875)

Eli Lilly and Company, Indianapolis, Stany Zjednoczone Ameryki.

Sposób wytwarzania sulfotlenków penicyliny

Wynalazek dotyczy sposobu wytwarzania sulfotlenków penicyliny drogą utleniania penicyliny o ogólnym wzorze 3, w którym R^1 oznacza grupę fenoksyacetylołą, benzoilołą, tienylo-2-acetylołą, fenyloglicylołą lub atom wodoru, a R oznacza atom wodoru, kation metalu alkalicznego lub grupę zabezpieczającą grupę karboksylołą.

Wzór 3

Cechą sposobu według wynalazku jest to, że penicylinę o wzorze 3 poddaje się w środowisku wodnym i w temperaturze około $0-50^{\circ}\text{C}$, reakcji z nadtlendojodosiarczanem.

(12 zastrzeżeń)

C07F

P. 215917

28.05.1979

Politechnika Warszawska, Warszawa, Instytut Ciężkiej Syntezy Organicznej „Blachownia”, Kędzierzyn-Koźle, Polska (Ludwik Synoradzki, Marek Bolesławski, Stanisław Pasynkiewicz, Andrzej Sporzyński, Waldemar Ufnalski, Janusz Serwatowski, Tadeusz Zowade, Mieczysław Zawadzki, Lucjan Ratajczak).

Sposób jednoczesnego wytwarzania dwumetylochloroglinu i etylodwuchloroglinu

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania takiej technologii procesu, która umożliwi uzyskanie jednocześnie dwu cennych produktów z wydajnością bliską teoretycznej; bez powstawania produktów ubocznych i przy użyciu prostej aparatury oraz nadaje się do stosowania w skali technicznej.

Sposób jednoczesnego wytwarzania dwumetylochloroglinu i etylodwuchloroglinu, polega na tym, że chlorek metylu, chlorek etylu i metaliczny glin lub jego stopy, korzystnie przy stosowaniu molowym $\text{MeCl} : \text{EtCl} : \text{Al}$ równym 2:1:2 poddaje się reakcji przy ciągłym mieszaniu, korzystnie tak, aby przy ciśnieniu atmosferycznym temperatura nie przekroczyła 60°C , ewentualnie w obecności katalizatora, ewentualnie w rozpuszczalniku, a po zakończeniu reakcji otrzymaną mieszaninę seskwimetylochloroglinu i seskwietylchloroglinu poddaje się destylacji, korzystnie pod zmniejszonym ciśnieniem, podczas której zachodzą reakcje chemiczne i kolejno oddestylowuje się dwumetylochloroglin i etylodwuchloroglin.

Otrzymane związki stosuje się w przemyśle tworzyw sztucznych jako katalizatory polimeryzacji nieskociśnieniowej, a ponadto w wielu syntezach związków metaloorganicznych.

(1 zastrzeżenie)

C07F

P. 220828 T

28.12.1979

Politechnika Warszawska, Warszawa, Polska (Marek Bolesławski, Bogdan Łaszczewski).

Sposób wytwarzania nowych związków zawierających glin i cynk

Sposób wytwarzania nowych związków zawierających glin i cynk o wzorze ogólnym X_2AlOZnY , w którym obydwie podstawniki X oraz Y, które mogą być takie same lub różne, oznaczają grupy alkilowe zawierające 1 do 4 atomów węgla, grupy alkoksylowe zawierające 1 do 4 atomów węgla, atom chloru, bromu lub jodu lub grupy alkiloaminowe z alkilami zawierającymi 1 do 4 atomów węgla, przy czym jeśli jeden z podstawników X bądź Y oznacza atom chlorowca, pozostałe muszą być inne niż grupa alkiloaminowa, polega na tym, że poddaje się hydrolizie związek glinoorganiczny o wzorze ogólnym AlX_3 , w którym każdy z podstawników X, które mogą być takie same lub różne, ma wyżej podane znaczenie, przy czym co najmniej jeden z podstawników X musi stanowić grupa alkiłowa i reakcji wytworzonego produktu hydrolizy ze stechiometryczną ilością związku cynkoorganicznego o wzorze ogólnym ZnY_2 , w którym każdy z podstawników Y, które mogą być takie same lub różne, ma wyżej określone znaczenie, przy czym co najmniej jeden z podstawników Y musi oznaczać grupę alkiłową.

Sposób polega także na hydrolizie związku ZnY_2 i reakcji produktu hydrolizy z AlX_3 bądź też na hydrolizie stechiometrycznej mieszaniny związków AlX_3 i ZnY_2 . (12 zastrzeżeń)

C07F

P. 221746

01.02.1980

Pierwszeństwo: 01.02.1979 — St. Zjedn. Ameryki (nr 8469)

Eli Lilly and Company Indianapolis, St. Zjednoczone Ameryki.

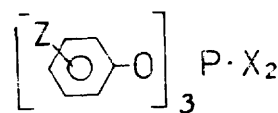
Sposób wytwarzania nowych związków chlorowcujących

Przedmiotem wynalazku jest sposób wytwarzania nowych związków chlorowcujących o ogólnym wzorze 1, w którym Z oznacza atom wodoru, atom chlorowca, rodnik alkiłowy o 1—4 atomach węgla lub rodnik alkoksylowy o 1—4 atomach węgla, a X oznacza atom chloru lub bromu.

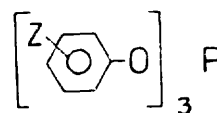
Związki wytwarzane sposobem według wynalazku nadają się szczególnie do przeprowadzenia związków 7-acyloamino-3-hydroksy-3-cefemowych w związki 7-acyloamino-3-chlorowco-3-cefemowe lub odpowiadające im 7-iminohalogenki cefemowe.

Zgodnie z wynalazkiem związki o wzorze 1 wytwarza się w ten sposób, że fosforyn trójaryłowy o ogólnym wzorze 2, w którym Z ma wyżej podane znaczenie, poddaje się kinetycznie kontrolowanej reakcji z równoważną ilością chloru albo bromu i reakcję tę prowadzi się w zasadniczo bezwodnym, obojętnym rozpuszczalniku organicznym, korzystnie w temperaturze około -70°C do około 0°C .

(13 zastrzeżeń)

Wzór 1

C07F

P. 221747

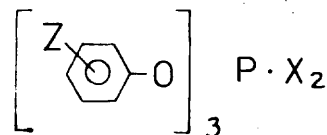
01.02.1980

Pierwszeństwo: 01.02.1979 — St. Zjedn. Am. (nr 8648)

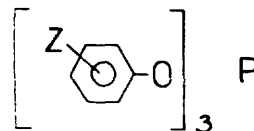
Eli Lilly and Company Indianapolis, St. Zjedn. Ameryki.

Sposób stabilizowania nowych związków chlorowcujących

Przedmiotem wynalazku jest sposób stabilizowania nowych związków chlorowcujących o ogólnym wzorze 1, w którym X oznacza atom chloru lub bromu, a Z oznacza atom wodoru albo chlorowca lub rodnik alkiłowy albo alkoksylowy o 1—4 atomach węgla. Związki te są kinetycznie kontrolowanymi produktami

Wzór 1

Wzór 2

reakcji fosforynu trójarylowego o wzorze 2, w którym Z ma wyżej podane znaczenie, a chlorem albo bromem i nadają się szczególnie jako środki chlorowujące przy wytwarzaniu antybiotyków 3-chlorowco-3-cefemowych.

Zgodnie z wynalazkiem, proces stabilizacji prowadzi się w ten sposób, że związek o wzorze 1 miesza się w obojętnym rozpuszczalniku organicznym z dostateczną do spowodowania stabilizacji ilością zasady w postaci trzeciorzędowej aminy albo z odpowiednią ilością środka kompleksującego, takiego jak halogenek metalu będący kwasem Lewisa, pięciochlorek fosforu.

Jako środek kompleksujący można także stosować brom, ale tylko wtedy, gdy stabilizacji poddaje się związek o wzorze 1, w którym X oznacza atom bromu.

Związki stabilizowane sposobem według wynalazku są trwałe, a równocześnie są bardzo silnymi środkami chlorującymi lub bromującymi.

(7 zastrzeżeń)

C07G

P. 217327

24.07.1979

Pierwszeństwo: 24.07.1978 — St. Zjedn. Am.

(nr 927212)

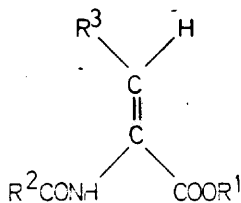
22.06.1979 — St. Zjedn. Am.

(nr 50233)

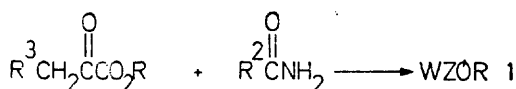
Merck & Co., Inc., Rahway, Stany Zjednoczone Ameryki.

Sposób wytwarzania inhibitorów dipeptydazy

Przedmiotem wynalazku jest sposób wytwarzania związków o wzorze 1, w którym R² i R³ oznaczają rodniki węglowodorowe o odpowiednio 3—10 i 1—15 atomach węgla, przy czym w którymkolwiek z tych łańcuchów węglowodorowych R² lub R³ 1—6 atomów wodoru może być zastąpionych atomami chlorowca albo niekończąca grupa metylenowa może być zastąpiona atomem tlenu lub siarki, włączając w to utlenioną jej postać, a poza tym końcowy atom wodoru w R³ także może być zastąpiony grupą hydroksylową

WZÓR 1

WZÓR 25

WZÓR 26

lub tiolową, ewentualnie zacylowaną lub zkarbamoilowaną, albo atom wodoru może być zastąpiony grupą aminową, ewentualnie w postaci pochodnej acyloaminowej, ureidowej, amidynowej, guanidynowej lub grupą alkiloaminową lub podstawioną grupą alkiloaminową, w tym uprutowaniami zawierającymi azot czwartorzędowy albo alternatywnie, zastępować go mogą grupy kwasowe, takie jak grupy karboksylowe, fosfoniowe, lub sulfonowe albo ich amidy lub estry, jak również grupa cyjanowa, albo ich kombinacje, takie jak końcowa grupa aminokwasowa, a R¹ oznacza atom wodoru lub grupę niskoalkilową o 1—6 atomach węgla lub dialkiloaminoalkilową lub farmaceutycznie dozwolony kation, z tym, że R² nie oznacza grupy fenylowej lub grupy niskoalkilowej o łańcuchu prostym o 1—4 atomach węgla gdy R³ oznacza grupę niskoalkilową o łańcuchu prostym o 1—4 atomach węgla.

Sposób według wynalazku polega na tym, że 2-kektokwas lub jego ester niskoalkilowy o wzorze 25 kondensuje się z amidem o wzorze 26.

(12 zastrzeżeń)

C07H

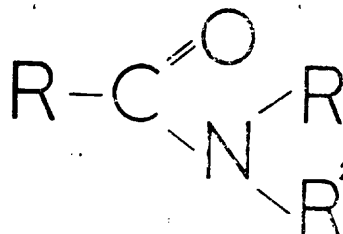
P. 214802

09.04.1979

Politechnika Gdańska, Gdańsk-Wrzeszcz, Polska (Leonard Falkowski, Andrzej Jarzębski, Barbara Stefańska, Elżbieta Bylec, Edward Borowski).

Amidy antybiotyków z grupy makrolidów polienowych oraz ich pochodnych i sposób ich otrzymania

Przedmiotem wynalazku są amidy antybiotyków z grupy makrolidów polienowych oraz ich pochodnych o wzorze przedstawionym na rysunku w którym R oznacza resztę makrolidu polienowego, R¹ oznacza niepodstawiony alkil izoalkil o długości łańcucha C1—C18 lub alkil, izoalkil o długości łańcucha C1—

—C18, podstawiony zwłaszcza resztą I-szo lub II-gorzędowej aminy alifatycznej względnie aralkil, zaś R² oznacza atom wodoru, niepodstawiony alkil, izoalkil o długości łańcucha C1—C18 lub alkil, izoalkil o długości łańcucha C1—C18, podstawiony resztą I-szo lub II-gorzędowej aminy alifatycznej względnie aralkil.

Sposób otrzymywania przedmiotowych pochodnych według wynalazku polega na tym, że w antybiotyku z grupy makrolidów polienowych lub w jego pochodnej aktywuje się grupę karboksylową w środowisku rozpuszczalnika organicznego lub mieszaniny rozpuszczalników organicznych i w obecności substancji wiążącej kwas, a następnie działa się związkiem zawierającym grupę aminową, całość pozostawia do przereagowania i z mieszaniny poreakcyjnej eterem etylowym ewentualnie z dodatkiem heksanu wytrąca produkt końcowy, który oczyszcza się znanymi sposobami.

(7 zastrzeżeń)

C07H

P. 214912

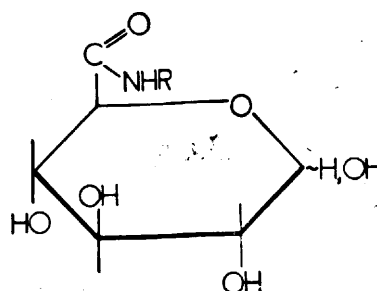
13.04.1979

Politechnika Gdańska, Gdańsk-Wrzeszcz, Polska (Leonard Falkowski, Jan Zieliński, Barbara Stefańska, Jerzy Golik, Elżbieta Troka).

Sposób otrzymywania amidów kwasu glukuronowego

Przedmiotem wynalazku jest sposób otrzymywania amidów kwasu glukuronowego o wzorze przedstawionym na rysunku, w którym R oznacza resztę kwasu 6-aminopenicylanowego lub N-2-amino-2-fenyl-/acetylo-6-aminopenicylanowego.

Sposób polega na tym, że na kwas 1,2,3,4-cztero-0-trójmetylosililoglukuronowy w rozpuszczalniku organicznym niepolarnym lub słabo polarnym, w obecności

wzór 1

związków aktywujących grupę karboksylową korzystnie mieszanych bezwodników kwasowych, **działa** się kwasem 6-aminopenicylanowym lub N-/2-amino-2-fenylo-/acetylo-6-aminopenicylanowym, a następnie znanymi sposobami usuwa się ochronę grupy hydroksylowej i powstały amid wyodrębnia z mieszaniny porakcyjnej znanymi sposobami.

(4 zastrzeżenia)

C07H P.221750 01.02.1980
C07D

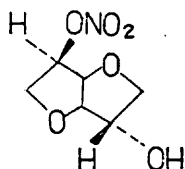
Pierwszeństwo: 02.02.1979 — RFN (nr P-2903927.8)

Sanol Schwarz-Monheim GmbH, Monheim, RFN, (Klaus Sandrock, Günter Cordes).

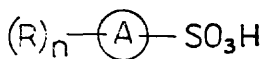
Sposób selektywnego wytwarzania 3-azotanu izosorbitu

Przedmiotem wynalazku jest sposób selektywnego wytwarzania 5-azotanu-izosorbitu o wzorze 1, znamieny tym, że izomannit w rozpuszczalniku organicznym lub wodno-organicznym środowisku reakcji poddaje się reakcji z halogenkiem kwasowym organicznego kwasu sulfonowego o wzorze ogólnym 2, w którym A oznacza pierścień benzenowy lub naftalenowy, R oznacza niższy alkil o 1—4 atomach C, niższy **alkoksy**l o 1—4 atomach C lub chlorowec, n oznacza liczbę całkowitą 0—3, albo halogenek kwasu nadfluoro-C₁-C₄-niższego alkanosulfonowego, C₁-C₄-niższego alkanosulfonowego lub nadfluoro-C₁-C₄-niższegoalkanokarboksyłowego, kwas karbaminowy lub siarkowy w obecności środka wiążącego kwas, albo poddaje reakcji z równoważną ilością bezwodnika aromatycznego kwasu sulfonowego o wzorze ogólnym 1, kwasu nadfluoro-C₁-C₄-niższego alkanosulfonowego, C₁-C₄-niższegoalkanosulfonowego lub nadfluoro-C₁-C₄-niższegoalkanokarboksyłowego, kwas karbaminowy lub siarkowy w obecności środka wiążącego kwas, albo poddaje reakcji z równoważną ilością bezwodnika aromatycznego kwasu sulfonowego o wzorze ogólnym 1, kwasu nadfluoro-C₁-C₄-niższegoalkanosulfonowego, C₁-C₄-niższegoalkanosulfonowego lub nadfluoro-C₁-C₄-niższegoalkanokarboksyłowego, otrzymany ester izomannitu-2 poddaje się reakcji w obecności rozpuszczalnika i ewentualnie ogrzewając, z solą metalu alkalicznego lub amonową kwasu benzoowego o wzorze ogólnym 3, w którym R' oznacza C₁₋₄-niższyalkil, C₁₋₄-niższyalkoksył lub chlorowec, m oznacza liczbę całkowitą 0—3 lub z kwasem C₁₋₄-niższymalkanokarboksyłowym lub mrówkowym, grupę 5-hydroksylową w otrzymanym 2-estrze izosorbitu estryfikuje się w znany sposób kwasem azotowym, a otrzymany 1-ester 5-azotanu-izosorbitu w rozpuszczalniku organicznym lub wodno-organicznym w znany sposób za pomocą wodorotlenku alkalicznego selektywnie hydrolizuje i/lub **przeestryfikuje**.

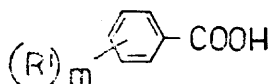
(6 zastrzeżeń)

Wzór 1

Wzór 2

Wzór 3

C07H P. 221821 05.02.1980
C07D

Chinoin Gyogyszer es Vegyeszeti Termekek Gyara R.T. Budapeszt, Węgry.

Sposób wytwarzania antybiotyku sisomycyny

Sposób wytwarzania antybiotyku sisomycyny i jej dopuszczalnych w farmacji soli, w drodze hodowli mikroorganizmu rodzaju Micromonospora, w warunkach aerobowych, w pożywce zawierającej źródła asymilowanego węgla i azotu i sole mineralne i następnego wytworzenia soli, polegający na tym, że mikroorganizm gatunku Micromonospora rosea, korzystnie szczep MNG 00182, hoduje się w pożywce zawierającej źródła asymilowanego węgla i azotu oraz sole mineralne, w warunkach aerobowych i, jeżeli to jest pożądane, tak otrzymany antybiotyk sisomycynę wydziela z brzezki fermentacyjnej i, jeżeli to jest pożądane, oddziela od antybiotyków towarzyszących i/lub, jeżeli to jest pożądane, przeprowadza w dopuszczalne w farmacji sole.

(8 zastrzeżeń)

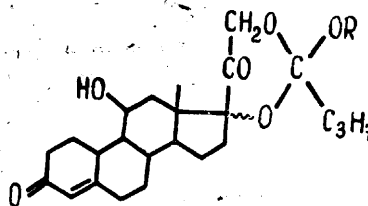
C07J P. 215015 18.04.1979

Instytut Przemysłu Farmaceutycznego, Warszawa, Polska (Henryk Salwa, Zygmunt Zborucki, Romana Jaworska, Danuta Kwit, Jadwiga Smolińska).

Sposób wytwarzania 17 α -n-maślanu hydrokortyzonu

Sposób wytwarzania 17 α -n-maślanu hydrokortyzonu z cyklicznego 17,21-ortomaślanu alkilowego hydrokortyzonu, polegający na tym, że hydrokortyzon przeprowadza się w znany sposób w cykliczny ortomaślan o wzorze ogólnym przedstawionym na rysunku, w którym R oznacza grupę metylową lub etylową, po czym surowy produkt pośredni poddaje się hydrolizie w obecności aminokwasów w środowisku rozpuszczalnika organicznego i wody przy pH 3-5,5, produkt surowy wyodrębnia się przez rozcieńczenie mieszaniny reakcyjnej wodą i po wysuszeniu oczyszcza się przy użyciu alkoholu o rozgałęzionym łańcuchu trój- lub czterowęglowym lub estru octowego tego alkoholu.

(5 zastrzeżeń)

C07J P. 215880 26.05.1979

Pierwszeństwo: 26.05.1978 — Szwajcaria (nr 5778/78-6)

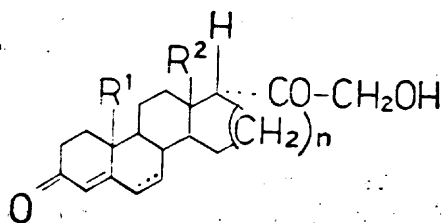
Ciba-Geigy AG, Basie, Szwajcaria.

Sposób budowy **hydroksyacetylowego** łańcucha bocznego steroidów typu pregnanu

Przedmiotem wynalazku jest nowy ogólny sposób budowy hydroksyacetylowego łańcucha bocznego steroidów typu pregnanu, polegający na tym, że odpowiedni steroidokarboksaldehyd traktuje się **kolejno** S-tlenkiem dwumetylowego tioacetali formaldehydu w postaci soli z metalem alkalicznym i silnie kwasowym środkiem hydrolizującym.

Korzystnymi produktami procesu są związki o wzorze 1A, w którym R² oznacza metyl albo dwufluorometyl, a R¹ hydroksymetyl, metoksymetyl, acetoksymetyl albo wodór i jeżeli n=2 i/lub R² oznacza trójfluorometyl, oznacza także metyl, a n oznacza liczbę 1 albo 2, które działają jako agonisty albo antagonisty naturalnych hormonów steroidowych. Szczególnie ciekawa jest antygestagenna czynność 19,21-dwuhydroksy-17 α -pregn-4-eno-3,20-dionu.

(13 zastrzeżeń)

Wzór 1A

08F

P. 215381

05.05.1979

Politechnika Warszawska, Polska (Wincenty Skupiński, Stanisław Malinowski, Marek Bolesławski).

Sposób wytwarzania poliolefin

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie usprawnienia technologii procesu.

Sposób wytwarzania poliolefin na drodze polimeryzacji charakteryzuje się tym, że polimeryzację prowadzi się w obecności katalizatora zawierającego powierzchniowe związki tytanu o wzorze $(-M-O)_nTiCpX_{2-n}$, w którym M oznacza metal żelu nieorganicznego, zawierającego grupy wodorotlenowe, Cp oznacza grupę cyklopentadienylową, X oznacza atom chloru, bromu lub jodu a n ma wartość zero, 1 lub 2, modyfikowane związkami glikoorganicznymi, w środowisku rozpuszczalnika organicznego lub bez użycia rozpuszczalnika, w temperaturze -50° — $-130^{\circ}C$, pod ciśnieniem 0,5—100 atmosfer ($0,5 \cdot 0,980665 \cdot 10^{-1}$ — $100 \cdot 0,980665 \cdot 10^{-1} MPa$).

(1 zastrzeżenie)

C08F

P. 215559

14.05.1979

Instytut Chemii Przemysłowej, Warszawa, Centrum Badań Molekularnych i Makromolekularnych PAN, Łódź, Polska (Marek Ścibiorek, Julian Chojnowski, Jeremi Maciejewski).

Sposób otrzymywania kopolimerów blokowych zawierających segmenty polisiloksanowe i segmenty o budowie polieterowej, poliactalowej i poliesterowej powiązane ze sobą wiązaniem Si—O—C

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania takiej technologii procesu, która umożliwia zastosowanie związków typu poliactalali, poliesterów i polieterów jako czynników kopolimeryzujących.

Sposób według wynalazku polegający na reakcji cyklicznych trójsiloksanów z czynnikiem kopolimeryzującym wobec kwasów protonowych, jak katalizatora, charakteryzuje się tym, że jako czynnik kopolimeryzujący z cyklicznym trójsiloksanem którego podstawnik zawiera 1—10 atomów węgla, stosuje się prepolimer organiczny o budowie polieterowej, poliactalowej i poliesterowej zakończony grupą lub grupami hydroksylowymi o ciężarze cząsteczkowym 100—10000, który przed przystąpieniem do kopolimeryzacji poddaje się reakcji silylowania.

Uzyskane kopolimery znajdują zastosowanie jako surowiec do wyrobu środków pomocniczych w przemyśle tworzyw sztucznych lakierów, kauczuków i włókien sztucznych. (2 zastrzeżenia)

C

P. 221495

21.01.1980

Pierwszeństwo: 22.01.1979 — St. Zjedn. Ameryki (nr 005638)

Monsato Company, St. Louis, Stany Zjednoczone Ameryki.

Sposób wytwarzania polimerycznych czynników immunoregulacyjnych

Wynalazek dotyczy kopolimerów olefin o 2 do około 6 atomach węgla z bezwodnikami α, β -nienasyconych

kwasów wielokarboksylowych o 4 do około 6 atomach węgla, o przeciętnym ciężarze cząsteczkowym od około 300 do około 1500 i mających funkcję pół-amidu poliol-soli karboksylanowej oraz funkcję imidową tę drugą w ilości około 5 do 40% sumy obu funkcji.

Kopolimery według wynalazku są użyteczne w leczeniu nowotworów i zapobieganiu ich nawrotom i przerzutom, działając immunoregulacyjnie.

(27 zastrzeżeń)

C08F

P. 222053

15.02.1980

Pierwszeństwa: 15.02.1979 — St. Zjedn. Am. (nr 014891)
21.01.1980 — St. Zjedn. Am. (nr 113543)

Standard Oil Company, Chicago, Stany Zjednoczone Ameryki (Nicholas Marios Karayannis, John Steven Skryántz).

Katalizator polimeryzacji a-olefin, sposób wytwarzania składników katalitycznego katalizatora polimeryzacji a-olefin oraz sposób polimeryzacji a-olefin

Wynalazek dotyczy katalizatora polimeryzacji a-olefin o co najmniej 3 atomach węgla, sposobu wytwarzania składnika katalitycznego katalizatora polimeryzacji a-olefin oraz sposobu polimeryzacji a-olefin.

Katalizator według wynalazku zawiera związek glikoorganiczny i stały składnik katalityczny, a cechą tego katalizatora jest to, że jako składnik katalityczny zawiera produkt reakcji (1) co najmniej jednego związku tytanu (IV) zawierającego chlorowec, (2) co najmniej jednego organicznego donora elektronów i (3) co najmniej jednego nierozpuszczalnego w węglowodorach zawierającego magnez produktu wstępnej reakcji (a) co najmniej jednego alkoholu magnezu i (b) co najmniej jednego alkilku metalu z grupy II lub IIIA układu okresowego, przy czym stosunek atomów metalu w alkilku metalu do atomów metalu w alkoholu magnezu wynosi od około 0,001 : 1 do około 1 : 1, stosunek atomów tytanu do atomów metalu w alkoholu magnezu wynosi co najmniej około 0,5 : 1, a na 1 gramoatom tytanu w związku tytanu (IV) zawierającym chlorowec przypada około 0,001—1 mola organicznego donora elektronów.

Cechą sposobu wytwarzania składnika katalitycznego katalizatora polimeryzacji a-olefin jest to, że (A) kontaktuje się (1) co najmniej jeden alkohol magnezu i (2) co najmniej jeden alkilek metalu z grupy II lub IIIA w takich ilościach, by stosunek atomów metalu w (2) do atomów metalu w (1) wynosił około od 0,001 : 1 do 1 : 1, (B) z produktu otrzymanego w etapie (A) usuwa się nieprzereagowany alkilek metalu z grupy II lub IIIA, otrzymując stały, nierozpuszczalny w węglowodorach produkt reakcji wstępnej, po czym (C) produkt reakcji wstępnej kontaktuje się z co najmniej jednym zawierającym chlorowec związkiem tytanu (IV) i z co najmniej jednym organicznym donorem elektronów w takich ilościach, by stosunek atomów tytanu do atomów metalu w (A) (1) wynosił co najmniej około 0,5 : 1, a ilość moli organicznego donora elektronów na 1 gramoatom tytanu wynosiła około 0,001—1.

W zgodnym z wynalazkiem sposobie polimeryzacji a-olefin co najmniej jedną a-olefinę kontaktuje się z katalizatorem zawierającym związek glikoorganiczny i osadzony na nośniku zawierający tytan stały składnik katalityczny, a cechą tego sposobu jest to, że jako stały składnik katalityczny stosuje się produkt reakcji (1) co najmniej jednego zawierającego chlorowec związku tytanu (IV), (2) co najmniej jednego organicznego donora elektronów i (3) co najmniej jednego nierozpuszczalnego w węglowodorach zawierającego magnez produktu reakcji wstępnej (a) co najmniej jednego alkoholu magnezu i (b) co najmniej jednego alkilku metalu z grupy II lub IIIA, przy czym stosunek atomów metalu w (3) (b) do atomów metalu w (3) (a) wynosi od około 0,001 : 1 do około 1 : 1, stosunek atomów tytanu w (1) do atomów metalu w (3) (a) wynosi co najmniej około 0,5 : 1, a ilość moli (2) na 1 gramoatom tytanu w (1) wynosi około 0,001—1.

(54 zastrzeżenia)

C08G P. 215436 07.05.1979

Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, Lublin, Polska (Tadeusz Matynia, Jerzy Lewkowski, Bolesław Strawski).

Sposób wytwarzania **małocząsteczkowych** żywic epoksydowych typu **eterów glicydydowych**

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie usprawnienia technologii procesu.

Sposób polegający na addycji epichlorohydryny do związków zawierających czynny atom wodoru, związany z atomem tlenu, a następnie odchlorowodorowaniu roztworem wodorotlenku sodowego lub potasowego **według** wynalazku charakteryzuje się tym, że proces addycji prowadzi się w obecności katalizatora kwasowego typu kwasu Levisa a odchlorowodorowanie prowadzi się w dwóch etapach w roztworze rozpuszczalnika organicznego.

(1 zastrzeżenie)

C08G P. 215557 14.05.1979

Instytut Chemii Przemysłowej, Warszawa, Polska (Jeremi Maciejewski, Kazimierz Sławiński, Zygmunt Słwko).

Sposób otrzymywania organicznych **polisiloksanów** metodą ciągłą

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania takiej technologii procesu, która umożliwia jego automatyczne sterowanie oraz optymalne wykorzystanie surowców i produktów ubocznych.

Sposób otrzymywania organicznych polisiloksanów metodą ciągłą na drodze hydrolytycznej polikondensacji organicznych chlorosilanów w środowisku wodnym, w wodnych roztworach kwasów, zasad, soli lub w mieszaninie wody z rozpuszczalnikami organicznymi, charakteryzuje się tym, że dopływający w sposób ciągły strumień złożony z jednego lub wielu chlorosilanów, korzystnie rozpuszczonych w rozpuszczalnikach organicznych, przed ich hydrolyzą nasycy się gazem obojętnym w stosunku do reagentów o ciśnieniu do 10^6 Pa , a następnie łączy w pompie o regulowanej ilości obrotów z dopływającym do niej w sposób ciągły czynnikiem hydrolyzującym, opuszczający pompę strumień emulsji rozcieńcza się w całości lub części strumieniem czynnika hydrolyzującego, a następnie po schłodzeniu do temperatury poniżej 0°C kieruje się go do rozdziału na fazę polisiloksanową i wodę pohydrolytyczną.

(7 zastrzeżeń)

C08G P. 215630 14.05.1979
D06M

Instytut Ciężkiej Syntezy Organicznej „Blachownia”, Kędzierzyn-Koźle, Polska (Dominik Nowak, Jan Gniady, Zygmunt Hehn, Gertruda Staniec).

Sposób wytwarzania żywicy mocznikowej przeznaczonej do **niemnącej** impregnacji tkanin

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania takiej technologii procesu, która umożliwia uzyskanie żywicy mocznikowej o małej zawartości wolnego formaldehydu.

Sposób według wynalazku polega na tym, że do żywicy uzyskanej przez kondensację 1 mola mocznika z **2–3,5** molaми formaldehydu w środowisku wodnym przy $\text{pH}=7–8,8$ w czasie 5–20 minut w temperaturze $85 \pm 5^\circ \text{C}$, następną eteryfikację **10–15** molaми metanolu w środowisku **metanolowo-wodnym** przy $\text{pH}=2,5–3,2$ od kwasu siarkowego w temperaturze $40–45^\circ$ w czasie 20 minut i neutralizację do $\text{pH}=7,5$, filtrację i zateżnienie pod zmniejszonym ciśnieniem, wprowadza się **6–15** moli metanolu na 1 mol mocznika i po wymieszaniu zakwasza stężonym kwasem solnym do $\text{pH}=1–4,5$ i w czasie **0,5–2** godzin w temperaturze **50–**

–60°C prowadzi się eteryfikację, po czym mieszaninę reakcyjną chłodzi się i zobojętnia sodą bezwodną do $\text{pH}=7,5$ a następnie filtruje, zateża i **rozcieńcza** do **znany** sposób.

(1 zastrzeżenie)

C08G P. 215799 23.05.1979

Instytut Chemii Przemysłowej, Warszawa, Polska (Andrzej Cybulski, Vladimir Mikhaylowich Diomkin, Hipolit Dobrowolski, Zbigniew Leszczyński, Nina Jakowlewna Cygankowa, Zofia Kłosowska-Wolkowicz Danuta Maria Janowna Filipienko).

Ciągły sposób wytwarzania poliesterów i urządzenie do wytwarzania poliesterów

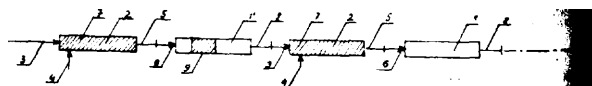
Wynalazek rozwiązuje zagadnienie uproszczenia technologii i skrócenia czasu trwania procesu.

Ciągły sposób wytwarzania poliesterów polegający na reakcji bezwodników kwasów dwukarboksylowych **ze** związkami zawierającymi aktywne atomy wodoru i monoepoksydami w obecności katalizatora, charakteryzuje się stopionym dozowaniem katalizatora do przestrzeni reakcyjnej w **2–10** etapach, przy czym w poszczególnych etapach katalizator wprowadza się w takiej ilości, aby jego stężenie w pierwszym etapie wynosiło **0,001–0,2%** wagowego, a w ostatnim **etapie, 0,005–1%** wagowego w stosunku do masy całej **mieszanej** reakcyjnej.

We wszystkich etapach utrzymuje się temperaturę **70–270°C** i reakcję prowadzi się pod zwiększonym ciśnieniem w fazie ciekłej.

Urządzenie do wytwarzania poliesterów stanowiące wielosekcyjny reaktor do syntezy poliesterów, otoczony ewentualnie wielosegmentowym płaszczem grzejno-chłodzącym, charakteryzuje się tym, że przed **wlotem** (6) do każdej sekcji (1) umieszczona jest rura (2) z wlotami (3) i (4) oraz z wylotem (5) połączonym z wlotem (6) do sekcji (1), przy czym w rurze (2) znajdują się nieruchome elementy (7).

(6 zastrzeżeń)

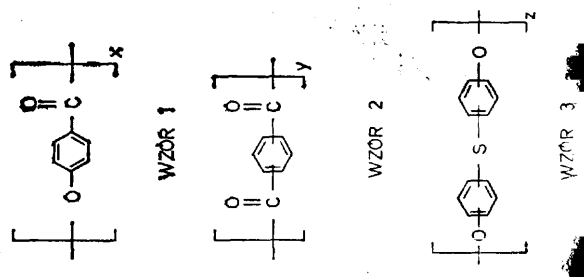
C08G P. 219467 07.11.1979

Pierwszeństwo: 09.11.1978 Stany Zjedn. Am. (nr 959275)

Dart Industries Inc., Los Angeles, Stany Zjednoczone Ameryki.

Sposób wytwarzania kopolioesterów **p-oksybenzoiowych**

Sposób wytwarzania kopolioesterów **p-oksybenzoiowych** elastycznych i rozpuszczalnych w rozpuszczalnikach organicznych, polega na reakcji odpowiednich monomerów, aby uzyskać kopolimer składający się z powtarzających się grup o wzorach 1, 2 i 3, w których grupy **karbonylowe** we wzorze 2 znajdują się w położeniu meta lub para w stosunku do siebie, a atomy tlenu we wzorze 3 są w położeniu meta lub para w stosunku do atomów siarki.

Wynalazek obejmuje także roztwory kopoliestrów **p-oksibenzoilowych** w rozpuszczalnikach organicznych, **wytworzone** z takich kopoliestrów wyroby formowane i elastyczne powłoki na podłożach.

(20 zastrzeżeń)

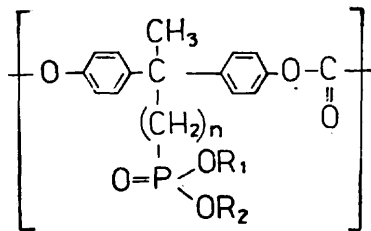
C08G P. 221816 05.02.1980

Pierwszeństwo: 05.02.1979 — Francja (nr 7902836)

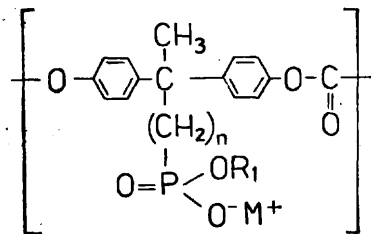
Ato **Chimie**, Courbevoie, Francja (Pierre Poisson, Georges Sturtz).

Sposób wytwarzania nowych (ko)polowęglanów

Sposób syntezy nowych (ko)poliwęglanów odpornych na ogień, przezroczystych zawierających ugrupowania dwustron lub alkalicznych **hemiestrów** kwasów bis/4-hydroksyfenylo/alkilofosfonowych o ogólnym wzorze **1** lub **2**, w którym n oznacza liczbę **1—3**, **R₁**

Wzór 1

o **R₂** oznaczają grupę metylową lub etylową zaś **M** oznacza metal alkaliczny np. sól lub potas przez reakcję międzyfazową fosgenu w roztworze o temperaturze **5—15°C** z dwiestrem kwasu bis/4-hydroksyfenylo/alkilofosfonowego samym lub w mieszaninie z innymi dwufenolami bądź z hemiestrem alkalicznym samym lub w mieszaninie z bisfenolem.

(12 zastrzeżeń)

C08J P. 215421 07.05.1979

Phillips Petroleum Co., Barlesville, St. Zjedn. Ameryki (William R. King).

Sposób suszenia polimerów

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania ekonomicznego sposobu odzyskiwania polimeru z roztworu bez użycia pary wodnej lub wody, szczególnie przydatnego do odzyskiwania z roztworu polimerów kauczukowych.

Sposób suszenia polimeru przez odpędzanie z roztworu polimeru rozpuszczalnika, w drodze rozprężania roztworu polimeru przy rozpylaniu na złożę zasadniczo suchych cząstek polimeru i przepuszczania przez złożę ogrzanego, obojętnego gazu, charakteryzuje się tym, że roztwór polimeru rozpyla się na złożę cząstek polimeru w początkowej temperaturze niższej od punktu cieplnej degradacji polimeru, a dostatecznie wysokiej do odparowania znacznej części rozpuszczalnika przez rozprężenie w trakcie rozpylania, przy czym mechanicznie miesza się złożę cząstek polimeru.

(9 zastrzeżeń)

C08K **P. 221607** T 24.01.1980
C08J

Krajowy Związek Spółdzielczości Chemicznych „**Chemix**”, Ośrodek Doświadczalno-Konstrukcyjny, Pabianice, Polska (Stanisław Tokarczyk, Karol Wyrwicki, Andrzej Gawroński, Kazimierz Karski).

Wtryskowa masa spieniająca

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania wtryskowej masy spieniającej umożliwiającej uzyskanie wyprasek o zwiększonym stopniu spienienia.

Masa według wynalazku składająca się z tworzywa termoplastycznego, poroforu, środka zwilżającego, charakteryzuje się tym, że zawiera ponadto kwaśny węglan wapnia w ilości **5—15%** wagowych.

(1 zastrzeżenie)

C08L **P. 214876** 12.04.1979
C04B

Dyrekcja Okręgowa Dróg Publicznych, Warszawa, Polska (Kazimierz Parasiewicz, Alfons Feder, Andrzej Stępniewski, Zenon Kwiatkowski, Stanisław **Wąsik**, Janina Styczyńska, Bronisław Jefimow).

Sposób wykonywania mas bitumicznych otaczanych na gorąco

Wynalazek dotyczy sposobu wykonywania mas bitumicznych stosowanych w budownictwie drogowym do wykonywania nawierzchni na drogach, ulicach, mostach i wiaduktach.

Sposób według wynalazku polega na tym, że podczas produkcji masy wprowadza się dodatkowo lub zastępuje częściowo albo całkowicie dotychczas stosowane wypełniacze mineralne, sproszkowanym materiałem odpadowym, **otrzymywanym** przy wykonywaniu okładzin ciernych i ściernych, w skład którego wchodzi:

- azbesty — 60%
- tlenki i siarczki metali — 19%
- kauczuki i żywice syntetyczne i naturalne — 20%
- związki mineralne o dużym współczynniku tarcia

przy zachowaniu normowego składu 1% gregatu mineralnego określonego recepturami technologicznymi, odpowiedzającymi warunkom klimatycznym i eksploatacyjnym.

(1 zastrzeżenie)

C08L **P. 215619** 16.05.1979

Instytut Mechaniki Precyzyjnej, Warszawa, Polska (Juliusz Dobrowolski, Jerzy Iwanow, Zofia Iwańska).

Masa gładząca do powierzchni stalowych lub żeliwnych, zwłaszcza pokrytych rdzą oraz sposób wytwarzania masy gładzącej do powierzchni stalowych lub żeliwnych, zwłaszcza pokrytych rdzą

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie uzyskania masy gładzącej przeznaczonej do tłumienia drgań konstrukcji stalowych, szczególnie pokrytych rdzą a także malowanych farbą gruntową, która przy nakładaniu nie wymaga wypalania w podwyższonej temperaturze.

Masa gładząca według wynalazku oparta na wodnych dyspersjach substancji powłokotwórczych, plastyfikatorach, wypełniaczach mineralnych z dodatkiem żywic syntetycznych oraz związków ułatwiających odparowanie wody, charakteryzuje się tym, że zawiera substancje, które tworzą z jonami żelaza trudno rozpuszczalne związki kompleksowe, zwłaszcza posiadające wolne grupy hydroksylowe lub karboksylowe oraz dodatek żywic ftalowych i/lub fenolowych a ponadto stearynian glinu jako inhibitor korozji.

Sposób według wynalazku operujący się na mieszananiu i homogenizowaniu składników polega na tym, że stearynian glinu rozpuszcza się w benzynowym roz-

tworze żywic i uzyskany roztwór wprowadza się do wodnej dyspersji substancji powłokotwórczej, homogenizuje się do uzyskania jednorodnej emulsji-suspensji, a następnie wprowadza się pozostałe składniki masy i ponownie homogenizuje.

(2 zastrzeżenia)

C08L P.215661 17.05.1979

Instytut Chemii Przemysłowej, Warszawa, Polska (Janusz Kozakiewicz, Barbara Igielska, Zofia Pogorzelska, Andrzej Lenzion).

Sposób wytwarzania jednoskładnikowych chemoodpornych kitów poliuretanowych

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania sposobu wytwarzania jednoskładnikowych chemoodpornych kitów poliuretanowych utwardzających się wilgocią z powietrzem i jednocześnie dostatecznie stabilnych podczas przechowywania.

Sposób według wynalazku polega na prowadzeniu procesu poliaddycji bezpośrednio w mieszaninie suchego polieteru z suchymi napełniaczami jak: talk, mączka kwarcowa, mączka węglowa z dodatkiem 5—50 części wagowych sadzy aktywnej na 100 części polieteru, przy czym stosuje się 5—25 części wagowych dwuizocyjanianu na 100 części polieteru. Kit o własnościach tiksotropowych uzyskuje się przez zastosowanie dodatkowo sadzy acetylenowej jako jednego ze składników w ilości 5—30 części wagowych sadzy na 100 części wagowych polieteru.

(2 zastrzeżenia)

C09B P. 214686 03.04.1979

Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Przemysłu Barwników „Organika”, Zgierz, Polska (Miroslaw Graliński, Jan Jędrzejewski, Eugeniusz Klusek, Tadeusz Marcinkowski, Bogumił Mrowiński, Edward Starzyk, Jan Zimnicki).

Preparaty farbiarskie do barwienia wyrobów z mieszaniny włókien celulozowych i poliestrowych

Preparaty farbiarskie do barwienia wyrobów z mieszaniny włókien celulozowych i poliestrowych zawierających więcej niż 33% włókien celulozowych, na kolor khaki o odcieniu zielonkawym, zawierają w swoim składzie, w przeliczeniu na koncentrację barwników typowych o koncentracji przyjętej za 100% lub 100/100 : 10—40 części wagowych technicznego barwnika kadziowego będącego produktem jednostronnej cyklizacji 3,9-dwu-/1-aminoantrachinono/-benzotrienu, 9—28 części wagowych technicznego barwnika kadziowego będącego dwubromopochodną 3,4,8,9-dwubenzpireno-5,10-chinonu, 12—44 części wagowych technicznego barwnika zawieszinowego będącego produktem sprzęgania zdwuazowanego p-aminoazobenzenu z N-metylo-4-hydroksykarbostyrylem, 3—15 części wagowych technicznego barwnika zawieszinowego będącego 1,5-dwuamino-3-/4'-hydroksyfenylo/-4,8-dwuhydroksyantrachinonem względnie/i 1,5-dwuamino-3-/4'-metoksyfenylo/-4,8-dwuhydroksyantrachinonem, 3—10 części wagowych technicznego barwnika zawieszinowego będącego produktem sprzęgania zdwuazowanej 2-cyjano-4-nitroaniliny z dwuścieniem octowym N,N-dwuetylo-3-metyloaniliny, jak również ewentualnie zawierają: 0—40 części wagowych technicznego dyspergatora, najkorzystniej na bazie produktu kondensacji kwasu naltalenosulfonowego z formaldehydem, 0—2 części wagowych technicznego dyspergatora, najkorzystniej na bazie produktu kondensacji formaldehydu, krezoli i soli sodowej kwasu 2-naftolo-5-sulfonowego, 0—0,5 części wagowych technicznego środka natłuszczającego, najkorzystniej na bazie oleju wrzecionowego z dodatkiem dyspergatora niejonowego oraz 0—15 części wagowych technicznego glikolu etylenowego, przy czym preparaty te mogą być wytwarzane w postaci handlowej mikroproszku lub płynu, stosując jako produkty wyjściowe techniczne barwniki w postaci mikroproszku, pasty surowej i/lub płynu.

(1 zastrzeżenie)

C09B P. 215076 20.04.1979

Pabianickie Zakłady Farmaceutyczne „Polfa” Pabianice, Polska (Witold Hahn, Janusz Osiniński).

Sposób wytwarzania barwników azowych metalokompleksowych typu 1 : 2 zawierających chrom lub kobalt

Sposób wytwarzania barwników azowych metalokompleksowych typu 1 : 2 zawierających chrom i kobalt polega na metalizowaniu barwników monoazowych otrzymanywanych przez sprzęganie pochodnych 2-aminofenolu z nowymi pochodnymi 2-metylopirazolo-/3,2-b/-chinazolonu, środkami łatwo oddającym metal.

Otrzymane barwniki wydziela się znanymi sposobami.

(5 zastrzeżeń)

C09B P. 215077 20.04.1979

Pabianickie Zakłady Farmaceutyczne „Polfa”, Pabianice, Polska (Witold Hahn, Janusz Osiniński).

Sposób wytwarzania mieszanych barwników azowych metalokompleksowych typu 1 : 2 zawierających chrom lub kobalt

Sposób wytwarzania mieszanych barwników azowych metalokompleksowych typu 1 : 2 zawierających atom chromu lub kobaltu polega na metalizowaniu mieszaniny dwóch barwników monoazowych w różnych stosunkach molowych, przy czym jeden z tych barwników jest związkiem o,o'-dwyhydroksyazowym, a drugi połączeniem otrzymanym przez sprzęganie pochodnych 2-aminofenolu z pochodnymi pirazolo-/3,2-b/-chinazolonu, środkami łatwo oddającymi metal w środowisku alkalicznym. Otrzymane barwniki wydziela się znanymi sposobami.

(4 zastrzeżenia)

C09B P. 215307 30.04.1979

Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Przemysłu Barwników „Organika”, Zgierz, Polska (Chrystian Przybylski, Jan Gmaj).

Sposób otrzymywania mieszanin kwasowych barwników monoazowych

Przedmiotem wynalazku jest sposób otrzymywania mieszanin kwasowych barwników monoazowych stanowiących produkty sprzęgania zdwuazowanego kwasu 2-nitro-4'-aminodwufenyloamino-4-sulfonowego z mieszaniną krezoli, ewentualnie z domieszką ksylenu i ewentualnie fenolu.

(3 zastrzeżenia)

C09B P. 215309 30.04.1979

Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Przemysłu Barwników „Organika”, Zgierz, Polska (Chrystian Przybylski, Jan Gmaj).

Sposób otrzymywania mieszanin kwasowych barwników monoazowych

Przedmiotem wynalazku jest sposób otrzymywania mieszanin kwasowych barwników monoazowych stanowiących estryfikowane lub eteryfikowane produkty sprzęgania zdwuazowanego kwasu 2-nitro-4'-aminodwufenyloamino-4-sulfonowego z mieszaniną krezol ewentualnie z domieszką ksylenu i ewentualnie fenolu.

(8 zastrzeżeń)

C69B

P. 220840

28.12.1979

Pierwszeństwa: 29.12.1978 — St. Zjedn. Ameryki (nr 000375)
 29.12.1978 — St. Zjedn. Ameryki (nr 0C0265)
 05.06.1979 — St. Zjedn. Ameryki (nr 045769)
 05.06.1979 — St. Zjedn. Ameryki (nr 045768)

Appleton Papers Inc., Appleton, Stany Zjednoczone Ameryki (Robert Erwin Miller, Bruce Wilford Brockett, Troy Eugene Hoover).

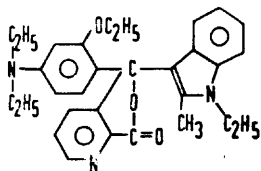
Sposób wytwarzania związku barwotwórczego

przedmiotem wynalazku jest sposób wytwarzania nowego związku barwotwórczego o wzorze Ia i/lub 1b, to jest 7-1-etylo-2-metyloindolilo-3/-7-/-4-dwuetyloamino-2-etoksyfenylo/-5-keto-5,7-dwuodorofuro[3,4-b]pirydyny i/lub 5-1-etylo-2-metyloindolilo-3/-5-/-4-dwuetyloamino-2-etoksyfenylo/-7-keto-5,7-dwuodorofuro[3,4-b]pirydyny, materiał do zapisywania poprzez nacisk i sposób poprawiania odporności tego materiału na spadek reaktywności w procesie tworzenia barwy i na płowienie.

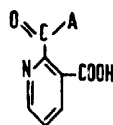
Cechą sposobu według wynalazku jest to, że ketonokwas o wzorze 2 poddaje się w obecności środka odwadniającego reakcji ze związkami o wzorze B—H, w których to wzorach jeden z podstawników A i B oznacza grupę 4-dwuetyloamino-2-etoksyfenylową, a drugi oznacza grupę 1-etylo-2-metyloindolilową-3.

Cechą materiału według wynalazku jest to, że jako składnik układu barwiącego zawiera związek o wzorze Ia i/lub 1b.

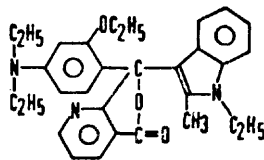
Cechą sposobu poprawiania wyżej wymienionej odporności materiału jest to, że do układu barwiącego materiału wprowadza się związek o wzorze 2 (28 zastrzeżeń)

Wzór 1a

Wzór 2

Wzór 1b

C09C

P. 214696

05.04.1979

Zakłady Chemiczne „Tarnowskie Góry”, Tarnowskie Góry, Polska (Alfred Sosnowski, Tadeusz Nowak, Tadeusz Grzywaczewski, Zygmunt Kukulski, Hubert Piortowski, Paweł Jędrusi).

Sposób uszlachetniania sadz technicznych zwłaszcza sadz kanałowych

Wynalazek polega na uszlachetnianiu sadz technicznych, szczególnie sadz kanałowych poprzez chemiczną obróbkę sadzy za pomocą 2—10% wagowych wodoronadtlenku mocznika lub nadtlenku wodoru i mocznika.

Po kilkugodzinnym okresie intensywnego mieszania sadze poddaje się procesowi termicznej obróbki po-

przez kilkugodzinne suszenie w temperaturze 80—200°C, a następnie prażenie w temperaturze 250—500°C przy okresowym mieszaniu w ciągu 10—24 godzin.

(1 zastrzeżenie)

C09C

P.222531

07.03.1980

Pierwszeństwo: 10.C3.1979., RFN (nr P 2909480.2)

Bayer Aktiengesellschaft, Leverkusen, RFN

Ferromagnetyczny pigment metaliczny składający się głównie z żelaza i sposób jego wytwarzania

Metaliczny proszek składający się głównie z żelaza przeznaczony do magnetycznego zapisywania sygnałów, w postaci iglastych cząstek pojedynczych, mających przeciętnie nie więcej niż 2 rdzeni metalicznych oraz sposób wytwarzania metalicznego proszku w postaci iglastych cząstek pojedynczych, składającego się głównie z żelaza, polegający na odwadnianiu i redukcji do metalu rozdrobnionego, iglastego tlenkowodorotlenku żelaza (III), otrzymanego przez wytrącanie z wodnych roztworów soli żelaza (II) i utlenianie, polegający na tym, że tlenkowodorotlenek żelaza (III) najpierw przeprowadza się w ferromagnetyczny tlenek żelaza o małej porowatości i utrwala jego strukturę, a następnie za pomocą gazowego środka redukującego redukuje w temperaturze 300—600°C do metalu.

(16 zastrzeżeń)

C09D

P.214608

02.04.1979

Zgłoszenie dodatkowe do zgłoszenia nr P-209820

„Polifarb” Zakłady Farb we Włocławku, Włocławek, Polska (Marian Strzeżniewski, Kazimierz Bronikowski).

Farba podkładowa ftalowo-aminowa antykorozyjna do nanoszenia na powierzchnie stali lub żeliwa

Farba podkładowa ftalowo-aminowa antykorozyjna piecowa do nanoszenia na powierzchnie stali lub żeliwa na bazie żywicy alkidowej, najczęściej jako 50% wagowo, roztwór w ksylenie i żywicy aminowej w formie najczęściej 50% wagowo, roztworu w butanolu, o wzajemnym stosunku udziałów wagowych od 5—1 do 1—1 w przeliczeniu na same żywice, w ilości 40—60% wagowych, zawierająca ponadto 40—20% wagowych mieszaniny pigmentów i ewentualnie wypełniaczy, 20—10% wagowych rozpuszczalników i ewentualnie nieznaczne ilości dodatków uszlachetniających w ilości zwykle do 3,5% wagowych, jak na przykład sykatywy w zwykłych ilościach, środki antykożuszące i antysedymentacyjne oraz 0,1—0,3% wagowych urotropiny w przeliczeniu na wagę całej kompozycji, charakteryzuje się tym, że jako pigment zawiera wyłącznie czerwień żelazową w ilości najlepiej 3—5% wagowych, jako żywicę alkidową zawiera żywicę ftalową na oleju lniano-tungowym albo rycynowym lub oleju rzepakowym o zawartości oleju od 40—50% wagowych, a jako żywicę aminową zawiera żywicę melamino-formaldehdową eteryfikowaną butanolem, średnioreaktywną, o liczbie kwasowej 0—2 albo żywicę mocznikowo-formaldehdową o liczbie kwasowej 0—2.

(1 zastrzeżenie)

C09F

P. 215914

28.05.1979

C07C

Instytut Przemysłu Tworzyw i Farb, Gliwice, Polska (Halina Rewerenda, Teresa Majcherkiewicz).

Sposób otrzymywania sykatywy cyrkonowej metodą estryfikacji

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania prostej technologii otrzymywania sykatywy cyrkonowej odznaczającej się jasną barwą oraz dobrą stabilnością w czasie magazynowania.

Sposób otrzymywania sykatywy cyrkonowej metodą **estryfikacji** polega na tym, że do kwasów tłuszczowych wprowadza się wodny roztwór octanu cyrkonu oraz obojętny rozpuszczalnik organiczny tworzący azeotrop z wodą i całość ogrzewa się do temperatury wrzenia z równoczesnym odprowadzeniem wody na drodze destylacji azeotropowej.

Następnie wprowadza się około 12 mola butanolu na 1 mol kwasu octowego celem związania za pomocą reakcji estryfikacji, powstającego w czasie procesu produktu ubocznego — kwasu octowego. Po oddestylowaniu wody wydzielającej się podczas estryfikacji, oddestylowuje się ester oraz część rozpuszczalników organicznych, a otrzymaną sykatywę rozcieńcza się benzyną lakierniczą do uzyskania pożądanej zawartości Zr oraz poddaje się filtracji.

(1 zastrzeżenie)

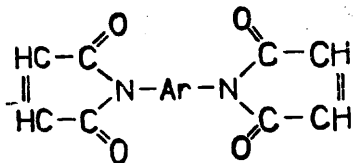
C09K P. 215890 25.05.1979
B24D

Instytut Obróbki Skrawaniem, Kraków, Polska (Ali-cja Moczarska, Teresa Bartnik, Czesław Keller, Tadeusz Matyenia, Władysław Migdał, Halina Reszka).

Masa ścierna o spoiwie organicznym i sposób wytwarzania narzędzi ściernych o spoiwie organicznym

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie wytwarzania narzędzi ściernych z materiałów supertwardych o nowym spoiwie organicznym.

Masa ścierna stanowiąca materiał wyjściowy do wytwarzania narzędzi ściernych, zawiera jako spoiwo organiczne żywicę **bismaleimidową** stanowiącą prepolimer bismaleimidu o wzorze 1, z dwuaminą aromatyczną o wzorze 2 i z plastyfikatorem, przy czym Ar we wzorze 1 i we wzorze 2 oznacza **fenylen**, **naftalen**, **dwufenylenometan**, **dwufenylen**, **dwufenylenosulfon**, **tlenek dwufenylenu** ewentualnie inny związek aromatyczny jednopierscieniowy lub wielopierscieniowy, o budowie skondensowanej lub izolowanej. Na jedną część wagową ziarna materiału ściernego przypada 0,6—2,5 części wagowych spoiwa.

Wzór 1

Wzór 2

Sposób według wynalazku polega na tym, że komponenty spoiwa w postaci żywicy **bismaleimidowej** będącej prepolimerem bismaleimidu o wzorze 1, z dwuaminą aromatyczną o wzorze 2, i z plastyfikatorem ogrzewa się w temperaturze **120°C—180°C** w czasie od 5 mln do 1 h, następnie otrzymane spoiwo poddaje się rozdrobnieniu i łączy się je ziarnem ściernym i wypełniaczem, przy czym na jedną część wagową materiału ściernego przypada 0,6—2,5 części wagowych spoiwa, po czym otrzymaną masę miesza się w czasie od 10 do 30 min, suszy co najmniej przez 1 h w podwyższonej temperaturze a następnie poddaje się ją prasowaniu w temperaturze od 200°C do 400°C, korzystnie od 260°C do 270°C, pod ciśnieniem od 30 MPa do 150 MPa, korzystnie 69 MPa, w czasie

od 3 do 10 min na każdy milimetr wysokości **narzędzia-ściernicy**.

Sprasowane narzędzie ściernie można poddawać wykańczającej obróbce cieplnej w środowisku **tlenowym** lub **beztlenowym** w czasie co **najmniej 30 min** w temperaturze od 200°C do 500°C.

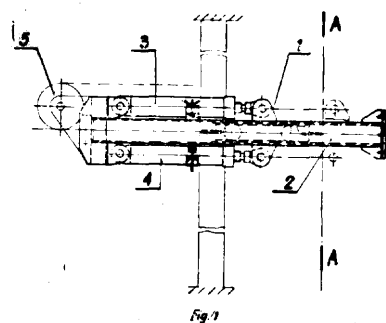
(4 zastrzeżenia)

C10B P.215652 17.05.1978

Biurowo Studiów i Projektów Urzędzeń Hutniczych „Hutmaszprojekt”, Katowice, Polska (Wiesław Gołębiowski, Joachim Kasperek).

Urządzenie napędzające ciągną, a zwłaszcza kurków gazowych i zaworów powietrza i spalin baterii koksowniczej

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania prostej konstrukcji urządzenia charakteryzującego się niezawodnością działania dzięki zastosowaniu drugiego siłownika jako napędu rezerwowego.

Urządzenie według wynalazku ma w osi ciągną usytuowany wózek (1) wyposażony w uchwyty do zamocowania lin i siłowników, poruszający się na czterech kółkach w prowadnicy (2), napędzany siłownikiem hydraulicznym (3), który jednym końcem połączony jest z uchwytem wózka, a drugim zamocowany na prowadnicy. Drugi siłownik (4) zamocowany jest tak, jak siłownik (3) do prowadnicy i stanowi napęd rezerwowego ciągną przypinany do wózka za pomocą sworzni po odpięciu siłownika (3) napędu podstawowego.

(2 zastrzeżenia)

C10B P.21565S 17.05.1970

Biurowo Studiów i Projektów Urzędzeń Hutniczych „Hutmaszprojekt”, Katowice, Polska (Wiesław Gołębiowski).

Urządzenie do napełniania węglem komór baterii koksowniczej

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania takiej konstrukcji urządzenia, która umożliwi zwiększenie wydajności pracy baterii koksowniczej oraz wyeliminowanie emisji zanieczyszczeń powstających przy zasypywaniu węglem komór baterii co przyczynia się do poprawy warunków pracy i bezpieczeństwa obsługi.

Urządzenie według wynalazku składa się z zasobnika (1) węgla usytuowanego nad baterią koksowniczą (10) wzdłuż jej osi podłużnej, wyposażonego w przenośnik taśmowy (2) z wózkiem zrzuutowym. Otwory wysypowe węgla zamykane są zasuwami (3) pokrywającymi się z osiami komór, a ich ilość jest równa ilości otworów zasypowych w komorach baterii. Zsuwnie (4) łączące otwory wysypowe zasobnika z otworami zasypowymi komory baterii usytuowane są na przejezdnej platformie (8) i wyposażone w teleskopy uszczelniające górne (6) i dolne (7) oraz zasuw

wy (5) zamykające zsuwnie nad otworami zasypowymi komór baterii. Zamknięcia otworów zasypowych komór baterii stanowią korpusy (9) obudowy otworów zasypowych i otwierane pokrywy.

(1 zastrzeżenie)

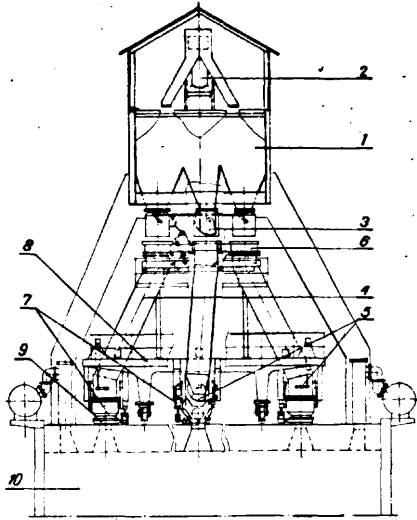

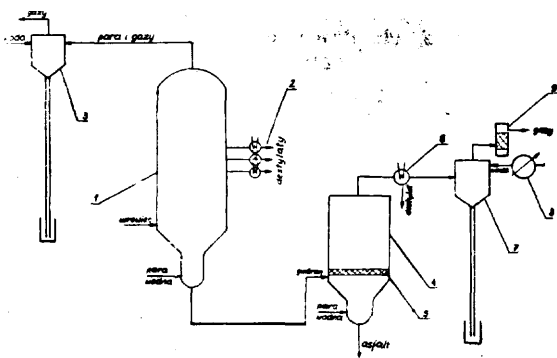
Fig. 1

C10G P.221698 T 29.01.1980

Politechnika Wroclawska, Wroclaw, Polska (Irena Gawel, Marian Rutkowski).

Sposób i urządzenie do wytwarzania asfaltów drogowych destylacyjnych i surowców olejowych

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie podniesienia jakości destylacyjnych asfaltów drogowych, uzyskiwanych z rop parafinowych lub parafinowo-naftenowych, przy równoczesnej możliwości uzyskania surowców olejowych do produkcji olejów smarowych lub paliw.

Sposób według wynalazku charakteryzuje się zwiększeniem ilości przegrzanej pary wodnej w procesie destylacji gudronu na asfalt i destylaty próżniowe. Urządzenie według wynalazku charakteryzuje się tym, że wyposażone jest w przeparnik asfaltowy (4), którego górna część jest połączona poprzez chłodnicę (6) z urządzeniem (7, 8, 9) do wytwarzania i regulacji próżni, a dolna część połączona z próżniową wieżą

(7 zastrzeżeń)

C10M P.215780 21.05.1979

Instytut Ciężkiej Syntezy Organicznej „Blachownia”, Kędzierzyn-Koźle, Polska (Józef Gibas, Gerard Bekier, Jerzy Celejewski, Jerzy Juzoń, Franciszek Brzuchacz, Stanisław Pacek, Zdzisław Górecki).

Sposób sporządzania bezolejowego koncentratu płynów hydraulicznych

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie uzyskania bezolejowego koncentratu nadającego się do sporządzania wodnych płynów hydraulicznych stosowanych w hydraulicie siłowej głównie w przemyśle górniczym.

Sposób według wynalazku polega na tym, że 50—60 części wagowych produktu przyłączenia średnio 14 moli tlenu etylenu do 1 mola nonylofenolu ogrzewa się do temperatury 70°C i wprowadza 0,05—0,2 części wagowych wodorotlenku sodowego, następnie przy ciągłym mieszaniu wprowadza się 30—35 części wagowych ogrzanego do około 50°C glikolu dwupropylenowego, utrzymuje temperaturę mieszania w granicach 50—70°C, po czym wprowadza się 1,0—3,0 części wagowych mieszaniny etanoloamin, w której na 100 części wagowych przypada 2—6 części wagowych monoetanoloaminy, 7—12 części wagowych dwuetanoloaminy oraz 83—88 części wagowych trójetanoloaminy, a po wymieszaniu wprowadza się 5—17,0 części wagowych podgrzanej odmineralizowanej wody, po czym całość chłodzi się do temperatury 20—35°C.

(1 zastrzeżenie)

C10M P.215901 26.05.1979

Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Przemysłu Rafineryjnego, Płock, Polska (Franciszek Niškiewicz, Kazimierz Frączek, Tadeusz Chrapek, Krystyna Dudzińska, Helena Kowalewska-Zagrodnik, Wojciech Swinarski, Marek Pawelczyk, Kazimierz Kłęk, Henryk Kolbicz, Wojciech Zieleniewski, Jan Ruta).

Sposób przeróbki produktu zaciemnionego zwłaszcza dla wytwarzania silnikowych olejów smarowych

Zagadnieniem podlegającym rozwiązaniu jest opracowanie sposobu przeróbki produktu zaciemnionego pochodzącego z próżniowej destylacji pozostałości atmosferycznej, który zapewni wykorzystanie zawartych w tym produkcie składników jako surowców do otrzymywania komponentów silnikowych olejów smarowych.

Sposób według wynalazku polega na tym, że frakcję węglowodorową wrzącą powyżej 450°C stanowiącą produkt zaciemniony ewentualnie zmieszany z pozostałością atmosferyczną w stosunku 90—50 : 10—50 poddaje się destylacji próżniowej.

Z otrzymanych frakcji olejowych wrzących do 560°C otrzymuje się komponenty olejów smarowych typu: SAE 30 i SAE 10. Z pozostałości poddestylacyjnej wrzącej powyżej 560°C po jej odasfaltowaniu otrzymuje się ciężkie komponenty silnikowych olejów smarowych typu: SAE 30, BS 85 i BS 95.

(1 zastrzeżenie)

C13C P.220319 11.12.1979
C13D

Pierwszeństwo: 12.12.1978 — Dania (nr 5580778)

Aktieselskabet De Danske Sukkerfabrikker, Kopenhaga, Dania (Rud Frik Madsen, Werner Kofod Nielsen).

Sposób i urządzenie do produkcji cukru z buraków cukrowych

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie zwiększenia wydajności cukru z buraków cukrowych.

Sposób polega na tym, że buraki najpierw myje się, następnie usuwa całkowicie lub częściowo zewnętrzną warstwę buraków, poddaje krajaniu i ekstrahuje wodnym roztworem uzyskując sok buraczany.

Urządzenie do całkowitego lub częściowego usuwania warstwy zewnętrznej z buraków cukrowych charakteryzuje się tym, że ma przestrzeń pomiędzy dwoma rzędami obracających się cylindrycznych szczotek zamocowanych w ten sposób, że buraki cukrowe wpro-

wadzone do przestrzeni pomiędzy wymienionymi rzędami, przesuwają się pomiędzy tymi rzędami, przy czym przez szcztokowanie usuwa się z nich warstwę zewnętrzną całkowicie lub częściowo.

(8 zastrzeżeń)

C21B
B05B

P. 224376

19.05.1980

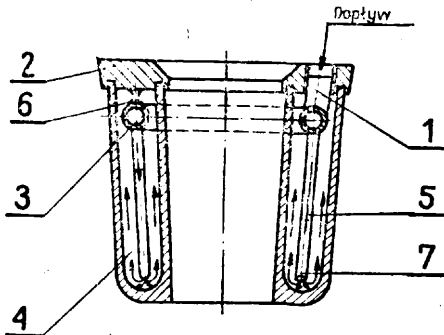
Huta 1 Maja, Gliwice, Polska (Leszek Ślusarczyk, Franciszek Wrona, Henryk Rzędowski).

Dysza wielkopieczowa chłodzona wodą

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie uzyskania skutecznego chłodzenia dyszy i przedłużenia jej żywotności eksploatacyjnej.

Dysza wielkopieczowa chłodzona wodą, wykonana w postaci gilzy z podwójną ścianką, zamknięta pierścieniem według wynalazku charakteryzuje się tym, że w komorze (4) chłodzenia dyszy zainstalowana jest wkładka (3) rurowa w postaci pierścienia od której prostopadle, w odległości co 60°, wprowadzone są w kierunku ryjka dyszy otwarte rurki (5). Wkładka (3) połączona jest króćcem (1) z otworem dopływu wody umieszczonym w pierścieniu (2) dyszy.

(3 zastrzeżenia)

C21D

P.215833

22.05.1979

Przedsiębiorstwo Dostaw Materiałów Odlewniczych, Tychy, Polska (Wojciech Bąk).

Sól hartownicza do obróbki cieplnej stali w piecach przepływowych

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania składu soli hartowniczej nadającej się do obróbki cieplnej stali w piecach przepływowych.

Sól hartownicza według wynalazku charakteryzuje się tym, że zawiera azotyn sodu w ilości 52 do 58 części wagowych oraz azotan potasu w ilości 12 do 48 części wagowych.

(1 zastrzeżenie)

C21D

P.221531 T

23.01.1980

Polskie Koleje Państwowe, Centralny Ośrodek Badań i Rozwoju Techniki Kolejnictwa, Warszawa, Polska (Grzegorz Łoniewski).

Sposób obróbki cieplnej osi, zwłaszcza ze stali węglowej do zestawów kołowych pojazdów szynowych zwłaszcza kolejowych

Po obróbce plastycznej i zgrubnej obróbce skrawaniem oś nagrzewa się i austenituje w temperaturze wyższej od temperatury przemiany A_{C3} , po czym oś wprowadza się w ruch obrotowy wokół jej osi symetrii i chłodzi się przynajmniej pod kątem i/lub czopty osi w położeniu poziomym wodą lub roztworem

wodnym co najmniej przez taki czas, aby przynajmniej w chłodzonej części przypowierzchniowej przekroju poprzecznego osi rozkładu austenitu nastąpił w temperaturze nie wyższej od 650°C, najkorzystniej w zakresie temperatur 500—650°C.

(7 zastrzeżeń)

C21D

P. 222467

05.03.1980

Pierwszeństwo: 19.03.1979 — St. Zjedn. Ameryki (nr 021.513)

Allegheny Ludlum Steel Corporation, Pittsburgh Stany Zjednoczone Ameryki (Amitava Datta).

Sposób wytwarzania stali krzemowej o teksturze Gossa

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie poprawienia zdolności stali do odwęglania oraz ułatwienia tworzenia powłoki powierzchniowej o wysokiej jakości.

Sposób według wynalazku polega na tym, że wytapia się stal krzemową, zawierającą wagowo od 0,92 do 0,06% węgla, od 0,0006% do 0,0080% boru do 0,0100% azotu, od 2,5% do 4,0% krzemu oraz resztę żelaza, odlewa się stal, walcuje się stal na gorąco walcuje się stal na zimno na grubość do 0,5 mm, poddaje się stal walcowaną na zimno obróbce cieplnej w temperaturze od 840°C do 1090°C w atmosferze zawierającej wodór, poddaje się stal obróbce cieplnej odwęglającej w temperaturze od 700°C do 840°C w atmosferze zawierającej wodór, obniżając zawartość węgla poniżej 0,005%, nakłada się na stal powłokę na bazie tlenku trudno topliwego, oraz prowadzi się ostateczne wyżarzanie, nadające stali teksturę Gossa.

Po obróbce cieplnej w temperaturze od 840°C do 1090°C z każdej strony arkusza stali zdejmuje się warstwę o grubości co najmniej 0,02 mikrona przed obróbką cieplną w temperaturze od 700°C do 840°C.

(10 zastrzeżeń)

C22B
F27B

P. 215656

17.05.1979

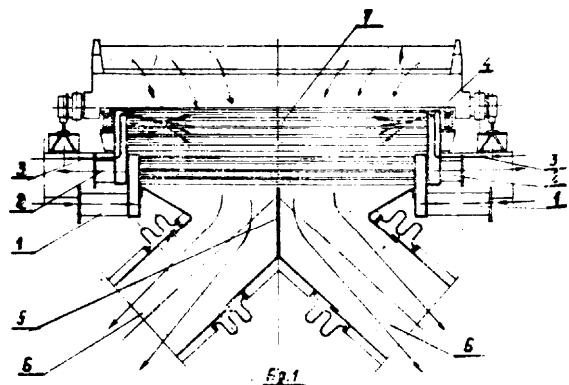
Biurowo Studiów i Projektów Urządzeń Hutniczych „Hutmasprojekt”, Katowice, Polska (Zbigniew Makarewicz, Janusz Chmielewski).

Kosz ssący z chłodnicą produktów spalania taśmy spiekalniczej

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie umożliwienia wyeliminowania awarii dotychczasowych chłodnic wodnych przy jednoczesnej poprawie bilansu cieplnego pieca zapłonowego w kierunku zmniejszenia jednostkowego zużycia paliwa.

Kosz ssący z chłodnicą produktów spalania taśm spiekalniczej ma w części górnej kosza (6) chłodnicę powietrza (4) połączone rurkami (7), przez które przepływa chłodzące powietrze zasilające następnie palniki pieca. Kosz ssący (6) jest obustronnie rozgałęziony, a oba jego rozgałęzienia przedziela przegroda (5).

(1 zastrzeżenie)

C22C

P.215581

14.05.1979

Stal węglowa

Instytut Metali Nieżelaznych, Gliwice, Polska (Stanisław Socha, Piotr Adamski, Danuta Chomicz, Hanna Sawicka, Władysław Piskozub, Jerzy Turoń).

Stop cynkowy

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania takiego stopu cynkowego, z którego wytworzone ractaliczne powłoki ochronne charakteryzują się znacznie większą odpornością na działanie gorącej wody i atmosfery zawierającej CO_2 , a także szczelnością i dobrą przyczepnością do podłoża stalowego.

Stop według wynalazku zawierający cynk, magnez i ewentualnie aluminium charakteryzuje się tym, że zawiera mangan w ilości 0,10—0,35% wagowych, ołów w ilości 0,03—0,35% wagowych, cynę w ilości 0,002—1,5% wagowych, kadm w ilości 0,002—0,15% wagowych, natomiast ilość magnezu wynosi 0,82—0,98% wagowych, przy czym stosunek zawartości magnezu do manganu wynosi 2,8—8,2, a ołowiu do manganu 1,3—1.

(2 zastrzeżenia)

C22C

P.215582

14.05.1979

Instytut Metali Nieżelaznych, Gliwice, Polska (Stanisław Socha, Piotr Adamski, Danuta Chomicz, Hanna Sawicka, Władysław Piskozub, Jerzy Turoń).

Stop cynkowy

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania takiego stopu cynkowego, z którego wytworzone ractaliczne powłoki ochronne wykazuje dobrą szczelność i przyczepność do podłoża stalowego jak również dużą odporność korozyjną na działanie mgły solnej i atmosfery przemysłowej.

Stop według wynalazku zawierający magnez i ewentualnie chrom oraz aluminium, charakteryzuje się tym, że zawiera mangan w ilości 0,06—0,56% wagowych oraz ołów w ilości 0,12—1,88% wagowych, natomiast ilość magnezu wynosi 0,12—0,28% wagowych, przy czym stosunek zawartości magnezu do manganu wynosi 0,5—2, a ołowiu do manganu 2—3.

(2 zastrzeżenia)

C22C

P.215710

17.05.1979

Instytut Odlewnictwa, Kraków, Polska (Krzysztof Rutkowski, Maria Karolini, Zdzisław Sadzik).

Odlewniczy mosiądz armaturowy

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania składu odlewniczego mosiądzu armaturowego przeznaczonego zwłaszcza do odlewania w kokilach charakteryzującego się małą skłonnością do tworzenia wad odlewniczych co przyczynia się do poprawy jakości wytwarzanych odlewów oraz do obniżenia kosztów produkcji armatury.

Odlewniczy mosiądz armaturowy zawiera w ilościach wagowych: 58,0—65,0% Cu, 1,0—3,0% Pb oraz dodatki w postaci 33,0—39,0% Zn, 0,2—0,6% Al, 0,2—0,6% Fe, max. 0,5 Ni oraz nieuniknione zanieczyszczenia.

(1 zastrzeżenie)

C22C

P.215733

18.05.1979

Instytut Metalurgii Żelaza im. Stanisława Staszica, Gliwice, Polska (Bolesław Szafraniec, Bronisław Hoderńy, Zofia Kania, Mieczysław Białecki, Adam Schwedler, Aniela Stołtna, Leszek Ślusarczyk, Zenon Lampa, Janusz Widecki).

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie uzyskania stali węglowej o wysokiej wytrzymałości na rozciąganie oraz drobnoziarnistej strukturze przeznaczony szczególnie na obręcze kolejowe trakcyjne.

Stal węglowa charakteryzuje się tym, że zawiera w ilościach wagowych 0,68—0,78% C, 0,80—1,20% Mn, 0,15—0,40% Si, maximum 0,05% P, maximum 0,05% S oraz dodatkowo 0,04—0,12% V, 0,02—0,05% Al, maximum 0,15% Cr, maximum 0,25% Ni, maximum 0,06% Mo.

(1 zastrzeżenie)

C23C
B29C
B32B

P. 214866

11.04.1979

Centralny Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Maszyn Włókienniczych „Polmatex-Cenaro”, Łódź, Polska (Wojciech Matuszewski, Kazimierz Pelikan, Adam Perliński).

Sposób wytwarzania powłok modyfikowanych polimerem fluorowęglowym

Sposób wytwarzania powłok modyfikowanych polimerem fluorowęglowym, polega na tym, że modyfikuje się powłokę policzterofluoroetylenem zgranulowanym i zmieszanim ze sproszkowanym polimerem termoutwardzalnym.

Taką bezdyspersyjną mieszaninę nakłada się na podłoże metalowe elektrostatycznie za pomocą znanych urządzeń a utworzoną powłokę poddaje utwardzeniu w piecu w temperaturze 140—250°C.

(1 zastrzeżenie)

C23F

P.215393

04.05.1979

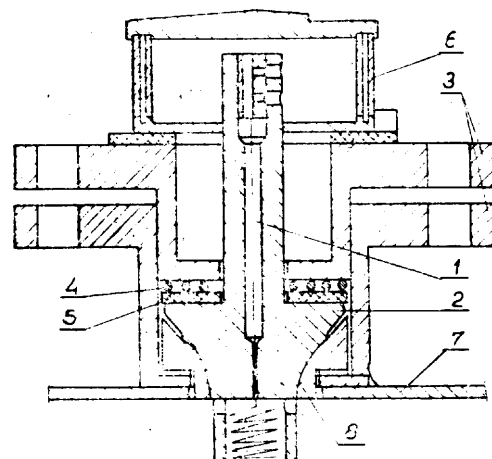
Instytut Efektywności Wykorzystania Materiałów, Dąbrowa Górnicza, Polska (Władysław Michalik, Małgorzata Klimek, Marek Tumidański, Henryk Dziedzic).

Elektroda odniesienia zwłaszcza dla układu ochrony anodowej chłodnic płaszczowo-rurowych

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania elektrody odniesienia nadającej się do pracy w sposób ciągły w agresywnym środowisku.

Elektroda według wynalazku charakteryzuje się tym, że ma elektrodę (1) Pt/PtO usytuowaną w osłonie (2) wykonanej z dielektryka, której środkowa część jest osadzona w obudowie (3), korzystnie dwuczłonowej. Górna część obudowy (3) dociska sprężynę (4) spoczywającą na podkładce (5), leżącej na rozszerzonej części osłony (2), a na górną część osłony (2) jest nałożony kołpak (6).

(2 zastrzeżenia)

C23F

P.215483

03.05.1979

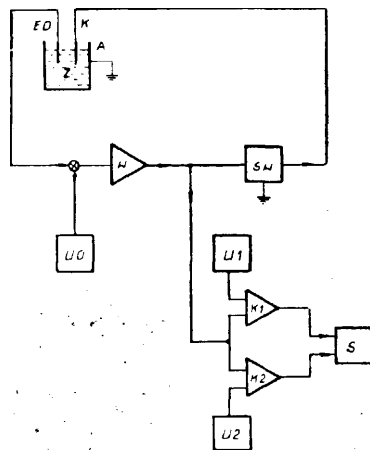
Instytut Efektywności Wykorzystania Materiałów, Dąbrowa Górnicza, Polska (Janusz Kawa, Andrzej Kusiak, Władysław Michalik, Małgorzata Klimek, Henryk Dziedzic).

Układ do impulsowej ochrony anodowej przed korozją

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania układu ochrony anodowej, który będzie sygnalizował czy potencjał katody mieści się w granicach, w których zachodzi ochrona anodowa zbiornika.

Układ **zawierający** wzmacniacz błędu (W), którego wejście połączone jest przez węzeł sumujący ze źródłem napięcia odniesienia (U_0) oraz z zanurzoną w **zbiorniku** chronionym (Z) elektrodą odniesienia (EO), natomiast wyjście wzmacniacza (W) połączone jest poprzez impulsowy stopień wykonawczy (Sw) z katodą zanurzoną w zbiorniku (Z), którego obudowa stanowiąca anodę (A) jest uziemiona, według wynalazku charakteryzuje się tym, że zawiera komparatory (K_1) i (K_2), w których jedne wejścia połączone są ze sobą oraz z wyjściem wzmacniacza błędu (W) a pozostałe wejścia połączone są odpowiednio ze źródłami napięć pomocniczych (U_1) oraz (U_2). Wyjścia komparatorów (K_1) i (K_2) połączone są z członem sygnalizacji (S).

(1 zastrzeżenie)

C23F

P. 215938

29.05.1979

Instytut Techniki Budowlanej, Warszawa, Polska (Wacław Tuszyński, Wojciech Nawrot, Janusz Jabłkowski, Kazimierz Sosiński).

Sposób zabezpieczania rur przed korozją i erozją

Sposób zabezpieczenia rur przed korozją i erozją zwłaszcza rur kanalizacyjnych betonowych według wynalazku polega na pokryciu powierzchni rury (1) — zewnętrznej lub wewnętrznej — szkłem, korzystnie płytkami szklanymi (2) przy czym płytki szklane łączone są z powierzchnią spoiwem (3).

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie zwiększenia skuteczności zabezpieczenia rur przed korozją i erozją.

(1 zastrzeżenie)

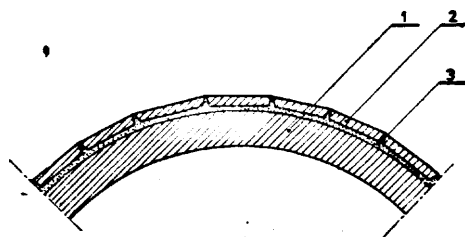

fig. 1

C23G

P. 215030

20.04.1979

Instytut Mechaniki Precyzyjnej Warszawa, Polska (Helena Białostocka, Gerard Bekierz, Andrzej Kozłowski, Kazimierz Linkiewicz, Anna Zmijewska, Marek Zmijewski).

Srodek do sporządzania kąpieli do odtłuszczania i aktywowania powierzchni detali stalowych, zwłaszcza przed fosforowaniem natryskowym

Srodek według wynalazku spełnia wymagania dotyczące ochrony środowiska naturalnego, które stanowią, że nowoczesna kąpiel **odtłuszczająco-aktywująca** powinna być oparta na bazie środków **powierzchniowo-czynnych** biologicznie rozkładalnych w stopniu powyżej 80%.

Srodek do sporządzania kąpieli do odtłuszczania i aktywowania powierzchni detali stalowych **zwłaszcza** przed fosforowaniem natryskowym charakteryzuje się tym, że zawiera 0—50% wag. czterobora Na_2 sodowego, 0—30% wag. fosforanu trójsodowego, 15—40% wag. trójpolicofosforanu sodowego, 20—30% wag. pirofosforanu sodowego, 0,1—0,7% wag. aktywnego ortofosforanu tytanu oraz 5—15% wag. niskopieniącej mieszaniny **po wierzchnio**wo-czynnej.

Mieszanina ta zawiera 50—80% wag. produktu addycji tlenku etylenu do estru d-sorbitu kwasu tłuszczowego i 20—50% wag. kompozycji myjącej zawierającej w swej substancji aktywnej 15—45% wag. soli sodowej siarczanu dwuetylowanego nonylofenolu, 0—25% wag. alkilobenzosulfonianu sodu o łańcuchu alkilowym C_{11} — C_{13} , 20—30% wag. mydła **trójetanolowa**minowego nienasyconych kwasów tłuszczowych, 15—30% wag. soli sodowej siarczanu oksypropylenowanego metanolu, 15—30% wag. oksyetylenowanego nonylofenolu i/lub oksyetylenowanego alkoholu tłuszczowego oraz 0—1,5% wagowych wersenianu dwusodowego.

(3 zastrzeżenia)

C25B

P. 215896

25.05.1979

Politechnika Wrocławska, Wrocław, Polska (Kazimierz Sławski, Józef Kubicki, Janusz Gawecki, Zbigniew Michno).

Sposób wytwarzania siarczanu cynawego metodą elektrochemiczną

Sposób polegający na roztwarzaniu cyny w roztworze kwasu siarkowego, podgęszczaniu roztworu przy obniżonym ciśnieniu wydzielaniu krystalicznego siarczanu cynawego z wykorzystaniem dodatku stężonego kwasu siarkowego, odsączeniu, przemyciu i suszeniu gotowego produktu według wynalazku charakteryzuje się tym, że istotę stanowi to, że rozcieńczony wodą roztwór pokrystaliczny zawierający 6—15% wag. kwasu siarkowego i 2—5% wag. siarczanu cynawego poddaje się w sposób ciągły reakcji elektrochemicznej, stosując anodę z cyny metalicznej i katodę ze stali nierdzewnej, cyny lub miedzi, rozdzielone między sobą porowatą przeponą, przy czym proces prowadzi się przy natężeniu prądu 50—100 A/m² anody cynowej.

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie wytwarzania wysokowartościowego siarczanu cynawego, zawierającego minimalne ilości zanieczyszczeń z wydajnością ponad 90% w odniesieniu do cyny.

(1 zastrzeżenie)

C25B

P. 215902

26.05.1979

Politechnika Wrocławska, Wrocław, Polska (Kazimierz Sławski, Józef Kubicki, Janusz Gawecki, Zbigniew Michno).

Sposób wytwarzania cynianu sodowego metodą elektrochemiczną

Sposób polegający na roztwarzaniu cyny w **roztworze** ługu sodowego, podgęszczania roztworu przy **obni**

zonym ciśnieniu, wydzielaniu krystalicznego cynianu sodowego przez dodawanie ługu sodowego, odsączenie, przemycie alkoholem i suszenia gotowego produktu według wynalazku charakteryzuje się tym, że rozcieńczony wodą roztwór pokryształizacyjny zawierający 5—20% wag. wolnego ługu sodowego i około 1,4% wag. cynianu sodowego poddaje się w sposób ciągły reakcji elektrochemicznej, stosując anodę z cyny metalicznej i katodę ze stali nierdzewnej lub cyny metalicznej, rozdzielone między sobą porowatą przeponą, przy czym proces prowadzi się przy, natężeniu prądu 100—1000 A/m² anody cynowej.

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie wytwarzania cynianu sodowego o wysokiej czystości, bez uciążliwych odpadów, z wydajnością około 90% w odniesieniu do cyny-

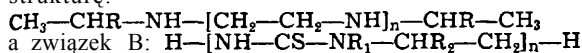
(1 zastrzeżenie)

C25D P. 215318 02.05.1979

Instytut Mechaniki Precyzyjnej, Warszawa, Polska (Tadeusz Żak, Jerzy Weber, Piotr Tomassi).

Bezcynkowa kąpiel do galwanicznego cynkowania z polyskiem

Przedmiotem wynalazku jest bezcynkowa kąpiel do galwanicznego cynkowania zawierająca 20 do 150 g/l cynku i 5 do 30 g/l glinu oraz mieszaninę dodatków blaskotwórczych A i B w stosunku molowym korzystnie 4:1 przy łącznym stężeniu w kąpeli w granicach od 0,1 do 10 g/l, przy czym związek A ma strukturę:

a związek B: $\text{H—}[\text{NH—CS—NR}_1\text{—CHR}_2\text{—CH}_2]_n\text{—H}$
 Korzystny zakres gęstości prądu wynosi od 1,5 do 8 A/dm², a temperatura pracy kąpeli od 18 do 35°C. Kąpiel jest przeznaczona do stosowania w urządzeniach stacjonarnych i obrotowych.

(1 zastrzeżenie)

C25D P. 215706 17.05.1979

Politechnika Gdańska, Gdańsk, Polska (Romuald Juchniewicz, Jerzy Walaszkowski, Władysław Bogdanowicz, Wojciech Sokolski, Andrzej Widuchowski, Antoni Radtke, Bronisław Kempa).

Materia anodowy na osnowie ołowianej

Materiał anodowy na osnowie ołowianej charakteryzuje się tym, że ołów lub stop ołowiu z dodatkami podwyższającymi jego anodową odporność korozyjną, zawiera w swojej masie zdyspergowany metaliczny ruten lub dwutlenek **rutenowy**, w ilości powyżej 0,01%, korzystnie 0,5—2% wagowo w stosunku do masy osnowy.

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie uzyskania materiału anodowego stanowiącego bielektrodę o niskiej stałej rezystancji i dużej trwałości przy przewodzeniu dużych prądów anodowych.

Materiał ten może być stosowany w automatycznych układach ochrony katodowej instalacji przemysłowych w wodach naturalnych.

(2 zastrzeżenia)

C25D P. 218561 27.09.1979

Instytut Mechaniki Precyzyjnej, Warszawa Polska (Jerzy Kwiecień, Tadeusz Tchórzewski, Witold Pasiak).

Sposób zwiększenia odporności na korozję elektrochemiczną powłok aluminiowych lub powłok ze stopów aluminium naniesionych zanurzeniowo na półfabrykaty i gotowe wyroby ze stopów żelaza

Sposób zwiększania odporności na korozję elektrochemiczną powłok aluminiowych lub powłok ze stopów aluminium naniesionych zanurzeniowo na półfabrykaty i gotowe wyroby ze stopów żelaza polega na tym, że przedmioty i nałożoną zanurzeniowo powłokę umieszcza się w kąpeli z wody destylowanej lub demineralizowanej o temperaturze 90—110°C na czas do 20 godzin lub umieszcza się w kąpeli z wody destylowanej lub demineralizowanej zawierającej do 0,3 mola/dm³ jedno- dwu- lub trójetanoloaminy o temperaturze 90—110°C na czas do 10 godzin albo przedmioty umieszcza się w strumieniu pary wodnej o temperaturze 100—500°C na czas do 10 godzin, korzystnie zawierającym do 0,3 mola/dm³ jedno- dwu- lub trójetanoloaminy.

(3 zastrzeżenia)

Dział D

WŁÓKIENICTWO I PAPIERNICTWO

D01B P. 215960 28.05.1979
 D06P

Zakłady Przemysłu Wełnianego im. P. Findera „FINEX” Bielsko-Biała, Polska (Kazimierz Wadoń, Edward Paluch, Tadeusz Czana, Roman Olma, Dominik Pysz).

Sposób wytwarzania przędzy ozdobnej zwłaszcza wełnianej lub wełnopodobnej

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania takiego sposobu wytwarzania przędzy, który pozwoliłby na skrócenie i uproszczenie procesu zgrzeblenia oraz umożliwiłby uzyskanie szerszej gamy kolorystycznej Wyrobów.

Sposób wytwarzania przędzy ozdobnej zwłaszcza wełnianej lub wełnopodobnej z barwnymi wtrąceniami w postaci pęczków polega na tym, że rozwłóknione drobne ścianki dzianiny bawełnianej barwi się trwałymi barwnikami do bawełny zwłaszcza barwnikami siarkowymi po czym odwirowuje się pozostawiając 30 do 40% wody w stosunku do suchej masy ścianek.

Tak przygotowane ścianki dodaje się w ilości 8 do 10% do białej lub kolorowej partii mieszanki przędzalniczej poddawanej następnie mieszanii, wilkowa-

niu, zgrzebleniu i przedzeniu. Otrzymaną przędzę barwi się barwnikami do wełny które nie barwią ozdobnych wtrąceń bawełnianych a tym samym przędza zachowuje efekty kolorystyczne które nadają jej kolorowe wtrącenia bawełniane.

Barwieniu może być również poddawana tkanina wykonana z przędzy ozdobnej z kolorowymi wtrąceniami bawełnianymi.

(1 zastrzeżenie)

D01F P. 222118 20.02.1980

Pierwszeństwo: 21.02.1979 — St. Zjedn. Ameryki (nr nr 13353, 13342, 13773, 13344, 13346)

American Cyanamid Company, Wayne, Stany Zjednoczone Ameryki.

Sposób wytwarzania włókna profilowanego

Sposób wytwarzania włókna z poliakrylonitrylu obejmujący przetłaczanie jednorodnego, jednofazowego stopu poliakrylonitrylu i wody przez dyszę przędzalni-

czą bezpośrednio do znajdującej się pod ciśnieniem pary wodnej strefy zestalania, w której utrzymywane są takie warunki wilgotności, temperatury i ciśnienia, które przeciwdziałają odparowywaniu wody z przetłoczonych strumyczków stopu i utrzymują je w stanie plastycznym oraz rozciąganie przetłoczonego stopu w trakcie jego przebywania w strefie zestalania w celu zorientowania makrocząstek polimeru, według wynalazku charakteryzuje się tym, że stosuje się dyszę przedziałniczą w której otwórki zablokowane są częściowo urządzeniami wykonanymi z trwałych wkładek, pozwalającą na wytworzenie włókien o otwartej strukturze lub z kanalikiem w środku.

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie wytwarzania włókien poliakrylonitrylowych o praktycznie nieograniczonej różnorodności kształtów kanalików i struktur otwartych.

(3 zastrzeżenia)

D06M P. 215762 22.05.1979
D01F

Zakłady Włókien Chemicznych „Chemitex-Stilon”, Gorzów Wlkp., Polska (Halina Nowak, Jolanta Zeler, Jan Przondo, Eugeniusz Mąderek, Maria Dziezyce).

Preparacja przedziałnicza

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania takiego składu preparacji przedziałniczej, który pozwoli na prowadzenie procesu formowania monofilowego jedwabiu poliamidowego z całkowitym wyeliminowaniem rozpryskiwania nawet przy dużych prędkościach przedzenia.

Preparacja przedziałnicza według wynalazku stosowana jest jako emulsja wodna przy formowaniu monofilowego jedwabiu polikaproamidowego.

Składa się ona z 2,7—6,7% oleju mineralnego o lepkości 1,3—3^oE w 20°C, 0,25—0,75% oksyetylenowego nonylofenolu w zakresie 6—12 moli tlenku etylenu, 0,70—2,20% oksyetylowanego nienasyconego alkoholu tłuszczowego o liczbie jodowej 40—70 i liczbie moli tlenku etylenu w zakresie 2—6, 0,2—0,5% czwartorzędowej soli amoniowej oksyetylowanej aminy, 0,04—0,45% oleiny, 0,02—0,25% etanoloaminy, 1,2—2,8% produktu oksyetylowania kaprolaktamu w zakresie 10—40 moli tlenku etylenu i 94,89—86,35% wody.

(1 zastrzeżenie)

D06P P. 221166 T 02.01.1980

Zakłady Przemysłu Jedwabniczego „Silwana”, Gorzów Wielkopolski, Polska (Adrian Wojtak, Karol Plutecki, Alfred Poznański, Waclaw Piciński, Wiesław Michoń).

Sposób barwienia tkanin i dzianin poliamidowych w aparatach ciśnieniowych

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie szybkiego barwienia tkanin i dzianin z przedz poliamidowych w aparatach ciśnieniowych.

Sposób barwienia według wynalazku polega na tym że czas obróbki wstępnej wsadu farbiarskiego wynosi 10 minut w kąpieli wodnej o temperaturze 50°C, do której oprócz powszechnie stosowanych pomocniczych środków wyrównujących dodaje się dodatkowo siarczan amonu i fosforan 1-sodowy w ilościach po 1 g na litr każdego.

Obróbka wstępna wsadu z dodatkiem odpowiedniego barwnika trwa dalsze 10 minut, a barwienie właściwe przebiega w temperaturze 110°C i czasie 20 minut.

Sposób barwienia według wynalazku polega również na tym, że stosuje się zamiennie wyrównujące środki pomocnicze, dla barwników folanowych, polifolanowych oraz dyspergator dla barwników zawieszinowych, a dozowanie kwasu octowego jest dwuetapowe.

(3 zastrzeżenia)

PATENTOWEGO Nr 25 (183) 198
D21C P. 220500 18.12.1979

Pierwszeństwo: 20.12.1978 — RFN (nr P 2855052.9)

MD — Papierfabriken Heinrich **Nicolaus** GmbH. Dachau, RFN.

Sposób ciągłego przetwarzania włóknistego materiału roślinnego i urządzenie do stosowania tego sposobu

Przedstawiono sposób i urządzenie do ciągłego przetwarzania włóknistego materiału roślinnego, według którego włóknisty materiał roślinny poddaje się przeciwprądzie ługowaniu rozpuszczalnikiem organicznym w temperaturze 130—210°C.

Włóknisty materiał roślinny impregnuje się rozpuszczalnikiem organicznym w urządzeniu do impregnacji i kieruje w sposób wymuszony w dół przez reaktor. Rozpuszczalnik organiczny wprowadzany jest do środkowej części reaktora jako ciecz ekstrakcyjna i kierowany do góry w przeciwprądzie z włóknistym materiałem roślinnym.

Woda wprowadzana jest w dolnej części reaktora jako ciecz myjąca, kierowana do góry w przeciwprądzie z włóknistym materiałem roślinnym i odprowadzana w środkowej części reaktora. Obciążona ciecz ekstrakcyjną rozdziela się na podstawowe składniki, ligninę, hemicelulozę i rozpuszczalnik.

(16 zastrzeżeń)

D21F P. 222534 07.03.1980

Pierwszeństwo: 09.03.1979 — RFN (nr P. 2909291.9)

Feldmühle Aktiengesellschaft, **Düsseldorf**, Republika Federalna Niemiec.

Elementy nośne ząbujące się z sitem lub filcem maszyny papierniczej lub kartoniarki oraz sposób wytwarzania części ceramicznych dla elementów nośnych

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie ulepszenia i zoptimalizowania elementów nośnych z częściami ceramicznymi ze spiekane go tlenku aluminium, zwiększenia ich odporności na ścieranie i zmniejszenia ich oddziaływania na przeszlizgujące się po nich sito lub filc.

Elementy nośne ząbujące się z sitem lub filcem maszyny papierniczej lub kartoniarki, jak stół sitowy, stół podpierający, folia, okładzina ssawki i rura ssawna, służące zwłaszcza do podparcia sita, odwodnienia i formowania arkusików, z których przynajmniej części stykające się z sitem lub filcem, składają się z części ceramicznych z twardego, gęstego spiekane go tlenku aluminium o zawartości Al_2O_3 co najmniej 95%, charakteryzują się tym, że części ceramiczne zawierają od 97—98,5% wagowych Al_2O_3 , zawartość MgO wynosi 0,5±0,3% wagowych, zawartość SiO_2 wynosi 1—2,5±0,5% wagowych, wielkość ziarna według Syndera — Graffa leży w granicach $5\mu m \pm 2\mu m$, twardość według Vickersa jest większa od 1600 daN/mm² w zakresie obciążenia pomiarowego 0,2 daN/mm², wytrzymałość na złamanie przy zginaniu wynosi co najmniej 300 N/mm² a udział śródkrystalicznej powierzchni przełomu jest większy od 70%, a charakterystyka powierzchniowa jest określona przez szorstkość, wynoszącą Ra 0,2 μm , mierzoną promieniem igły stykowej 3 μm na powierzchni polerowanej, udział powierzchni porowatej jest mniejszy od 10%, a średnia wielkość porów 5 μm .

Sposób wytwarzania części ceramicznych dla elementów nośnego charakteryzuje się tym, że mieszanie 97—98,5% wagowych czystego, sproszkowanego Al_2O_3 i 0,5±0,3% wagowych czystego, sproszkowanego MgO i 1—2,5±0,5% wagowych czystego, sproszkowanego SiO_2 o średniej wielkości ziarna 1,0 do 2,5 μm , po dodaniu pomocniczych środków sprasowujących, sprasowuje się naciskiem prasy, leżącym w granicach 400 i 1200 daN/cm² w zielony korpus kształtowy i spieka się go w temperaturze między 1600 a 1700°C w zwarty korpus spiekany.

(8 zastrzeżeń)

Dział E
BUDOWNICTWO; GÓRNICtwo

E01B **P. 214444** 27.03.1979

Kopalnia Węgla Kamiennego im. „XXX-lecia PRL”, Jastrzębie, Polska (Alojzy Ucher, Krzysztof Burzan).

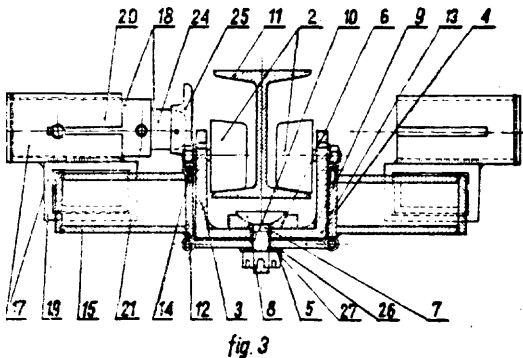
Urządzenie do prostowania szyn na trasie jednoszynowej kolejki podwieszanej

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania konstrukcji jezdnego urządzenia umożliwiającego szybkie, bezpieczne i dokładne prostowanie szyn na trasie jednoszynowej kolejki podwieszanej, zabudowanej w górniczych wyrobiskach.

Urządzenie według wynalazku składa się z dwóch wózków nośnych mających dwie blachy boczne (3), przechodzące w blachę dolną (4) z wywierconym otworem (5) i panewką (6), gdzie osadzona jest śruba nośna (7) zakończona od góry łbem (8) w postaci czopa, zaś od strony gwintu osadzona jest współosiowo blacha pośrednia (9), podkładka oporowa (26) i nakrętka koronkowa (27), przy czym na krawędziach równoległych do osi szyny (11) trasy kolejki, blacha pośrednia (9) ma zawiasy (12), które łączą się z blachami bocznymi pośrednimi (13) mającymi na przeciwległych krawędziach również zawiasy (12) zamykane na rygiel.

Do blach bocznych pośrednich (13) przytwierdzone są ramiona poprzeczne (15), których końce łączą się z ramionami identycznego, lecz symetrycznego segmentu zawieszono na wspólnej szynie (11) za pomocą dźwigarów nośnych, na których suwliwie zawieszono są podpory poziome (17) zbudowane z obejm (19) na górze których przytwierdzone są obsady (20) cylindra (21) siłownika hydraulicznego (18), którego tłoczysko (24) ma przyporę (25), a zasilanie składa się z węży hydraulicznych i ręcznej pompki hydraulicznej.

(1 zastrzeżenie)

E01B **P. 221488 T** 21.01.1980

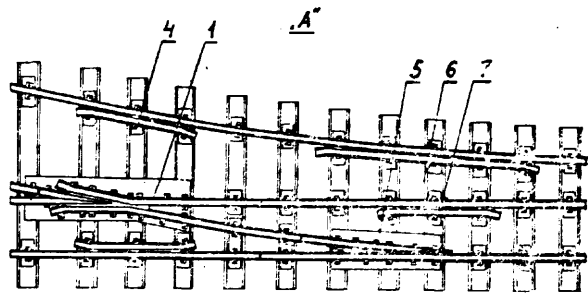
Kopalnia Węgla Kamiennego „Dymitrow”, Bytom, Polska (Zygmunt Jeszka, Zbigniew Baranowski, Henryk Majcher).

Torowy rozjazd bezzwrotnicowy

Przedmiotem wynalazku jest rozjazd torowaty przeznaczony zwłaszcza dla rozjazdu dwóch torów o różnym prześwicie, stosowanych w podziemnych wyrobiskach górniczych.

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie zmniejszenia awaryjności torowego rozjazdu oraz jego uproszczenia. Rozjazd według wynalazku charakteryzuje się tym, że ma nieruchomą iglicę (5) oraz dodatkowe szyny kierownicze umieszczone naprzeciw tej iglicy. Szyny te są rozmieszczone tak, że szyna kierownicza (6) toru odgałęźnego nieznacznie wyprzedza szynę kierowniczą (7) toru zasadniczego.

(1 zastrzeżenie)

E01B **P. 222995** 25.03.1980

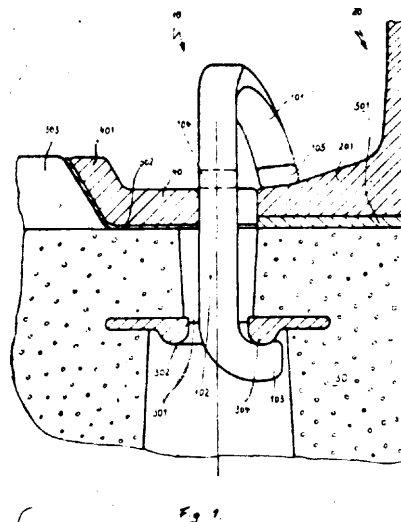
Pierwszeństwo: 26.03.1979 — Republika Federalna Niemiec (nr P 29 11825.0)

Hoesch Werke Aktiengesellschaft, Dortmund, Republika Federalna Niemiec.

Elastyczne zamocowanie szyn

Elastyczne zamocowania szyn za pomocą wygiętych ze stali prętowej, dociskających stopkę szyny, klamer sprężystych z pętlą sprężynową i trzonem na podkładach betonowych lub na bezpodkładowej nawierzchni, według wynalazku charakteryzuje się tym, że trzon (102) przechodzi przez płytę oporową (40) i podkład betonowy (30) względnie poprzez nawierzchnię bezpodkładową i pazurem, na wierzchołku trzona (102), obejmuje połączeniem kształtowym otwór przelotowy (301) w stanie naprężenia przy płaszczyźnie mocującej (302), zwróconej ku dolnej stronie podkładów względnie nawierzchni i pętla sprężynowa (101) dociska palcem dociskającym (105) wprost lub poprzez płytę oporową (40) stopkę szyny (201), przy czym ograniczenie naprężenia (104) opiera się na płycie oporowej (40).

(6 zastrzeżeń)

E01C **P. 214401** 23.03.1979

Krakowskie Przedsiębiorstwo Produkcji Materiałów Budowlanych, Kraków, Polska (Janusz Elenberger, Hieronim Perdek).

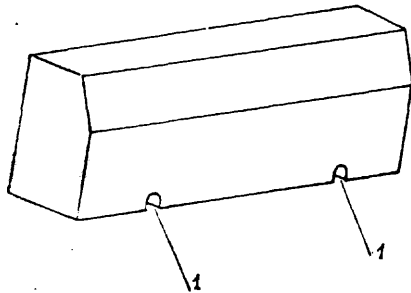
Krawężnik betonowy o konstrukcji przystosowanej do masowego transportu

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie konstrukcji krawężnika umożliwiającej jego transport bez konieczności użycia palet z wykluczeniem możliwości uszkodzenia.

Krawężnik betonowy wg wynalazku charakteryzuje się tym, że ma na dolnej przyziemnej płaszczyźnie dwa równoległe wgłębienia (1) stanowiące prowadniki zawiesi linowych nie powodujących uszkodzenia krawędzi.

(1 zastrzeżenie)

Fig 1

E02B

P. 220463 T

14.12.1979

Biuro Projektów Wodnych Melioracji, Łódź, Polska (Janusz Tobolczyk, Jerzy Kowalewski, Stanisław Drewnowski, Zygmunt Łuczak).

Sposób wykonywania ekranów wodoszczelnych **zwłaszcza** w mniejszych ziemnych budowlach hydrotechnicznych i urządzenia do stosowania tego sposobu

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie budowy pionowych ekranów wewnątrzgruntowych bez potrzeby stosowania zawieszki ilowodnych.

Sposób wykonywania ekranów wodoszczelnych w gruncie z taśm zrolowanych powłokowych materiałów wodoszczelnych rozwijanych w wyrabianej szczelinie poziomym pasem tworzącym pionowy ekran, według wynalazku charakteryzuje się tym, że ściany szczeliny do czasu całkowitego wypełnienia jej zasypką utrzymywane są przesuwaną obudową rozpierającą. Ekran wodoszczelny (4) układany jest przy jednej ścianie szczeliny tak, że zasyпка szczeliny (19) następuje po jednej stronie ekranu na całej jego szerokości gruntem wydobywanym bezpośrednio z przodka szczeliny z jednoczesnym zagęszczeniem zasyпки, przy czym czynności te odbywają się jednocześnie, współbieżnie z postępowaniem urządzenia wyrabiającego szczelinę.

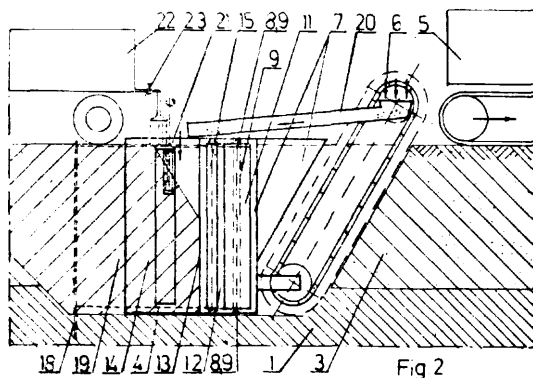

Fig 2

Urządzenie składające się z koparki wielonaczyniowej do kopania podłużnego z częścią jezdnią i napędową (5, 6), wyrabiającej szczelinę w gruncie, przesuwanej dwuczęściowej obudowy sztywnej (7) połączonej trwale z koparką rozpierającą ściany szczeliny i mieszczącej wewnątrz pierwszej części (12) obrotowo zamocowaną pionową szpulę (11) ze zrolowanym materiałem wodoszczelnym (4) rozwijającym współbieżnie do postępu kopania, według wynalazku charakteryzuje się tym, że druga część obudowy trwale oddzielona od pierwszej poprzeczną ścianką stanowi rozparcie ścian szcze-

liny gruntowej w obrębie prowadzonej zasyпки, do czasu całkowitego jej wypełnienia i tym samym utrwalenia pionowego położenia ekranu. Poprzeczna gródź (13) oddziela komorę (12) mieszczącą szpulę z materiałem wodoszczelnym od pozostałej przestrzeni (14) w obudowie.

W komorze (12) znajduje się pionowy wałek obrotowy (15), odciągający rozwijany materiał wodoszczelny do położenia na **wprost** szczeliny utworzonej przez oddzielenie przestrzeni (14) od taśmy materiału (4) wewnętrzną przegrodą.

Sposób szczególnie nadaje się do budowy hydrotechnicznych obiektów liniowych, jak groble stawów rybnych i wały p. powodziowe.

(2 zastrzeżenia)

E02D

P. 221441 T

18.01.1980

Stołeczne Zjednoczenie Projektowania Budownictwa Komunalnego, Warszawa, Polska (Aleksander Krupa).

Sposób wykonywania kanałów i urządzenie do stosowania tego sposobu

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie uproszczenia i przyspieszenia realizacji kanałów i tuneli w technologii z betonu wylewnego.

Sposób polega na tym, że na przygotowaną w wykopie płytę fundamentową (5) układa się powłokę (1) materaca, następnie otwiera się dolny wentyl (2) i górny wentyl (3) i napętnia się ją wodą przez dolny wentyl (2) aż do całkowitego napętnienia powłoki (1) i **wy-**

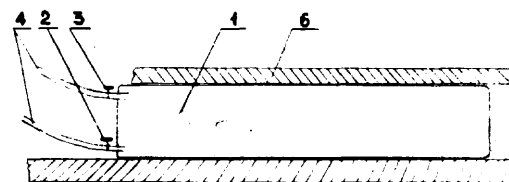

Fig 1

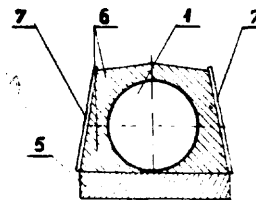

Fig 2

parcia powietrza górnym wentylem (3), następnie zamyka się wentyle (2 i 3) i układa się od góry beton (6) w zewnętrznym szalunku (7), po czym po zabetonowaniu i stwardnieniu betonu (6) usuwa się wodę dolnym wentylem (2) przez wpompowanie sprężonego powietrza górnym wentylem (3), po czym po wypompowaniu wody i wypuszczeniu powietrza oddziela się powłokę (1) od betonu i cały materac **przeciąga** się na następny odcinek realizacyjny.

Urządzenie według wynalazku stanowi materac wodny lub powietrzny składający się ze szczelnej powłoki (1) o dowolnym kształcie przekroju poprzecznego i dowolnej długości oraz z giętkich przewodów (4) wyposażonych w wentyle (2 i 3) usytuowane u dołu i góry powłoki (1), do połączenia ze sprężarką powietrza i cysterną z wodą.

(2 zastrzeżenia)

E04B
E04H

P. 214119

13.03.1979

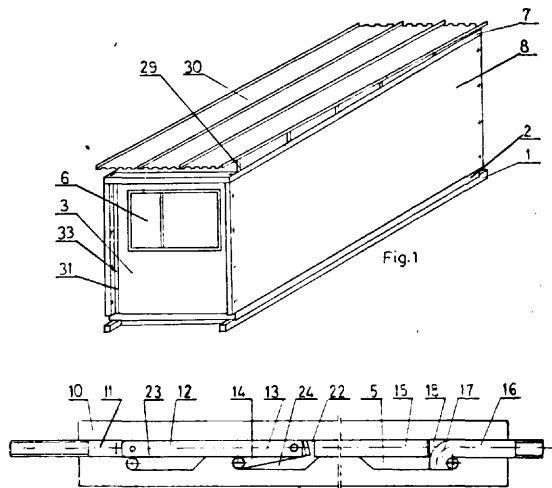
Zakłady Stolarki Budowlanej „Stolbud”, Bydgoszcz, Polska (Bogdan Kwiatkowski-Mizera, Eugeniusz Preus, Leon Janiak).

Składany przenośny budynek

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania konstrukcji składanego budynku o cechach umożliwiających jego uniwersalne wykorzystanie.

Budynek według wynalazku charakteryzuje się tym, że ściany (8) boczne są wyposażone w co najmniej dwa składane dźwigny ramiaki (10), w których jest osadzone suwliwie urządzenie mocujące, które stanowi połączona rozłącznie do płyty (7) sufitowej śruba (11), zamocowana przegubowo do Suwaka (12), wyposażonego w jarzmo (13) z osadzonym obrotowo uchylnym zaczepem (14) i współpracującego za pośrednictwem popychacza (15) ze śrubą (16) z zaczepem (17) i zderzakiem (18), łącząca ścianę (8) boczną z płytą (2) podłogową połączoną rozłącznie przegubowo ze ścianami (3 i 4) szczytowymi.

(3 zastrzeżenia)

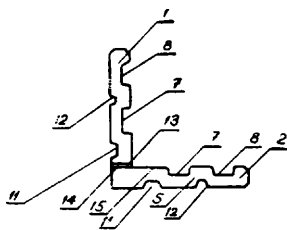
E04B P. 214242 16.03.1979

Zakład Budownictwa Szklarniowego i Urządzeń Ogrodniczych, Poznań, Polska (Stefan Barańczuk, Józef Gabor, Roman Stachowiak).

Złącze dwuramienne profilowych ram

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania konstrukcji złącza o większej technologiczności wykonania, zapewniającej skuteczne łączenie ram profilowych, zwłaszcza w trudnych warunkach polowych.

Złącze dwuramienne profilowych ram z co najmniej dwoma równymi co do szerokości i głębokości owkami, na każdej z dwóch płaszczyzn wewnętrznych, przechodzącymi przez całą szerokość takiej płaszczyzny złącza, o osi prostopadłej do osi wzdłużnej tego złącza, ma według wynalazku na jednym ramieniu nacięcie (13) rowkowe na obu płaszczyznach zewnętrznych z tym, że co najmniej jedna krawędź (14) czarna rowka, leży na przedłużeniu krawędzi (15) bocznej ograniczającej płaszczyznę wewnętrzną złącza.

Ponadto, złącze ma po dwa równe co do głębokości, różne co do szerokości rowki (11, 12) na każdej dwóch płaszczyzn wewnętrznych złącza, przy czym wki (11) od strony narożnika mają szerokość większą niż rowki (12) przy końcach złącza.

Złącze według wynalazku ma zastosowanie w budownictwie szklarniowym.

(1 zastrzeżenie)

E04B P. 214593 30.03.1979

Główne Biuro Studiów i Projektów Górniczych, Biuro Projektów Górniczych, Kraków, Polska (Tadeusz Kopczyński).

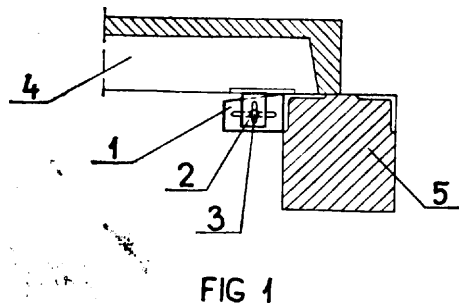
Złącze płyty ściennej ze słupem

Przedmiotem wynalazku jest złącze płyty ściennej ze słupem mogące mieć zastosowanie w budynkach narażonych na szkody górnicze i w budynkach rozbiornych wznoszonych na krótki okres użytkowania.

Złącze według wynalazku składające się z dwóch płytek łączących (1) i (2) wykonywanych z blachy stalowej i sworznia (3) i charakteryzuje się tym, że płytki łączące (1) i (2) mają otwory podłużne których osie dłuższe są usytuowane prostopadle do boku płytek, którymi są one przyspawane do słupa (5) względnie płyty ściennej (4).

W tak wykonanym złączu otwory w płytkach ułożonych nad sobą, są do siebie usytuowane prostopadle, a otwór w płytce przyspawanej do słupa, osią dłuższą usytuowany jest równolegle do płyty ściennej (4). W otworach płytek łączących umieszczony jest sworznie (3) przyspawany do płytki łączącej (2).

(1 zastrzeżenie)

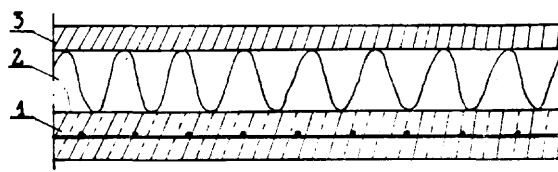
E04B P. 215540 11.05.1979
B28B

Zakład Studiów i Projektów Przemysłu Węglowego „PROGOR”, Katowice, Polska (Piotr Patas).

Sposób wykonywania stropów albo stropodachów oraz strop albo stropodach żelbetowy

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie zmniejszenia zużycia podstawowych materiałów budowlanych.

Sposób według wynalazku polega na tym, że na dolnej warstwie nie związanego jeszcze, zbrojonego betonu układa się warstwę materiału izolacyjnego, na którą wylewa się górną warstwę betonu.

Strop ma warstwę (2) izolacyjną ułożoną pomiędzy dolną warstwą betonu zbrojonego i górną warstwą (3) betonu, przy czym warstwa (2) izolacji jest zespolona z dolną warstwą (1) betonu zbrojonego i górną warstwą (3) betonu.

(2 zastrzeżenia)

E04B P. 221583 T 25.01.1980

Politechnika Warszawska, Warszawa, Polska (Tomasz Ziemiński).

Element złączy do łączenia przestrzennych ustrojów budowlanych

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie zapewnienia sztywnego **połączenia** oraz uproszczenia montażu budynku.

Element ma **płytę** (1), do której po obu jej stronach są trwale przymocowane walcowe trzpienie (2). Wymiary trzpieni umożliwiają ich wprowadzenie do otworów wykonanych w narożnikowych elementach (6), (8) dwóch warstw ustrojów budowlanych tworzących budynek.

W złączy korzystnie stosuje się elastyczną izolującą przekładkę (7) do wytłumiania drgań między kondygnacjami.

(3 zastrzeżenia)

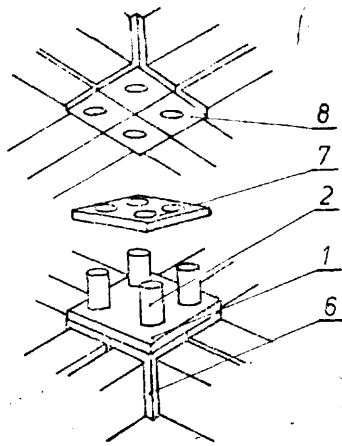

FIG. 5

U w a g a: Zgłoszenie 214396 znajduje się na stronie 93

E04D P. 214588 30.03.1979

E04B

Zgłoszenie dodatkowe do patentu nr 74706

Institut Techniki Budowlanej, Warszawa, Polska (Wacław Konecki, Antoni Paprocki, Jan Skrzypek, Piotr Winiarski, Joanna Gafuszko).

Taśma uszczelniająca

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania takiej masy do taśmy uszczelniającej, aby przy zachowaniu jej dotychczasowych parametrów technicznych można ją było wytwarzać wykorzystując surowce wtórne.

Masa według wynalazku składa się z 3,5 do 4,5 części wagowych asfaltu niskotopliwego bez wypełniacza oraz 0,5 do 1,5 części wagowej regenerowanego i/lub zdepolimeryzowanego na gorąco olejem użytym lub pochodzącym z przeróbki ropy naftowej polietylenu wysokociśnieniowego małej gęstości, przy czym polietylen wysokociśnieniowy można zastąpić mieszaniną 0,1 do 0,3 części wagowych polipropylenu ataktycznego i/lub 0,4 do 0,6 części wagowych polipropylenu izotaktycznego oraz 0,01 części wagowych wosku polietylenowego.

(1 zastrzeżenie)

E04G P. 214050 09.03.1979

Kombinat Budownictwa Ogólnego „GOP-Południe”, Tychy, Polska (Roman Knopek, Ryszard Rybarczyk, Jan Śeder).

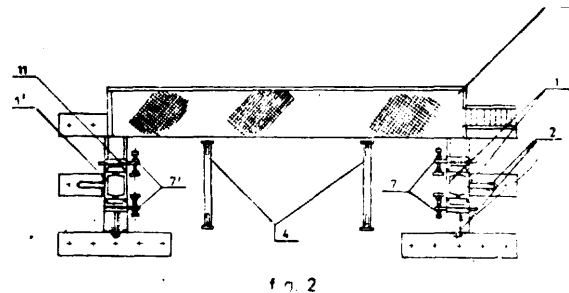
Stanowisko remontowe kaset form bateryjnych a produkcji elementów budowlanych

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie zwiększenia **zdolności** produkcyjnej elementów budowlanych oraz **wyeliminowania** zagrożenia zatrucia obsługi środkami **an-**tyadhezyjnymi.

Stanowisko według wynalazku charakteryzuje **się** tym, że ma dwa stojaki słupowe (1) i (1') oddalone od siebie na odległość równą długości kasy **formy** bateryjnej toru jezdnego (4) szynowego, który usytuowany jest pomiędzy stojakami (1) i (1') prostopadle do kierunku osi symetrii stanowiska remontowego oraz źródło poboru sprężonego powietrza.

Każdy stojak (1) i (1') wyposażono jedną stroną **w** pomost roboczy, (10) a obustronnie w co najmniej jedną parę ruchomych osiowo zatrząsków śrubowych (7) i (7').

(3 zastrzeżenia)

E04G
B66C

P. 214129

13.03.1979

Gliwickie Biuro Projektów Budownictwa Przemysłowego, Gliwice, Polska (Hubert Kott, Marian Daniel).

Konstrukcja pomostu obsługi przenosząca obciążenia poziome od suwnic

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie łatwiejszego montażu pomostu bez użycia ciężkiego sprzętu montażowego oraz zagadnienie korzystniejszej pracy belek **podsuwnicowych**.

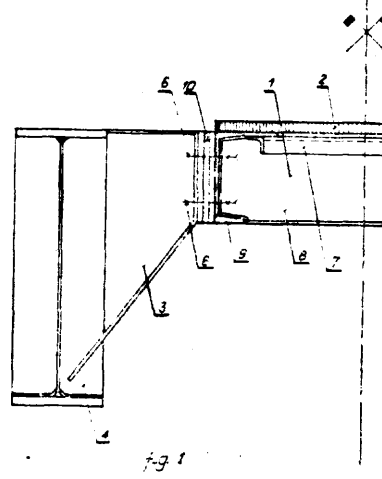
Konstrukcja według wynalazku składa się z kratownicy poziomej (1), z krętek pomostowych (2), z dwóch par podpór bocznych (3) rozmieszczonych symetrycznie od czoła belek podsuwnicowych (4).

Podpory boczne (3) usytuowane są w odległości około 1/3 rozpiętości belek podsuwnicowych (4) w taki sposób, że trafiają w węzły kratownicy poziomej (1).

Pasy (9) kratownicy poziomej (1) połączone są z podporami bocznymi (3) belek podsuwnicowych (4) poprzez podkładki wyrównujące (10) o zmiennej grubości za pomocą śrub (6).

Wynalazek może mieć zastosowanie na terenach objętych obudową górniczą.

(5 zastrzeżeń)

B44G

P. 214590

30.03.1979

przedsiębiorstwo Wdrażania i Upowszechniania Postępu Technicznego i Organizacyjnego „Posteor”, Polska (Michał Dziwiński, Jerzy Popowicz).

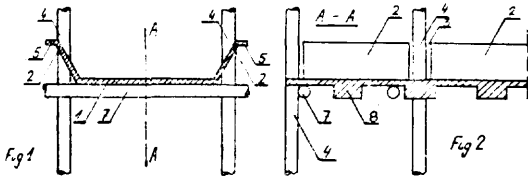
Pomost rusztowaniowy

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie zwiększenia wytrzymałości pomostu i bezpieczeństwa pracy na rusztowaniu oraz zmniejszenie pracochłpności montażu i demontażu pomostu.

Pomost według wynalazku charakteryzuje się tym, że ma kształt koryta, którego dno (1) stanowi pomost właściwy, a rozchylone na zewnątrz dwie ściany boczne stanowią jedną całość z dnem (1), przy czym w ścianach bocznych są prostokątne wcięcia (3), a krawędzie dna pomostu (1) w miejscach pozbawionych ścianek (2) mają wzdłużnie usytuowane grzebieniowe zakończenia, opierające pomost na poprzecznicach (7) rusztowania.

Pomost rusztowaniowy nadaje się do stosowania w budownictwie przemysłowo-mieszkaniowym oraz przy pracach montażowych i demontażowych, prowadzonych w systemie wielopiętrowym.

(5 zastrzeżeń)

E04H

P. 215472

08.05.1979

Biurowo Projektowo-Konstrukcyjne Mechanizacji Budownictwa „ZREMB” Warszawa, Polska (Witold Kalisiak).

Silos do materiałów rozdrobnionych

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie budowy dużych, tanich silosów z płaskimi dnami, opartymi bezpośrednio na fundamencie, zapewniających całkowity rozładunek składowanych w nich materiałów rozdrobnionych, przy niskim zużyciu energii.

Silos (1) według wynalazku charakteryzuje się tym, że dno utworzone ma z pierścienia (2) i stożka (3). Tuż przy połączeniu pierścienia ze stożkiem znajdują się cztery otwory (4) wyposażone w swych górnych częściach w wystające ostre krawędzie (5). Do każdego z otworów dennych prowadzi w kierunku promieniowym pochylony kanał (6) aeracyjny wyposażony w dolnej części w płytę (7) aeracyjną. Powierzchnia pierścienia (2) na poszczególnych odcinkach jest pochylona w kierunku każdego kanału (6) aeracyjnego i jest całkowicie wyłożona płytami (8) aeracyjnymi. Tuż za każdym otworem (4) pod stożkiem (3) znajduje się komora (9) dekompresji wyposażona w płytę (10) aeracyjną.

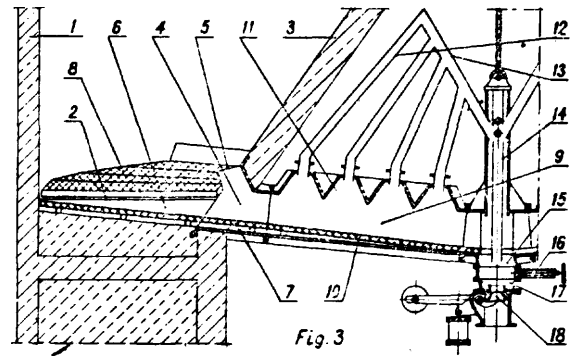
Komora (9) dekompresji ma kształt skrzynki otwartej na obydwu końcach. Górna pokrywa (11) tej komory jest wielokrotnie załamana tworząc kolejne rozszerzenia i zwężenia przekroju poprzecznego. Od górnej części każdego rozszerzenia komory dekompresji prowadzi ukośnie do góry przewód (12) powietrzny.

Wszystkie przewody (12) jednej komory prowadzą do wspólnego przewodu (13), te zaś ostatnie łączą się w jeden zbiorczy przewód (14) powietrzny prowadzący do rozładawczego otworu (15), znajdującego się przy Wspólnym zakończeniu wszystkich komór dekompresji.

Pod rozładawczym otworem (15) znajduje się awaryjno-naprawczy zawór (16), a następnie kolejno awaryjny łącznik (17) i operacyjny zawór (18).

Silos jest przeznaczony do magazynowania materiałów rozdrobnionych, a zwłaszcza sproszkowanych, w zakładach przemysłowych lub na stacjach przesyłowych tych materiałów.

(6 zastrzeżeń)

E05B

P. 222969

24.03.1980

Pierwszeństwo: 26.03.1979 — Włochy (nr 67618-A/79)

SETEC S.p.A., Turyn, Włochy, (Vittorio Grassi).

Zamek do drzwi pojazdu samochodowego

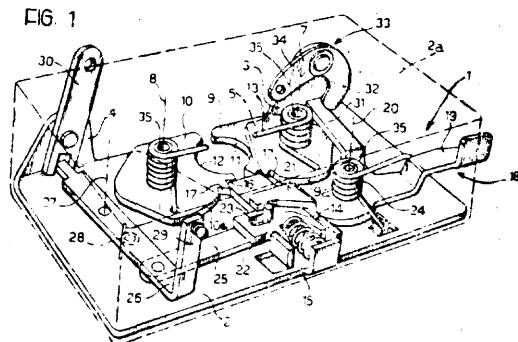
Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania konstrukcji zamka cechującego się dużą pewnością blokady.

Zamek do drzwi pojazdu samochodowego zawiera parę elementów chwytających (9, 10) zamontowanych na drzwiach pojazdu i obracanych między położeniem otwarcia i zamknięcia. Rygiel zamontowany na karoserii, po zamknięciu drzwi wchodzi między elementy chwytające (9, 10) i przemieszcza je z położenia otwarcia w położenie zamknięcia, w którym są one blokowane przez sprężynę człona blokującego w postaci suwaka (14).

Dźwignia sterująca (18) uwalnia elementy chwytające (9, 10) od suwaka (14) za wyjątkiem sytuacji, gdy mechanizm blokujący (26, 29, 30) zamka jest w położeniu zablokowanym, w którym dźwignia (18) jest nieczynna.

W celu zabezpieczenia przed sforsowaniem zamka, dźwignia (18) przemieszcza suwak (14) za pośrednictwem kołka (22), który gdy mechanizm blokujący (26, 29, 30) jest zablokowany, jest odsuwany od dźwigni (18).

(6 zastrzeżeń)

E21B
G05D

P. 222468

05.03.1980

Pierwszeństwo: 14.03.1979 — Austria (nr A 1920/79)

VOEST-ALPINE Aktiengesellschaft, Wiedeń, Austria (Bernhard Dröschner, Alfred Zitz).

Urządzenie do kontroli położenia maszyny do drążenia chodnika

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania urządzenia o prostej budowie i mniejszej podatności na zakłócenia.

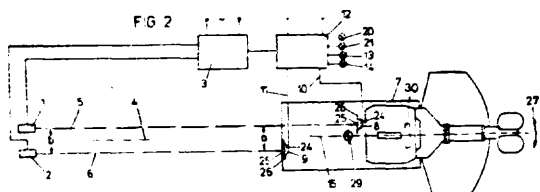
Urządzenie do kontroli położenia maszyny do drążenia chodnika zawiera urządzenie do odbijania dwóch równoległych do siebie promieni (5, 6) światła.

tnych lub laserowych i dwa odbiorniki (8, 9) światła przystosowane do przemieszczania poprzecznie do osi maszyny do drażenia chodnika.

Odległość osi odbiorników (8, 9) od siebie powinna być przy tym równa normalnej odległości wysyłanych promieni (5, 6) świetlnych lub laserowych, a odbiorniki (8, 9) są przystosowane do przemieszczania nie tylko względem osi (15) maszyny do drażenia chodnika, lecz także w kierunku tej osi (15).

Odchylenia maszyny (7) do drażenia chodnika od położenia zadanego są rozpoznawane tak, że jeden lub oba odbiorniki (8, 9) nie odbierają sygnału, przy czym dokładna pozycja maszyny (7) do drażenia chodnika może być określona na podstawie nieskomplikowanych zależności geometrycznych.

(9 zastrzeżeń)

E21C

P. 222502

06.03.1980

Pierwszeństwo: 07.03.1979 — RFN (nr P.2908827.5)

Gewerkschaft Eisenhütte Westfalia, Liinen, Republika Federalna Niemiec.

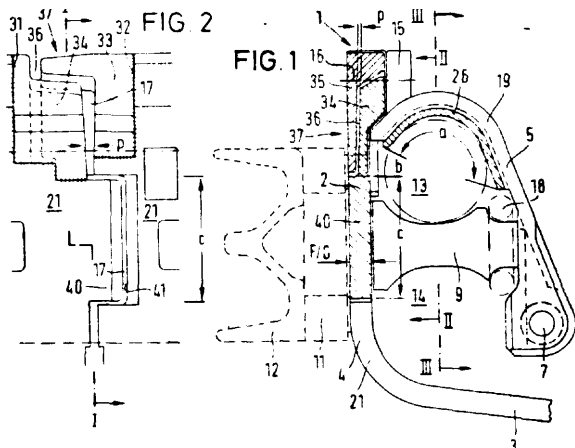
Prowadnica dla maszyny urabiającej węgiel, przejezdnej wzdłuż ściany za pomocą łańcucha ciągowego

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania takiej konstrukcji prowadnicy, która zapewniałaby uszczelnienie luzu stykowego pomiędzy dwoma sąsiednimi odcinkami prowadnicy oraz uwalniała zakładki od sił poprzecznych, działających podczas pracy urabiania w pokładzie, pomiędzy odcinkami prowadnicy.

Prowadnica według wynalazku zasadniczo składa się z belki i od strony ociosu, rampowej blachy, pomiędzy którymi są utworzone dwa przebiegające jeden nad drugim kanały prowadzące łańcuch z tym, że rampowe odcinki blachy (19) zachodzą na siebie, w obszarze ściany wyrobiska, co najmniej w obszarze (a) wygięciem w kierunku podsadzki.

Odcinki belki (21) przylegające do tej zakładki również zachodzą na siebie obszar (b), a obszar (c) luzu stykowego (17), w rodzaju połączenia wpust-wypust rygiel (40), wybranie (41), przylegający do zakładki (37) odcinków belek (21) jest przestawiony w kierunku wzdłużnym ściany wobec luzu stykowego pomiędzy dwoma odcinkami przenośnika.

(7 zastrzeżeń)

E21C

P. 222503

06.03.1980

Pierwszeństwo: 07.03.1979 — RFN (P.2908828.6)

Gewerkschaft Eisenhütte Westfalia, Liinge Republika Federalna Niemiec.

Krętlik łańcucha dla łańcucha ciągowego maszyny urabiającej węgiel w podziemnym górnictwie

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie takiego ukształtowania krętlika łańcucha aby miał on możliwość oczyszczania kanału łańcuchowego z miazgi węglowej i skał.

Krętlik łańcucha z łańcuchem pociągowym jest prowadzony w szczelinie wzdłużnej kanału łańcuchowego i składa się z obudowy z drągiem pociągowym, ułożonym w niej obrotowo, przy czym obudowa jest przyłączona do maszyny lub do części na niej dobudowanych, a łańcuch pociągowy jest zaczepiony do obrotowego drąga pociągowego z tym, że koniec obudowy (rura prowadząca (12), kielichowa rura (13)) odwrócony do kierunku jazdy (27) maszyny urabiającej (strug (1)) jest ukształtowany jako nosek oczyszczający (23) rozszerzający się ukośnie do szczeliny (7), przeciwnie w kierunku jazdy, co umożliwia usunięcie miazgi węglowej z kanału łańcuchowego.

(4 zastrzeżenia)

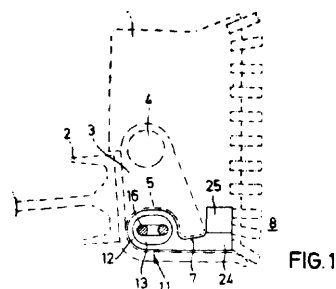

FIG.1

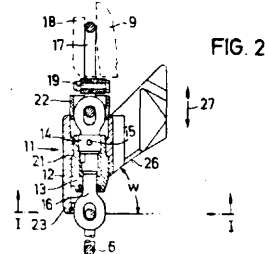

FIG.2

E21D

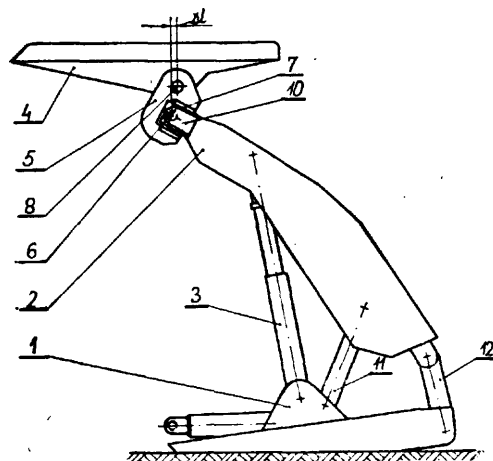
P. 215478

08.05.1979

Centrum Konstrukcyjno-Technologiczne Maszyn Górniczych „KOMAG”, Gliwice, Polska (Eugeniusz Górski, Edward Janik, Stanisław Szewczyk, Stanisław Romanowicz, Marek Hagel, Marian Bolek, Jan Neugebauer, Jan Fiołka, Herbert Kużaj).

Oślonowa obudowa górnicza

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie zwiększenia zakresu wysokości urabiania pokładu bez zmiany konstrukcji obudowy, jej układu kinematycznego i hydraulicznego. Obudowa według wynalazku charaktery-

zuje się tym, że między osłonową tarczą (2), a stropnicą (4) wprowadzany jest wymienny przedłużacz (5), zamocowany sztywno w przegubie (6) do tarczy (2), a przegubie (8) do stropnicy (4), przy czym oś przegubu (8) jest przesunięta względem osi przegubu (6) w kierunku zawątku.

(1 zastrzeżenie)

E21D P.221673 T 28.01.1980

Kombinat Górniczo-Hutniczy Miedzi; Zakłady Badawcze i Projektowe Miedzi „Cuprum”, Wrocław Polska (Alfred Kosiorowski).

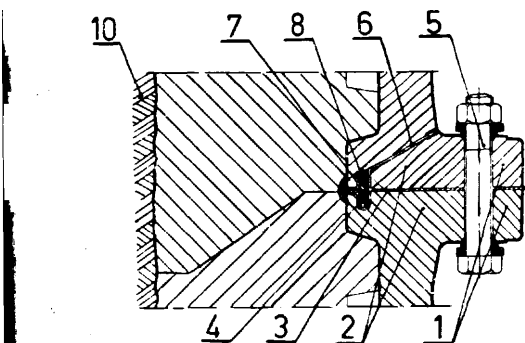
Sposób uszczelniania złączy kołnierzowych obudowy tubingowej zwłaszcza szybu górniczego oraz uszczelka

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie zwiększenia szczelności złączy kołnierzowych szybowej obudowy tubingowej.

Sposób według wynalazku polega na tym, że w usytuowanym w pobliżu zewnętrznej krawędzi tubingów (2) po stronie ociosu (10), wybraniu (7) umieszcza się prefabrykowaną uszczelkę (4) tak, że połowa profilu uszczelki (4) mieści się w jednym a druga połowa w drugim pierścieniu obudowy wykonanej tubingów (2), przy czym po ułożeniu dwóch pierścieni obudowy wypełnia się przestrzeń między prefabrykowaną uszczelką (4) a wybraniem (7) szczeliwem (8) w stanie płynnym.

Uszczelka prefabrykowana ma w przekroju poprzecznym kształt zbliżony do **dwuteownika** którego jedna półka ma zewnętrzną powierzchnię wyobloną, korzystnie półsoczewkową.

(2 zastrzeżenia)

E21D P.222V7 04.03.1980
E02D
E21B

Pierwszeństwo: 06.03.1979 — RFN (nr P.2908746.5)

Bergwerksverband GmbH, Essen, Bayer AG, **Leverkusen**, Republika Federalna Niemiec.

Sposób zestalania i uszczelniania skał geologicznych

Przedmiotem wynalazku jest sposób zestalania uszczelniania skał geologicznych i sztucznie powstałych zalegających skał i formacji ziemi oraz pokładów węgla.

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania sposobu zapewniającego dobrą wytrzymałość jak również odporność na wilgoć oraz niepalność. Sposób według wynalazku polega na tym, że miesza się razem dokładnie roztwory szkła wodnego i poliizocyanianu, a uzyskaną emulsję wprowadza do formacji poddawanej utwardzeniu np. do wyrobisk węgla. Emulsję wprowadza się pod ciśnieniem do wywierconych otworów albo składniki mieszaniny w postaci wielokomorowych ładunków wprowadza się do otworów i tam rozładowuje w celu dokładnego zmieszania składników.

Można wprowadzać również pewne dodatki jak przyspieszacze, porofory, poliole, stabilizatory i/lub środki tiksotropowe.

(12 zastrzeżeń)

E21D P.222532 07.03.1980

Pierwszeństwo: 08.03.1979 — RFN (P.2909165.4)

Gewerkschaft **Eisenhüte** Westfalia, **Lünen**, Republika Federalna Niemiec.

Urządzenie do przyłączenia hydraulicznej obudowy kroczącej do układu zasilającego, dla podziemnych prac urabiających

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie takiego ukształtowania przyłączenia obudowy kroczącej do układu zasilającego aby wyeliminować wiele przewodów giętkich przecinających pole przejazdu, pomiędzy przenośnikiem, a obudową.

Hydrauliczne przewody przyłączeniowe układu zasilającego są prowadzone wzdłużnie od strony ociosu na przekładalnym przenośniku (10) i połączone z obudową **kroczącą**, z tym, że hydrauliczne połączenie obudowy kroczącej następuje przez człony mostkowe (24), przyłączone do przenośnika (10), które są zaopatrzo-

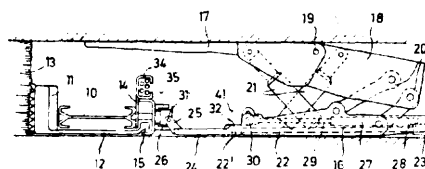

FIG 1

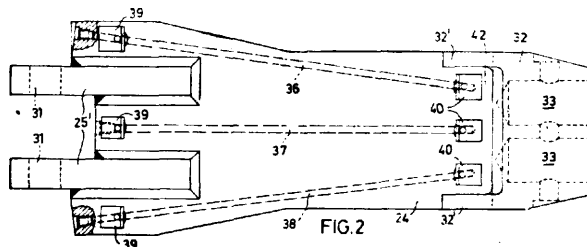

FIG.2

ne w kanały wewnętrzne (36, 37, 38), dla przesyłania hydraulicznego medium, zakończone organami przyłączowymi (39, 40), które łączą z jednej strony przewody (35), przebiegające od strony ociosu przenośnika (10), a z drugiej strony — przewody przyłączeniowe (41) obudowy kroczącej. Korzystnie jest, jeżeli człony mostkowe (24) stanowią płaskie płyty.

(11 zastrzeżeń)

E21D P.222538 07.03.1980

Pierwszeństwo: 09.03.1979 — Szwecja (nr 7902129-1)

Atlas Copco **Aktiebolag**, **Nacka** Szwecja (Gunnar Vigg Riss Romell, Bo **Torbjörn** Skogberg).

Sposób kotwienia śruby rozprężonej w otworze oraz **śruba** rozprężna

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie zwiększenia bezpieczeństwa pracy przy kotwieniu śrub oraz zapewnienia właściwego zakotwienia śrub we wszystkich formacjach skalnych.

Sposób według wynalazku polega na tym, że śrubę w postaci **tulei** wprowadza się do otworu wykonanego w formacji skalnej a następnie rozpręża się śrubę względem ścianki otworu przez podłączenie do źródła cieczy pod ciśnieniem, przy czym śrubę rozpręża się na znacznej jej długości, a zwłaszcza w przybliżeniu na całej jej długości.

Śruba rozprężna według wynalazku charakteryzuje się tym, że przed rozprężeniem ma długość obwodową w przekroju poprzecznym przekraczającą długość obwodu tulei o przekroju kołowym, o średnicy równej największemu rozmiarowi poprzecznemu śruby w przekroju poprzecznym.

Przed rozprężeniem zewnętrzna powierzchnia śruby zawiera łuk kołowy (12) o kącie przekraczającym 180° , oraz wgłębienie wzdłużne, usytuowane na przeciw łuku kołowego (12), sięgające poza ognisko łuku kołowego (12). Na końcach tulei (11) śruby znajdują się tuleje wzmacniające (19, 20), zapobiegające rozprężaniu końców śruby.

(10 zastrzeżeń)

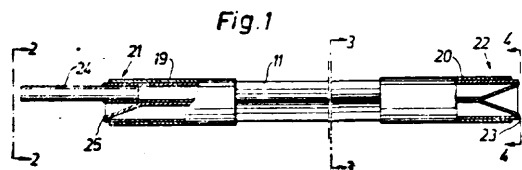
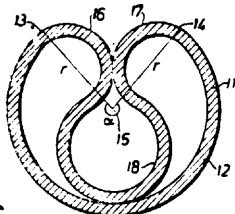

Fig. 3

E21F

P. 214768

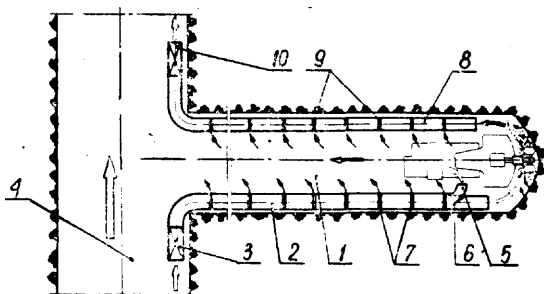
06.04. 1979

Kopalnia Węgla Kamiennego „Borynia”, Jastrzębie, Polska (Stanisław Wołczyk, Engelbert Woźnica, Walenty Frydel, Antoni Krupa).

Sposób oczyszczania powietrza w drażonych wyrobiskach korytarzowych i instalacja do stosowania tego sposobu

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie zwiększenia efektywności odpylania i rozrzedzania metanu w drażonym chodniku oraz zapobiegania przemieszczaniu się pyłu i metanu wzdłuż drażonego wyrobiska korytarzowego, całym jego przekrojem.

Sposób przewietrzania i odpylania drażonych wyrobisk korytarzowych według wynalazku polega na tym, że na całej długości drażonego wyrobiska tłoczy się świeże powietrze i równocześnie na całej długości odssysa się powietrze zanieczyszczone pyłem i metanem.

Instalację do stosowania sposobu stanowią dwa lutniociągi: tłoczny lutniociąg (2) i ssawny lutniociąg (R) przebiegające na całej długości wyrobiska (1) po przeciwległych stronach i zaopatrzone na swej długości w szereg szczelin (7) i (9).

(3 zastrzeżenia)

E21F

P. 221570 T

23.01.1980

Kopalnia Węgla Kamiennego „CHWAŁOWICE” Rybnik, Polska (Mieczysław Mięzał, Erwin Urbisz, Jan Szostek, Jan Wsolak, Kazimierz Kuśka).

Urządzenie do przesuwania napędu ścianowego przenośnika zgrzeblowego

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie konstrukcji urządzenia, umożliwiającego niezawodne przesuwanie zarówno wyspowego jak i zwrotnego napędu ścianowego przenośnika zgrzeblowego, zwłaszcza w ścianach niskich wnekowych lub w chodnikach przyścianowych w podziemiach kopalń.

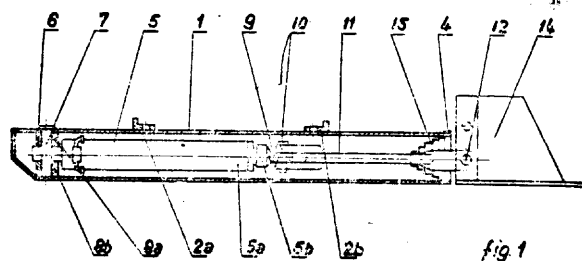

fig. 1

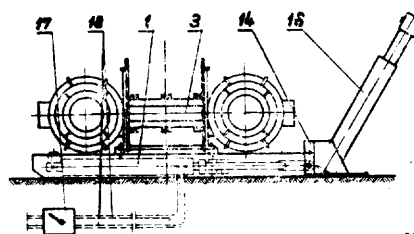

fig. 3

Urządzenie zawiera podporową belkę (1), podpierającą na płozach (2a, 2b) napęd (3) tego przenośnika. Wewnątrz podporowej belki (1) zamocowany jest hydrauliczny siłownik (5), połączony przegubowo uchwytem (6) swego cylindra (5a) poprzez bolec (7) z mocującymi tulejami (8a, 8b) podporowej belki (1). Hydrauliczny siłownik (5) jest połączony uchwytem (9) swego rdzennika (5b) przegubowo w poziomie poprzez sworzniowe połączenie (10) z żerdzią (11), przyłączoną przegubowo w pionie sworzniem (12) do uchwyty rozporowej stopy (14) hydraulicznego stojaka (16). Żerdź jest prowadzona wewnątrz podporowej belki (1) poprzez elastyczną przeponę (15).

(1 zastrzeżenie)

Dział F

MECHANIKA; OŚWIETLENIE; OGRZEWANIE; UZBROJENIE;
TECHNIKA MINERSKA

F02D

P. 215292

30.04.1979

Wytwórnia Sprzętu Komunikacyjnego „PZL-MIELEC”, Mielec, Polska (Andrzej Wiśniewski, Stanisław Kisiel).

Automatyczny przestawiacz kąta wtrysku do paliwowych pomp wtryskowych

Przedmiotem wynalazku jest automatyczny przestawiacz kąta wtrysku do paliwowych pomp wtrysko-

wych silników wysokoprężnych montowany na wystającej części ich wałka krzywkowego. Składa się z nośnika z zawieszoną na nim parą bezwładników obciążonych stale sprężynami rozprężnymi. Bezwładniki mają skośne prowadnice pod prowadzące wałki i od zewnątrz osłonięte są obudową, skreconą w jedną całość szczelnie z tarczą napędową. Przewodząca charakteryzuje się tym, że w połowie grubości kaidego bezwładnika (6) wykonany jest okrągły otwór prowadzący (9) pod centralnie i ślizgowo umieszczony w nim zabierający czop (8) nośnika (1). Wspólna

dłużna oś zabierających czopów (8) usytuowana jest **rostopadle** do wewnętrznych płaszczyzn (7) bezwładników (6) i równocześnie przecina się z wzdłużną osią osiłka krzywkowego.

W bezwładnikach (6), od strony zewnętrznej płaszczyzny, wkręcone są **naprzeciwległe** względem siebie położone dwie śruby regulacyjne (26) z podkładkami dystansowymi (27).

(3 zastrzeżenia)

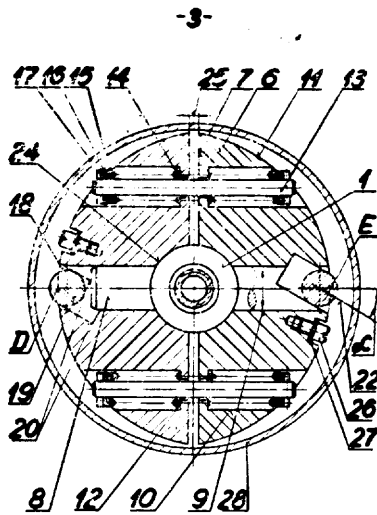

fig.4

F15B P. 214632 02.04.1979

Institut Lotnictwa, Warszawa, Polska (Aleksander Derkaczew, Zenon Zawadzki, Tadeusz Zwanicki).

Regulator luzu siłownika hydraulicznego

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie zwiększenia skuteczności i niezawodności regulacji luzu.

Regulator według wynalazku ma wewnątrz korpusu (1) dwie połączone ze sobą komory (A i B) o różnych średnicach, zaś tłok (2) jest uszczelniony przesuwnie w komorze (A) o mniejszej średnicy, przy czym komora ta jest połączona z kanałem tłocznym (E), a tłok (2) jest podparty sprężyną (4) od strony komory (B).

W komorze (A) może być umieszczony popychacz (7), wyprowadzony na zewnątrz korpusu (1) i korzystnie wyposażony w pokrętko regulacyjne (8), służące do celowej zmiany wartości luzu. Regulator może także mieć wykonany otwór dławiący (H) w dnie tłoka (2), korzystnie zamknięty z jednej strony uchylnym elementem zamykającym (9), służący do kompensacji temperaturowej.

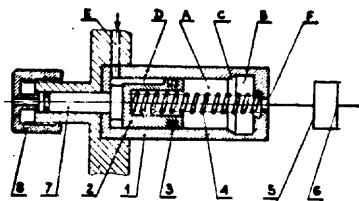

Fig.4

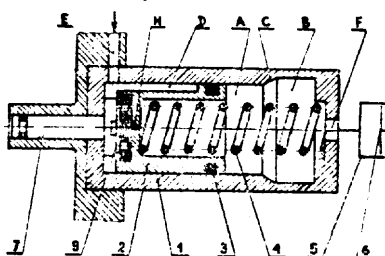

Fig.5

Regulator według wynalazku może być stosowany w każdym dociskowym urządzeniu hydraulicznym (hamulce, prasy, zaciski mocujące).

(4 zastrzeżenia)

F15B P. 222599 11.03.1980

Pierwszeństwo: 05.04.1979 — Węgry (nr CE-1210)

Csepel Autógyár, Szigetszentmiklós, Węgry.

Urządzenie do automatycznego nastawiania luzu w mechanizmach napędzanych hydraulicznie

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania urządzenia charakteryzującego się stałością parametrów w czasie jego używania.

Urządzenie do automatycznego nastawiania luzu w mechanizmach napędzanych hydraulicznie, charakteryzuje się tym, że ma dwie hydrauliczne przestrzenie cylindrowe (2, 3) o różnych polach przekrojów, w których znajduje się po jednym uszczelnionym tłoku (4, 4'), przy czym oba te tłoki znajdują się w połączeniu ze sobą.

Urządzenie ma co najmniej jeden kanał (7) łączący te dwie przestrzenie cylindrowe, oraz co najmniej jedno zawieradło (8) do jego zamykania, przy czym zawieradło otwierające drogę dla przepływu cieczy z przestrzeni o mniejszym polu przekroju do przestrzeni o większym polu przekroju znajduje się pod obciążeniem sprężyny (9) przeciwstawiającej się jego otwieraniu.

(5 zastrzeżeń)

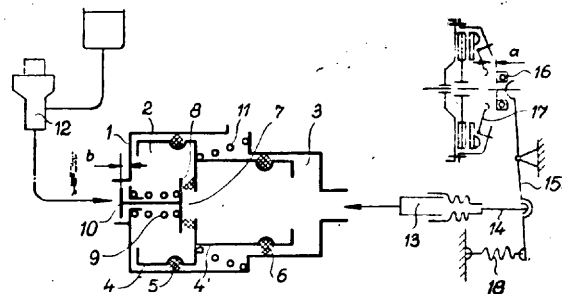

Fig.1

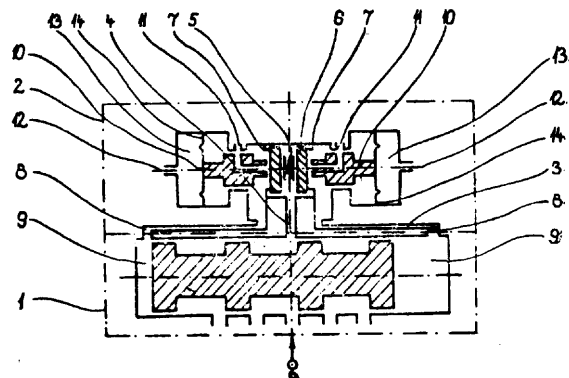
F15C G05D P. 223020 26.03.1980

Pierwszeństwo: 26.03.1979 — Węgry (nr FI-700)

Finomeszerelvénygyár, Eger, Węgry (Imre Molnár, Jenő Pál, Károly Rádi).

Pneumatyczna jednostka sterująca wstępnie

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania konstrukcji urządzenia, które umożliwi łatwe i niezawodne przejście z poziomu ciśnienia układu normalnego ciśnienia na poziom ciśnienia układu wysokiego ciśnienia oraz sterowanie zaworów wielodrogowych wysokiego ciśnienia za pomocą normalnego ciśnienia.

Pneumatyczna jednostka sterująca wstępnie, zwłaszcza do sterowania zaworów wielodrogowych wysokiego ciśnienia za pomocą ciśnienia normalnego ma co najmniej jeden membranowy człon nastawczy, którego membrana (14) jest z jednej strony połączona z komorą sterującą (13) w której panuje normalne ciśnienie, a z drugiej strony do membrany (14) jest dołączony tłok (10), współpracujący z zaworem zasuwowym zamykającym drogę powietrza zasilającego o wysokim ciśnieniu.

Zasuwa (6) zaworu zasuwowego jest utrzymywana w położeniu podstawowym w gnieździe (7) za pomocą sprężyny (5) i powietrza o wysokim ciśnieniu zasilającego zawór bazowy (1) od strony tłoka (10), przy czym komora sterująca (9) zaworu bazowego (1), bezpośrednio połączona z wewnętrzną komorą jednostki (2) sterującej wstępnie, jest połączona z atmosferą za pomocą otworu odpowietrzającego tłoka (10).

(1 zastrzeżenie)

F16B P. 221582 T 25.01.1980

Politechnika Warszawska, Warszawa, Polska (Tomasz Ziemiński).

Element łączący dla przestrzennego ustroju konstrukcyjnego

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania prostej konstrukcji elementu zapewniającego łatwe i pewne montowanie przestrzennych ustrojów konstrukcyjnych, złożonych z belek i słupów mających puste wewnątrz profile zamknięte.

Element ma kształt prostopadłościennej kostki (1) zaopatrzonej na co najmniej dwóch ścianach w wydłużone występy (2) i (3). Na te występy są nasunięte do oporu odpowiednio słupy (4) i belki (5) wykonane z pustych wewnątrz przekrojów zamkniętych. Wymiary kostki (1) są nieznacznie większe od zewnętrznych wymiarów nasuwanych na występy słupów i belek.

(2 zastrzeżenia)

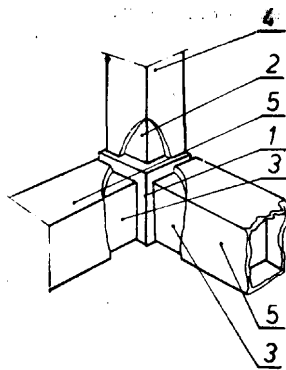

FIG. 2

F16C P. 221143 T 31.12.1979
F16F

Akademia Techniczno-Rolnicza im. J. J. Śniadeczych, Bydgoszcz, Polska (Krzysztof Wernerowski).

Tłumik półprędkościowego wiru synchronicznego poprzecznego łożyska gazowego

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie zapewnienia skutecznego tłumienia wiru synchronicznego poprzecznego łożyska gazowego oraz rozszerzenia zakresu jego parametrów podczas eksploatacji.

W tłumiku na czopie wału lub osi znajduje się w środku kołek, który jest umieszczony w małym łożysku poprzecznym znajdującym się w elemencie działającym w prowadnicach korby (5) połączonej wałem (6) z kołem, (7) które ma na obwodzie łopatki lub inne występy powiększające tarcie w lepkiej cieczy (8)

(2 zastrzeżenia)

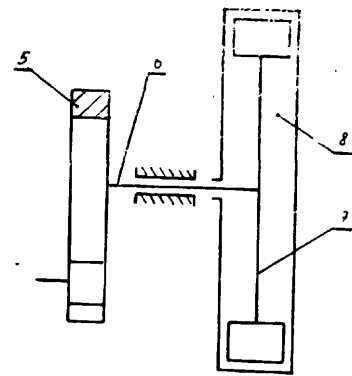

Fig 3

F16C P. 221715 T 31.01.1980

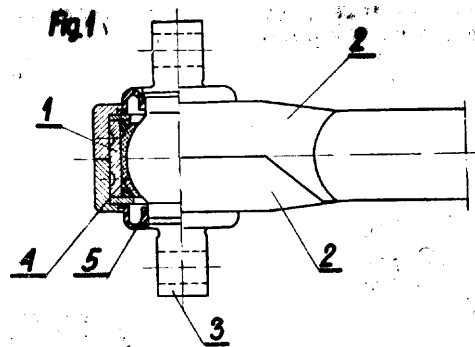
Przemysłowy Instytut Motoryzacji, Warszawa, Polska (Tytus Wiraszka).

Przegub kulowy drążków reakcyjnych

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania takiej konstrukcji przegubu, która pozwoliłaby na uproszczenie technologii obróbki, ograniczenie asortymentu odkuwek i zamienność końcówek, ułatwiając montaż przegubu.

Przegub kulowy drążków reakcyjnych, zwłaszcza do pojazdów mechanicznych zbudowany ze sworznia kulistego, wkładki ślizgowej, obudowy i uszczelnienia, charakteryzuje się tym, że obudowę stanowi tuleja (1) wraz z zamocowanymi na niej dwiema końcówkami drążków reakcyjnych (2) o jednakowych kształtach i wymiarach.

(1 zastrzeżenie)

F16C P. 222910 21.03.1980

Pierwszeństwo: 28.04.1979 — RFN (nr P.2917 391.9)

Voith Transmit GmbH, Heidenheim, Republika Federalna Niemiec.

Piasta wielowypustowa, zwłaszcza do wałów teleskopowych

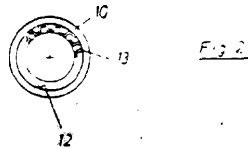
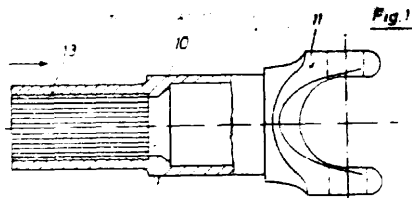
Przedmiotem wynalazku jest piasta wielowypustowa, zwłaszcza do wałów teleskopowych przeznaczonych do przenoszenia momentu obrotowego.

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania takiej budowy piasty wielowypustowej, która umożliwiłaby przenoszenie znacznie większych momentów obrotowych niż dotychczas, przy zachowaniu walcowania na zimno jako sposobu wytwarzania części rurowej o zarysie zębatym.

Piasta wielowypustowa, zawierająca cienkościenną kształtkę rurową, która jest ukształtowana jako część rurowa o zarysie zębatym sposobem walcowania na zimno, oraz element łącznikowy, np. kołnierz, widełki przebiegu lub tym podobny, charakteryzuje się tym, że część rurowa (13) o zarysie zębatym jest zasadniczo

całą swą długością osadzona wewnątrz grubościennej, w porównaniu z częścią rurową o zarysie zębatym, części rurowej (10), zaopatrzonej w element łącznikowy (11), i jest trwale połączona z jej walcową powierzchnią wewnętrzną (12).

(6 zastrzeżeń)

F16D
B62B

P. 221170 T

02.01.1980

Fabryka Samochodów Ciężarowych im. Bolesława Bieruta, Lublin, Polska (Ryszard Dawid).

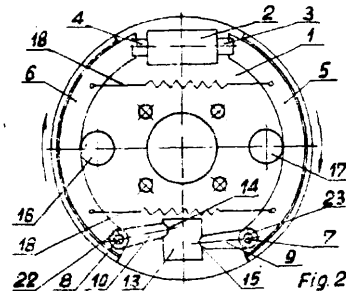
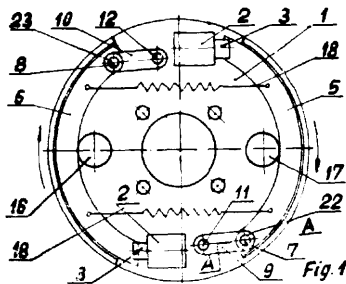
Hamulec bębnowy

Przedmiotem wynalazku jest hamulec bębnowy, zwłaszcza dla pojazdów.

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie zapewnienia równomiernego docisku szczęk do bębna hamulcowego.

Hamulec bębnowy według wynalazku składa się z bębna, tarczy hamulcowej (1), jednego cylinderka (2) z dwoma tłokami (3) i (4) oraz szczęk (5) i (6) lub dwu cylinderków (2) z tłokami (3) i szczęk (5) i (6) w układzie współbieżnym, w którym każda ze szczęk ma na końcu przeciwnym do współbieżnego z nią cylinderka hamulcowego ramię wodzące (8) lub (9) osadzone wahliwie drugim końcem w tarczy hamulcowej (1).

(3 zastrzeżenia)

F16F
B64C

P. 221630 T

28.01.1980

Wytwórnia Sprzętu Komunikacyjnego „PZL-Krosno”, Polska (Stanisław Kustroń, Jerzy Krawczyk).

Tłumik shimmy

Przedmiotem wynalazku jest tłumik drgań samonastawnych kół podwozia samolotu przy zetknięciu z ziemią podczas kołowania, rozbiegu i dobiegu.

Istota wynalazku polega na tym, że w cylindrze (1) amortyzatora podwozia z kołami umocowanymi do tłoczysk (2) nad tłokiem znajduje się suwliwy na wielowypustach pierścień (3) z dwoma czołowymi łopatkami odwróconymi w dół. Pierścień (3) jest połączony obrotowo kołnierzą z gwintowanym końcem tuleją (5) z tłoczyskiem (2). Czoło tłoczyska (2) jest zakończone dwoma łopatkami pokrywającymi się z łopatkami pierścienia (3). Łopatki tłoczyska posiadają dysze (4). Wszystkie części tłumika zanurzone są w płynie hydraulicznym.

Drgania skrętne kół przenoszone są przez tłoczysko (2) na jego łopatki czołowe. Obrót tłoczyska względem cylindra, a zarazem względem pierścienia (3), powoduje przepływ płynu hydraulicznego przez dysze (4) między komorami (A) i (B), a tym samym tłumienie gwałtownych ruchów skrętnych.

Tłumik według wynalazku może znaleźć zastosowanie również w różnego rodzaju wózkach, przyczepach i pojazdach z kołami samonastawnymi.

(3 zastrzeżenia)

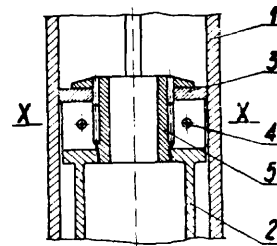

Fig. 1

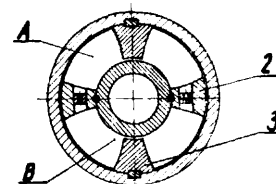

Fig. 2

F16H

P. 210187

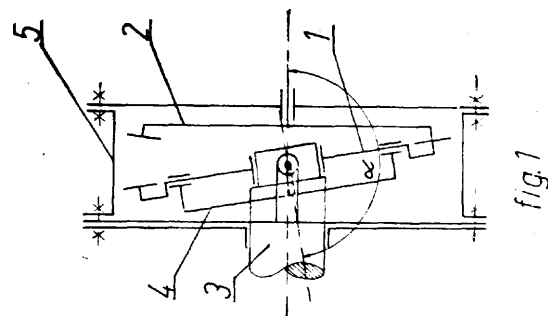
10.10.1978

Zakład Maszyn Kablowych, Kraków, Polska (Marek Malinowski).

Przekładnia obiegowa kątowna

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania przekładni o mniejszej ilości części wymagających wykonawstwa w wysokich klasach dokładności skomplikowanej obróbki w przekładni typu „Cydo”.

Przekładnia składa się z dwóch kół zębatych stożkowych (1) i (2) których osie tworzą ze sobą kąt $\alpha > 90^\circ$. Koło (1) jest ułożyskowane na wale (3) i za pomocą sprzęgła kątownego pierścieniowego (4) związane z kor-

puszem przekładni (5). W czasie obrotu wału (3) koło (1) pozostaje nieruchome względem własnej osi obrotu. Wał (3) i koło (2) ułożyskowane są w jednej osi w korpusie przekładni (5).

(6 zastrzeżeń)

F16H

P. 214769

06.04.1979

Przemysłowy Instytut Maszyn Budowlanych, Kobyłka, Polska (Stanisław Bukowski, Eugeniusz Prószyński, Edward Błądziński, Henryk Osik).

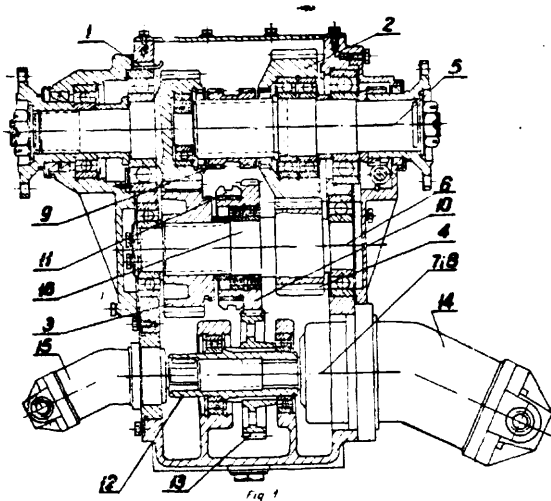
Skrzynia rozdzielcza dwubiegowa ze zblokowanymi pompami hydraulicznymi

Przedmiotem wynalazku jest skrzynia rozdzielcza dwubiegowa, rozdzielająca moment obrotowy na poszczególne osie pojazdu i jednocześnie napędzająca pompy hydrauliczne mechanizmów roboczych, stosowana w pojazdach mechanicznych, szczególnie w samojedźnych maszynach roboczych, jak żurawie, betoniarci, cementowozy itp.

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie zapewnienia bezpośredniego napędu na pompy mocowane do korpusu z jednoczesnym uniezależnieniem ich pracy od napędu jazdy.

Skrzynia rozdzielcza według wynalazku charakteryzuje się tym, że ma dodatkowe koła zębate (10) z wbudowanym sprzęgłem zębatym (11), osadzone luźno na wałku pośrednim (16), przy czym napęd obrotowy z tego wałka przeniesiony jest za pośrednictwem sprzęgła zębatego.

(1 zastrzeżenie)

F16H

P. 221339 T

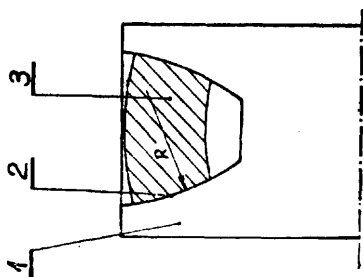
10.01.1980

Politechnika Lubelska, Lublin, Polska (Henryk Popko, Rimma Popko, Witold Chabros).

Koła rowkowe do przekładni z pasem klinowym

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie poprawienia zdolności napędowej przekładni i zwiększenia trwałości pasów klinowych.

Koło rowkowe według wynalazku charakteryzuje się tym, że ma rowek, którego przekrój ma kształt zbliżony do trapezoidu z bokami skośnymi wypukłymi (2), a promień wypukłości boków jest zależny od średnicy

koła pasowego i od grubości pasa i jest tym mniejszym im mniejsza jest średnica koła i im grubszy jest n

(2 zastrzeżenia)

F16L
E02D

P. 221694 T

29.01.1980

Politechnika Wrocławska, Wrocław, Polska (Andrzej Kolonko, Jędrzej Kuczyński).

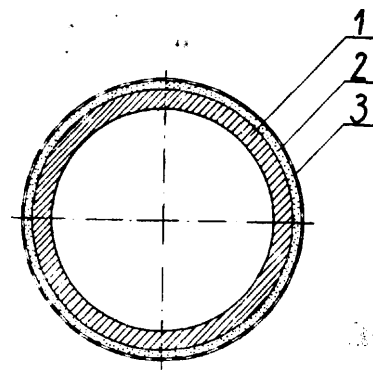
Rurociąg o zwiększonej wytrzymałości

Przedmiotem wynalazku jest rurociąg o zwiększonej wytrzymałości mający zastosowanie w budownictwie podziemnym.

Wynalazek dotyczy rurociągu wykonanego w postaci rury grubościenniej.

Rurociąg według wynalazku charakteryzuje się tym że zewnętrzna powierzchnia rur (1) pokryta jest warstwą (2) substancji lepko-plastycznej o grubości od 11 do 50 mm, a warstwa ta jest oddzielona od gruntu polietylenową folią (3).

1 zastrzeżenie)

F16L
B32B

P. 222668

13.03.1980

Pierwszeństwo: 15.03.1979 — Stany Zjednoczone Ameryki (nr 20.792)

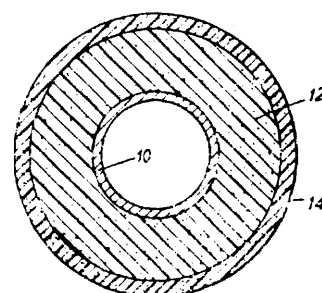
The Kendall Company, Boston, Stany Zjednoczone Ameryki.

Sposób izolowania rury

Przedmiotem wynalazku jest sposób termicznego izolowania rury metalowej.

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania sposobu zapewniającego optymalne właściwości izolowania przy niewielkim koszcie wykonania.

FIG.1

Sposób izolowania rury metalowej spienionym pol uretanem polega na kilkustopniowym, ciągłym nakładaniu na rurę jednej lub kilku warstw (12) wewnętrznych z poliuretanu, który spienia się po naniesieniu na niego i co najmniej częściowo utwardza w celu uformowania piany o małej gęstości, mającej dużą zdolność izolowania cieplnego, i nakładaniu zewnętrznej warstwy (14) poliuretanu, którą spienia się na warstwie wewnętrznej w celu uzyskania warstwy piany o wyższej gęstości, przy czym warstwa zewnętrzna ma gę-

stość co najmniej o 25% większą od gęstości nadanej warstwie wewnętrznej a grubość warstwy zewnętrznej zawiera się w zakresie 5—30 całkowitej grubości spienionej izolacji.

(7 zastrzeżeń)

Fl6S

P. 214716

03.04.1979

Fabryka Maszyn Rolniczych „AGROMET-UNIA”, Grudziądz, Polska (Sławomir Lewczyk, Ludwik Morgiewicz, Lucjan Pokora, Jerzy Urbański, Andrzej Fopp, Zbigniew Kiełpiński, Marek Łabęcki, Tomasz Bugaj, Stanisław Ruskowski, Ryszard Bodnar, Cyryl Gawin, Stanisław Rudny).

Pręt kształtowy zwłaszcza na sprężyny zębów sprężynowych kultywatorów

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania pręta kształtowego, który będzie charakteryzował się łatwością gięcia oraz nie występowaniem deformacji i pęknięć w trakcie gięcia.

Pręt kształtowy zwłaszcza na sprężyny zębów sprężynowych kultywatorów ma w przekroju poprzecznym kształt dwóch trapezów równoramiennych połączonych dłuższymi podstawami, z zaokrąglonymi wierzchołkami kątów w osi poziomej, przy czym długość boków równoległych do osi poziomej wynosi od 0,2 do 0,5 całkowitej szerokości pręta, a wysokość skosu boków pochylonych wynosi od 0,05 do 0,1 całkowitej grubości pręta.

(2 zastrzeżenia)

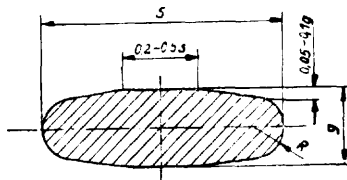

Fig. 1

F23N

P. 215071

20.04.1979

Instytut Górnictwa Naftowego i Gazownictwa, Kraków, Polska (Jerzy Naczyński, Juliusz Błoński, Paweł Ładogórski, Bronisław Mańczak, Tadeusz Matkowski).

Sposób stabilizacji jakości paliw gazowych

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania takiego sposobu stabilizacji, który pozwalałby na utrzymywanie stałej wartości opałowej paliwa gazowego.

Sposób stabilizacji jakości paliw gazowych polega na tym, że napędowe paliwo gazowe doprowadza się pod ciśnieniem co najmniej 2 MPa do dysz napędowych dwu strumieni połączonych szeregowo, przy czym do komory zassania pierwszej strumienicy doprowadza się gaz stabilizujący pod ciśnieniem korzystnie atmosferycznym w proporcji $u=0,35$ do 0,5, po czym zmieszane gazy sprężone w strumienicy pierwszej w zakresie od 0,2 do 0,3 MPa przechodzą do komory ssącej drugiej strumienicy, w której mieszają się w proporcji $u=0,35$ do 0,5 z gazem napędowym i sprężane są do ciśnienia 0,4 do 0,6 MPa.

(1 zastrzeżenie)

F24D

P. 215199

27.04.1979

Politechnika Częstochowska, Częstochowa, Polska (Janusz Wilczyński, Wiesław Trzeciak).

Układ węzła ciepłej wody użytkowej z zasobnikiem ciepłej wody

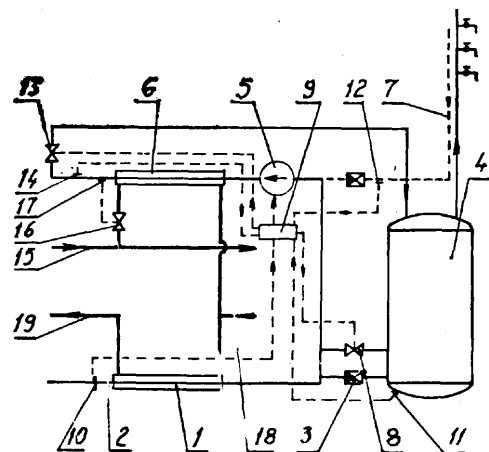
Wynalazek rozwiązuje zagadnienie utrzymania żądanej temperatury ciepłej wody dostarczanej do sieci przy różnym natężeniu poboru wody przez jej użytkowników.

Układ węzła ciepłej wody użytkowej z zasobników ciepłej wody zawiera dwa przeponowe, przeciwrządowe wymienniki (1,6) ciepła stanowiące dwa stopnie Podgrzewania wody, przy czym wejście (2) zimnej

wody pierwszego wymiennika (1) połączone jest z rurociągiem sieci wodociągowej, a wyjście podgrzanej wody połączone jest z wejściem usytuowanym w dolnej części zasobnika (4) ciepłej wody, a ponadto z przewodem ssącym pompy (5), której przewód tłoczący połączony jest z wejściem drugiego wymiennika (6) ciepła którego wyjście wody gorącej wymiennika (6) połączone jest z wejściem zasobnika (4) ciepłej wody użytkowej usytuowanym w jego górnej części oraz wyjścia połączonego z instalacją ciepłej wody użytkowej.

Między zasobnikiem (4) ciepłej wody a przewodem ssącym pompy (5) osadzony jest zawór (3) zwrotny, a ponadto równolegle z zaworem (3) osadzony jest zawór (8) regulacyjny, połączony z czujnikiem (10) usytuowanym w wejściu (2) wymiennika (1). Na wyjściu ciepłej wody użytkowej drugiego wymiennika (6) ciepła osadzony jest zawór (13) regulacyjny, który połączony jest z czujnikiem temperatury wody usytuowanym również na tym samym wejściu.

(1 zastrzeżenie)

F24F

P. 221620 T

25.01.1980

Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Przemysłu Urządzeń Klimatyzacyjno-Wentylacyjnych i Odpylających „BAROWENT”, Katowice, Polska (Karol Pawełski).

Obudowa klimatyzatora

Przedmiotem wynalazku jest obudowa klimatyzatora pracującego w wysokich temperaturach otoczenia, w której ograniczono przepływ ciepła przez wkręty mocujące pokrywy zewnętrzne obudowy.

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie wyeliminowania przepływu ciepła z otoczenia do wnętrza klimatyzatora poprzez elementy złączne.

Obudowa klimatyzatora skonstruowana jest z kątowników (1), do których mocowane są pokrywy (2) o specjalnej konstrukcji.

Pokrywy (2) mają wywinięte brzożki (3), które wraz z pokrywą są izolowane przykładowo pianką poliure-

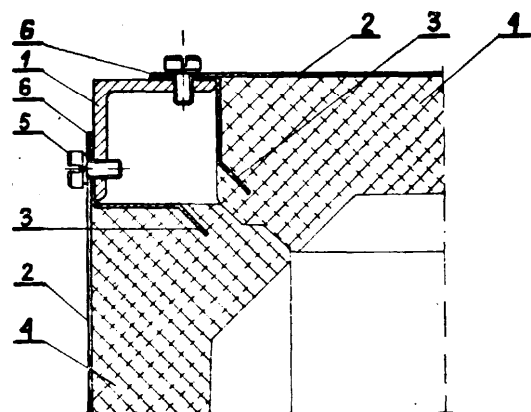

Fig. 1

tanową (4), w ten sposób, że pozostawione są nieizolowane końce (6), poprzez które mocuje się pokrywy (2) wkrętami (5) do szkieletu z kątownika (1).

(2 zastrzeżenia)

F24H

P. 215218

26.04.1979

Biuro Projektów Budownictwa Ogólnego Miastoprojekt — Bielsko-Biała, Bielsko-Biała, Polska (Edwin Byrski, Rudolf Czauderna).

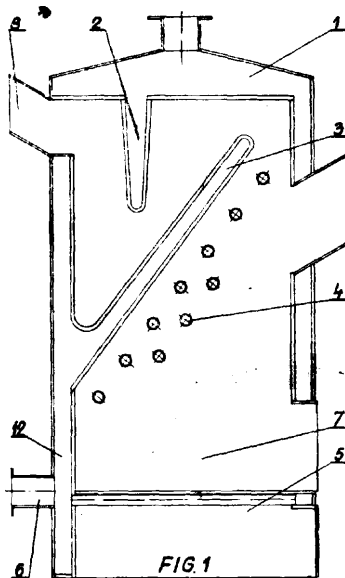
Kocioł opalany zwłaszcza miałem węglowym do centralnego ogrzewania

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opalania niskokalorycznymi paliwami stałymi pomieszczeń domów jednorodzinnych oraz budynków gospodarczych.

Kocioł według wynalazku charakteryzuje się tym, że komora spalania (7) kotła ma dookoła płaszcz wodny (1), a tylna ściana (12) przechodzi w skośną przegrodę (3).

Nad skośną przegrodą (3) znajduje się przegroda pionowa (2) a pod skośną przegrodą (3) znajduje się ekran wodny składający się z rur (4) ułożonych poprzecznie do wylotu spalin (6). Na dnie komory spalania (7) znajduje się ruszt wodny (5).

(2 zastrzeżenia)

F25B

P. 221692 T

29.01.1980

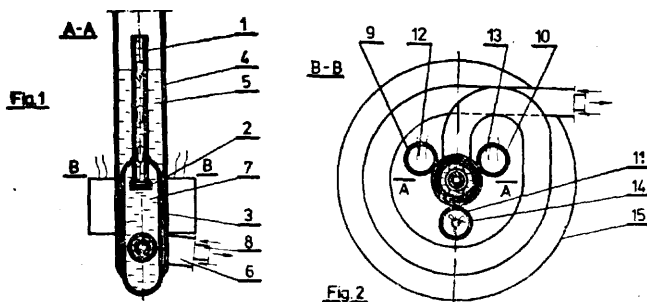
Zbigniew Jędrzejczak, Wrocław, Polska (Zbigniew Jędrzejczak).

Warnik absorpcyjnego agregatu chłodniczego z gazem wyrównawczym

Przedmiotem wynalazku jest warnik absorpcyjnego agregatu chłodniczego z gazem wyrównawczym przeznaczony szczególnie do stosowania w chłodziarkach.

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie zwiększenia skuteczności procesu odparowania i pompowania roztworu chłodniczego.

Warnik absorpcyjnego agregatu chłodniczego ma

rurę termosyfonową (1), która na wlocie ma dyszę (2). Rura ta na długości mniejszej niż połowa jej długości umieszczona jest w kołpaku (3). Od góry kołpak (3) jest trwale i szczelnie połączony z rurą (1), a u dołu jest zaslepiony. Kołpak (3) wraz z rurą termosyfonową (1) jest umieszczony wewnątrz rury grzewczej (4). Do rury grzewczej (4) jest przymocowana jedna lub więcej rur (9, 10, 11), w których są umieszczone grzałki elektroniczne (12, 13) lub palnik gazowy (14).

Całość jest umieszczona centralnie lub niemal centralnie w osłonie (15) w kształcie walca.

(1 zastrzeżenie)

F27B

P. 215285

28.04.1979

Kombinat Górniczo-Hutniczy Miedzi Huta Miedzi "Głogów" Żukowice, Polska (Witold Smereczński, Jan Urbanczyk, Bolesław Łoziński, Lech Mirynowski, Stanisław Kubaszkowski).

Sposób wymiany oka spustowego

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie uproszczenia i przyspieszenia czynności wymiany oka spustowego.

Sposób wymiany oka spustowego w piecu hutnym, zwłaszcza w piecu szybowym, polega na jednoznacznej demontacji trwale połączonego ze sobą zespołu oka spustowego i rynny syfonowej i zastąpieniu tego zespołu nowym lub regenerowanym. Demontaż oka spustowego polega na podwieszeniu rynny syfonowej na przejeździe urządzenia dźwignikowym rozłączeniu połączeń mocujących oko spustowe do ściany pieca i uniesieniu zewnętrznej części rynny syfonowej oraz usuwaniu oka spustowego z obudowy pieca po czym odciąga się urządzenie dźwignikowe wraz z zespołem na odległość umożliwiającą podtoczenie drugiego urządzenia dźwignikowego do ściany pieca z podwieszaniem nowym lub regenerowanym zespołem oka spustowego i rynny syfonowej opuszczeniu zewnętrznej części rynny syfonowej i dopchnięciu oka do ściany pieca, po czym łączy się oko z elementami ściany pieca i uszczelnienia.

(4 zastrzeżenia)

F27D

P. 214261

20.03.1979

Huta im. Marcelego Nowotki, Ostrowiec, Polska (Henryk Dobosz, Andrzej Weroński, Ireneusz Bejster, Stanisław Gałazka, Henryk Hałun, Stanisław Gieźka).

Sposób wykonania obmurza stalowniczych pieców łukowych dużej mocy o pancierzach cylindrycznych

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie skrócenia czasu jednego remontu.

Sposób wykonania obmurza stalowniczych pieców łukowych dużej mocy o pancierzach cylindrycznych polega na układaniu w sposób nakładkowy cegieł ogniotrwałych na stalowym pierścieniu nośnym o szerokości powyżej 100 mm umocowanym w dolnej części pancierza tak, by powstała zwarta samonośna wymurówka oraz jej transporcie do pieca razem z pancierzem.

(1 zastrzeżenie)

F27D

P. 214882

13.04.1979

Elkem-Spigerveket a/s, Oslo, Norwegia.

Układ doprowadzania wsadu do osłonowego elektrycznego pieca do wytapiania

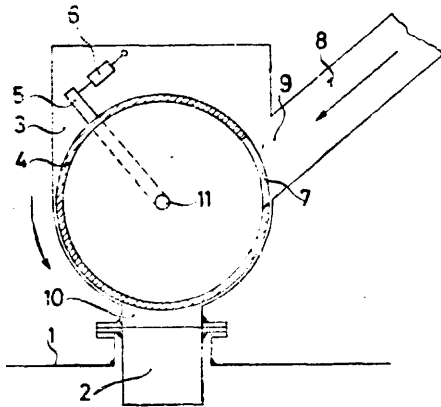
Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania gazoszczelnego połączenia pomiędzy wsadowymi i górną pokrywą pieca.

Gazo-szczelny układ doprowadzania wsadu do elektrycznego pieca do wytapiania zawiera poziomy obrotowy wydrążony walec lub bęben (4), umieszczony w zewnętrznej obudowie (3) zaworu.

Dolna część obudowy ma kształt leżącego pół-walca, a bęben (4) spoczywa na wewnętrznej powierzchni pół-walca. Wewnętrzna średnica pół-walca odpowiada zewnętrznej średnicy bębna. Bęben (4) ma otwór (7),

którego kształt i wielkość odpowiada otworom (9, 10), przez które doprowadzany jest porcjowany wsad (8) oraz otworowi (2) w górnej pokrywie (1) pieca.

(1 zastrzeżenie)

F28D
C01B

P. 215154

24.04.1979

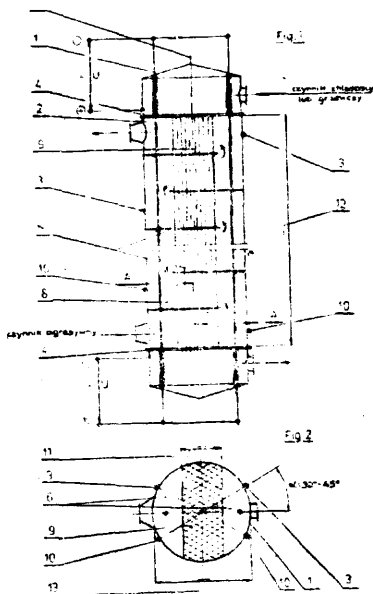
Institut Efektywności Wykorzystania Materiałów, Dąbrowa Górnicza, Polska (Władysław Michalik, Małgorzata Klimek, Henryk Dziedzic, Leszek Gablankowski, Jan Baranowski, Tadeusz Bartosz, Władysław Koczabski).

Wymiennik ciepła płaszczowo-rurowy dla mediów agresywnych, a zwłaszcza chłodnica dla kwasu siarkowego

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania takiej konstrukcji chłodnicy dla mediów agresywnych, która przy minimalnych wymiarach gabarytowych i zwiększonych prędkościach przepływu mediów będzie trwała.

Wymiennik ciepła płaszczowo-rurowy dla mediów agresywnych, a zwłaszcza chłodnica dla kwasu siarkowego stężonego o podwyższonej temperaturze i prędkości przepływu powyżej 0,5 m/sek. mający w płaszczu pakiet rur zakończony sitowymi dnami przez który to pakiet przepływa chłodzący płyn, zaś czynnik agresywny w przestrzeni międzyrurowej przepływa prawie ze stałą prędkością w każdym miejscu wymiennika, charakteryzuje się tym, że na drodze przepływu czynnika agresywnego znajduje się szereg kierujących przegród (5), jednakowo odległych od siebie i sitowych den (4).

Przegrody (5) mają powierzchnię przelotową (6) równą powierzchni przelotu (8) między przegrodami (5),

zaś wzdłuż osi podłużnej (7) wymiennika, symetrycznie do niej, są usytuowane co najmniej dwie katody (1) przechodzące przez całą długość wymiennika i odizolowane elektrycznie od anody, którą stanowi płaszcz (2) i pakiet rur (9), a na zewnętrznej powierzchni płaszcz (2) są umieszczone elektrody odniesienia (3). (6 zastrzeżeń)

F28D

P. 215259

27.04.1979

Zgłoszenie dodatkowe do patentu nr P. 74722

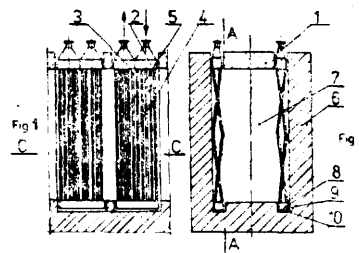
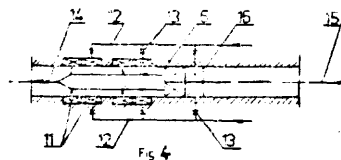
Biuro Projektów Przemysłu Hutniczego BIPROHUT, Gliwice, Polska (Zbigniew Makarewicz, Janusz Chmielewski, Kazimierz Dybał).

Rekuperator kanałowy

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania rekuperatora o prostej budowie, łatwym montażu, demontażu i remoncie.

Rekuperator kanałowy ścianowy wykonany z rur, mający kolektor wlotu zimnego czynnika i kolektor wylotu gorącego czynnika, umieszczony w kanale, na przykład kominowym, nakryty sklepieniem mający połączone w szereg i/lub równoległe sekcje oraz mający w dolnych kanalikach dolne kolektory zasypane piaskiem według wynalazku charakteryzuje się tym, że każda sekcja (11) ma u góry, przy obmurzu (6) wlotowy króciec (2) połączony z dolnym kolektorem (8) wlotowymi rurami (4) oraz obok niego, również połączony z dolnym kolektorem (8) wlotowymi rurami (5) wlotowy króciec (3), przy czym, wlotowe króćce (2) są połączone poprzez zawory (13) z wlotowym kolektorem (12), a wlotowe króćce (3) są połączone z wlotowymi kolektorami (14). Wlotowe (4) i wlotowe (5) rury, mają samokompensujące przebiegi.

(2 zastrzeżenia)

F28D

P. 220761 T

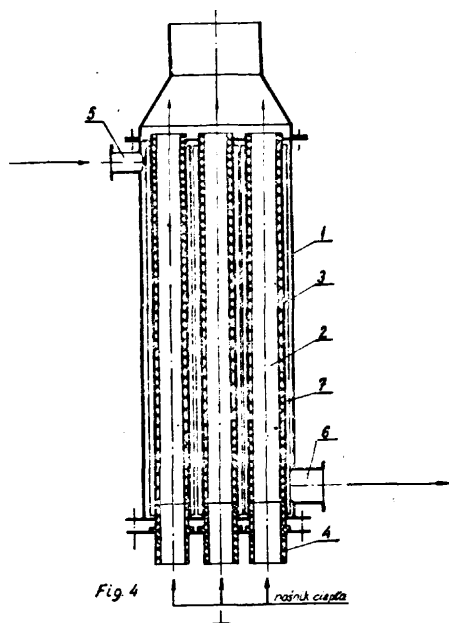
22.12.1979

Institut Szkła i Ceramiki w Warszawie, Filia w Krakowie, Kraków, Polska (Franciszek Wołanin, Janusz Wartnik, Roman Tymoszek, Mieczysław Czerwiak, Henryk Bieda).

Sposób prowadzenia wymiany ciepła fizycznego i urządzenia do wymiany ciepła fizycznego

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie wymiany ciepła fizycznego w ośrodkach zasadniczo płynnych, niezależnie od rodzaju parametrów tych ośrodków, w sposób zapewniający maksymalizację sprawności energetycznej procesu przy jednoczesnej minimalizacji jego kontroli.

Sposób prowadzenia wymiany ciepła fizycznego w ośrodkach płynnych przez ściankę materiałną prowadzi się przynajmniej dwustopniowo, gdzie przynajmniej w pierwszym licząc od strony źródła, stopniu wymiany, proces wymiany prowadzi się za pośrednictwem ścianki z materiału o współczynniku przewodności cieplnej w temp. 1000K przynajmniej 5-krotnie mniejszym niż taki współczynnik materiału w ostatnim stopniu wymiany. Strumień cieplny zaś jest

w tym procesie dla pierwszego stopnia wymiany co najmniej 3-krotnie mniejszy niż dla stopnia ostatniego.

Urządzenie do stosowania sposobu według wynalazku zawiera co najmniej dwa wymienniki ciepła połączone posobnie dla ośrodka niosącego ciepło, gdzie co najmniej pierwszy wymiennik ma element (2) wymiany o ścianie dwuwarstwowej.

Warstwa (4) z materiału o niskiej przewodności cieplnej i powierzchni prostej kontaktuje się z nośnikiem ciepła, zaś warstwa (3) z materiału o wysokiej przewodności cieplnej i powierzchni rozwiniętej kontaktuje się z odbiornikiem ciepła.

(8 zastrzeżeń)

F28D

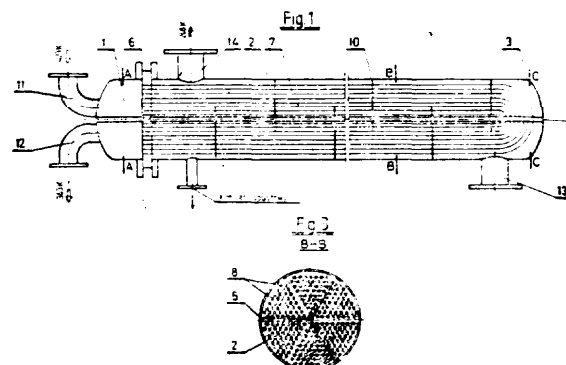
P. 221623

25.01.1980

Wojewódzkie Biuro Projektów, Zabrze, Polska (Jerzy Sikora, Bolesław Jurkiewicz, Edward Kubica).

Wymiennik ciepła

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania takiej zwartej konstrukcji wymiennika, która pozwoli uzyskać lepsze wskaźniki energetyczne.

Wymiennik ciepła dla cieczy, stosowany zwłaszcza do celów ciepłowniczych, składa się z głowicy (1), płaszcz (2) i dna (3) oraz osadzonych wewnątrz, pęków rur (7) w kształcie litery U, których końce od strony króćca (11) doprowadzającego grzewcze medium są mocowane w sitowej ścianie (6) i przedzielone na całej długości przegrodami (5), najkorzystniej w ilości trzy, których krótsze boki usytuowane promieniowo od osi walczaka tworzą odpowiednie przedziały sektorowe (8), przy czym każdy przedział na całej długości ma usytuowane na przemian kierownicze blachy (7) z odgiętymi jednostronnie bokami lub szczelinami.

Rury usytuowane równolegle w każdym podziale sektorów (8) mają różne promienie na łukach, które zwiększają się w miarę zbliżenia do siecznej układów (8) przecinającej płaszcz walczaka w punktach styku z przegrodami (5).

(3 zastrzeżenia)

Dział G FIZYKA

G01F

P. 220915 T

28.12.1979

Zgłoszenie dodatkowe do zgłoszenia nr P. 220755

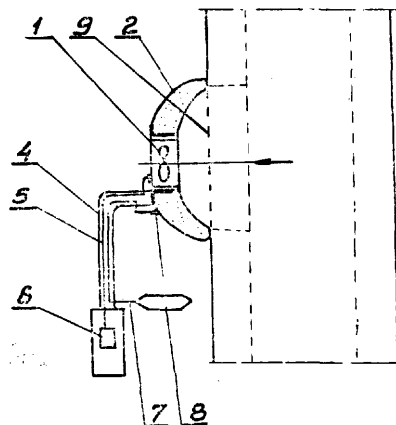
Akademia Górniczo-Hutnicza im. Stanisława Staszica, Kraków, Polska (Józef Obrączka, Włodzimierz Roszczyński).

Przenośny przyrząd do określania ilości przepływu gazu w sieci wentylacyjnej

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania przyrządu umożliwiającego określenie ilości przepływu gazu w sieci wentylacyjnej poprzez kratki lub króćce wlotowe przewodów wentylacyjnych.

Przenośny przyrząd do określania ilości przepływu gazu w sieci wentylacyjnej zawiera anemometr (1) na obudowie którego jest osadzona szczelnie przepona pneumatyczna (2), wyposażona w króciec przyłączeniowy (3). Przepona pneumatyczna (2) w przekroju osiowym ma kształt rożków.

(1 zastrzeżenie)

G01F

P. 221259 T

08.01.1980

Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Technologii Wubchowych, Warszawa, Polska (Antoni Laudański).

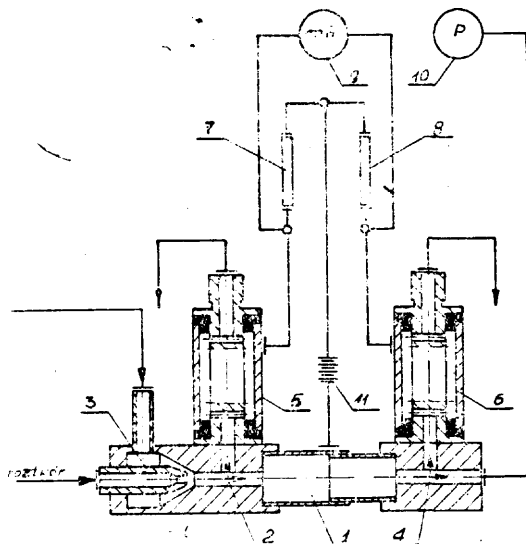
Urządzenie do ciągłego pomiaru zmian stężenia przepływającego roztworu

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania urządzenia umożliwiającego ciągły pomiar zmian stężenia przepływającego roztworu z możliwością sygnalizowania zaistniałych zmian oraz zabezpieczenia urządzeń przed niekorzystnymi następstwami zmian stężenia.

Urządzenie zawiera zbiornik porównywalno-różnicujący (1), który na jednym końcu ma osadzony rozdzielacz wejściowy (2) z dobudowanym do niego podzespołem dawkującym (3), a na drugim końcu rozdzielacz wyjściowy (4), który ma połączenie z miernikiem ciśnienia (10).

Urządzenie zawiera również elektrodę pomiarową (5), elektrodę wzorcową (6), dwa rezystory (7 i 8) i miiliamperomierz (9), które to podzespoły tworzą mostek elektryczny.

(3 zastrzeżenia)

G01F P. 221644 T 29.01.1980

Wytwórnia Konserw i Mrożonek „Stoczek”, Stoczek Lukowski, Polska (Władysław Zawadzki).

Urządzenie wodowskazowe

Przedmiotem wynalazku jest urządzenie wodowskazowe typu wziernikowego, stosowane jako osprzęt kotłów i zbiorników ciśnieniowych w celu bieżącego

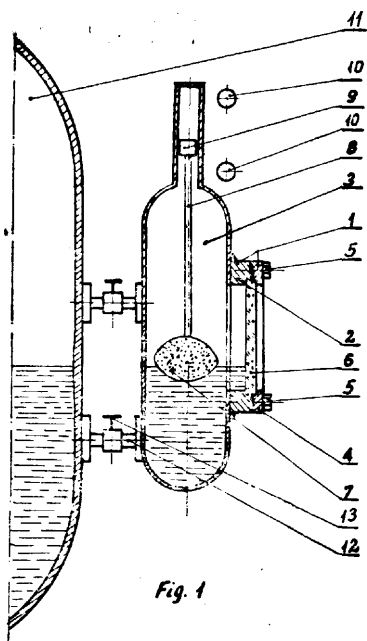

Fig. 1

kontrolowania poziomu cieczy znajdującej się wewnątrz.

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania takiej konstrukcji urządzenia, która umożliwi zamontowanie czujników poziomu cieczy sprężonych z pływakami, poza zbiornikiem ciśnieniowym.

W urządzeniu według wynalazku ramka wodowskazowa (1) przymocowana jest do komory pływakowej (3), połączonej ze zbiornikiem ciśnieniowym (11) na zasadzie naczyń połączonych, za pomocą głowic (12) wyposażonych w zawory odcinające (13). Wewnątrz komory pływakowej umieszczony jest pływak (7), wyposażony w pręt niemagnetyczny (8), zawierający na wierzchołku magnes trwały (9), którego pole magnetyczne, zależnie od poziomu cieczy w kotle, oddziałuje na znane czujniki (10) wchodzące w skład układu pomiarowo-regulacyjnego.

Dla uproszczenia konstrukcji, część (2) ramki wodowskazowej przyspawana jest do ścianki komory pływakowej (3)

(2 zastrzeżenia)

G01F P. 221645 T 29.01.1980
G05D

Wytwórnia Konserw i Mrożonek „Stoczek”, Stoczek Lukowski, Polska (Władysław Zawadzki).

Pływak w czujniku do pomiaru i regulacji poziomu cieczy, zwłaszcza w zbiornikach ciśnieniowych

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie zmniejszenia awaryjności kotłów, związanej z uszkodzeniami pływaków.

Pływak (1) według wynalazku wykonany jest w postaci hermetycznego naczynia, zawierającego wewnątrz niewielką ilość cieczy (2) której poziom ma być regulowany. Powłoka pływaka wykonana jest z dwóch lub więcej wytłoczek tworzących po zesparowaniu kształt kuli. Wymiana ciepła na ściankach powłoki powoduje parowanie cieczy wewnątrz pływaka i utrzymywanie się w nim ciśnienia zbliżonego do ciśnienia pary w kotle.

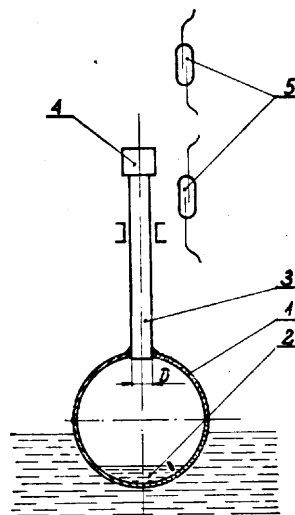

Fig. 1

Dzięki sumowaniu się ciśnienia pary w pływaku z ciśnieniem porcjajnym powietrza, ciśnienie wewnętrzne w pływaku jest nieco wyższe od ciśnienia w kotle i powłoka pływaka obciążona jest naprężeniami rozciągającymi. Do pływaka utwierdzony jest pręt z niemagnetycznego materiału (3) z umieszczonym na wierzchołku magnesem trwałym (4). Zmiany poziome cieczy w zbiorniku przetwarzane są w znany sposób na sygnał elektryczny poprzez zestyki hermetyczne (5).

(3 zastrzeżenia)

G01J P. 221529 T 23.01.1980

Janusz Milewski, Edward Stachurski, Warszawa, Polska (Janusz Milewski, Edward Stachurski).

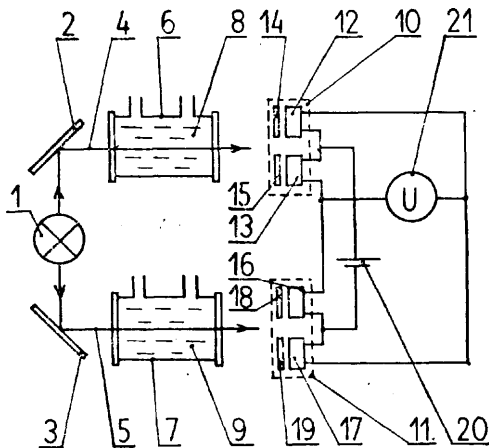
Układ kolorymetryczny

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie eliminacji błędów pomiaru barwy wynikających ze zmian własności fotoelementów oraz zmian widma źródła światła przy długotrwałym pomiarze barwy.

Układ według wynalazku charakteryzuje się tym, że światło ze źródła (1), po rozdzieleniu przez zwierciadła (2), (3), i przejściu przez badane ciecze (8), (9), pada na grupę (10) fotooporników, oraz na analogiczną grupę (11). Fotooporniki (12) i (13) oraz (16) i (17), uczulone na różne zakresy widma przez zasłonięcie ich filtrami optycznymi (14) i (15) oraz (18) i (19), połączone są w układzie mostkowym, którego napięcie (U) niezrównoważenia zależy od różnicy zabarwień badanych cieczy (8) i (9). Grupy (10) i (11) fotooporników kompensują swoje błędy wynikające z różnych, zależnych od uczulenia na dany zakres widma, zmian oporności fotooporników w funkcji czasu długotrwałego naświetlania.

Opisywany układ nadaje się do długotrwałych pomiarów kolorymetrycznych.

(6 zastrzeżeń)

G01J P. 221530 T 23.01.1980

Janusz Milewski, Edward Stachurski, Warszawa, Polska (Janusz Milewski, Edward Stachurski).

Układ fotelektryczny wykrywania barwy

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie eliminacji zależności pomiaru barwy od zmian natężenia światła, przy zastosowaniu prostego układu porównywania sygnałów.

Układ według wynalazku zawiera oprócz fotoele-

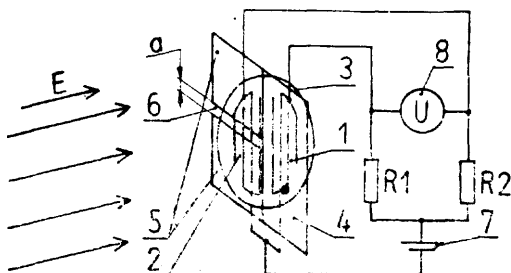

Fig 1

mentów pomiarowych fotoelement korekcyjny, ułony na inny zakres widma niż fotoelementy pomiarowe.

Fotooporniki pomiarowe (1) i (2), umieszczone na wspólnej płytce (3), zasłonięte są filtrami optycznymi (4) i (5). Filtr optyczny (5) ma szczelinę (6). Powierzchnia fotoopornika (2) pod szczeliną (6) stanowi fotoopornik korekcyjny.

Układ nadaje się szczególnie do stosowania w absorpcjometriach do ciągłej kontroli zabarwienia czy w obecności zakłóceń, takich jak zmętnienie, acherzyki powietrza itd.

(7 zastrzeżeń)

G01K P. 221554 T 22.01.1980

Politechnika Krakowska, Kraków, Polska (Jan Ta-ler).

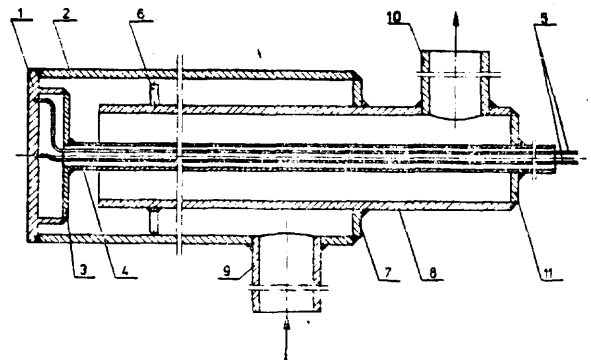
Sonda do pomiaru obciążeń cieplnych powierzchni ogrzewalnych

Przedmiotem wynalazku jest sonda do pomiaru obciążeń cieplnych powierzchni ogrzewalnych, zwłaszcza powierzchni ogrzewalnych kotłów parowych.

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania sondy o prostej konstrukcji charakteryzującej się niewielką bezwładnością cieplną umożliwiającą pomiar obciążeń cieplnych w sposób ciągły.

Sonda ma rurę korpusu (2) i płytkę pomiarową (1), w środku której zamocowany jest termoelement (5). Drugi termoelement (5) zamocowany jest w płytce (1) w pewnej odległości od jej środka. Płytkę (1) zamocowaną jest w część cylindryczną zamkniętą denkiem (3), do którego przyspawana jest rura (4), przez którą wyprowadzone są przewody termoelementów (5). Rura korpusu (2) zaopatrzona jest w króciec dopływu wody (9) i połączona z koncentryczną rurą (8), przez którą woda wypływa do króca dopływowego (10).

(1 zastrzeżenie)

G01K G05D P. 222321 28.02.1980

Pierwszeństwo: 28.02.1979 — Włochy (nr 53024-B/79)

FRATELLI BORLETTI S.p.A., Mediolan, Włochy.

Urządzenie do kontroli temperatury cieczy

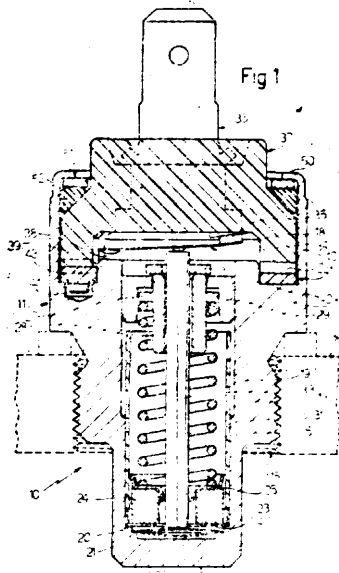
Przedmiotem wynalazku jest urządzenie do kontroli temperatury cieczy, zwłaszcza do mierzenia i wykrywania osiągnięcia w cieczy nastawionej temperatury, mające zastosowanie zwłaszcza w motoryzacji do kontroli temperatury chłodzących albo smarujących cieczy, wewnątrz ich zbiorników.

Urządzenie do kontroli temperatury cieczy zawiera termistor (24) dla wytwarzania sygnału zależnego o temperatury, jaką osiąga ciecz oraz bimetaliczny krążek (32) przystosowany do przyjmowania dwóch przeciwnych spoczynkowych położań, zgodnie z tym czy temperatura jest niższa albo wyższa od nastawionej uprzednio wartości granicznej.

Krążek (32) jest przystosowany do oddziaływania na styk (34) za pomocą popychacza (33). Termistor

(24), krążek (32), popychacz (33) są usytuowane wzdłuż tej samej osi i umieszczone w osłonie (11) połączonej z kołpakiem (37).

(11 zastrzeżeń)

G01I

P. 212836

15.01.1979

Centralny Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Przemysłu Bawełnianego Łódź, Polska (Ryszard Soczyński, Barbara Godlewska, Bożena Białecka).

Urządzenie do pomiaru siły nacisku górnych dociskowych wałków rozciągowego aparatu przędzalniczych maszyn

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie pomiaru sił nacisku górnych dociskowych wałków rozciągowego aparatu przędzalniczych maszyn, dociskanych do dolnych rozciągowych wałków siłą pola magnetycznego.

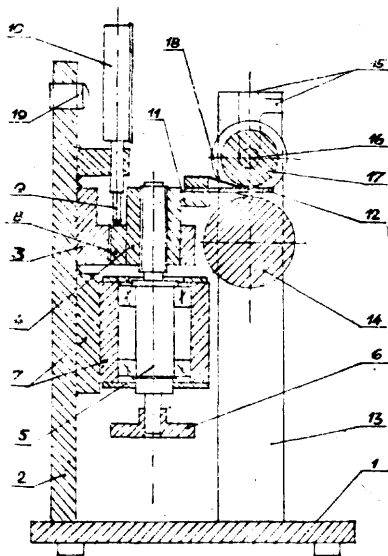

Fig. 1

Urządzenie według wynalazku składa się z korpusu (1), mechanizmu śrubowego, płaskiej sprężyny i mechanicznego zegarowego czujnika, przy czym płaska sprężyna (12) zamocowana jest jednym końcem do nakrętki (4) śrubowego mechanizmu, z którą to nakrętka współpracuje zegarowy czujnik (10). Drugi koniec sprężyny (12) usytuowany jest ponad zamocowanym nieruchomo w bocznych słupach (13) wałkiem (14). Pomiędzy płaszczyznami styku górnego docisko-

wego wałka (17) z dolnym rozciągowym wałkiem (14) znajdują się styki (18) elektrycznego układu, w którego obwód włączone jest sygnalizacyjne urządzenie (19) sygnalizacji wizualnej i/lub akustycznej.

(3 zastrzeżenia)

G01L

P. 220908 T

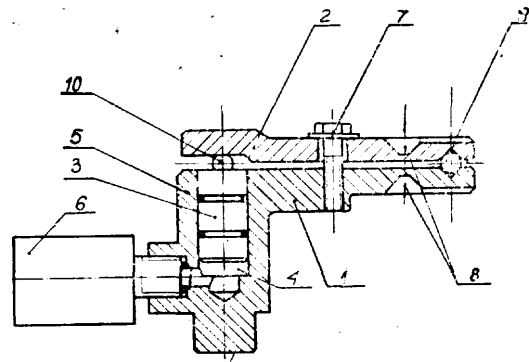
29.12.1979

Fabryka Samochodów Osobowych „POLMO”, Warszawa, Polska (Witold Artymiński, Zdzisław Kaczyński).

Urządzenie do pomiaru siły nacisku elektrod zgrzewarek punktowych

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania budowy urządzenia umożliwiającego dokonywanie pomiaru nacisku elektrod zgrzewarek punktowych.

Urządzenie według wynalazku ma dwie dźwignie (1 i 2) ułożyskowane pomiędzy sobą na jednym z końców, a z drugiej strony w dźwigni (1) znajduje się prostopadłe umieszczony cylinder (5) z tłoczkiem (3) współpracującym z dźwignią (2). Do cylindra (5) do-

łączony jest manometr (6). Dźwignie (1) i (2) połączone są w części środkowej śrubą (7) przechodzącą przez otwór w dźwigni (2) i wkręcone w dźwignię (1). Ponadto dźwignie (1) i (2) mają pomiędzy punktami podparcia, po stronie zewnętrznej, umieszczone gniazda (8). Ułożyskowanie pomiędzy dźwigniami (1) i (2) stanowi wałek (9), a pomiędzy dźwignią (2) i tłoczkiem (3) znajduje się kulka (10).

(4 zastrzeżenia)

G01P

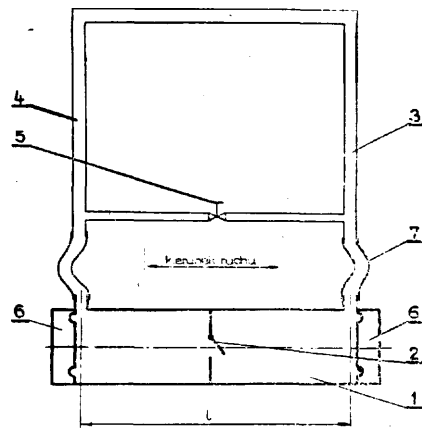
P. 212947

22.01.1979

Instytut Chemii Nieorganicznej, Gliwice, Polska (Marcin Strokowski, Roman Drabek, Eugeniusz Wiśniowski).

Urządzenie do pomiaru maksymalnych przyspieszeń

Przedmiotem wynalazku jest urządzenie do pomiaru maksymalnych przyspieszeń ruchu drgającego, postępowego lub obrotowego.

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie zwiększenia dokładności pomiaru.

Urządzenie według wynalazku, charakteryzuje się tym, że w podłużnym zbiorniku (1) cieczy wbudowany jest samoczynny zawór (2) przepuszczający ciecz tylko w jednym kierunku, a po obu stronach zaworu (2) umieszczone są elastyczne komory (6) gazowe. Do pomiarowego zbiornika (1) za pomocą elastycznych przewodów (7) podłączony jest różnicowy manometr ciecowy. Pomiędzy rurkami manometru różnicowego znajduje się zawór (5) służący do wyrównywania poziomów cieczy.

(4 zastrzeżenia)

G01P

P. 221511 T

21.01.1980

Główny Instytut Górnictwa, Katowice, Polska (Jerzy Remisz, Lech Pasterny, Marian Strzoda).

Urządzenie do pomiaru prędkości cieczy

Przedmiotem wynalazku jest urządzenie do pomiaru prędkości cieczy, zwłaszcza w rurociągu transportującym ciecz mechanicznie zanieczyszczoną.

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania urządzenia zapewniającego wysoką klasę dokładności pomiaru.

Urządzenie według wynalazku charakteryzuje się tym, że zawiera sztywny wysięgnik (7), który z jednej strony jest wysunięty z pomiarowej komory (5), otwartej od strony cieczy przepływającej rurociągiem (3) i zakończony oporową bryłą (8), a drugostronnie jest połączony ze sprężystą belką (6). Belka (6) jest osadzona sztywno w gnieździe (4) pomiarowej komory (5), zaopatrzonej w połączeniu z tą belką elektryczny przetwornik różnicowy (11) mierzący wielkość jej ugięcia. Wielkość ugięcia jest zależna od wychylenia oporowej bryły (8), które jest proporcjonalne do prędkości przepływu cieczy.

Urządzenie jest przeznaczane do ciągłej kontroli wydajności i sprawności pomp, zwłaszcza pomp głównego odwadniania kopalń głębinowych.

(1 zastrzeżenie)

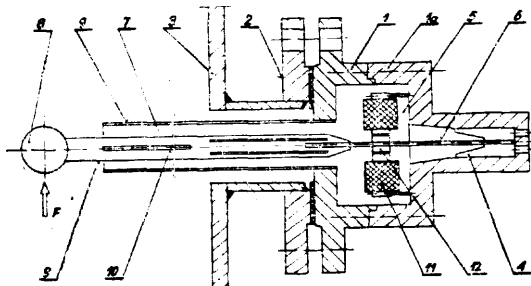

Fig. 1.

G01R

P. 219737

20.11.1979

Pierwszeństwo: 22.11.1978 — Francja (nr 7832905)

Le Materiel Telephonique Thomson — CSF, Colombes, Francja.

Urządzenie kontrolne dla sieci komutacji czasowej

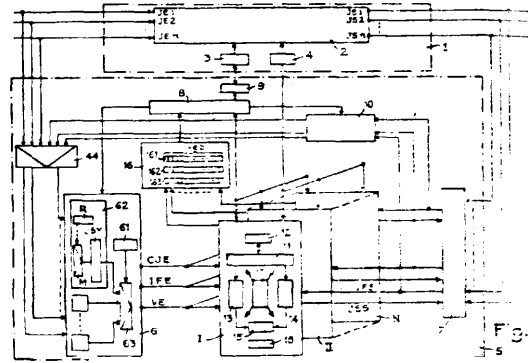
Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania takiego urządzenia, w którym czas sprawdzania jest krótki i niezależny od rozmiaru sieci.

Urządzenie do kontroli prawidłowego działania sieci komutacji czasowej, a zwłaszcza urządzenie do kontroli ciągłości połączeń w czasie łączenia, zawiera liczne grupy sprawdzania [I, II ... N], które pracują równocześnie, sterowane przez mikrokontroler (8). Każda grupa jest połączona z zespołem łączы wejściowych (JE1 do JEn) za pośrednictwem obwodu synchronizacji i przełączania (6), a z częścią zespołu łą-

czy wyjściowych za pośrednictwem obwodu przełączającego (7).

Wynalazek ma zastosowanie do central telefonicznych.

(7 zastrzeżeń)

G03B

P. 221492 T

21.01.1980

Politechnika Gdańska, Gdańsk-Wrzeszcz, Polska (Ryszard Jarkowicz).

Ekran okularowy

Przedmiotem wynalazku jest ekran okularowy do mikroprzeźrocy lub do pracy z mikroelementami.

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie polepszenia jakości uzyskiwanego obrazu.

Ekran okularowy według wynalazku charakteryzuje się tym, że na szynie (1) zamocowany jest przesuwany tubus (3) z szybą ekranizującą (4) usytuowaną w osi kulistej osłony (5) zamocowanej w elastycznej obudowie (6) połączonej z korpusem (7), w którym osadzony jest tubus (3). Pokrętko (8) służy do regulacji ostrości obrazu.

(1 zastrzeżenie)

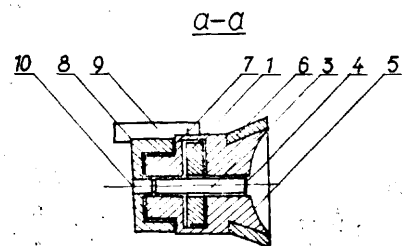

Fig. 3

G03C

P. 214541

29.03.1979

Centralny Ośrodek Badawczo-Projektowy Górnictwa Odkrywkowego „Poltegor”, Wrocław, Polska (Bronisław Dutkiewicz, Tadeusz Gajda).

Wywoływalcz do odbitek diapozytowych

Przedmiotem wynalazku jest wywoływalcz do odbitek diazopozytowych uzyskiwanych przez zwilżenie naświetlonego papieru światłoczułego zawierającego związki dwuazodonowe i azokomponenty, roztworem wodnym wywoływalcz. Jest on przeznaczony do wykonywania odbitek w mechanicznych kopiarkach.

Wywoływalcz zawiera na 1 litr wody: 30—50 g węglanu sodu, 2—3 g tiosiarczuanu sodu oraz 8—10 g kwasnego węglanu sodu.

(1 zastrzeżenie)

G05B

P. 221568 T

23.01.1980

H01G

Politechnika Białostocka, Białystok, Polska (Stanisław Aleksandrowicz).

Bipolarny separator optoelektroniczny

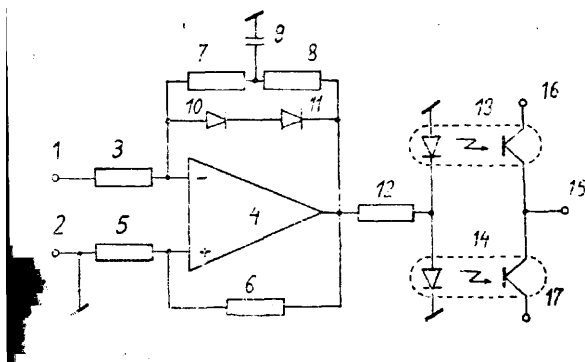
Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania układu separatora nie wymagającego starannego doboru charakterystyk transmisyjnych transpotorów oraz małego wrażliwego na wpływ termiczne.

Bipolarny separator optoelektroniczny według wynalazku zawiera modulator wypełnienia impulsów prostokątnych zrealizowany na transpotorach (13, 14) i wzmacniaczu operacyjnym (4) objętym dwoma pętłami sprzężenia zwrotnego. Pętlę dodatniego sprzężenia zwrotnego modulatora tworzy dzielnik rezystorowy (5, 6) a pętlę ujemnego sprzężenia tworzą rezystory (7 i 8) oraz kondensator (9).

Dzięki temu na wyjściu wzmacniacza operacyjnego (4) a tym samym i na izolowanym od obwodu modulatora zacisku wyjściowym (15), generowane jest napięcie prostokątne o współczynniku wypełnienia zależnym od wartości i polaryzacji napięcia wejściowego między zaciskami (1 i 2). Napięcie to podaje się na układ bipolarnego dyskryminatora amplitudy demodulatora odtwarzający wartość i biegunowość napięcia wyjściowego.

Separator według wynalazku nadaje się szczególnie do pomiaru napięć i prądów w tyrystorowych rewersyjnych układach napędowych prądu stałego.

(1 zastrzeżenie.)

G05D

P. 213766

26.02.1979

Zakłady Azotowe „Puławy”, Puławy, Instytut Nawozów Sztucznych, Puławy, Instytut Ciężkiej Syntezy Organicznej „Błachownia”, Kędzierzyn-Koźle, Polska (Marek Papużyński, Stanisław Jeżyk, Wiesław Piątek, Stanisław Bał, Janusz Cwalina).

[Układ sterowania zwłaszcza adsorberami do zmiennociśnieniowych procesów oczyszczania gazów

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania układu umożliwiającego wyeliminowanie błędów nierówności zadziałania, pochodzącego od elementu sterującego oraz umożliwiającego dokonywanie zmiany czasu przełączania w bardzo prosty sposób.

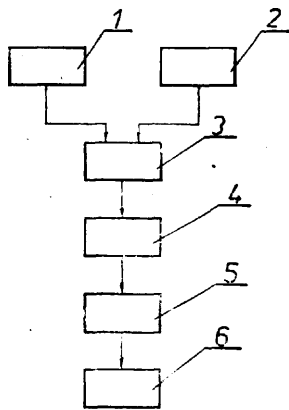

fig 1

Układ sterowania zawiera generator impulsów prostokątnych (1), o częstotliwości zależnej od parametru procesowego, generator impulsów prostokątnych (2), generujący sygnały o różnych częstotliwościach, niezależnych od parametru procesowego, przełącznik (3) wyboru rodzaju pracy — z generatora (1) lub (2), licznik impulsów (4), dekadery (5) i układ elementów wykonawczych (6).

Proporcjonalnie do wielkości parametru procesowego układ powoduje krótszy lub dłuższy czas otwarcia lub zamknięcia elementów wykonawczych (zaworów odcinających). Moment przełączania następuje natychmiast po otrzymaniu sygnału sterującego (do zera zlikwidowano błąd rozrzutu sygnału).

(2 zastrzeżenia)

G05D

P. 220728 T

21.12.1979

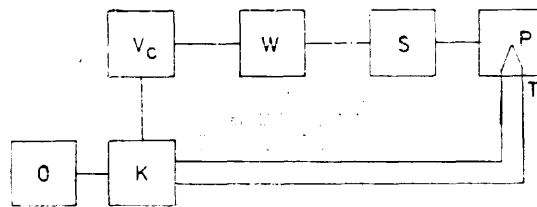
Uniwersytet Jagielloński, Kraków, Polska (Romuald Makar, Jacek Sołtys).

Układ do stabilizacji temperatury

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie zwiększenia dokładności stabilizacji temperatury.

Układ według wynalazku zawiera kompensacyjny blok (K), połączony z blokiem napięcia odniesienia woltomierza cyfrowego (0), na którego wyjściu podłączony jest wzmacniacz sygnału wejściowego (W) z woltomierzem (Vc) oraz wykonawczy blok (S).

(1 zastrzeżenie)

G05D

P. 221178 T

03.01.1980

Wojskowa Akademia Techniczna im. Jarosława Dąbrowskiego, Warszawa, Polska (Lesław Będkowski, Zbigniew Denys).

Elektroniczny układ sterujący procesem hamowania pojazdu mechanicznego o pneumatycznym układzie hamulcowym

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania układu przeznaczonego do stosowania w ciężkich pojazdach mechanicznych, w których zarówno organy wykonawcze, jak i organy sterujące mają duże stałe czasowe.

Elektroniczny układ sterujący procesem hamowania pojazdu mechanicznego o pneumatycznym układzie hamulcowym jest wyposażony w liczbę obwodów generujących sygnały sterujące równą liczbie kół.

Częstotliwość tych sygnałów jest uzależniona od przyczepności koła do jezdni, a współczynnik wypełnienia jest uzależniony od sygnału odzwierciedlającego różnicę między sygnałem proporcjonalnym do uśrednionej prędkości koła a sygnałem funkcji operacyjnej oraz jest uzależniony od sygnału korekcyjnego, odzwierciedlającego różnicę uśrednionych sił hamujących tej samej osi, a ponadto od sygnału odzwierciedlającego przyczepność koła do jezdni.

Elektroniczny układ sterujący składa się z identycznych kanałów po jednym kanale dla każdego koła lub pary kół hamowanych tym samym urządzeniem hamulcowym, z układów korekcyjnych po jednym na zespół kół tej samej osi oraz z jednego układu wytwarzającego funkcję operacyjną.

(2 zastrzeżenia)

G05D

P. 221718 T

31.01.1980

Centralny Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Przemysłu Kruszyw Budowlanych, Warszawa, Polska (Jan Loretz).

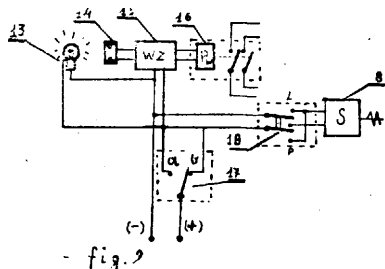
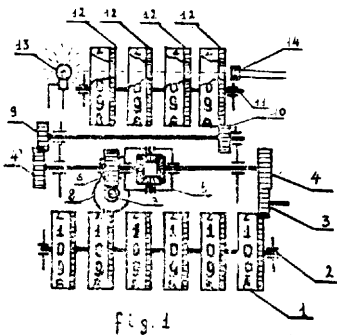
Urządzenie licząco-dozujące

Przedmiotem wynalazku jest urządzenie zaliczająco-dozujące, automatycznie odmierzające nastawioną wartość, służące do sterowania urządzeniami dozującymi, ważącymi bądź odmierzającymi ilość sztuk, czas itp.

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania urządzenia o uproszczonej budowie, dużej niezawodności i trwałości.

Urządzenie zaliczająco-dozujące do urządzeń pomiarowo-liczących, zawiera liczydło programujące z kołami cyfrowymi mającymi otwory lub szczeliny dające prześwit przy jego stanie zerowym, zaś po obu stronach liczydła (12) umieszczone są przyrządy optoelektroniczne (13) i (14) połączone z przekaźnikiem wykonawczym (16). Liczydło programujące (12), sprzężone jest z liczydłem zasadniczym (1) za pośrednictwem kół zębatach (10) i (9) umieszczonych na wspólnej osi, koła zębatego (4) osadzonego na półoście przekładni różnicowej, koła (4) na drugiej półoście przekładni różnicowej oraz napędowego koła zębatego (3) urządzenia pomiarowo-liczącego. Na koszu (5) przekładni różnicowej osadzone jest koło zębate (6), zazębione ze ślimakiem (7), osadzonym na osi mikrosiłnika (8).

Urządzenie zliczająco-dozujące według wynalazku może być zastosowane w wszelkiego rodzaju dystrybutorach na ekspedycjach, w automatyce przemysłowej, w przemyśle materiałów budowlanych np. do dozowania składników mas betonowych oraz w energetyce jako przekaźnik czasowy zablokowany z licznikiem czasu lub licznikiem energii. (1 zastrzeżenie)

G05F
H05B

P. 214162

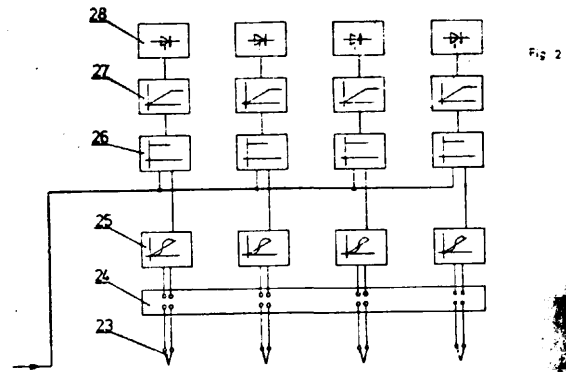
14.03.1979

Biuro Projektów Przemysłu Hutniczego „BIPROHUT”, Gliwice, Polska (Bolesław Kwiasowski).

Urządzenie cyfrowo-analogowe do samoczynnego sterowania poboru mocy w elektrycznym piecu oporowym

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie ciągłej, precyzyjnej regulacji temperatury wsadu, podlegającego obróbce cieplnej. Urządzenie charakteryzuje się tym, że termopara (23), której zimne końce są utrzymywane w termostacie (24) jest połączona szeregowo poprzez wielofunkcyjny wzmacniacz (25), proporcjonalny wzmacniacz (26) i całkujący wzmacniacz (27) z zespołem tyrystorowym (28). Do drugiego wejścia proporcjonalnego wzmacniacza (26) jest przyłączony w sposób różnicowy scalony wzmacniacz, stanowiący część składową przetwornika cyfrowo-analogowego. (2 zastrzeżenia)

(2 zastrzeżenia)

G06G
G01D

P. 221396 T

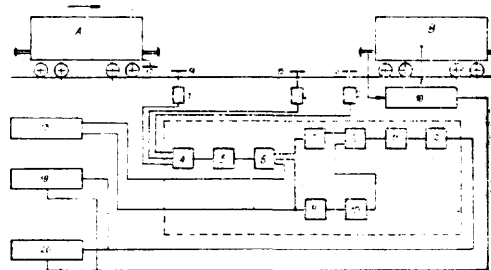
15.01.1980

Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Pojazdów Szynowych, Poznań, Polska (Stanisław Bocian, Urszula Bąk).

Układ do automatyzacji pomiarów przy próbach nabiegania pojazdów szynowych

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie zwiększenia dokładności pomiarów i zmniejszenia pracochłonności ich dokonywania.

Układ zawiera torowe czujniki pojemnościowe (1), (2) i (3), które połączone są z układem logicznym (4), który poprzez licznik dziesiętny (5) połączony jest z dekoderni dziesiętnym (6) mającym trzy wyjścia, z których pierwsze połączone jest z detektorem zbocza narastającego (7) i dalej z przerzutnikiem (8), który jest połączony z cewką przekaźnika (12) poprzez wzmacniacz (11), przy czym przekaźnik (12) połączony jest z przyrządami rejestrującymi, natomiast drugie wyjście dekodera (6) połączone jest z wejściem wyłączającym częstotliwościomierza (13) oraz układem opóźniającym (9), który poprzez detektor zbocza opadającego (10) połączony jest z drugim wejściem przerzutnika (8) zaś trzecie wyjście dekodera (6) połączone jest z wejściem załączającym częstotliwościomierza (13). (2 zastrzeżenia)

G07B

P. 221183 T

03.01.1980

Andrzej Pawluś, Kraków, Eugeniusz Konderka, Kraków, Polska (Andrzej Pawluś, Eugeniusz Konderka).

Taksometr zwłaszcza do pojazdów kołowych

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania budowy taksometru cechującego się większą dokładnością pomiaru przebytej drogi oraz dużą trwałością i niezawodnością.

Taksometr według wynalazku składa się z impulsatora fotoelektrycznego (1), bramki spustowej (2), układu mnożącego (3), dzielnika taryfy (4), licznika jednostek taryfowych (5), układu opóźniania (6), licznika opłat (7), komparatora prędkości granicznej (8), bramki spustowej (9), dzielnika częstotliwości (10), licznika jednostek taryfowych postoju (11), generatora kwarcowego (12), generatora opłat za pierwszy kilometr (13) i układu sterowania rodzajem pracy (14).

Impulsator fotoelektryczny (1) napędzany jest od skrzyni biegów pojazdu i daje impuls będący funkcją prędkości jazdy i zadanego rodzaju taryfy, przekazanego z układu sterowania rodzajem pracy (14). (1 zastrzeżenie)

(1 zastrzeżenie)

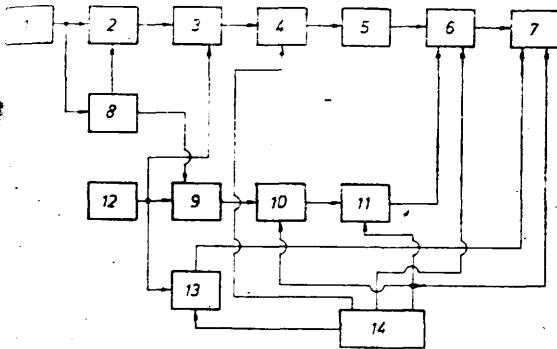

fig. 1

G07F

P. 221503 T

22.01.1980

Kolejowe Zakłady Łączności, Bydgoszcz, Polska (Lucjan Łączkowski, Wiktor Swakowski).

Układ elektryczny kontroli monet przeznaczony **właścista** do samoinkasujących automatów biletowych

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie **opracowania** układu cechującego się dużą zdolnością identyfikacji monet bez względu na stopień ich zabrudzenia lub mechanicznego zużycia.

Układ kontroli monet przeznaczony **właścista** do samoinkasujących automatów biletowych w którym napięcie korzystne dla **pracy** układu uzyskuje się poprzez zmianę indukcyjności wzajemnej elementów sprzężonych charakteryzuje się tym, że ma co najmniej jedną parę cewek (L1, L2) indukcyjnych sprzężonych, umieszczoną w przewodnicy (P) monet, przy czym cewka (L1) pierwotna przyłączona jest poprzez wzmacniacz (W) sygnału do generatora (G) częstotliwości o zakresie 50 Hz—15 kHz, zaś cewka (L2), wtórna z przyłączonym równolegle kondensatorem (C2)

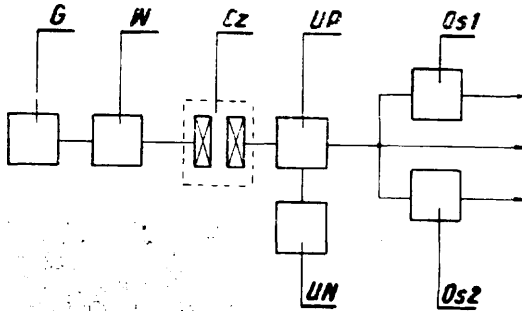
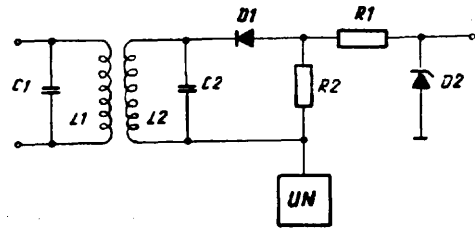

Fig. 2

ma w swoim obwodzie połączoną szeregowo diodę (D1) **prostowniczą**, której anoda jest połączona poprzez rezystor (R2) z układem (UN) napięcia wzorcowego oraz poprzez rezystor (R1) z diodą (D2).

(1 zastrzeżenie)

G10L

P. 221192 T

04.01.1980

Główny Instytut Górniczo, Katowice, Polska (Adam Lipowczan, Tadeusz Rabsztyń, Bogdan Kołodziejcki, Janusz Jaszcz, Krystian Smolorz, Grażyna Jaroń).

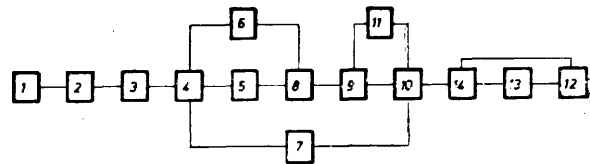
Iskrobezpieczny dozymetr hałasu

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie **opracowania** iskrobezpiecznego przyrządu indywidualnego, automatyzującego proces wyznaczania poziomu równoważnego na stanowiskach pracy.

Przyrząd ma elektryczny przetwornik (8) sterowany blokiem (5) kształtowania charakterystyki, połączonym osobno z detektorem (4) wartości skutecznej, wzmacniaczem (3), członem (2) kształtowanie charakterystyki i mikrofonem (1).

Przetwornik (8) jest połączony z pamięcią (9), do której dołączony jest z jednej strony blok przeładowania (11), a z drugiej strony cyfrowe wyświetlacze (10). Pomędzy detektorem (4) wartości skutecznej i przetwornikiem (8) włączony jest detektor (6) poziomu niskiego, a pomiędzy tym detektorem i cyfrowymi wyświetlaczami (10) detektor (7) poziomu wysokiego. Dozymetr jest przeznaczony do oceny stanu zagrożenia hałasem na stanowisku pracy.

(1 zastrzeżenie)

Dział H ELEKTROTECHNIKA

H01J

P. 221633 T

28.01.1980

Zakłady Wytwórcze Lamp Elektrycznych „POLAM” im. Róży Luksemburg Warszawa, Polska (Maurycy Huettnier, January Konopka, Andrzej Sikorski).

Sposób badania trwałości wysokoprężnych lamp wyładowczych

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie **opracowania** sposobu umożliwiającego skrócenie czasu badania trwałości wysokoprężnych lamp wyładowczych stabilizowanych indukcyjnie.

Sposób według wynalazku polega na tym, że lampy świeci się w cyklach o czasie świecenia t_s i czasie przerwy t_p , przy czym czas świecenia t_s równy jest czasowi jaki jest potrzebny dla wzrostu ciśnienia w jarzniku od wartości początkowej do wartości odpowiadającej **ciśnieniu** robocznemu jakie istnieje w ustalonym stanie pracy lampy, czas przerwy t_p równy jest czasowi niezbędnemu dla obniżenia się **ciśnienia** w jarzniku do wartości początkowej przed zaświeceniem lampy, a stosunek k czasu przerwy do czasu świecenia w okresie jednego cyklu zawiera się w granicach 8-5-2.

(2 zastrzeżenia)

H01L P. 214091 13.03.1979

Institut Technologii Elektronowej, Warszawa, Polska (Krzysztof Kaźmierski, Bogdan Wojtkowiak).

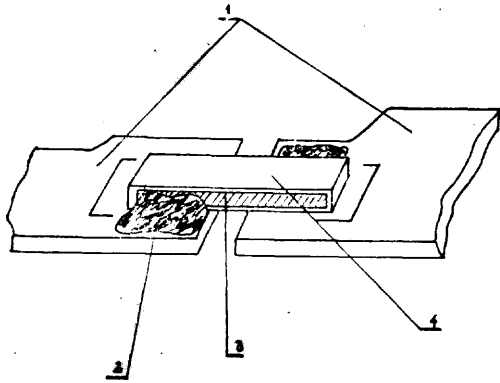
Struktura półprzewodnikowa zmontowana na ażurze

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie eliminacji połączeń drutowych struktury z ażurzem, uproszczenia montażu i automatyzacji linii montażowej.

Struktura półprzewodnikowa charakteryzuje się tym, że jest umieszczona na ażurze tak, że jej dwa kontakty (3) znajdują się nad dwoma częściami ażuru stanowiącymi osobne wyprowadzenia (1) i w znany sposób odpowiednio parami są do siebie przymocowane.

Montaż na ażurze poziomym lub pionowym jest stosowany w produkcji przyrządów półprzewodnikowych, takich jak diody elektroluminescencyjne, półprzewodnikowe wskaźniki cyfrowe i inne.

(1 zastrzeżenie)

H01M P. 221551 T 22.01.1980

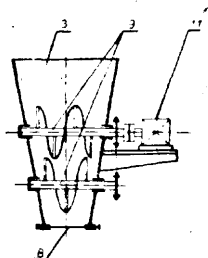
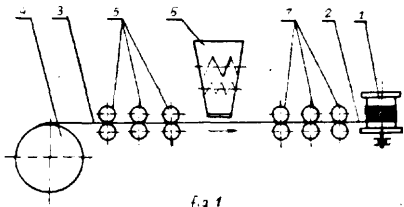
Politechnika Wrocławska, Wrocław, Polska (Henryk Marciniak, Hubert Drzemiek).

Urządzenie do wytwarzania rdzeniowych elektrod

Przedmiotem wynalazku jest urządzenie pozwalające uzyskać zwiększenie wydajności procesu wytwarzania rdzeniowych elektrod do łukowego napawania, zwłaszcza rdzeniowych drutów spawalniczych.

Urządzenie według wynalazku charakteryzuje się tym, że podajnik (6) mieszanki proszkowej rdzenia jest zamocowany bezpośrednio nad metalową taśmą (3), w jej osi wzdłużnej.

Od dołu podajnik (6) zakończony jest regulowaną szczeliną (8), przy czym regulacja dotyczy jednocześnie

f.3 2

nie szerokości i długości wolnej powierzchni szczeliny (8). Wewnątrz podajnika (6) znajdują się **co najmniej** dwa obrotowe mieszadła (9), których prętowe łopatki są rozmieszczone wzdłuż regularnej linii śrubowej. Wzdłużne osie symetrii metalowej taśmy (3), szczeliny (8) i mieszadeł (9) leżą na wspólnej pionowej płaszczyźnie.

(3 zastrzeżenia)

H01S P. 221626 T 28.01.1980

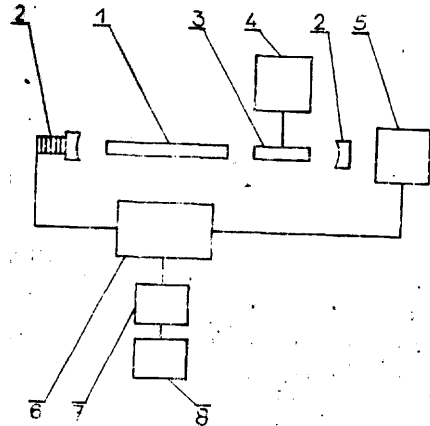
Politechnika Wrocławska, Wrocław, Polska (Romuald Nowicki).

Układ laserowej diagnostyki plazmy

Przedmiotem wynalazku jest układ laserowej diagnostyki plazmy, o dużej czułości i zdolności rozdzielczej pomiaru mający zastosowanie zwłaszcza w diagnostyce plazmy słabo zjonizowanej.

Układ składający się z gazowego lasera, naczynia z plazmą i modulatora prądu wyładowania, według wynalazku, charakteryzuje się tym, że naczynie (3) z plazmą o **modulowanym** prądzie wyładowania jest umieszczone wewnątrz optycznego rezonatora (2) gazowego lasera (1), który jest wyposażony w detektor promieniowania (5) i w układ (6) automatycznej stabilizacji częstotliwości pracy lasera (1). Do układu (6) automatycznej stabilizacji częstotliwości pracy lasera (1) dołączone są filtr (7) i detektor (8) sygnału błęd.

(1 zastrzeżenie)

H02M P. 214215 16.03.1979

Akademia Górniczo-Hutnicza im. Stanisława Staszica, Kraków, Polska (Jan Manitius, Henryk Zygmunt, Jerzy Wyzga, Andrzej Zur, Andrzej Senderski, Piotr Maćko).

Układ blokowania impulsów wyzwalających przekształtnika

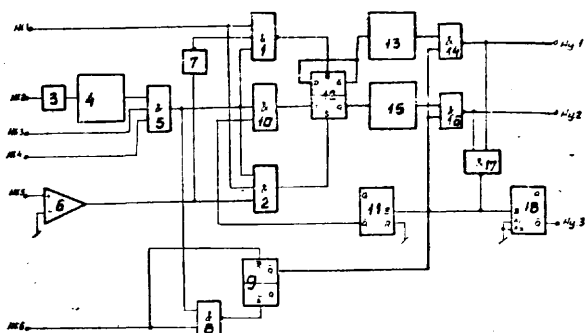
Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania niezawodnego w działaniu układu blokowania impulsów wyzwalających przekształtnika, realizującego przemienne blokowanie grup impulsów lub jednej wybranej grupy w zależności od znaku sygnału wzorca, albo blokowanie na żądanie obu grup równocześnie.

Układ blokowania impulsów wyzwalających przekształtnika ma sześć wejść ($We_1 - We_6$). Wejście pierwsze (We_1) łączy się poprzez bramki NAND (1 i 2) z przerzutnikiem (12). Wejście drugie (We_2), łączy się poprzez inwertor (3) i człon opóźniający (4) z bramką iloczynową (5), z którą łączy się kolejne dwa wejścia układu (We_3 i We_4). Piąte wejście (We_5) łączy się poprzez komparator (6) z drugą bramką NAND (2) i poprzez inwertor (7) z pierwszą bramką NAND (1). Szóste wejście (We_6) łączy się bezpośrednio z przerzutnikiem (9) oraz pośrednio poprzez bramkę NAND (8) z tym przerzutnikiem (9), którego wyjście łączy się z bramkami wyjściowymi (14 i 16).

Wyjścia przerzutnika (12) są połączone poprzez człony opóźniające (13 i 15) i bramki wyjściowe (1*

i 16) z wyjściami układu (**Wy₁** i **Wy₂**). Wyjścia bramek wyjściowych (14 i 16) są połączone poprzez bramkę AND (17) z wejściami **przerzutników monostabilnych** (11 i 18).

(1 zastrzeżenie)

H02P

P. 214338

21.03.1979

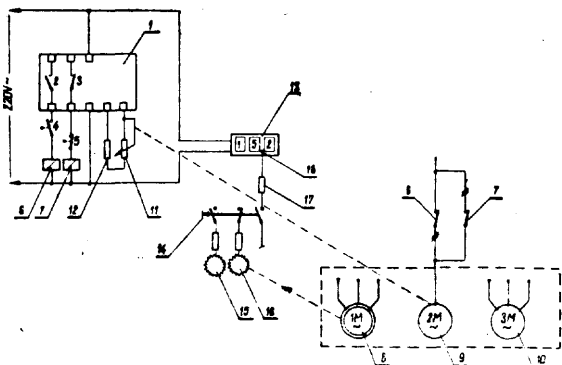
Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Maszyn Zgrzebnych i Czesankowych Wełny „Befamatex”, Bielsko-Biała, Polska (Marian Gąsiorek, Andrzej Cembala).

Układ rozruchu i sterowania prędkością obrotową silnika komutatorowego, zwłaszcza do napędu maszyny włókienniczej

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania układu, pozwalającego zwiększyć dokładność wskazań śledzonych parametrów technologicznych maszyny oraz dokładność nastaw i ich powtarzalność.

Układ według wynalazku zawiera regulator temperatury (1) mający dwa styki (2) i (3), które poprzez mikrołączniki (4) i (5) sterują odpowiednimi stycznikami (6) i (7). Styk (2) służy do zwiększania, a styk (3) do zmniejszania prędkości obrotowej silnika (8) za pomocą serwomotoru (9). Silnik (10) służy do napędu wentylatora.

Zmianę prędkości obrotowych silnika (8) osiąga się poprzez zmianę rezystancji potencjometru (11) **połączonego** z rezystorem (12). Cyfrowy wskaźnik (13) włą-

czany jest przełącznikiem (14) i czujnikami (15) i (16) oraz elektroluminescencyjną diodą (17).

(1 zastrzeżenie)

H03H

P. 212287

29.12.1978

Przemysłowy Instytut Elektroniki, Warszawa, Polska (Piotr Bociek, Tomasz Kałużniacki, Jan Sawicki, Bogusław Stepień).

Dekada rezystorowa i sposób jej wykonania

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania dekady rezystorowej o małych gabarytach i dużym stopniu dokładności działania.

Dekada rezystorowa składająca się z zespołu wielu rezystorów wykonanych na jednej płytce charakteryzuje tym, że warstwa rezystywna jest zbudowana

z prostokątnych pól w postaci nieregularnego meandru, których rezystancja pomiędzy wyprowadzeniem początkowym (21), a poszczególnymi wyprowadzeniami (**22÷30**) określona jest wzorem,

$$R_w = \frac{R_c}{31 - n} \text{ gdzie } 21 < n \leq 30$$

$$\text{a } R_c = \frac{20}{\sum R_i} \text{ gdzie } R_i \text{ jest wartością}$$

rezystancji poszczególnych rezystorów dekady.

Sposób wykonania dekady według wynalazku polega na tym, że wytwarza się rezystory dekady na jednej płytce podłożowej, na której wzdłuż jednej dłuższej krawędzi umieszcza się **wyprowadzenia** zewnętrzne, a następnie koryguje się wartość rezystancji elektroerozyjnie, laserowo lub metodą skrobanki albo piaskowania.

(2 zastrzeżenia)

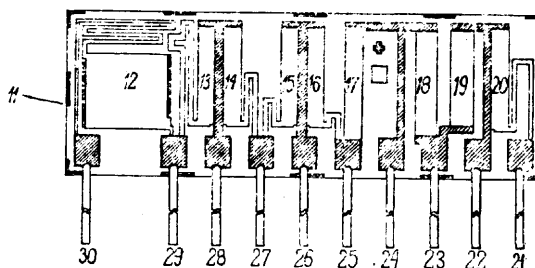

Fig.2

H03K

P. 214214

16.03.1979

Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Wag, Lublin, Polska (Jacek Szwarczyński, Bronisław Popławski, **Kazimierz Kwarciński**).

Przetwornik kodowy przesunięcia liniowego

Przedmiotem wynalazku jest przetwornik kodowy przesunięcia liniowego do urządzeń pomiarowo-kontrolnych, który analogowe przesunięcia liniowe lub kątowe zamienia na dyskretne sygnały elektryczne.

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie **jednoznaczności** odczytu położenia płyty kodującej.

Urządzenie według wynalazku zawiera dwa sterowane media (6) i (7), naprzeciw których leżą czujniki odczytowe (1B...4B), (1C...4C) nienajmniejszych bitów. Jedno sterowane medium (6) przesunięte jest od osi wyżej wymienionych czujników odczytowych w lewo, a drugie (7) w prawo wzdłuż kierunku ruchu płyty kodującej (10). Jedno sterowane medium dołączone jest do jednego wyjścia wzmacniającego członu, a drugie do drugiego wyjścia. Jedno wyjście wzmacniającego członu jest negowane w stosunku do drugiego. Wzmacniający człon połączony jest ze sterującym go deszyfratorem.

(3 zastrzeżenia)

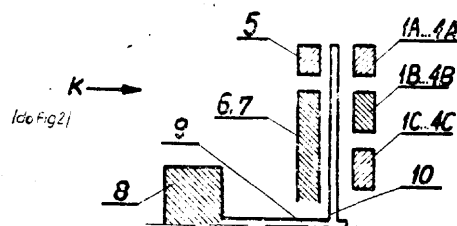

Fig 1

H03K

P. 214257

19.03.1979

Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Metrologii Elektrycznej „MERA-LUMEL”, Zielona Góra, Polska (Jerzy Adamski, Andrzej Olencki).

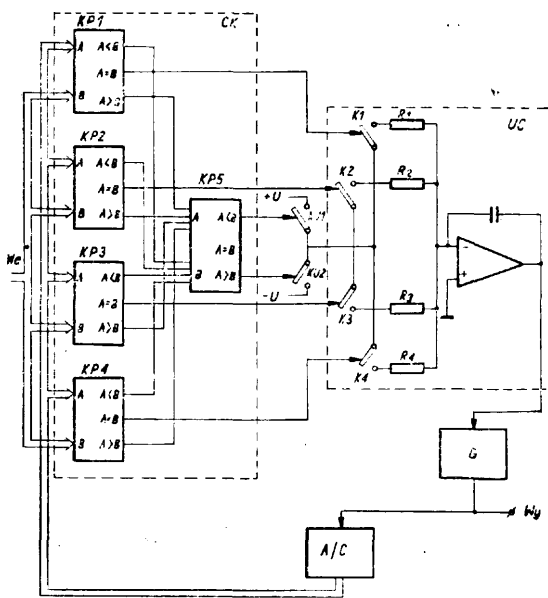
Układ programowanego źródła sygnałów

Przedmiotem wynalazku jest układ programowanego źródła sygnałów mający zastosowanie zwłaszcza do przetwarzania sygnału cyfrowego na sygnał analogowy.

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie eliminacji precyzyjnego przetwornika cyfrowo-analogowego i precyzyjnego sterowanego generatora w układzie programowanego źródła sygnałów.

Układ zawierający w obwodzie sprzężenia zwrotnego przetwornik analogowo-cyfrowy charakteryzuje się tym, że na wyjściu cyfrowego komparatora (CK) znajduje się układ całkujący (UC) oraz zespół kluczy (KU1 i KU2) dostarczających na wejście całkującego napięcia o polaryzacji dodatniej lub ujemnej (+U, -U) w zależności od różnicy porównywanych sygnałów.

(2 zastrzeżenia)

H03K P. 214297 22.03.1979

Akademia Górniczo-Hutnicza im. Stanisława Staszica, Kraków, Polska (Jan Manitus, Henryk Zygmunt, Jerzy Wyżga, Andrzej Zur, Andrzej Senderski, Piotr Maćko, Herbert Widłok).

Układ generacji impulsów wyzwalających i sterowania przekształtnika

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania niezawodnego w działaniu układu umożliwiającego sterowanie przekształtników prostych, jak i złożonych, bez wprowadzania zmian struktury układu.

Układ generacji impulsów wyzwalających i sterowania przekształtnika, zawierający synchronizatory, sterowniki analogowe i generatory formujące oraz wzmacniacze impulsów charakteryzuje się tym, że wejścia sterujące (1WE2) i (2WE2) układu są połączone z wejściami sterującymi sterowników analogowych

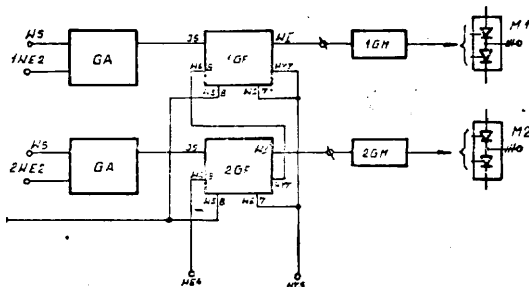

Fig. 1.

(GA), których wyjścia są połączone z wejściami (IS) generatorów formujących (1GF) i (2GF), przy czym wyjście impulsów skojarzonych (WY7) pierwszego generatora formującego (1GF) jest połączone z wejściami impulsów skojarzonych (WE7) obu generatorów (1GF) i (2GF) oraz z wyjściem (WY5) układu, a wyjście impulsów skojarzonych (WY7) drugiego generatora (2GF) jest połączone z wejściem kojarzącym (WE6) pierwszego generatora (1GF), zaś wejście kojarzące (WE6) drugiego generatora (2GF) jest połączone z wejściem (WE4) układu, a wejścia blokujące (WE8) obu generatorów (1GF) i (2GF) są połączone z wejściem blokującym (WE3) układu.

(4 zastrzeżenia)

H03K P. 214320 21.03.1979

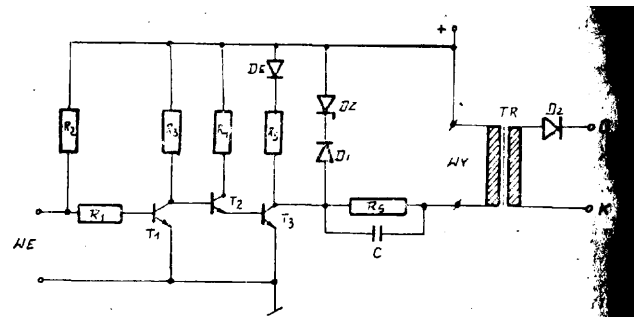
Akademia Górniczo-Hutnicza im. Stanisława Staszica, Kraków, Polska (Jan Manitus, Henryk Zygmunt, Jerzy Wyżga, Andrzej Zur, Andrzej Senderski, Piotr Maćko, Herbert Widłok, Edmund Borowski, Andrzej Pyziak).

Wzmacniacz impulsu

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania, niewrażliwego na zakłócenia zewnętrzne, wzmacniacza impulsów umożliwiającego wyzwalanie tyrystorów w prostych, jak i złożonych układach przekształtnikowych.

Wzmacniacz według wynalazku charakteryzuje się tym, że kolektor tranzystora (T3) jest połączony poprzez rezystor (R3) i diodę elektroluminescencyjną (DE) ze źródłem zasilania oraz poprzez diodę (D1) i diodę Zenera (DZ) ze źródłem zasilania, a ponadto kolektor ten połączony jest, poprzez rezystor (R5), z bocznikowany kondensatorem (C) z transformatorem bramkowym (TR).

(1 zastrzeżenie)

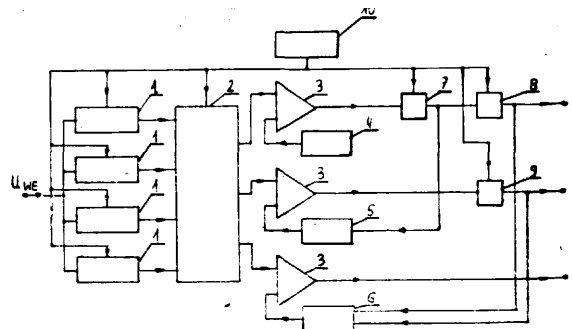

H03K P. 221552 T 22.01.1980

Politechnika Wrocławska, Wrocław, Polska (Jerzy Błaszczyk).

Sposób analogowo-cyfrowego przetwarzania sygnałów zmiennych i przetwornik analogowo-cyfrowy

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie skrócenia czasu trwania procesu przetwarzania sygnałów zmiennych na kod cyfrowy, przy użyciu n komparatorów, gdzie n oznacza liczbę bitów sygnału cyfrowego.

Sposób według wynalazku polega na jednoczesnym porównaniu n próbek z różnymi wartościami sygnałów odniesienia i opóźnieniu uzyskanych w wyniku porównań sygnałów cyfrowych, w celu wyrównania ich fazy. Przetwornik analogowo-cyfrowy według wynalazku zawiera n komparatorów (3) i $n+1$ układów (1) próbujących z pamięcią analogową, przy czym między wyjściami układów (1) próbujących z pamięcią analogową, a wejściami komparatorów (3) jest włączony układ (2) kluczy analogowych. Do wyjść komparatorów (3) są dołączone opóźniające człony (7, 8, 9), których sygnały wyjściowe sterują w odpowiedni sposób wartościami sygnałów odniesienia, doprowadzającymi do poszczególnych komparatorów (3) ze źródeł (5, 6).

Wynalazek znajduje zastosowanie zwłaszcza w systemach przetwarzania danych.

(2 zastrzeżenia)

H04B

P. 214302

22.03.1979

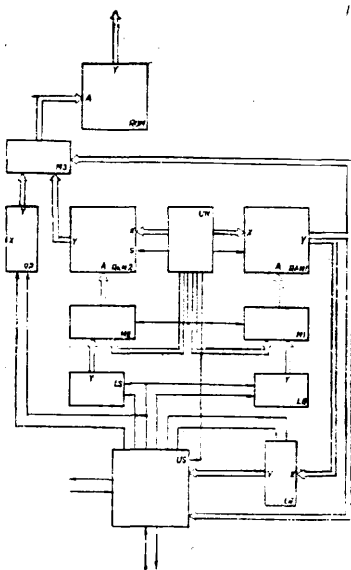
Zjednoczone Zakłady Produkcji Aparatury Naukowej, Zakład Aparatury Elektronicznej „ELPAN”, Lubawa, Polska (Zbigniew Całkiewicz, Andrzej Zawistowski).

Urządzenie do przekształcania równoległego przesyłania informacji w szeregowe

Urządzenie według wynalazku zawiera układ wpisu (UW) połączony z wejściami informacyjnymi (X) pamięci o dostępie swobodnym (RAM1) i (RAM2). Wejścia adresowe (A) tych pamięci przełączane są z układu wpisu (UW) na wyjścia informacyjne (Y) licznika grup (LG) i licznika symboli (LS). Wyjścia informacyjne (Y) pamięci o dostępie swobodnym (RAM1) połączone jest z licznikiem operacji (LR), układem sterującym (US) i wejściem adresowym (A) pamięci stałej (ROM) połączonej też z wyjściami informacyjnymi (Y) pamięci o dostępie swobodnym (RAM2) i rejestru przesuwającego (RP). Układ sterujący (US) połączony z układem wpisu (UW) steruje licznik grup (LG), licznik symboli (LS), licznik operacji (LR) i rejestr przesuwający (RP).

Urządzenie według wynalazku zastosowane do sprzężenia miernika cyfrowego i dziurkarki umożliwia proces automatyzacji pomiarów pośrednicząc w tworzeniu maszynowego nośnika informacji.

(1 zastrzeżenie)

E04C
E04B

P. 214396

26.03.1979

Centralny Ośrodek Badawczo-Projektowy Budownictwa Przemysłowego „Bistyp”, Warszawa, Polska (Zygmunt Zagórski, Tadeusz Zylinski, Krzysztof Koy).

Element stropowo-ścienny do zestawienia budynków

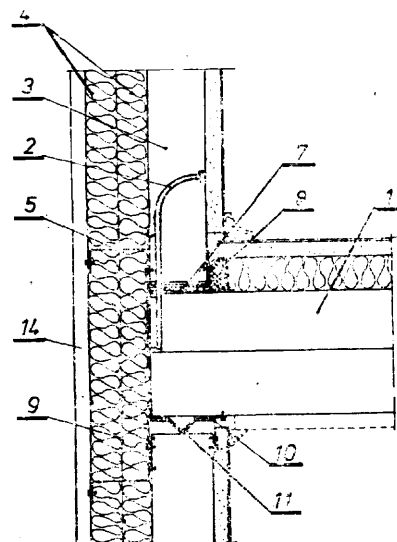
Przedmiotem wynalazku jest prefabrykowany element stropowo-ścienny, zwłaszcza z blach fałdowych, do zestawiania wielokondygnacyjnych budynków bezszkieletowych w formie pakietu płaskiego, składający się z dolnej warstwy stanowiącej płytę stropową (1) i górnej warstwy stanowiącej płyty ściennie (3) oraz z łączników (2).

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie zmniejszenia pracochłonności przy wznoszeniu budynków oraz obniżenia materiałochłonności poprzez całkowitą eliminację szkieletu konstrukcyjnego i ujednoczenia zestawów pakietowych.

Element według wynalazku połączony jest przewodnikami łukowymi (2) sztywno zamocowanymi w płycie stropowej (1) i przesuwnie osadzonymi w płycie ściennej (3), której warstwa izolacyjna (4) zakończona jest zetwornikiem (5) a węzeł tych płyt ma podkładkę (7) i uszczelkę (8) oraz izolację zewnętrzną w formie nakładanej płyty osłonowej (9).

Na wierzchu ustawionej płyty ściennej (3) w wycięciu (11) osadzona jest na podkładce (10) płyta stropowa (1) z uformowanym u spodu występem.

(2 zastrzeżenia)

H04L

P. 221550 T

22.01.1980

Politechnika Wroclawska, Wrocław, Polska (Hubert Trzaska, Marian Kowalski).

Sposób formowania sygnałów z modulacją F1 i F6 oraz układ do formowania sygnałów z modulacją F1 i F6

Wynalazek rozwiązuje zagadnienie zwiększenia stałości przesuwu częstotliwości sygnałów telegraficznych oraz zapewnienia łatwości uzyskania zmian wartości przesuwu częstotliwości.

Sposób według wynalazku polega na dzieleniu częstotliwości początkowej sygnału na częstotliwości, których różnica jest równoważna żadanemu, standardowemu przesuwowi częstotliwości, przy czym wartość podziału częstotliwości zmienia się w takt sygnału kluczującego.

Układ według wynalazku zawiera programowany dzielnik częstotliwości (2), którego wejście jest połączone z generatorem (1), a wejścia sterujące są połączone z członem (3) zmieniającym wartość podziału dzielnika (2). W alternatywnym rozwiązaniu układ ma co najmniej dwa programowane dzielniki (2) częstotliwości o stałych, lecz różnych podziałach, których wyjścia są połączone z członem kluczującym (5), a wejścia — z generatorem.

Wynalazek znajduje zastosowanie w telekomunikacji do przesyłania sygnałów telegraficznych.

(4 zastrzeżenia)

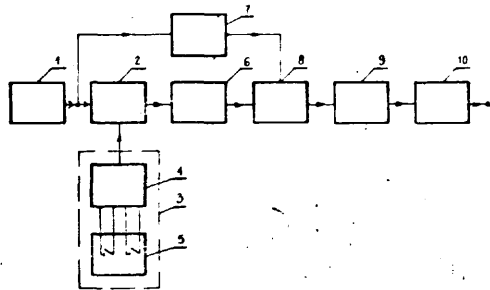

Fig. 1

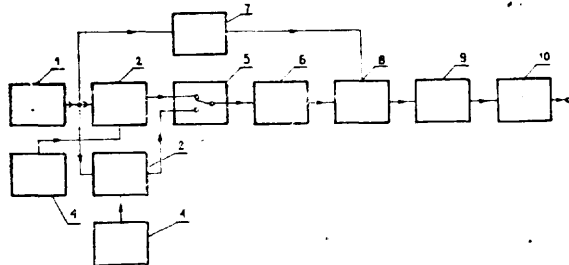

Fig. 2

H04M

P. 214310

21.03.1979

Krakowskie Zakłady Teleelektroniczne „TELKOM-TELOS”, Kraków, Polska (Ireneusz Durlik, Bohdan Lisowski, Jacek Czekaj, Lesław Sułowski, Aleksander Klimkowicz).

Aparat telefoniczny **centralnej** baterii, małogabarytowy, jednoczęściowy

Aparat telefoniczny charakteryzuje się tym, że w centralnym punkcie podstawy (1) obudowy znajduje się wnęka (3), w której umieszczona jest standardowa tarcza numerowa (4). Po jednej stronie wnęki (3), wzdłuż osi podłużnej obudowy, umieszczony jest przetwornik akustyczny (5) oraz przełącznik aparatu (6), a po drugiej stronie wnęki (3) umieszczony jest wyłącznik mikrofonu (7) i wkładka słuchawkowa (8). Nad wkładką słuchawkową (8), na linii złożenia podstawy (1) i pokrywy (2) obudowy, umieszczony jest regulator głośności wywołania (9). Środkowa część obudowy (10) zwęża się od osi tarczy numerowej (4) do krawędzi muszli wkładki słuchawkowej (8) i krawędzi muszli przetwornika akustycznego (5) wzdłuż osi podłużnej obudowy.

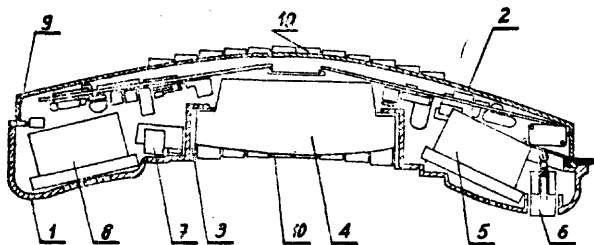

Fig. 1

Środkowa część obudowy (10) ma kształt schodkowy i zróżnicowaną fakturalnie powierzchnię od pozostałej części obudowy. Przełącznik aparatu (6), wystając poza ściankę podstawy (1) obudowy powoduje włączenie aparatu przy jego podniesieniu oraz wyłączenie aparatu przy jego położeniu.

(3 zastrzeżenia)

H04N

P. 213962

07.03.1979

RCA Corporation, Nowy Jork, Polska (Willem Hendrik Groeneweg).

Tránskoder **SECAM-PAL**

Przedmiotem wynalazku jest urządzenie do przetwarzania informacji o kolorze, zakodowanej w systemie SECAM, na sygnał chrominancji odbierany przez dekodery systemu telewizji kolorowej PAL i układ odbiornika telewizji kolorowej do korzystnego stosowania takiego urządzenia przekształcającego, **Tránskoder** zawiera detektor FM (17) służący do demodulacji odpowiednich składowych podnośnych SEGAM i modulator (23), gdzie sygnały różnicowe koloru odzyskiwane przez detektor FM modulują w odpowiedniej sekwencji **kwadraturowo** zależne fazy drgań o częstotliwości podnośnej PAL pochodzących z dekodera PAL. Sygnały różnicowe koloru doprowadzane do modulatora są uzupełniane impulsem podstawy, którego częstotliwość jest równa częstotliwości linii, powodującym **wkluczowanie** impulsów synchronizacji kolorów w sygnał kwazipalowski wytwarzany przez modulator. Faza **wkluczowanych** impulsów synchronizacji kolorów zmienia się od pierwszej fazy odpowiadającej fazy drgań poddawanych modulacji sygnałem różnicowym koloru R-Y do drugiej fazy przesuniętej względem pierwszej o 180° .

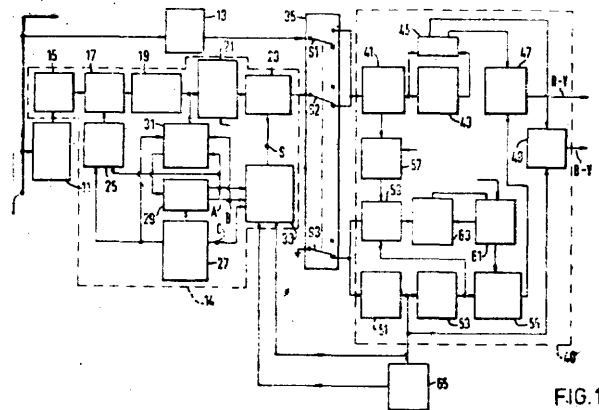

FIG. 1

Wkluczowanie impulsów synchronizacji kolorów mających pierwszą fazę bezpośrednio poprzedza wytworzenie fali podnośnej zmodulowanej sygnałem różnicowym R-Y w modulatorze, **natomiast** wkluczowanie impulsów synchronizacji kolorów o drugiej fazie bezpośrednio poprzedza wytworzenie w modulatorze fali podnośnej zmodulowanej sygnałem różnicowym B-Y.

Odbiornik telewizji kolorowej zawierający wyżej wspomniany transkoder, mogący pracować w trybie odbioru sygnału zakodowanego w systemie SECAM i w trybie odbioru sygnału zakodowanego w systemie PAL, według wynalazku charakteryzuje się tym, że ma układ reagujący na sygnał wyjściowy dekodera fazy przeznaczony do sterowania pracą układu doprowadzającego sygnał sterujący fazą w czasie pracy odbiornika w trybie odbioru sygnału zakodowanego w systemie SECAM i do włączania wymienionego układu doprowadzającego sygnał sterujący fazą w czasie pracy odbiornika w trybie sygnału zakodowanego w systemie PAL.

(6 zastrzeżeń)

II. WZORY UŻYTKOWE

Dział A

PODSTAWOWE POTRZEBY LUDZKIE

A23D

W. 63759

13.02.1980

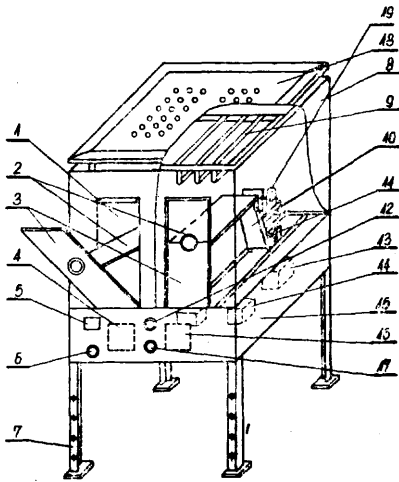
Instytut Przemysłu Skórzanego, Łódź, Polska (Zygmunt Mruk, Elżbieta Koziróg, Wojciech Trojanowski, Andrzej Pierzgalski).

Urządzenie do aktywacji błony klejowej

Wzór rozwiązuje zagadnienie opracowania nowej konstrukcji urządzenia.

Urządzenie do aktywacji błony klejowej znajdującej się na częściach obuwia lub innych elementach łączonych metodą klejenia ma dwie komory grzejne (1) z odrębnymi układami promienników (9), przy czym każda komora grzejna (1) wyposażona jest w półkę nośną (2) połączoną zawiasowo z drzwiczkami (3) i z tylną podporą (10), tworzące układ kinematyczny oraz w elektromagnetyczny układ blokujący (19). Urządzenie wyposażone jest ponadto w jeden na przemian przełączalny zespół sterujący (15), który składa się z dwóch przekaźników czasowych (4) i (16), zespołu przekaźników pomocniczych (14) i styczników (13).

(3 zastrzeżenia)

A24F

W. 63774

15.02.1980

Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Sprzętu Gospodarstwa Domowego „DOMGOS”, Kraków, Polska (Marek Malinowski, Ryszard Ciuła).

Popielniczka

Przedmiotem wzoru użytkowego jest popielniczka o dużej objętości i z zabezpieczeniem przed wydzielaniem woni niedopałków, znajdująca zastosowanie w poczekalniach i palarniach.

Popielniczkę stanowi korpus (1), w kształcie rury z dnem, na którym jest osadzony pierścień (2) z gniazdami na papierosy. Do pierścienia (2) są zamocowane tykliwe dwa elementy (3), tworzące fragment czaszy kulistej, a do jednego z elementów (3) są zamocowane przyciski (4), pełniące funkcję dźwigni.

(1 zastrzeżenie)

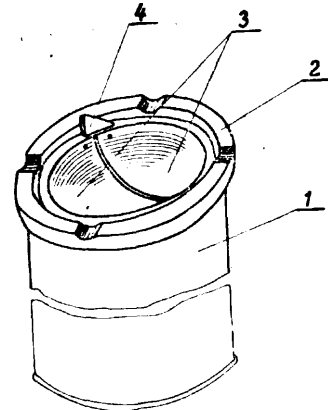

Fig. 2

A41F

W. 63761

14.02.1980

Paweł Muszyński, Warszawa, Polska (Paweł Muszyński).

Zapinka, szczególnie do bielizny

Wzór rozwiązuje zagadnienie opracowania zapinki wygodniejszej w użyciu niż znane zapinki.

Dwuczęściowa zapinka, szczególnie do bielizny wykonana z tworzywa sztucznego, składa się z dwóch elementów (1 i 2) w postaci zamkniętych ramek ze zwężeniami (3) w części środkowej oraz wyprofilowanym owalem (4). Element (1) w połowie wygięty jest do góry, natomiast element (2) jest płaski.

(1 zastrzeżenie)

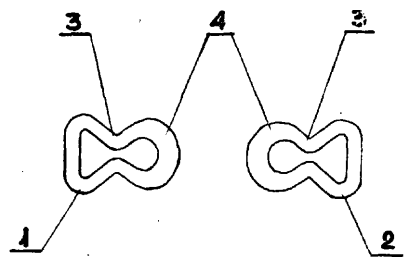

Fig. 1

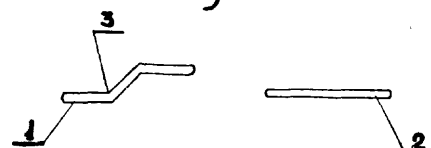

Fig. 2

A47B

W. 63812

22.02.1980

„Społem” Wojewódzka Spółdzielnia Spożywców, Białystok, Polska (Dominik Słyż, Jerzy Linowski).

Wózek kelnerski wielofunkcyjny

Wzór rozwiązuje zagadnienie opracowania wózka wyposażonego w segmenty tac wymiennych.

Wózek kelnerski zaopatrzony w ramę, osadzoną na kółkach jezdnych (2), tacą stałą (6) umieszczoną na ramie (1) ma segmenty tac wymiennych, które mogą być ustawiane piętrowo. Każdy segment składa się z tacy wymiennej (4) oraz czterech nóżek osadzonych (5).

(2 zastrzeżenia)

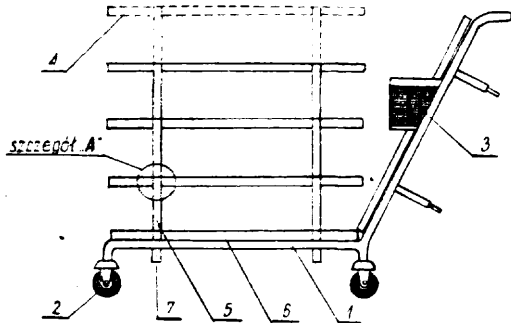

fig. 1

A47D W. 63702 08.02.1980

Meblarski Ośrodek Pomocy Technicznej, Bydgoszcz, Polska (Romuald Ferens, Andrzej Zmysłony).

Stół kuchenny składany

Wzór rozwiązuje zagadnienie opracowania nowej konstrukcji stołu o zwiększonej stabilności.

Stół według wzoru składa się z płyty stałej (2) opartej na stałym stojaku (1), w kształcie litery „C”. Do stałej płyty (2) przymocowana jest przy pomocy zawiasu (5) ruchoma płyta (4), która usztywniana jest składanym stojakiem (3). Składany stojak (3) zamocowany jest do stałego stojaka (1) zawiasem (6). Stały stojak (1) jest lustrzanym odbiciem stojaka składanego (3) po jego rozłożeniu.

(2 zastrzeżenia)

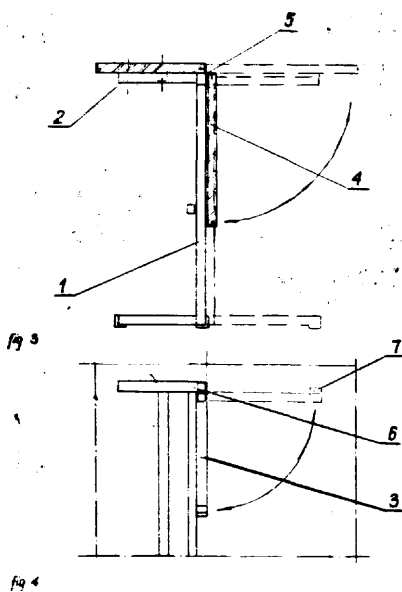

fig. 4

A47D W. 63702 08.02.1980

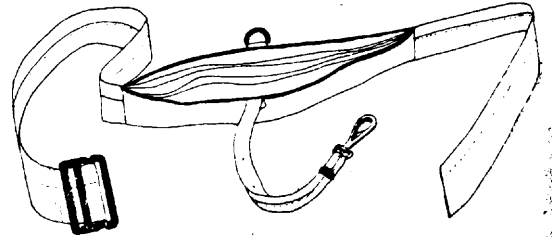
Krystyna Radzikowska, Warszawa, Polska (Krystyna Radzikowska).

Nosidełko do noszenia niemowląt

Przedmiotem wzoru jest nosidełko z tkaniny do noszenia niemowląt, wyposażone w osprzęt z galanterii metalowej.

Skonstruowane jest w formie pasa, którego środkowa część jest splisowana i po rozłożeniu stanowi siedzisko dla dziecka, które zabezpieczone jest za pomocą szelki wyposażonej w regulator długości i karabińczyk. Z jednej strony pas zakończony jest klamrą pozwalającą na płynną regulację długości pasa, uniemożliwiając jednocześnie jego samoczynne rozluźnienie.

(2 zastrzeżenia)

A47H W. 63773 15.02.1980

Wiktor Wojtera, Wrocław, Polska (Wiktor Wojtera).

Urządzenie do sterowania przesuwem zasłon i firan okiennych

Wzór rozwiązuje zagadnienie rozwieszania firan i zasłon na całości karnisza z jednoczesnym łatwym przesuwaniem i układaniem tkanin w harmonijki.

Urządzenie według wzoru ma znaną prowadnicę (1) uchwytów, w której na jednym końcu jest osadzony prowadnik (3) a na drugim obsada (6). Pomiedzy prowadnikiem (3) i obsadą (6) w wylotowym otworze

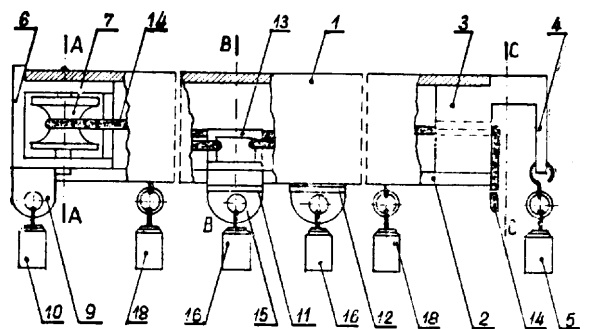

fig. 1

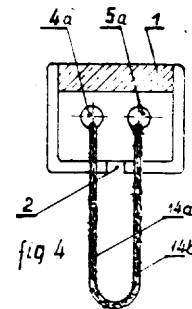

fig. 4

(2) prowadnicy (1) są zawieszane przesuwnie suwki (11) i (12), przy czym prowadnik (3) poprzez otwory (4a) i (5a) obsada (6) poprzez rolkę (7) oraz suwaki (11) i (12) poprzez ucho górne (13) są połączone linką sterującą (14) umieszczoną wewnątrz prowadnicy (1).

-- zastrzeżenie)

A47H

W. 63818

23.02.1980

Spółdzielnia Inwalidów Niewidomych „Renoma”, Częstochowa, Polska (Romuald Kwapisz, Janusz Jasiński, Wojciech Kliszewski, Teresa Wiklik).

Karnisz sufitowy

przedmiotem wzoru użytkowego jest sufitowy karnisz aluminiowy do firan i zasłon z przysłoną ozdobną.

Wzór użytkowy rozwiązuje zagadnienie opracowania karnisza łatwiejszego do zamocowania niż znane karnisze.

Karnisz według wzoru użytkowego charakteryzuje się tym, że oddzielnie wykonana szyna dwubieżnikowa (1) i przysłona ozdobna (2) połączone są nierozłącznie w jedną całość.

(1 zastrzeżenie)

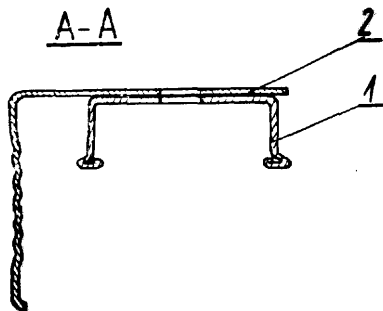

FIG. 1

A61C

W. 63623

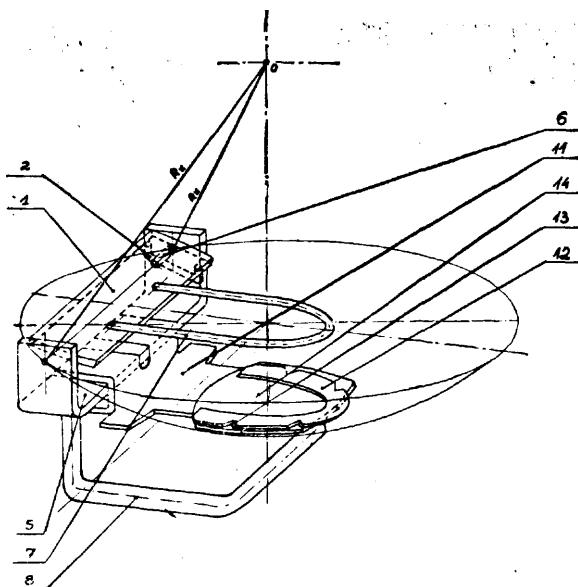
21.01.1980

Henryk Pawłowski, Koźmin, Polska (Henryk Pawłowski).

Artykulator sferyczny

Przedmiotem wzoru użytkowego jest artykulator sferyczny, przeznaczony do stosowania w technice dentystrycznej. Wzór użytkowy rozwiązuje zagadnienie opracowania budowy artykulatora umożliwiającego odtwarzanie ruchów żuchwy w płaszczyźnie sferycznej.

Artykulator sferyczny według wzoru użytkowego ma ramię dolne (5) połączone z pętlą (8) oraz ramię górne (1) połączone z pętlą (7). Oba ramiona (5) i (1) połączone są sworzniami (6), poprzez prowadnice (2). Doramię dolnego (5) umocowana jest śrubą płytka okluzyjna (11), która w swej przedniej części jest wytłoczona w postaci płytki sferycznej (14), której prze-

dłużenie przechodziłoby przez sworznie zawieszania (6) górnej części artykulatora. Do płytki sferycznej (14) przylega płytka zgryzowa (12) zawierająca wręby i jest wobec niej przesuwana.

Płytki, sferyczna (14) i zgryzowa (12), względnie ustawione według nich zęby sztuczne, mogą przesuwać się kontaktowo względem siebie w wymaganej płaszczyźnie sferycznej na skutek posuwu sworzni (6) w prowadnicach (2).

(1 zastrzeżenie)

A61D

W. 63553

18.01.1980

Centralna Stacja Hodowli Zwierząt, Warszawa, Polska (Felix Sułkowski, Teresa Majewska, Jan Niekrasz).

Urządzenie do zamrażania nasienia zwierząt

Przedmiotem wzoru użytkowego jest urządzenie do zamrażania nasienia zwierząt, zwłaszcza w ciekłym azocie.

Wzór użytkowy rozwiązuje zagadnienie polepszenia jakości zamrożonego nasienia oraz obniżenia kosztów zamrażania.

Urządzenie do zamrażania nasienia zwierząt w ciekłym azocie stanowi pojemnik (1) zaopatrzony w dwa pokręta (8) osadzone nieruchomo na obrotowych, umieszczonych w otworach przedniej ścianki (6) pojemnika (1), dwóch czopach (7) połączonych dźwigniami (9) z czopami (10) umieszczonymi w czterech otworach (13) wykonanych w bocznych ściankach (14) płyty mrożeniowej (15). Płyta mrożeniowa (15) jest zaopatrzona w otwór (16) i podstawkę (17) na pudełko (18) do zamrożonego nasienia, przytrzymywane sprężyną (19). Pokryte materiałem **niepowodującym** przyczepności nasienia (np. parafiną, stearyną, teflonem (wymienne wkładki (20) mają półkuliste wgłębienie (21) na krople nasienia podlegającego zamrożeniu.

(3 zastrzeżenia)

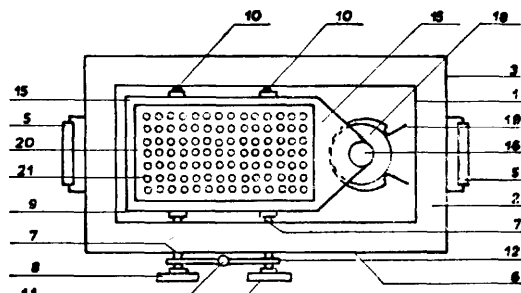

Fig. 1

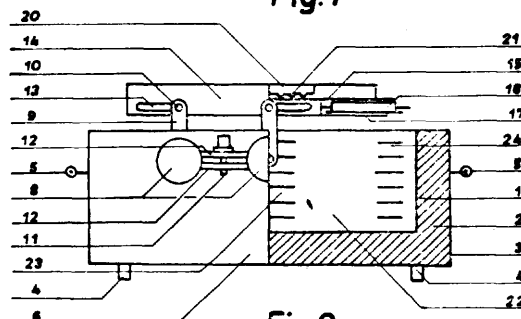

Fig. 2

A63H

W. 63689

05.02.1980

Jerzy Zieleniak, Warszawa, Polska (Jerzy Zieleniak).

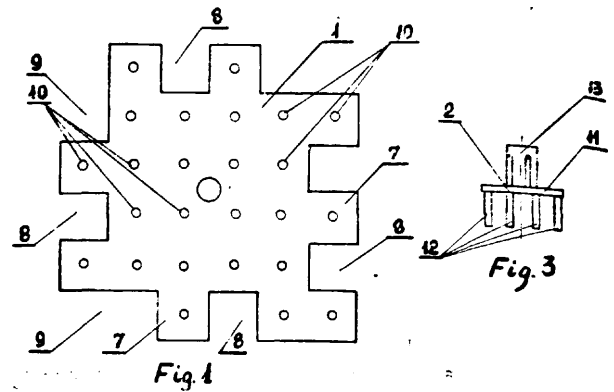
Układanka

Przedmiotem wzoru użytkowego jest układanka przeznaczona jako zabawka dla dzieci, umożliwiająca poznanie przez dzieci zasady działania przekładni żebatych.

Układanka, składa się z płytek (1), z których każda

stanowi kwadrat utworzony z modularnych kwadratów (7) wyposażonych w środku w przelotowy otwór (10), mający na trzech bokach wybrania (8) wielkości jednego modularnego kwadratu (7) oraz wybranie (9) wielkości dwu modularnych kwadratów (7), a na czwartym boku dwa wybrania (8) wielkości jednego modularnego kwadratu (7), z elementów osiowych (2), z których każdy składa się z okrągłej płytki, mającej u dołu cztery trzpienie (12) dopasowane wielkością i odstępami do modularnej sieci otworów (10), a u góry oś (13) z umieszczonym centralnie otworem (10), z kołków, z których każdy dopasowany jest do otworów (10) i wyposażony od góry w łeb oraz dużych, średnich i małych kół zębatach wyposażonych w zęby.

Wszystkie koła zębata wyposażone są w osiowy otwór, dopasowany do osi (13), z kołnierzem dłuższym od grubości kół zębatach oraz na całej powierzchni w modularną sieć przelotowych otworów, natomiast

zęby kół zębatach różnią się między sobą rozmiarami, ale są do siebie dopasowane.

(1 zastrzeżenie)

Dział B

RÓŻNE PROCESY PRZEMYSŁOWE; TRANSPORT

B03B
B02C

W. 63821

23.02.1980

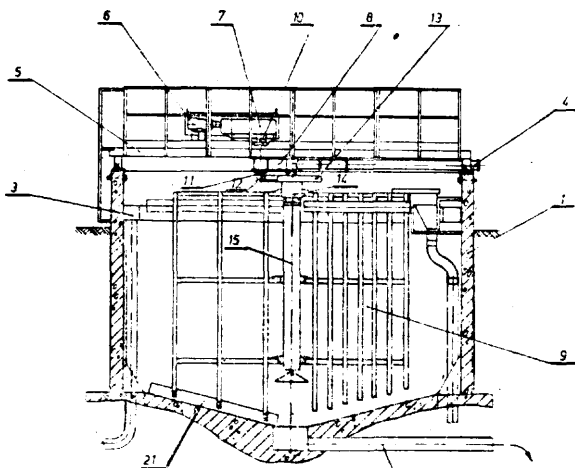
Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Aparatury i Urządzeń Komunalnych „Powogaz”, Poznań, Polska (Zygmunt Tomczak, Michał Raczyński, Jan Borowski, Leon Kozłowski).

Zagęszczacz osadu z mieszadłem prętowym

Wzór rozwiązuje zagadnienie skonstruowania zagęszczacza osadu o prostszej konstrukcji, łatwiejszym montażu i demontażu i łatwiejszej konserwacji.

Zagęszczacz osadu z mieszadłem prętowym przeznaczony do przyspieszenia grawitacyjnego zagęszczania osadu, zwłaszcza w zbiornikach do magazynowania osadu nadmiernego pochodzącego z procesów obróbki ścieków metodą osadu czynnego, zawierający rurę środkową oraz pomost roboczy charakteryzuje się tym, że mieszadło prętowe (9) związane jest na swej długości z rurą środkową (15), a całość podwieszona jest obrotowo za pośrednictwem elementów łożyskowych do stałego pomostu roboczego (5) przy czym na obudowie łożysk (14) związanej z rurą środkową (15) osadzone jest koło zębata (13) napędzane za pośrednictwem przekładni od dowolnego silnika.

(1 zastrzeżenie)

B05B

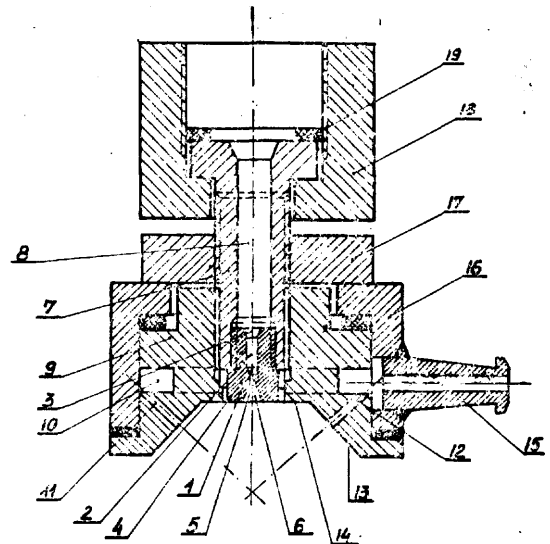
W. 63791

21.02.1980

Kombinat Produkcji Montażu Obiektów Budowlanych „Stolbud”, Zakład Produkcji Elementów Budowlanych, Ciechanów, Polska (Adam Jankowski).

Głowica do aparatu malarskiego

Przedmiotem wzoru jest głowica o uproszczonej konstrukcji służąca do nanoszenia materiału malarskiego na elementy drewnopochodne.

Głowica do aparatu malarskiego składa się z dyszy materiału malarskiego (1) osadzonej w tulei kołnierkowej (7) i dyszy powietrznej (9) osadzonej na tulei, przy czym na obwodzie korpusu dyszy powietrznej od prostokątnych wycięć (10) odchodzą dwa kanałki (11) i (12) usytuowane naprzeciw siebie i umieszczone w ten sposób, że ich osie z osią głowicy tworzą kąt od 40° do 50°. Otwór przepływowy dyszy (11) w części środkowej (2) ma kształt walca I odchylającymi się ku górze ściankami (3), a od strony przeciwnej zbieżnymi ściankami (4) przechodzi w część walcową (5) o średnicy mniejszej od części środkowej (2) i ściankach odchylających się przy wylocie (6).

(3 zastrzeżenia)

B05B

W. 63815

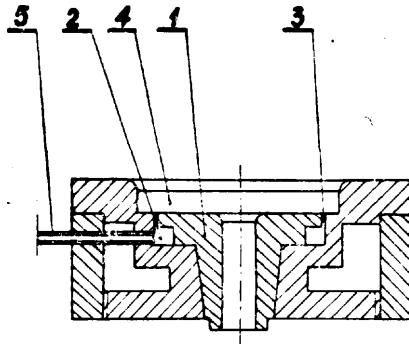
22.02.1980

Politechnika Lubelska, Lublin, Polska (Iwo Polio, Krystyna Hoffmann-Fedeńczuk, Leon Fedeńczuk, Czesław Kwapiszewski).

Elektroda plazmotronu współpracująca z reaktorem chemicznym

Wzór rozwiązuje zagadnienie wydłużenia okresu pracy reaktora chemicznego. Przedmiotem wzoru użytkowego jest elektroda plazmotronu współpracująca z reaktorem chemicznym, która ma metalową wkładkę (1) wymienną z cylindrycznym otworem z zewnętrzną powierzchnią stożkową zakończoną kołnierzem, którego boczna i zewnętrzna powierzchnia tworzy po złożeniu z niestandardową powierzchnią otworu anody przestrzeń buforową (2) i wąską szczelinę (3) pierścieniową skierowaną ku górze łączącą przestrzeń buforową (2) z przestrzenią (4) mieszania, przy czym gaz doprowadza się z zewnątrz do przestrzeni buforowej (2) metalowym przewodem (5).

(1 zastrzeżenie)

B08B W. 63772 15.02.1980

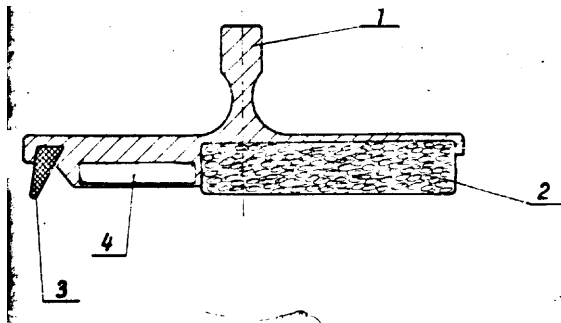
Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Sprzętu Gospodarczego „DOMGOS”, Kraków, Polska (Marek Malinowski, Ryszard Ciula).

Przyrząd do mycia szyb

Wzór rozwiązuje zagadnienie mycia dużych powierzchni szyb równocześnie z dwóch stron. Przyrząd według wzoru użytkowego znajduje zastosowanie szczególnie tam, gdzie dostęp do drugiej strony szyby jest utrudniony.

Przyrząd do mycia szyb stanowią dwa identyczne elementy w kształcie płytki (1) zakończonej z jednej strony uchwytem, a ze strony przeciwnej jest z jednego końca do płytki (1) przyklejona gąbka (2), a z drugiego końca jest w niej osadzony gumowy wycierak (3). Pomiędzy gąbką (2) a wycierakiem (3) jest w płytce (1) zatopiony magnes (4).

(1 zastrzeżenie)

B21D W. 63723 08.02.1980

Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Sprzętu Komunikacyjnego „PZL-Swidnik”, Swidnik, Polska (Jerzy Włoszek, Henryk Mirosław).

Klin napędzający stempel w narzędziach do przeróbki plastycznej zwłaszcza tłocznikach

Wzór użytkowy rozwiązuje zagadnienie samoczynnego wyeliminowania luzów wynikających ze zużywania

się powierzchni roboczych oraz zapewnienia zabezpieczenia współpracujących powierzchni przed wystąpieniem zatarcia.

Klin napędzający stempel według wzoru charakteryzuje się tym, że jest dzielony w płaszczyźnie X—X, która przechodzi powyżej ślizgowej roboczej powierzchni (9) prostopadle do ruchu klina przy czym części (1 i 2) są połączone za pomocą kształtowej wkładki (3) osadzonej w wybraniu (10), które ma kształt równy lub zbliżony do obrysu wkładki (3).

(2 zastrzeżenia)

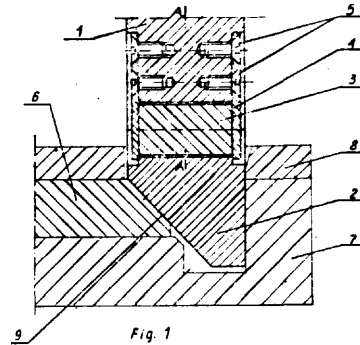

Fig. 1

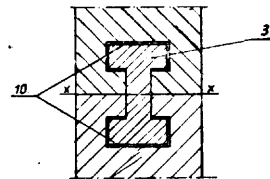

Fig. 2

B23B W. 63698 05.02.1980

Morski Instytut Rybacki, Gdynia, Polska (Tadeusz Miziorko, Paweł Strehlan).

Wiertło do blach zwłaszcza blach bardzo cienkich

Wzór rozwiązuje zagadnienie uzyskania wiertła umożliwiającego wykonanie dokładnie okrągłych otworów w cienkich blachach i foliach.

Wiertło ma ścin (1) podszlifowany dwoma zaszlifowaniami (2), stykającymi się wierzchołkami (3) w punkcie wierzchołkowym ostrza (4). Utworzone jest w ten sposób ostrze pilotujące, które przechodzi fukiem

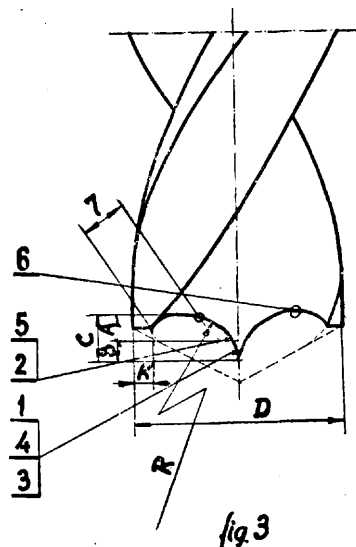

fig. 3

w dwa ostrza (5). Najniższa część (6) ich krawędzi tnącej jest utrzymana na poziomie wymiaru (C) — sumy wysokości zewnętrznej krawędzi tnącej (7) i zewnętrznej w wysokości ostrza ścina (1).

(1 zastrzeżenie)

B23B

W. 63708

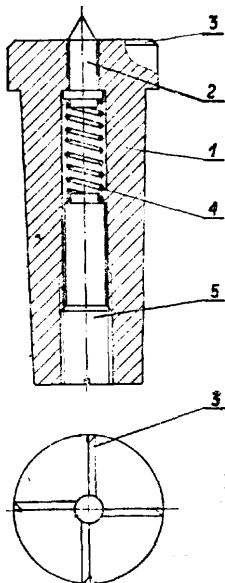
07.02.1980

Huta Cynku „Miasteczko S1.,” Tarnowskie Góry, Polska (Mieczysław Bardeli).

Kieł tokarski zabierakowy

Przedmiotem wzoru użytkowego jest kieł tokarski zabierakowy składający się z obsady i kła właściwego i służący do mocowania materiału w tokarce lub frezarce. Kieł charakteryzuje się tym, że ma w części czołowej obsady (1) zęby zabierające (3) umieszczone symetrycznie, które wciskają się w czoło obrabianego materiału. Obsada (1) kła tokarskiego zaopatrzona jest w śrubę regulacyjną (5), która pozwala na ustalenie nacisku sprężyny dociskowej (4) na kieł właściwy (2).

Wzór rozwiązuje zagadnienie zwiększenia bezpieczeństwa pracy obsługi tokarki oraz podniesienia jakości wyrobów, zwłaszcza przy produkcji masowej. (2 zastrzeżenia)

W. 63459

02.01.1980

B25B
F27D

Spółdzielnia Pracy Robót Metalowych im. A. Próchnika, Piotrków Trybunalski, Polska (Jan Sęk)

Przyrząd do ręcznego zdejmowania gorących pokryw

Wzór użytkowy rozwiązuje zagadnienie ułatwienia zdejmowania i zakładania gorących pokryw, na przykład pokryw małych pieców do obróbki cieplnej metali z bocznym okienkiem załadowniczym.

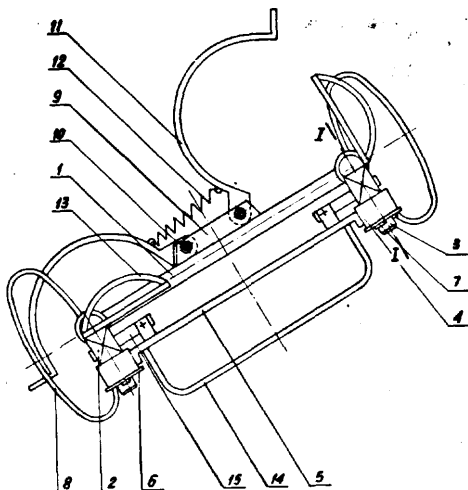

Fig. 1

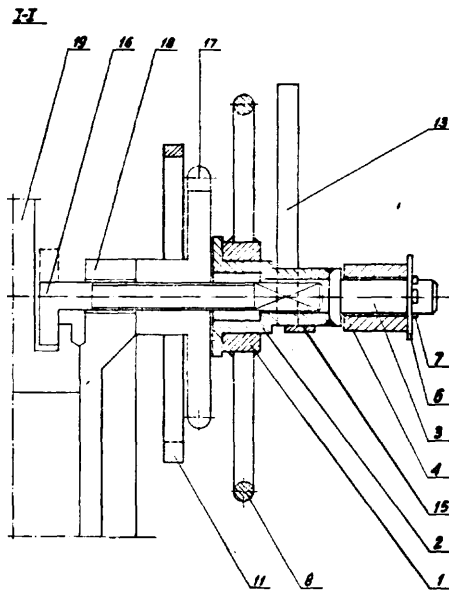

Fig. 2

W przyrządzie na wspólnej ramie (1) znajdują się tuleje (2) z gniazdami wielokątnymi, półpłaszczyńcowe zaczepy odchylnie (11) i uchwyty główne (8).

Do tulei (2) umieszczonych obrotowo w ramie (1) są przymocowane dźwignie sterujące (13), a na czopach (3) tulei (2) jest osadzona listwa (5) z uchwytem pomocniczym (14) i sprężynami płaskimi (15) przylegającymi do płaskich ścięć na powierzchniach zewnętrznych tulei (2).

Po nałożeniu przyrządu na śruby ze łbem młotkowym (16) mocujące pokrywę (18) do korpusu pieca (19) opuszcza się zaczepy odchylnie (11), które zachodzą za kołnierze nakrętek (17) i przytwierdzają przyrząd do pokrywy (18).

(4 zastrzeżenia)

B25B

W. 63460

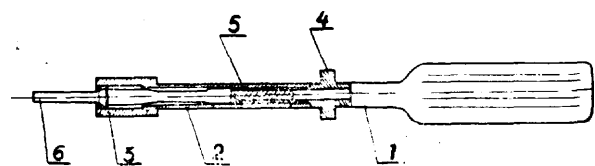
02.01.1980

Krakowska Fabryka Kabli i Maszyn Kablowych, Kraków, Polska (Feliks Ciółko, Stanisław Kaleta).

Wkrętak

Wzór użytkowy rozwiązuje zagadnienie opracowania wkrętaka umożliwiającego swobodne wprowadzenie śruby lub wkrętu w otwór trudnodostępny i łatwe ich wkręcenie.

Wkrętak według wzoru użytkowego składa się ze znanego wkrętaka na którego części metalowej osadzona jest tuleja (2) zakończona od strony ostrza wkrętaka przewodnikiem (3) na śruby i wkręty (6), a od strony rękojeści kołnierzem ustalającym (4). Wewnątrz tulei (2) umieszczona jest sprężyna dociskająca (5). (1 zastrzeżenie)

B25H

W. 63467

03.01.1980

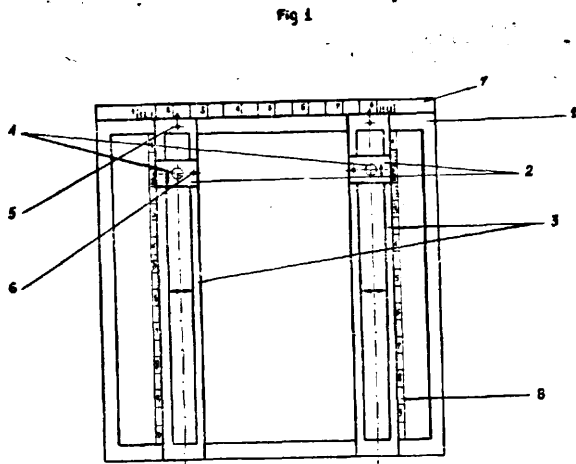
Przedsiębiorstwo Remontowo-Budowlane Przemysłu Budowy Urządzeń Chemicznych „Chemadin”, Kielce, Polska (Jan Martyniszyn).

Przyrząd do trasowania otworów

Wzór użytkowy rozwiązuje zagadnienie opracowania budowy przyrządu umożliwiającego szybkie, mało pracochłonne i dokładne trasowanie otworów.

Przyrząd ma ramkę (1) stałą, do której zamocowane są w sposób ruchomy prowadnice suwaka (3) wraz z podziałkami pionowymi (8) i śrubami mocującymi (5). Każda prowadnica suwaka (3) ma zamontowaną prowadnicę (2) punktata, na której umieszczona jest śruba mocująca (6) i która zawiera otwór (4) do trasowania. Ramka stała (1) ma trwale zamocowaną podziałkę poziomą (7).

(2 zastrzeżenia)

B25B

W. 63468

03.01.1980

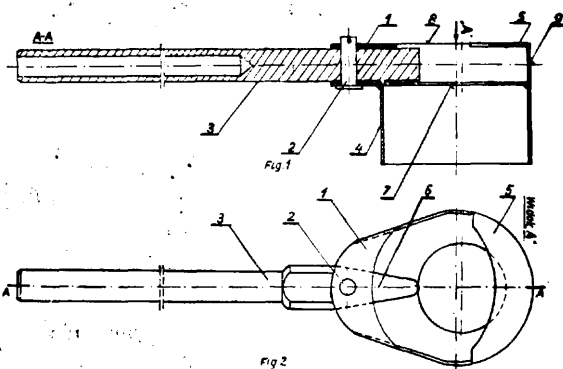
Kombinat Metalurgiczny „Huta Katowice”, Dąbrowa Górnicza, Polska (Andrzej Żurek, Henryk Pławecki).

Klucz do zaworu butli gazowej

Wzór użytkowy rozwiązuje zagadnienie opracowania klucza umożliwiającego bezpieczne odkręcanie i dokręcanie zaworu butli gazowej, zwłaszcza tlenowej.

Klucz do zaworu butli gazowej mający korpus (1) i ruchomą rękojeść (3) charakteryzuje się tym, że rękojeść (3) ma palcowe zakończenie (6) przy czym rękojeść (3) umocowana jest wychylnie w korpusie (1) przy pomocy czopa (2). Ponadto korpus (1) w swej środkowej ścianie ma otwór (7) wokół którego umieszczona jest osłona (4). Zewnętrzna ścianka ma otwór (8) z zabezpieczeniem (5).

(1 zastrzeżenie)

B25B

W. 63473

04.01.1980

Zgłoszenie dodatkowe do zgłoszenia nr W. 60849

Zakłady Metali Lekkich „Kęty”, Kęty, Polska (Józef Słoński).

Głowica narzędzia do demontażu połączeń wciskowych

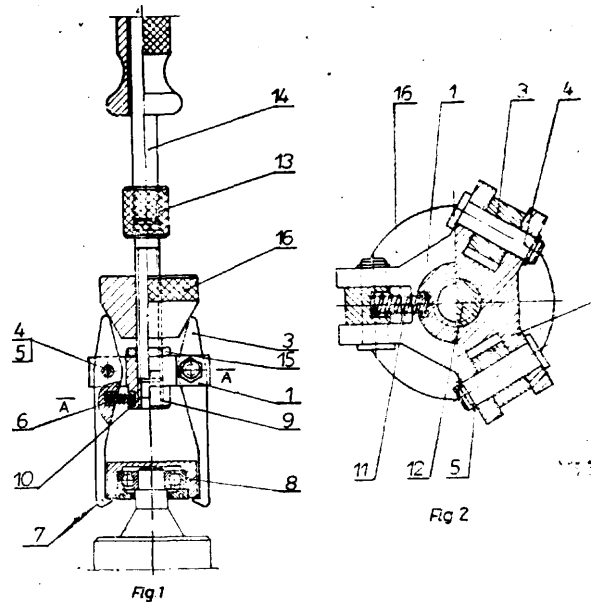
Przedmiotem wzoru użytkowego jest głowica narzędzia do demontażu połączeń wciskowych, zwłaszcza do ściągania tulei, opraw łożysk, lub kół zębatych osadzonych na czopach wałów.

Głowica narzędzia do demontażu połączeń wcisko-

wych zawiera trójramienną belkę (1) o ramionach (2) rozstawionych pod kątem 120° i mających głębokie nacięcia, w których zamocowane są wahlliwe szczęki (3). Belka (1) od przodu ma walcowy czop (9) zaopatrzone w trzy gniazda (10), w których umieszczone są śrubowe sprężyny (11), oparte z drugiej strony w gniazdach (6) wydrążonych w szczękach (3). W gnieździe gwintowym belki (1) osadzony jest łącznik (12), na którym osadzona jest obrotowo rozwierająca nakrętka (16) mająca kształt walca zakończonego stożkiem ściętym. Poprzez łącznik (12) głowica połączona jest z trzpieniem (14).

Głowica używana jest jako wymienny element narzędzia do demontażu połączeń wciskowych, przedstawionego w zgłoszeniu wzoru użytkowego głównego numeru W. 60849.

(2 zastrzeżenia)

B25B

W. 63474

04.01.1980

Zgłoszenie dodatkowe do zgłoszenia nr W. 60849

Zakłady Metali Lekkich „Kęty”, Kęty, Polska (Józef Słoński).

Głowica narzędzia do demontażu połączeń wciskowych

Przedmiotem wzoru użytkowego jest głowica narzędzia do demontażu połączeń wciskowych, zwłaszcza do

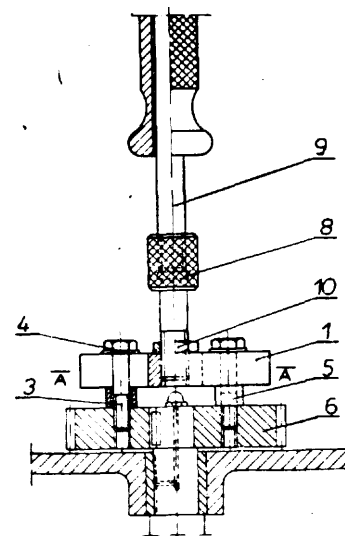

Fig 1

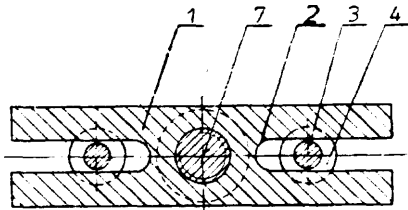

Fig. 2

cza do ściągania tulei, kół zębatych, kół pasowych lub pokryw osadzonych na czopach wałów.

Wzór użytkowy rozwiązuje zagadnienie opracowania konstrukcji głowicy umożliwiającej demontaż połączeń wciskowych w przypadkach, gdy tylna powierzchnia ściągane elementu znajduje się blisko ściany czołowej korpusu i nie jest możliwe wykorzystanie głowicy mającej szczęki z zaczeskami.

Głowica narzędzia do demontażu połączeń wciskowych ma belkę (1) o przekroju prostokątnym, mającą z dwóch stron głębokie wycięcia (2), w których umieszczone są przesuwne śruby (3) z podkładkami (4). Śruby (3) łączą, poprzez dystansowe tulejki (5), głowicę ze ściągającym elementem (6). Poprzez łącznik (7) głowica połączona jest z trzpieniem (9). Głowica używana jest jako wymienny element narzędzia do demontażu połączeń wciskowych, przedstawionego w zgłoszeniu wzoru użytkowego głównego numer W. 60849.

(1 zastrzeżenie)

B25B

W. 63485

07.01.1980

Zakłady Przemysłu Włnianego „Pledan”, Skoczów, Polska (Tadeusz Orawski).

Urządzenie do korygowania kołowości i zaciskania stalowych kołnierzy na krawędziach cewek przedzalniczych

Wzór użytkowy rozwiązuje zagadnienie wyeliminowania zjawiska pęknięcia i zniekształcania kołnierzy podczas procesu korekcji.

Urządzenie do korygowania kołowości i zaciskania stalowych kołnierzy na krawędziach cewek przedzalniczych składające się z uchwytu szczękowego samocentrującego ma osadzony na każdej szczęce (5)

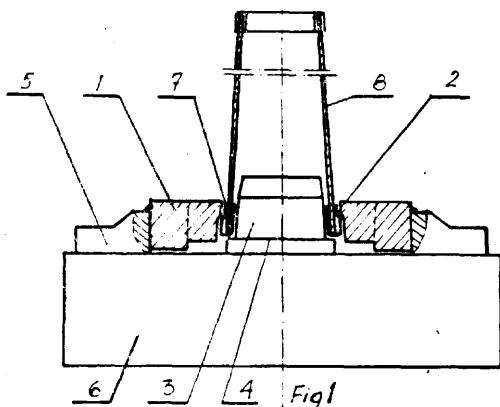

Fig. 1

uchwytu, segment (1) zaciskowy, w postaci wycinka pierścienia z odsadzeniami (2), które to segmenty po złożeniu łącznie tworzą okrąg o średnicy równej średnicy zewnętrznej kołnierza (7) cewki (8), przy czym w osi korpusu (6) uchwytu osadzony jest trzpień (4) z czopem (3) stożkowym o średnicy podstawy stożka równej wewnętrznej średnicy kołnierza (7) cewki (8). (1 zastrzeżenie)

B25D
F16M

W. 63528

10.01.1980

Zakłady Przemysłu Metalowego H. Cegielski, Poznań Polska (Czesław Kmiecik, Władysław Andrzejczak, Stanisław Gućia).

Przyrząd do znakowania

Przedmiotem wzoru użytkowego jest przyrząd do znakowania części metalowych, a zwłaszcza do wybijania kolejnego numeru wytopu stali.

Wzór użytkowy rozwiązuje zagadnienie zmechanizowania czynności znakowania.

Przyrząd do znakowania według wzoru użytkowego ma stół (1), na którym zamontowane są wsporniki (2) połączone w górnej części ramieniem (3). Na ramieniu przytwierdzony jest pionowo do stołu (1) cylinder hydrauliczny (4) z umieszczonym wewnątrz tłokiem (5). W dolnej części tłoka (5) zamocowana jest w płycie suwaka (6) głowica mocująca (7) wraz ze znakownikami (8). Cylinder (4) zasilany jest olejem pod ciśnieniem z układu hydraulicznego.

Wybijanie przykładowo kolejnego numeru wytopu odbywa się w ten sposób, że przygotowaną uprzednio blaszkę umieszcza się w rowku bazującym (16) matrycy (17). Po zwolnieniu dźwigni rozdzielacza hydraulicznego (14) następuje ruch w dół tłoka (5) wraz ze znakownikami (8).

(1 zastrzeżenie)

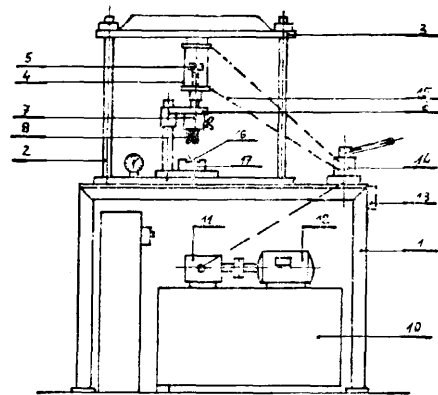
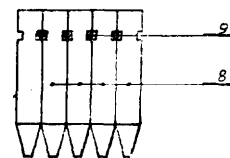

fig. 1

B25B
B60R

W. 63536

15.01.1980

Wojciech Kazimierzczuk, Warszawa, Polska (Wojciech Kazimierzczuk).

Przyrząd do wyjmowania i przenoszenia akumulatorów

Przedmiotem wzoru użytkowego jest przyrząd przeznaczony do wyjmowania z samochodu i przenoszenia akumulatorów, których obudowa ma wystające obrzeże.

Wzór użytkowy rozwiązuje zagadnienie opracowania przyrządu ułatwiającego wyjmowanie i przeniesienie akumulatora.

Przyrząd składa się z paska (1) wykonanego najkorzystniej z taśmy bawełnianej nasyczonej gumą, na którego obydwu końcach są umocowane wahlwie symetryczne uchwyty (5) wykonane z wygiętego płaskownika, którego ramiona tworzą kąt ostry, najkorzystniej 45° – 60° , przy czym jedno ramie jest zakończone uchem (6) przeznaczonym do wahlowego połączenia uchwytu (5) z paskiem (1), a drugie ramie jest zakończone prostopadłym wygięciem stanowiącym za-

czep (7) obudowy akumulatora, przy czym wewnętrzna krawędź zaczepu (7) jest odpowiednio ostra. Każdy uchwyt (5) ma podłużne przetłoczenie, a ramię zakończone zaczepem (7) jest odpowiednio krótsze niż ramię zakończone uchmem (6).

(1 zastrzeżenie)

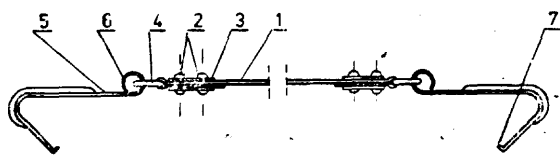

Fig. 2

B25B

W. 63543

16.01.1980

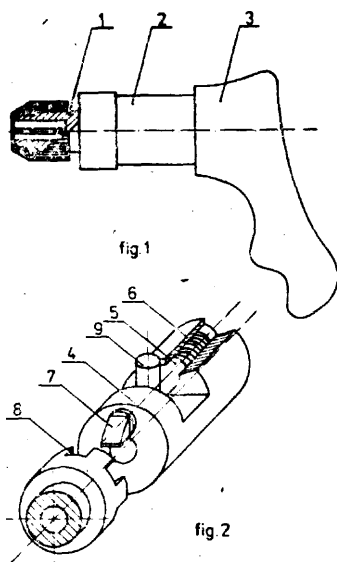
Lech Kalinowski, Warszawa, Polska (Lech Kalinowski).

Uniwersalny uchwyt narzędzi montażowych

Przedmiotem wzoru użytkowego jest uniwersalny uchwyt narzędzi montażowych takich jak wkrętak, klucz nasadowy itp. służący np. do montażu lub demontażu połączeń śrubowych w urządzeniach.

Wzór użytkowy rozwiązuje zagadnienie opracowania uchwytu umożliwiającego przeniesienie większych momentów obrotowych i umożliwiającego wywieranie nacisku poosiowego.

Uchwyt ma zacisk (1) do mocowania wymiennych narzędzi, a jego rękojeść (3) ma formę pistoletową o kształcie ergonomicznym. Rękojeść (3) połączona jest z zaciskiem za pośrednictwem przestawnego ryglującego mechanizmu zapadkowego (2) umożliwiającego przenoszenie momentu obrotowego na zacisk przy ruchu rękojeści w prawo lub w lewo lub w obu kierunkach, zależnie od ustawienia mechanizmu.

Mechanizm ryglujący ma korpus (4) trwale połączony z rękojeścią (3), w którym umieszczona jest przesuwna zapadka (5) popychana sprężyną (6). Zapadka (5) ma ścieżkę (7) wchodzącą w wycięcie (8) zacisku (1), oraz ma kołek (9), za pomocą którego zapadka (5) może być obracana wzdłuż osi równoległej do osi korpusu (4).

(2 zastrzeżenia)

B25B

W. 63644

29.01.1980

Marek Misztal, Warszawa, Polska (Marek Misztal).

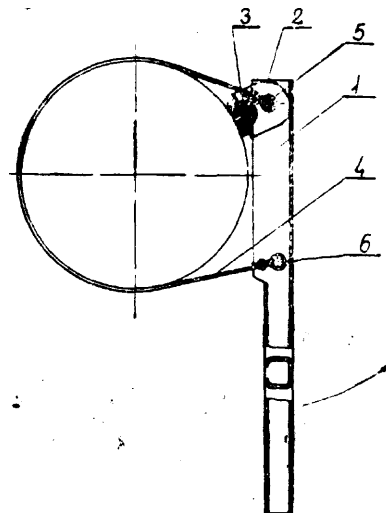
Ściągacz pokryw cylindrycznych, zwłaszcza samochodowego filtra bocznikowego

Przedmiotem wzoru użytkowego jest ściągacz pokryw cylindrycznych, zwłaszcza samochodowego filtra bocznikowego typu „Fiat 125p”.

Wzór użytkowy rozwiązuje zagadnienie zwiększenia skuteczności działania ściągacza.

Ściągacz pokryw cylindrycznych według wzoru użytkowego ma uchwyt (1) o przekroju ceownika, w którym umieszczony jest czep (5) z obrotowo osadzonym wspornikiem (2) z samonastawnym przysawnym korciem (3). Na czepie (5) jest umocowana jednym końcem obejma (4), której drugi koniec umocowany został na czepie (6) również osadzonym w bocznych ściankach uchwytu (1) poniżej czepa (5).

(1 zastrzeżenie)

B25B

W. 63656

30.01.1980

Henryk Kozdrój, Lublin, Polska (Henryk Kozdrój).

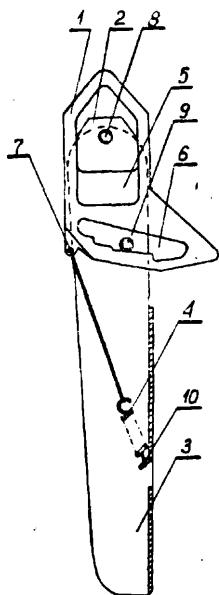
Klucz samonastawny do śrub

Wzór użytkowy rozwiązuje zagadnienie opracowania łatwego w obsłudze klucza, nadającego się do śrub o różnych wielkościach.

Klucz według wzoru użytkowego składa się z chwytaka (1), kostki blokującej (2), rączki (3) i sprężyny (4). Chwytnak stanowi kostka metalowa w kształcie zbliżonym do litery L, której ramiona zakończone są trójkątnymi ścieżkami z wycięciami (5) w dłuższym ramieniu litery L na kostkę blokującą (2), w kształcie figury złożonej z prostokąta o szerokości kostki blokującej i nieco większej wysokości i trójkąta równoramiennego o boku równym szerokości kostki blokującej (2) i wycięciem (6) w krótszym ramieniu litery L, skośnie do osi wycięcia (5), w kształcie zbliżonym do prostokąta, przy czym bok bliższy do wycięcia (5) jest prosty, a przeciwny mu bok jest linią złożoną z czterech prostych odcinków o różnej długości z uskokami, tworzących z podstawą wycięcia (5) kąt odpowiednio 10°, 12°, 20°, -10°.

Przy wierzchołku załamania litery L wykonany jest otwór (7) natomiast metalowa kostka blokująca (2) ma grubość identyczną z grubością chwytaka (1) i kształt złożony z prostokąta i trapezu równoramiennego o bokach nachylonych do siebie pod kątem 60°, a w jej osi wykonany jest otwór mocujący kostkę z chwytakiem (1) w rączce (3), wykonanej z blachy i ukształtowanej przez symetryczne zagięcie, z przecięciem wzdłuż krawędzi zagięcia umożliwiającym zamocowanie kostki blokującej (2) z chwytakiem (1), na trzpieniu (8) w otworze rączki (3) i otworze kostki (2) i trzpieniu (9) w otworze rączki (3) i wycięciu (6) chwytaka, co umożliwia obrót chwytaka z kostką blokującą względem rączki o pewien kąt, przy czym w rączce (3) na krawędzi zagięcia i od wewnątrz wykonany jest zaczep (10) sprężyny (4).

(1 zastrzeżenie)

B25B

W. 63661

29.01.1980

Przedsiębiorstwo Montażu Urządzeń Elektrycznych Przemysłu Węglowego, Katowice, Polska (Tadeusz Wilczura, Adam Jasiczek).

Klucz do uchwytów

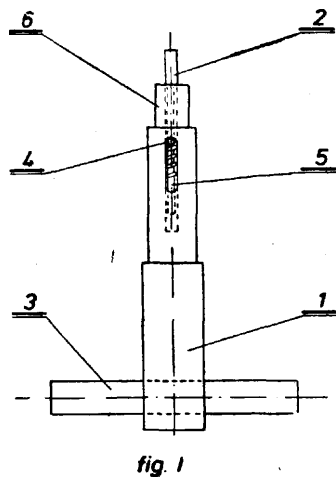
Przedmiotem wzoru użytkowego jest klucz do uchwytów, zwłaszcza do uchwytów tokarskich.

Wzór użytkowy rozwiązuje zagadnienie opracowania takiej konstrukcji klucza, która eliminowałaby możliwość pozostawienia klucza w uchwycie tokarskim.

Korpus (1) klucza ma kwadratowe zakończenie (6), wewnątrz którego zabudowany jest wyrzutnik (2) ze sprężyną (5) zabezpieczony przed wypadnięciem zawleczką (4).

Podczas osadzania klucza w otworze uchwytu tokarskiego, wyrzutnik (2) przemieszcza się w głąb korpusu (1) klucza ściskając sprężynę (5). Po zwolnieniu naciśniętego ręcznego, wyrzutnik (2) za pomocą sprężyny (5) wypycha klucz samoczynnie z otworu uchwytu tokarskiego.

(1 zastrzeżenie)

B26B
B21F

W. 63524

09.01.1980

Wytwórnia Sprzętu Komunikacyjnego „PZL-Mielec”, Mielec, Polska (Józef Wiącek, Bolesław Gołąb, Tadeusz Ortyl).

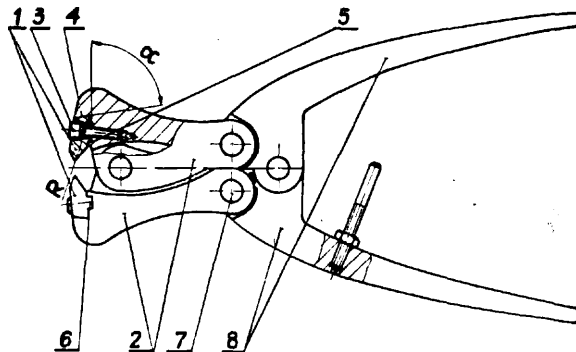
Obcinacze drutu

Przedmiotem wzoru użytkowego jest obcinacz do drutu ze szczękami o ostrzach wymiennych.

Wzór użytkowy rozwiązuje zagadnienie opracowania obcinacza do drutu, w którym śruby mocujące ostrza wymienne do szczęk nie będą obciążone siłami występującymi w procesie obcinania.

Obcinacz do drutu charakteryzuje się tym, że każde z dwóch ostrzy wymiennych (1) mocowane do szczęki (2) przy pomocy śruby (3) ma płaszczyznę oporu (4) i płaszczyznę oporu z występem (5), tworzące kąt wierzchołkowy (a) wynoszący około 75° .

(1 zastrzeżenie)

B26B

W. 63635

23.01.1980

Zakłady Włókien Chemicznych „Chemitex — Stilon”, Gorzów Wielkopolski, Polska (Edward Górnostaj, Henryk Klimowski, Zdzisław Liszewski, Krzysztof Bylewski).

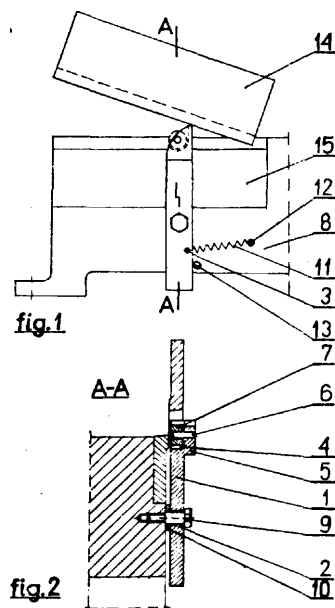
Blokada nożyc dźwigniowych

Przedmiotem wzoru użytkowego jest blokada ręcznych nożyc dźwigniowych.

Wzór użytkowy rozwiązuje zagadnienie opracowania samoczynnej blokady nożyc dźwigniowych.

Samoczynna blokada ręcznych nożyc dźwigniowych charakteryzuje się tym, że składa się z uchylnej płaskiej dźwigni (1), z rolką (7) osadzoną na sworzniu (6) w wybraniu (4), i z zaokrąglonym występem (5) oraz z naciągowej sprężyny (11) i oporowego kolka (13).

(1 zastrzeżenie)

B26D

W. 63640

24.01.1980

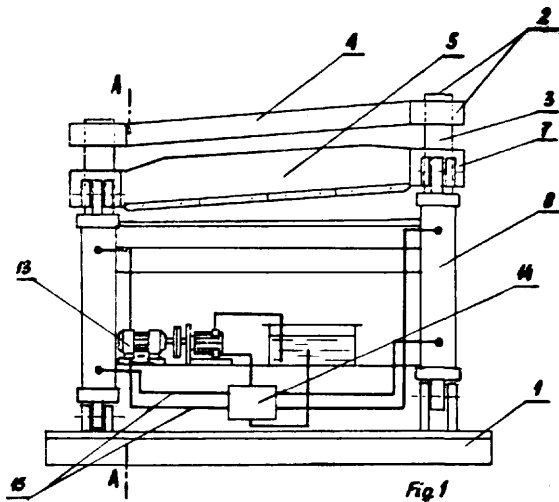
Wojewódzka Spółdzielnia Pracy Budowlano-Montażowa „Budomont”, Legnica, Polska (Andrzej Drohomirecki).

Nożyce gilotynowe

Przedmiotem wzoru użytkowego są nożyce gilotynowe z napędem hydraulicznym, przeznaczone do cięcia ługich elementów, zwłaszcza metalowych wyrobów walcowanych.

Wzór użytkowy rozwiązuje zagadnienie opracowania budowy nożyc, umożliwiającej ich pracę w różnych miejscach, bezpośrednio na terenie placu budowy.

Nożyce gilotynowe z napędem hydraulicznym mają konstrukcję nośną (2) osadzoną na sztywnej płycie (1) podstawy. Wyposażone są w przesuwaną belkę (5) z nożem górnym, która napędzana jest za pomocą zespołu czterech hydraulicznych siłowników liniowych (8). Belka (5) przesuwa się wzdłuż dwóch pionowych słupów (3) zamocowanych pomiędzy parami siłowników liniowych (8). Słupy (3) i poprzeczna belka (4) tworzą konstrukcję nośną (2) nożyc zamocowaną trwale w płycie (1) podstawy. Siłowniki liniowe (8) są zasilane równolegle z agregatu pompowego (13) przez rozdzielacz (14). (1 zastrzeżenie)

B26F

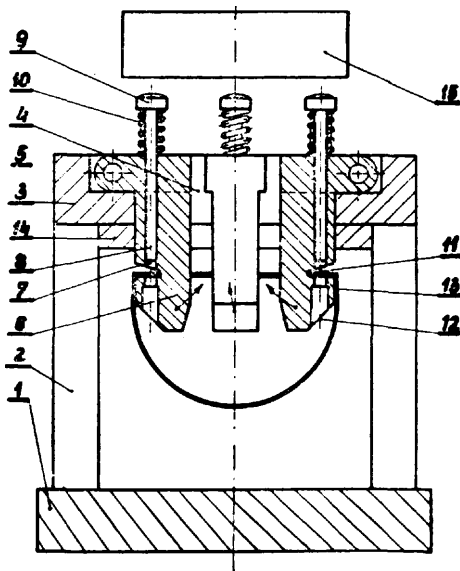
W. 63663

29.01.1980

Zakład Sprzętu Oświetleniowego „POLAM-WILKASY”, Wilkasy k/Giżycka, Polska (Leonard Szuszkiewicz, Czesław Krawczyk, Jerzy Oniszczuk).

Dziurkownik

Przedmiotem wzoru użytkowego jest dziurkownik do wykonywania otworów w szerokich, zawiniętych ku środkowi obrzeżach jednostronnie otwartych naczyń obrotowych.

Wzór użytkowy rozwiązuje zagadnienie obniżenia kosztów wykonywania otworów oraz polepszenia jakości ich wykonania.

Dziurkownik według wzoru użytkowego charakteryzuje się tym, że zawiera osadzone w otworze (4) korpusu (3), z możliwością odchylenia ku środkowi, rozmieszczone w żądanych punktach na obwodzie otworu (4), segmentowe matryce (6) z osadzonymi w ich górnej części stemplami dziurkującymi (8). W pobliżu wolnych końców segmentowych matryc (6) wykonane są wybrania (11) o głębokości nieznacznie większej od szerokości zawiniętego obrzeża dziurkowanego naczynia, a zewnętrzne powierzchnie (13) segmentowych matryc (6) stanowią fragmentaryczne odwzorowanie wewnętrznej kształtu dziurkowanych naczyń.

Dziurkownik znajduje zastosowanie zwłaszcza przy dziurkowaniu otworów rozmieszczonych w różnych punktach obrzeża o ściśle określonym wzajemnym ich położeniu.

(1 zastrzeżenie)

B27H

W. 63399

29.12.1979

Wojewódzki Związek Spółdzielni Pracy, Ośrodek Zaplecza Technicznego, Rzeszów, Polska (Józef Kurek, Jacek Mackiewicz).

Giętarek do prętów drewnianych

Przedmiotem wzoru użytkowego jest giętarka do prętów drewnianych, zwłaszcza wikliny.

Zgodnie ze wzorem giętarka posiada na płycie stołu (2) zamocowane trzy rolki gnące (4), zaś w osi wzdłużnej giętarki naprzeciwko środkowej rolki gnącej (4) usytuowany jest stempel (10) zamocowany na końcówce tłoczyska (9) sprzężonego z cylindrem (8) zamocowanym na korpusie (1). Do cylindra (8), poprzez

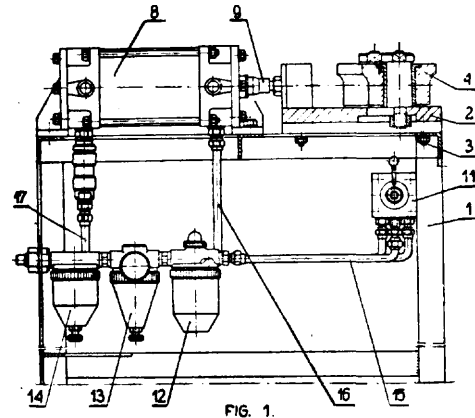

FIG. 1.

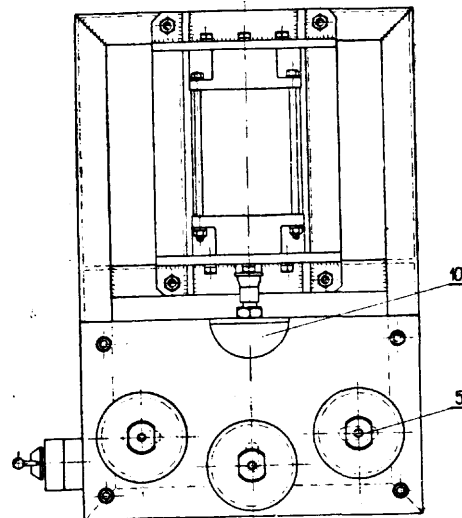

FIG. 3.

zawór rozdzielczy (11) doprowadzone jest sprężone powietrze powodujące ruch tłoczyska (9) wraz ze stemplem (10) i jego docisk do rolki gnącej usytuowanej naprzeciwko.

(1 zastrzeżenie)

B29C

W. 63720

08.02.1980

Instytut Górnictwa Naftowego i Gazownictwa, Kraków, Polska (Wiesław Niedźwiedź).

Uchwyt do rur z tworzyw sztucznych

Wzór rozwiązuje zagadnienie opracowania takiego uchwytu który zapewniałby osiowość ustawienia zgrzewanych rur, zachowanie ich kołowego kształtu oraz możliwość szybkiego zamocowania i wyjęcia rury.

Uchwyt według wzoru ma obudowę (8), która dzielona jest w płaszczyźnie horyzontalnej, przy czym górna jej część połączona jest poprzez zawias (9) z częścią dolną i zamykana za pomocą łącznika gwintowanego (10). Ponadto w obudowie znajduje się wkładka redukcyjna (11), która dzielona jest również w płaszczyźnie horyzontalnej.

Uchwyt według wzoru użytkowego ma zastosowanie w zgrzewarkach, które przeznaczone są do zgrzewania instalacji wodno-sanitarnych i gazowych.

(1 zastrzeżenie)

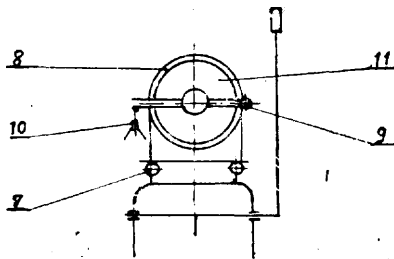

Fig. 2

B29F

W. 63730

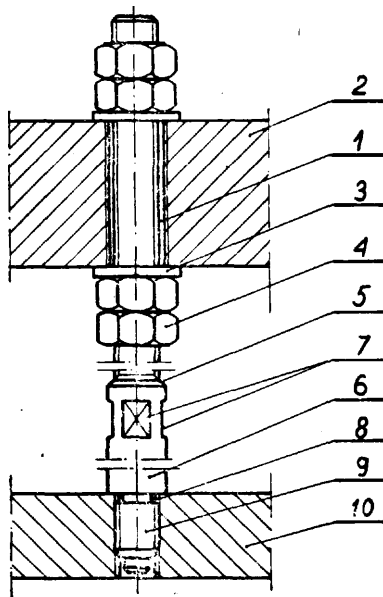
12.02.1980

Warszawskie Zakłady Telewizyjne „Unitra-Polcolor”, Warszawa, Polska (Stanisław Flis, Kazimierz Chorąży, Edward Berliński).

Trzpień do mocowania płyty wyrzutnika i płyty wypychaczy wtryskarki do tworzyw termoplastycznych

Wzór rozwiązuje zagadnienie zmniejszenia występowania awarii form i układu wypychaczy.

Trzpień według wzoru użytkowego ma część wal-

cową (1) z gwintem na całej długości, która połączona jest poprzez płaszczyznę stożkową (5) z częścią środkową (6). Część środkowa (6) ma kształt walca, który na powierzchni zewnętrznej ma prostokątne wybrania (7) których powierzchnie są wzajemnie prostopadłe. Część środkowa (6) połączona jest poprzez powierzchnię walcową (8) z częścią mocującą (9) mającą kształt dwóch walców połączonych płaszczyzną stożkową. Część walcowa (1) służy do mocowania płyty wyrzutnika (2) zaś część mocująca (9) do mocowania płyty wypychaczy (10).

(1 zastrzeżenie)

B29H

W. 63816

22.02.1980

B26D

Władysław Zubaczyk, Krzywiń, Polska (Władysław Zubaczyk).

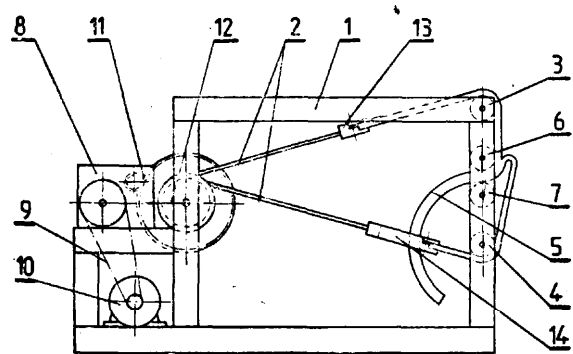
Urządzenie do rozwiarstwiania opon

Wzór rozwiązuje zagadnienie opracowania urządzenia, które zmniejszyłoby pracochłonność rozwiarstwiania opon.

Urządzenie składa się z dwóch zespołów usytuowanych w wspólnej ramowej konstrukcji nośnej (1) sprężonych ze sobą w cyklu pracy za pomocą przesuwną linią (2), to jest z zespołu roboczego i zespołu napędowego. Zespół roboczy stanowi zamocowany obrotowo na konstrukcji nośnej (1) i usytuowany w płaszczyźnie pionowej zestaw czterech poziomo i równoległe w stosunku do siebie ustalonych wałków w postaci drabinki, dwóch zewnętrznych (3) i (4) oraz dwóch wewnętrznych (6) i (7).

Zespół napędowy składa się z zamocowanej na konstrukcji nośnej (1) skrzyni redukcji obrotów, zawierającej podwójny układ przekładni ślimakowych, których wyprowadzenia są połączone poza skrzynią redukcji obrotów (8) za pomocą przekładni pasowej (9) z silnikiem elektrycznym (10) usytuowanym na podstawie urządzenia oraz za pomocą przekładni zębatej (11) z osadzoną obrotowo na wysięgnikach konstrukcji nośnej (1) szpulą (12).

(2 zastrzeżenia)

B42D

W 63687

04.02.1980

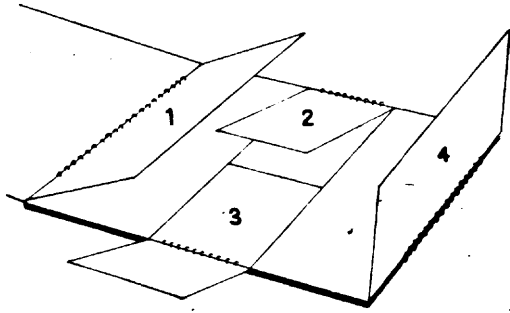
Politechnika Krakowska, Kraków, Polska (Janusz Krawecki).

Katalog typowych projektów architektonicznych

Wzór użytkowy rozwiązuje zagadnienie zmniejszenia pracochłonności i obniżenia kosztów opracowywania dokumentacji projektowej, zwłaszcza przy dużej liczbie typowych projektów.

Katalog składa się z czterech bloczków kartkowych (1, 2, 3, 4) odchylonych na zewnątrz czterech boków katalogu. Karty poszczególnych bloczków zawierają alternatywne człony funkcjonalno-przestrzenne budynku.

(1 zastrzeżenie)

B67B

W. 63695

06.02.1980

Stanisław **Cwikliński**, Milanówek, Tomasz Gałecki, Milanówek, Polska (Stanisław Cwikliński, Tomasz Gałecki).

Korkociąg

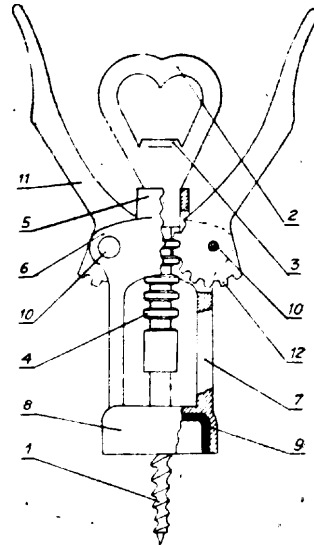
Przedmiotem wzoru użytkowego jest korkociąg, którego rękojeść stanowi jednocześnie otwieracz do kapslowanych butelek.

Wzór użytkowy rozwiązuje zagadnienie opracowania korkociągu umożliwiającego wyciąganie długich korków przy użyciu niewielkiej siły.

Korkociąg **według** wzoru użytkowego charakteryzuje

się tym, że jego trzon, poniżej ułożyskowania obrotowego w tulejce (5) korpusu (6), jest wyposażony w pierścieniowe występy (4), oddalone od siebie o określoną podziałkę, a korpus (6) ma osadzone obrotowo dwie dźwignie (11), zakończone wieńcami zębatymi (12), współpracującymi z występami pierścieniowymi (4), przy czym **czaszo** waty pierścień oporowy (8) jest zaopatrzone od wewnątrz we wkładkę (9) z tworzywa podatnego.

(1 zastrzeżenie)

Dział C CHEMIA I METALURGIA

C23C

W. 62752

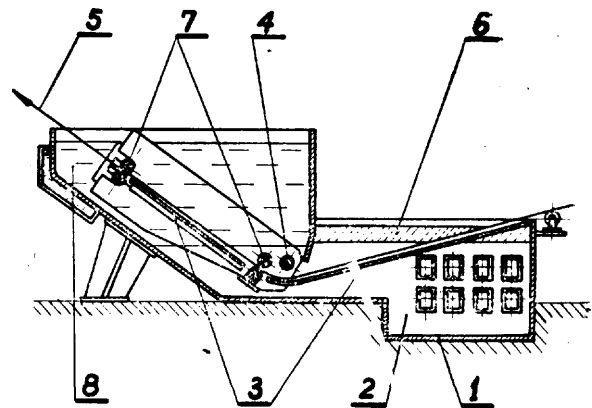
11.10.1979

Przedsiębiorstwo Przerobu Wtórnych Metali Nieżelaznych „**Wtórmet**”, Bytom, Polska (Zdzisław Kotarba, Jerzy Przeniosło, Andrzej Pers, Henryk Szklarz, Ryszard Kiełpiński, Marian Wrzółewicz, Tadeusz Wojdyło, Józef Bieniek, Maciej Ziętkiewicz).

Urządzenie do ogniowego cynowania blach grubych

Urządzenie **umożliwia** pokrywanie warstwą cyny grubych blach stalowych. Na blachach o grubości do 1,5 mm uzyskuje się powłokę do 200 g cyny na 1 m². Efekt ten powstaje dzięki takiemu ustawieniu prowadnic i rolek, żeby kąt rozwarcia między wejściem i wyjściem blachy (5) wynosił 130–150°, a ponadto i **dlatego**, że powierzchnie boczne rolek z zestawu (7) posiadają spiralne nacięcie.

(2 zastrzeżenia)

Dział D WŁÓKIENICTWO I PAPIERNICTWO

D03D

W. 63521

09.01.1980

Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Maszyn Włókienniczych i Hydrauliki „**Wifamatex**”, Łódź, Polska (Zbigniew Cieśliński, Ryszard Pastuszka, Andrzej Stefanowski).

Mechanizm rozłączania ślimakowego regulatora tkaninowego

Przedmiotem wzoru użytkowego jest mechanizm rozłączania regulatora tkaninowego krosna.

Wzór użytkowy rozwiązuje zagadnienie opracowa-

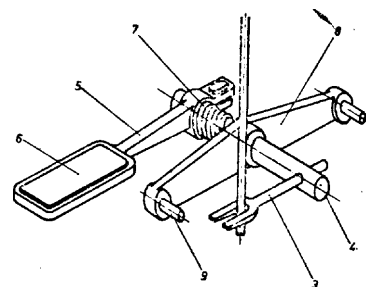
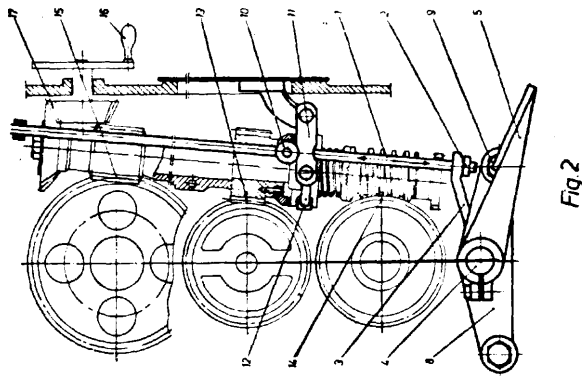

Fig. 1

nia mechanizmu zmniejszającego wysiłek fizyczny obsługującego, dla dokonania czynności **rozłączenia** Mechanizm rozłączania ślimakowego regulator tkaninowego według wzoru użytkowego ma dźwignia pionową (1) w kształcie pręta, który na swym dolnym końcu ma nakrętkę (2) współpracującą z widełkową dźwignią (3). Dźwignia (3) jest osadzona na końcu obrotowej osi (4), na której drugim końcu umieszczony jest pedał (5) uruchamiający mechanizm. Ruch powrotny pedału (5) zapewnia sprężyna skrotna (7) umieszczona między pedałem (5) a wspornikiem (8). Przyciśnięcie pedału (5) powoduje obrót osi (4) wraz z mocowaną na osi (4) dźwignią widełkową (3), która poprzez nacisk na nakrętkę (2) powoduje przesuw dźwigni pionowej (1), która rozłącza sprężyno (12) przenoszące napęd na regulator tkaninowy.

(1 zastrzeżenie)

Dział E BUDOWNICTWO; GÓRNICCTWO

E04B

W. 63276

21.12.1979

Kombinat Górniczo-Hutniczy Miedzi, Zakłady Badawcze i Projektowe Miedzi „Cuprum”, Wrocław, Polska (Zygmunt Kulik, Elżbieta Zawadzka).

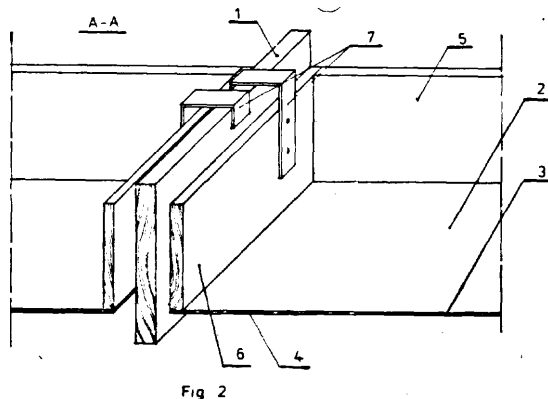
Kaseton sufitowy

Przedmiotem wzoru użytkowego jest kaseton sufitowy zawieszony w przestrzeniach ażurowego obelkowania, których wielokrotność tworzy powierzchnię sufitu podwieszanego.

Wzór użytkowy rozwiązuje zagadnienie zwiększenia estetycznego wyglądu pomieszczenia przy zachowaniu korzystnych parametrów akustycznych.

Płyta tworząca dekoracyjną powierzchnię (4) kasetonu (2) ma wzdłuż krawędzi, po stronie przeciwnej do dekoracyjnej powierzchni (4) utwierdzone boki (5), (6), tworzące z tą płytą skrzynię zwróconą swym otworem ku górze. Do dwu tworzących obrzeża kasetonu (2) przeciwnych sobie boków (6) są przytwierdzone zawieszia (7), których kształt zbliżony jest do odwróconej litery „L”, złączone z bokiem (6) obrzeża dłuższym swym bokiem. Krótszy bok zawieszia (7) ma długość równą co najmniej sumie dwukrotnej szerokości aktualnej belki (1) sufitowej oraz szerokości boku (6) obrzeża kasetonu (2).

(1 zastrzeżenie)

E04B

W. 63293

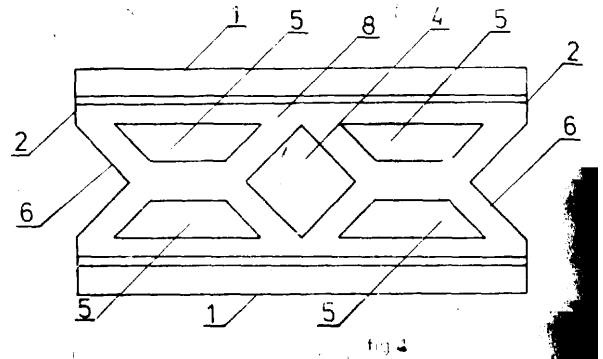
21.12.1979

Wyższa Szkoła Inżynierska im. Gen. A. Zawadzkiego, Opole, Polska (Bronisław Palik, Paweł Hennek, Edward Sadowski, Andrzej Słodziński, Czesław Sosulski).

Drobnowymiarowy element ścienny

Element wykonany jest z gipsobetonu i ma kształt prostopadłościanu, którego stosunek długości do szerokości i wysokości ma się tak jak 2:1:1.

Dwie przeciwległe powierzchnie boczne (1) są gładkie, natomiast powierzchnie czołowe (2) mają wycięcia (6), które zestawione razem tworzą otwór tej samej wielkości co otwór (4) na trzpień. Otwór przelotowy (4) o kwadratowym przekroju poprzecznym usytuowany jest w środku elementu a przekątne kanału pokrywają się z osiami symetrii elementu.

Równoległe do powierzchni bocznych (1) usytuowane są symetrycznie cztery szczelinowe otwory (5) o przekroju trapezowym mające przeponę. Grubość ścianek między otworami (4) i (5) jest stała i wynosi około 1/6 szerokości elementu. Od góry element ograniczony jest występami, który wchodzi w bruzdę (8) pustaka następnej warstwy. Szerokość występu lub bruzdy (8) równa jest około 2/3 szerokości elementu. Wzór rozwiązuje zagadnienie zwiększenia wytrzymałości elementu poprzez opracowanie takiej budowy elementu, która zapewnia uzyskanie ścianek między otworami o jednakowej grubości.

Element według wzoru znajduje zastosowanie przy wznoszeniu przegród pionowych w budynkach mieszkalnych metodą „na sucho”.

(1 zastrzeżenie)

E04B

W. 63294

21.12.1979

Wyższa Szkoła Inżynierska im. Gen. A. Zawadzkiego, Opole, Polska (Bronisław Palik, Paweł Hennek, Edward Sadowski, Andrzej Słodziński, Czesław Sosulski).

Drobnowymiarowy element ścienny krzyżowy

Przedmiotem wzoru użytkowego jest element ścienny krzyżowy mający otwory o zróżnicowanej funkcji.

Element wykonany jest z gipsobetonu i ma kształt prostopadłościanu, którego stosunek długości do szerokości i wysokości ma się tak jak 2:1:1. W powierzchniach bocznych (1) oraz czołowych (2) wykonane są wycięcia (6). Dwa dowolne wycięcia zesta-

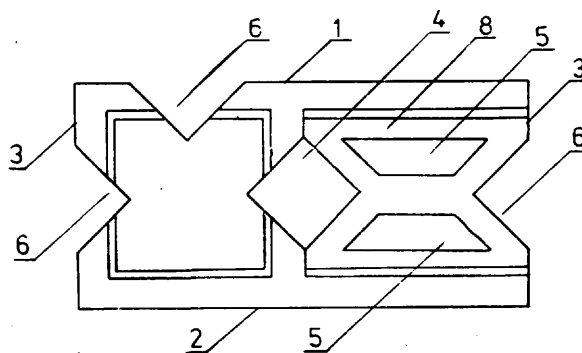
Wzór ione razem tworzą otwór przelotowy (4) o kwadratowym przekroju poprzecznym umieszczony centralnie a jego przekątne są prostopadłe do powierzchni bocznych (1) i czołowych (2) elementu. Na połowie elementu, równoległe do podłużnej osi symetrii usytuowane są dwa szczelinowe otwory (5) termoizolacyjne o przekroju poprzecznym w kształcie trapezu, mające przepone (3). Grubość ścianek między otworami są stałe i wynoszą około 1/6 szerokości elementu.

Od góry element ograniczony jest występem (7), który wchodzi w bruzdę (8) pustaka następnej warstwy szerokości występu (7) lub bruzdy (8) wynosi około 2/3 szerokości elementu.

Wzór użytkowy rozwiązuje zagadnienie uzyskania jednakowej grubości ścianek między otworami oraz umożliwienia trwałego połączenia elementu z innymi elementami tej samej warstwy ścian przenikających się pod kątem prostym.

Element według wzoru użytkowego znajduje zastosowanie w budownictwie jednorodzinnym do wznoszenia ścian metodą „na sucho”.

(1 zastrzeżenie)

E04B

W. 63393

29.12.1979

Instytut Budownictwa, Mechanizacji i Elektryfikacji Rolnictwa, Warszawa, Polska (Heliodor Nieborowski, Efrema Pomorska).

Warstwowa ściana osłonowa budynków

Wzór użytkowy rozwiązuje zagadnienie opracowania takiej konstrukcji warstwowej ściany osłonowej budynków inwentarskich lub mieszkalnych, w której warstwę ocieplającą będą mogły stanowić sypkie materiały wrażliwe na zwilgocenie tanie i łatwo dostępne. Ściana osłonowa składająca się z osłonowych płyt zewnętrznych (1) oraz osłonowych płyt wewnętrznych (2) przytwierdzonych do pionowych słupów (3), według wzoru charakteryzuje się tym, że pomiędzy słupem (3) a płytą zewnętrzną (1) jest umieszczona przegroda (4), której płaszczyzna jest równoległa do płyty (1) i tworzy szczelinę (5) wentylacyjną.

Przestrzeń (8) pomiędzy osłonową płytą wewnętrzną (2) a przegrodą (4) jest wypełniona sypkim materiałem ocieplającym wrażliwym na zawilgocenie. Przegroda (4) jest odizolowana od słupa (3) za pomocą przekładki (6) z materiału odpornego na zawilgocenie.

Ze względu na osiadanie sypkiego materiału termoizolacyjnego, w górnej części przegrody (4) jest przytwierdzony pas (9) warstwy izolacji termicznej.

(1 zastrzeżenie)

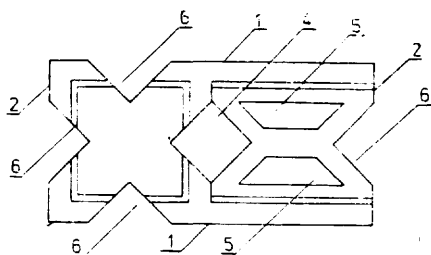
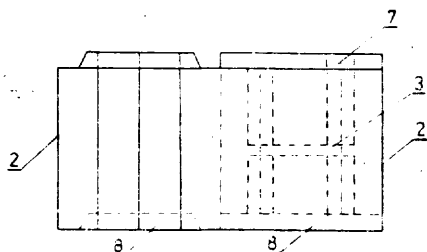

fig 1

E04B

W. 63295

21.12.1979

Wyższa Szkoła Inżynierska im. Gen. A. Zawadzkiego, Opole, Polska (Bronisław Palik, Paweł Hennek, Edward Sadowski, Andrzej Słodziński, Czesław Sołulski).

Drobnomiarowy element ścienny teowy

Element wykonany jest z gipsobetonu i ma kształt prostopadłościanu, którego stosunek długości do szerokości i wysokości ma się tak jak 2:1:1 a w powierzchni bocznej (1) i powierzchniach czołowych (3) są wykształcone wygięcia (6). Dwa dowolne wycięcia (6) zestawione razem tworzą otwór przelotowy (4) o kwadratowym przekroju poprzecznym umieszczony centralnie a jego przekątne są prostopadłe do powierzchni bocznych (1) i (2) i czołowych (3) elementu. Na połowie elementu, równoległe do podłużnej osi symetrii usytuowane są dwa szczelinowe otwory (5) w kształcie trapezu mające przepone (3). Grubość ścianek między otworami (4) i (5) jest stała i wynosi około 1/6 szerokości elementu.

Od góry element ograniczony jest występem (8), który wchodzi w bruzdę pustaka następnej warstwy. Szerokość występu (8) lub bruzdy równa się około 2/3 szerokości elementu. Wzór rozwiązuje zagadnienie zwiększenia wytrzymałości elementu poprzez opracowanie takiej budowy elementu, która zapewnia uzyskanie ścianek między otworami o jednakowej grubości. Element według wzoru znajduje zastosowanie w budownictwie zwłaszcza jednorodzinnym do wznoszenia ścian metodą „na sucho”.

(1 zastrzeżenie)

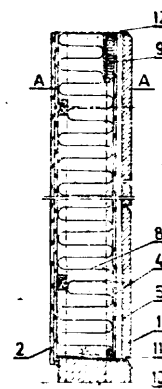
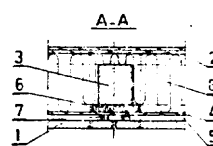

fig 1

E04C

W. 63296

21.12.1979

Wyższa Szkoła Inżynierska im. Gen. A. Zawadzkiego, Opole, Polska (Bronisław Palik, Paweł Hennek, Edward Sadowski, Andrzej Słodziński, Czesław Sołulski).

Drobnowymiarowy element ścienny połówkowy

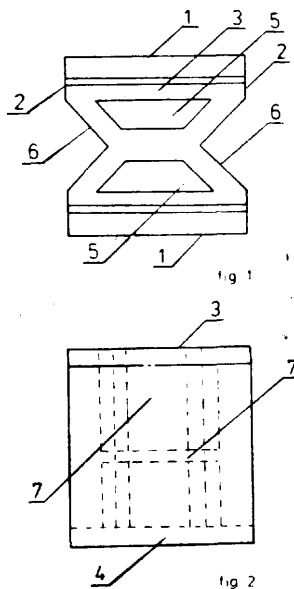
Element wykonany jest z gipsobetonu i ma kształt sześcianu.

Dwie przeciwległe powierzchnie boczne (1) są gładkie a powierzchnie czołowe (2) mają wycięcia (6), które zestawione razem tworzą otwór o przekroju kwadratowym. Symetrycznie do osi podłużnej i poprzecznej elementu usytuowane są dwa otwory szczelinowe (5) o przekroju trapezowym mające przeponę (7) umożliwiające przemieszczanie się powietrza w szczelinie. Grubości ścianek pomiędzy otworami (5) i wycięciami (6) są stałe i wynoszą $1\frac{1}{6}$ szerokości elementu. Od góry element ograniczony jest wypustem (3), który wchodzi w bruzdę (4) pustaka następnej warstwy. Szerokość występu (3) lub bruzdy (4) równa jest około $\frac{2}{3}$ szerokości elementu.

Element znajduje zastosowanie przy wznoszeniu przegród pionowych w budynkach mieszkalnych metodą „na sucho”.

Wzór rozwiązuje zagadnienie opracowania elementu o jednakowej grubości ścianek między otworami i wycięciami w powierzchni czołowej.

(1 zastrzeżenie)

E04C

W. 63297

21.12.1979

Wyższa Szkoła Inżynierska im. Gen. Zawadzkiego, Opole, Polska (Bronisław Palik, Paweł Hennek, Edward Sadowski, Andrzej Słodziński, Czesław Sosulski).

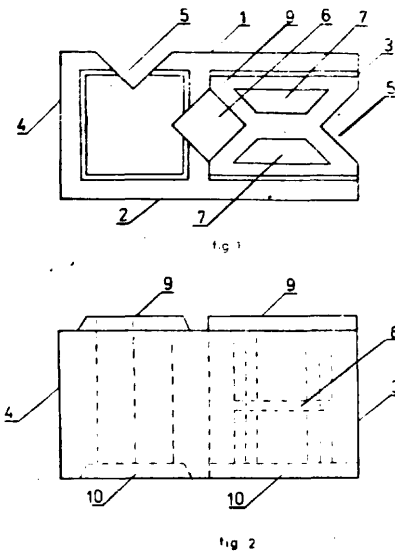
Drobnowymiarowy element ścienny narożny

Element według wzoru wykonany jest z gipsobetonu i ma kształt prostopadłościanu, którego stosunek długości do szerokości i wysokości ma się tak jak 2:1:1. Dwie przyległe powierzchnie i boczna (2) i czołowa (4) są gładkie, natomiast pozostałe (1 i 2) mają wycięcia (5), które zestawione razem tworzą otwór (6). Otwór przelotowy (6) o kwadratowym przekroju poprzecznym usytuowany jest w środku elementu, przy czym przekątne są prostopadłe do powierzchni bocznych i czołowych elementu.

Na połowie elementu, równoległe do podłużnej osi symetrii usytuowane są symetrycznie dwa szczelinowe otwory (7) o przekroju poprzecznym w kształcie trapezu, mające przeponę (8). Grubość ścianek między otworami są stałe i wynoszą około $\frac{1}{6}$ szerokości elementu. Od góry element ograniczony jest występnym (9) który wchodzi w bruzdę (10) pustaka następnej warstwy. Szerokość występu (9) bruzdy (10) równa jest około $\frac{2}{3}$ szerokości elementu.

Wzór rozwiązuje zagadnienie zwiększenia wytrzymałości elementu poprzez opracowanie takiej budowy elementu, która zapewnia uzyskanie ścianek między otworami o jednakowej grubości.

(1 zastrzeżenie)

E04C
F16S

W. 63324

24.12.1979

Centrum Techniki Wytwarzania Przemysłu Okrętowego „PROMOR”, Gdańsk, Polska (Zbigniew Gesing).

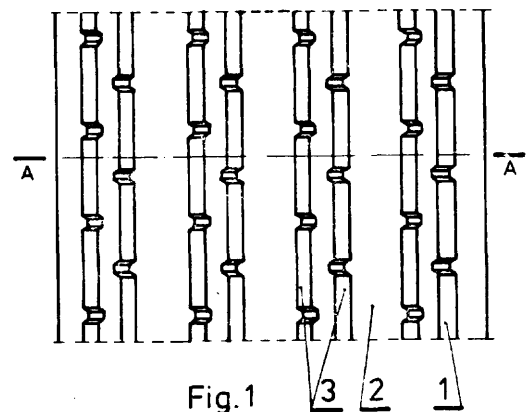
Blachy fałdowe zbrojeniowo-szalunkowe

Przedmiotem wzoru użytkowego są blachy fałdowe zbrojeniowo-szalunkowe zwłaszcza do wykonywania stropów.

Wzór użytkowy rozwiązuje zagadnienie uproszczenia produkcji blach i podniesienia estetyki pomieszczeń.

Blachy według wzoru z wytłoczonymi fałdami w postaci rowków (1) i występów (2) o przekroju trapezowym, mają na bocznych ściankach (3) rowków (1) wytłoczone żeberka.

(1 zastrzeżenie)

E04G
B28B

W. 63717

11.02.1980

Wrocławskie Przedsiębiorstwo Robót Inżynierskich Budownictwa Przemysłowego nr 1, Wrocław, Polska (Ryszard Borkowski, Adam Baryła).

Forma do wykonywania próbek betonowych

Przedmiotem wzoru użytkowego jest forma do otrzymywania próbek betonowych w kształcie sześcianu, poddawanych badaniom wytrzymałościowym na ściskanie.

Wzór rozwiązuje zagadnienie opracowania prostej konstrukcji formy metalowej o zwiększonej trwałości umożliwiającej łatwe i szybkie uzyskiwanie próbek.

Forma według wzoru składa się z dwóch kątowych elementów ściennych (1 i 2), z których jeden umoco-

wany jest do podstawy (3) na stałe, a drugi **rozłącznie**. Element rozłączny (2) połączony jest z elementem stałym (1) zawiasami (4 i 5), których fragmenty (4) umocowane są na stałe do elementu stałego (1), a fragmenty (5) umocowane są na stałe do elementu rozłącznego (2). Do blokowania zawiasów (4 i 5) służą trzpienie (6 i 7), z których jeden jest kotwiący, a drugi spinający.

(1 zastrzeżenie)

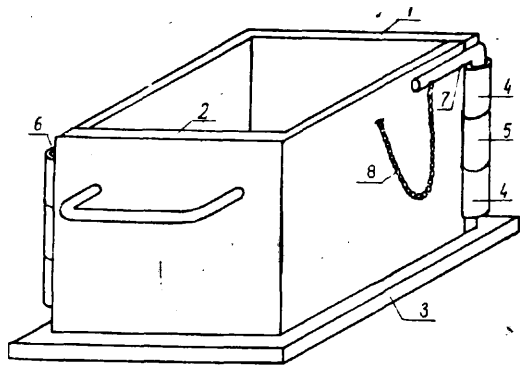

FIG. 1

E04H

W. 63413

31.12.1979

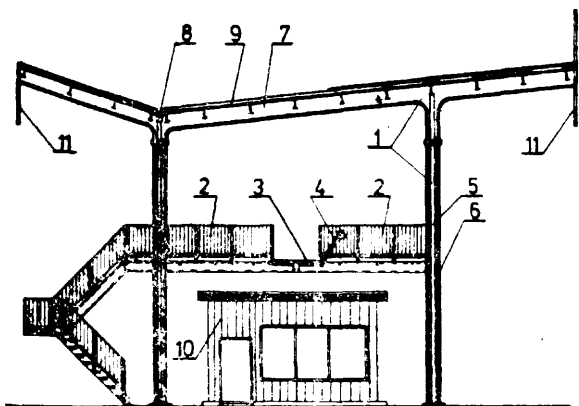
Biuro Projektów Budownictwa Morskiego „PROJ-MORS”, Gdańsk, Polska (Zbigniew Czaja, Arkadiusz Maciejewski, Michał Ozorowski, Wiesław Wejnerowski).

Kontrolny obiekt wjazdowy

Wzór użytkowy rozwiązuje zagadnienie opracowania obiektu kontrolnego umożliwiającego sprawną i funkcjonalną kontrolę ładunku pojazdów samochodowych i kolejowych, zwłaszcza w strefie kontroli granicznej i celnej.

Obiekt według wzoru użytkowego stanowi wiata (1), wewnątrz której znajdują się poprzeczne pomosty (2) i podłużny pomost (3) wyposażony w kontrolne uchylne kłapy (4). W gabarycie słupów (5) osadzone są świetlne elementy (6), zaś w ryglu (7) umieszczone jest odwadniająca koryto (8).

(3 zastrzeżenia)

E05F

W. 63209

13.12.1979

Pierwszeństwo: 25.07.1979 — Wielka Brytania (nr 7925939)

Murray Vincent Willson, Bristol, Wielka Brytania.

Przytrzymywacz drzwi

Zagadnieniem podlegającym rozwiązaniu jest opracowanie urządzenia do przytrzymywania drzwi w położeniu otwartym przez określony czas, po upływie

którego drzwi są automatycznie zwalniane i mogą powrócić do położenia zamkniętego pod działaniem sprężyny lub innego urządzenia zamykającego.

Przytrzymywacz drzwi ma człon przyssawkowy (1) z miskową częścią środkową (2) mającą podstawę (3) przeznaczoną do montowania na lub przy drzwiach oraz płaszczyznę (5) rozciągającą się promieniowo na zewnątrz od krawędzi części miskowej, dla utworzenia powierzchni przyssawkowej, przy czym przez podstawę (3) części środkowej przechodzi przynajmniej jeden otwór (6), pierwszy przepust powietrza umożliwiający przechodzenie powietrza pomiędzy poduszką przyssawkową a wymienionym przynajmniej jednym otworem, drugi przepust powietrza umożliwiający przechodzenie powietrza pomiędzy przynajmniej jednym otworem (6) a atmosferą oraz element montażowy (7), za pomocą którego człon (1) może być montowany na powierzchni.

(9 zastrzeżeń)

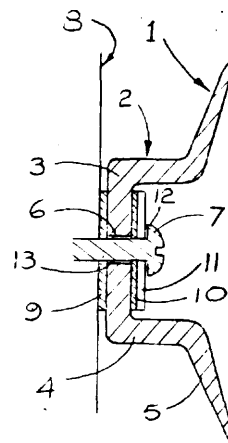

FIG. 1

E06C

W. 63684

04.02.1980

Transportowo-Spedycyjna Spółdzielnia Pracy „Transport”, Katowice, Polska (Jan Pason).

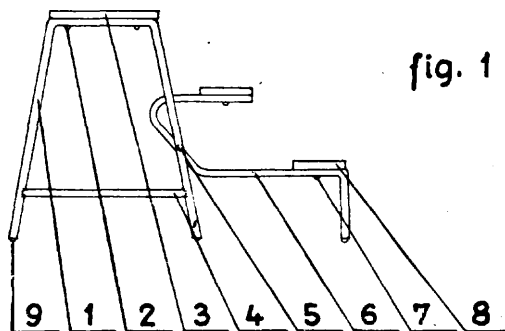
Drabinka

Wzór użytkowy rozwiązuje zagadnienie zwiększenia użyteczności drabinki poprzez wykorzystanie jej również jako taboretu.

Drabinę według wynalazku stanowi czworonożny stojak i połączona z nim konstrukcja dwóch stopni.

Stojak wykonany jest z rurek (1) stalowych, wygiętych w górnej części i złączonych śrubami (2) z drewnianym spocznikiem (3), usztywnionych w dolnej części poziomymi rurkami (4). Poniżej połowy wysokości stojaka, do rurek (1) przy spawana jest oś (5), na której osadzone są obrotowo dwie wygięte rurki (6) stalowe, połączone śrubami (7) z drewnianymi stopniami (8).

(1 zastrzeżenie)

E06C

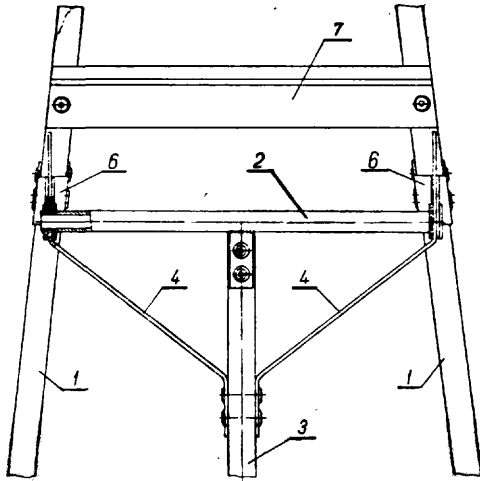
W. 63713

09.02.1980

Zakłady Wyrobów Metalowych, Dąbrowa Górnicza, Polska (Józef Pszczoła, Stefan Przybyłek, Jerzy Dylewski, Witold Stachura).

Drabina ogrodnicza

Wzór rozwiązuje zagadnienie opracowania takiej drabiny, którą nawet na nierównym terenie będzie można bezpiecznie i łatwo ustawić.

Drabina charakteryzuje się tym, że ma trzy punkty podparcia i w górnej części zawiera tuleję (2), osadzoną obrotowo w otworach uchwytyw pobocznic (6). W części środkowej do tulei (2) zamocowana jest prostopadle podpora (3), do której przytwierdzone są przeciwnie dwa wsporniki (4) z otworami, przez które przechodzą końcówki tulei (2).

(1 zastrzeżenie)

E06C

W. 63714

09.02.1980

Zakłady Wyrobów Metalowych, Dąbrowa Górnicza, Polska (Józef Pszczoła, Stefan Przybytek, Jerzy Dy. lewski, Witold Stachura).

Drabina

Wzór rozwiązuje zagadnienie zwiększenia żywotności drabiny oraz podniesienia bezpieczeństwa jej użytkowania.

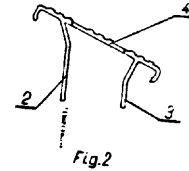

Fig.2

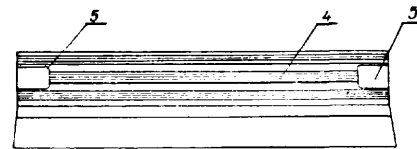

Fig.3

Drabina według wzoru składa się z dwóch segmentów połączonych zawiasami i charakteryzuje się tym, że ma listwy boczne połączone szczeblami ukształtowanymi jako całość w formie poprzeczki tylnej (2) i poprzeczki przedniej (3), połączonych półką (4) z prostokątnymi otworami (5). Listwy mają w przekroju kształt prostokąta o zamkniętym profilu.

(1 zastrzeżenie)

Dział F

MECHANIKA; OŚWIETLENIE; OGRZEWANIE; UZBROJENIE;
TECHNIKA MINERSKA

F15B

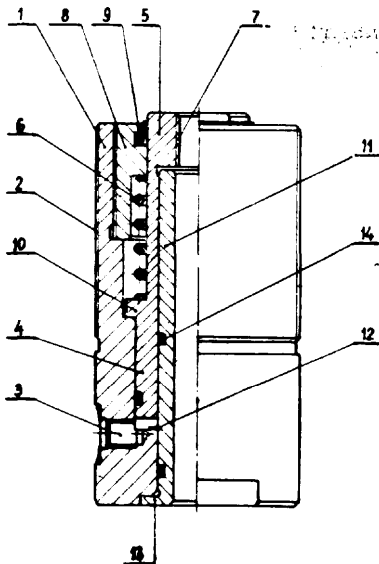
W. 63680

04.02.1980

Instytut Obróbki Skrawaniem, Kraków, Polska (Kazimierz Cebulewski, Jerzy Stós).

Cylinder hydrauliczny

Przedmiotem wzoru użytkowego jest cylinder hydrauliczny przeznaczony do mocowania przedmiotów, zwłaszcza na stołach obrabiarek skrawających. Wzór

użytkowy rozwiązuje zagadnienie opracowania cylindra hydraulicznego umożliwiającego mocowanie przedmiotów o dużym zakresie wymiarowym.

Cylinder ma nagwintowany na zewnętrznej powierzchni korpus (1) jednolity tłok (4) z tłoczyskiem (5) podlegający działaniu sprężyny (6) i oleju pod ciśnieniem, pierścienie uszczelniające (14) i pierścień zgarniający (9). Tłok (4) z tłoczyskiem (5) w części centralnej mają otwór przelotowy zakończony u czoła tłoczyska (5) gwintem (7).

Tulejka gwintowana (8) wkręcona do górnej części korpusu (1) ma rowek na pierścień zgarniający (9) i wnękę na sprężynę (6). Współosiowo względem centralnego otworu w korpusie (1) osadzona jest tuleja (11) prowadząca tłok (4) z tłoczyskiem (5), utwierdzona w korpusie (1) pierścieniem ustalającym (12) i kołnierzem (13) tulei (11).

(1 zastrzeżenie)

F16K
B01D

W. 63445

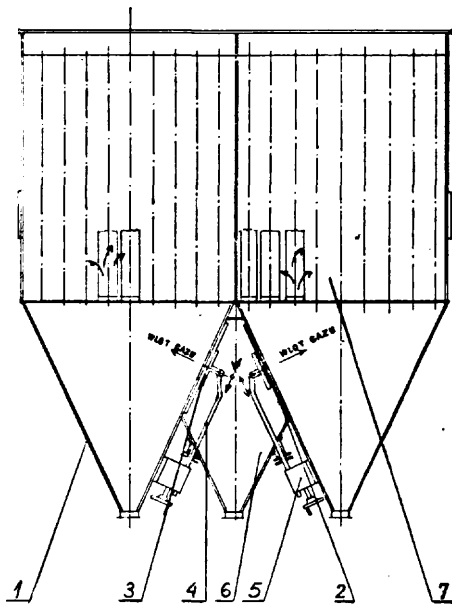
02.01.1980

Biuro Projektów Przemysłu Metali Nieżelaznych „Biopromet”, Katowice, Polska (Zenon Bajda, Ireneusz Domański, Konrad Jamroz).

Urządzenie zamykające

Wzór rozwiązuje zagadnienie umożliwienia wymiany uszkodzonych worków w czasie eksploatacji odpylaczy.

Przedmiotem wzoru użytkowego jest urządzenie zamykające do odcinania dopływu gazu do komór odpylających, stosowane w odpylaczach tkaninowych pracujących w bliźniaczym układzie komór.

Istota rozwiązania polega na tym, że urządzenie ma zasuwę (3) do odcinania dopływu gazu, osadzone w komorze (6) doprowadzającej gaz brudny, połączone z napędowymi mechanizmami (5) zamocowanymi w dolnych częściach lejów (1) poprzez cięgła (4).

(1 zastrzeżenie)

F16K W. 63448 02.01.1980
B05C

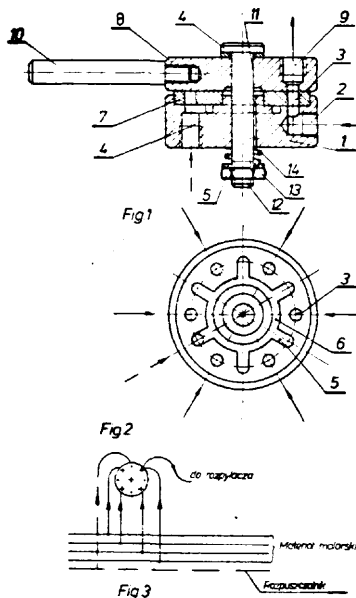
Zakłady Urzędzeń Galwanicznych i Lakierniczych Projektowania i Konstrukcji Galwanizerni i Lakierni, Łódź, Polska (Stanisław Buczek).

Zawór wielodrogowy do materiałów malarskich

Przedmiotem wzoru użytkowego jest zawór wielodrogowy służący do zmiany kolorów materiałów malarskich zasilających urządzenia do malowania (rozpylacze).

Wzór użytkowy rozwiązuje zagadnienie wyeliminowania konieczności dokonywania zmian przewodów rurowych przed każdą zmianą koloru materiału malarskiego.

Zawór składa się z korpusu (1), zaopatrzonego w otwory (2) do mocowania przewodów rurowych ma-

teriału malarskiego i otwór (4) do mocowania przewodu rurowego rozpuszczalnika, oraz z pokrywą (8) zaopatrzonej w przelotowy otwór (9) do mocowania przewodu (węża) odprowadzającego materiał malarski i rozpuszczalnik do rozpylacza, jak również z perforowanej uszczelki (7) z tworzywa sztucznego np. teflonu i łączącej elementy zaworu, centrycznie umieszczonej, śruby (12) z nakrętką (13) i dociskową sprężyną (14). W korpusie (1) otwory (2) na materiał malarski są połączone z otworami (3) wywierconymi w jego płaszczyźnie górnej, gdzie jest wyfrezowany kolisty kanał (6) z wycięciami (5), umieszczonymi symetrycznie między otworami (3) i łączącymi się z otworem (4) na przewód rozpuszczalnika. Do obracania taktowego, od otworu (3) na materiał malarski do wycięcia (5) na rozpuszczalnik i znowu do otworu (3) na inny materiał malarski, pokrywa (8) jest zaopatrzona w rękojeść (10).

(1 zastrzeżenie)

F16K W. 63639 24.01.1980

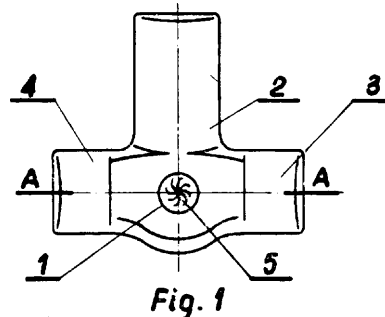
Zakłady Automatyki „Mera-Polna”, Przemysł. Polska (Marian Latos).

Półfabrykat obudowy zaworu

Wzór użytkowy rozwiązuje zagadnienie zmniejszenia gabarytów półfabrykatu obudowy zaworu oraz materiałochłonności i pracochłonności wykonania.

Półfabrykat obudowy ma wgłębienie (1) w postaci nieprzelotowego otworu cylindrycznego, którego oś podłużna jest ustawiona poprzecznie do osi podłużnych ramion (2), (3), (4) obudowy i przechodzi przez punkt przecięcia wspomnianych osi ramion (2), (3), (4), przy czym wgłębienie (1) jest wypełnione materiałem (5) odpornym na korozję, przez napawanie.

(2 zastrzeżenia)

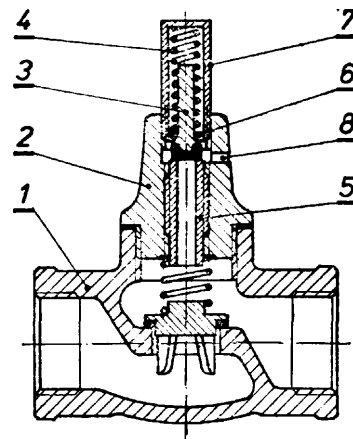

F16K W. 63646 28.01.1980

Michał Górecki, Poznań, Polska (Michał Górecki).

Zawór zwrotny bezpieczeństwa

Przedmiotem wzoru użytkowego jest zawór zwrotny bezpieczeństwa, zabezpieczający instalacje i zbiorniki

przed wpływem płynów w wypadku zaniku ciśnienia w przewodach oraz przed działaniem niepożądanego nadmiernego ciśnienia.

Wzór użytkowy rozwiązuje zagadnienie opracowania zaworu cechującego się prostotą konstrukcji i niezawodnością działania.

Zawór jest wyposażony w część bezpieczeństwa umieszczoną w korpusie (1) zaworu zwrotnego, przy czym część bezpieczeństwa ma korpus bezpieczeństwa (2) i umieszczony w jego wnętrzu grzybek bezpieczeństwa (3) dociskany sprężyną (4) do gniazda, utworzonego przez górną krawędź dystansowej tulejki (5), wkręconej do korpusu bezpieczeństwa (2) od dołu. Pomiedzy sprężyną (4), a grzybkiem bezpieczeństwa (3) umieszczona jest dystansowa podkładka (6).

W górną część korpusu bezpieczeństwa (2) wkręcona jest zamknięta tulejka oporowa (7), o której dno jest oparty drugi koniec sprężyny (4). Korpus bezpieczeństwa (2) ma przelewowy otwór (8), rozmieszczony w jego bocznej ścianie, nad gniazdem grzybka bezpieczeństwa (3).

(2 zastrzeżenia)

F16L W. 63417 02.01.1980

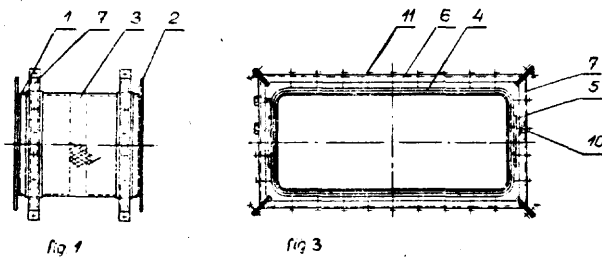
Biuro Projektów Przemysłu Metali Nieżelaznych „BIPROMET”, Katowice, Polska (Jerzy Staryk).

Króciec elastyczny

Przedmiotem wzoru użytkowego jest króciec elastyczny stosowany w rurociągach o przekroju wielokątnym, do łączenia odcinków rur, zwłaszcza w instalacjach przewodzących substancje chemiczne agresywne, wykonanych ze stali kwasoodpornych.

Wzór użytkowy rozwiązuje zagadnienie umożliwienia zmniejszenia wymagań odnośnie dokładności wykonania elementów łączących odcinki rur przy jednoczesnym zachowaniu odpowiedniej szczelności połączenia.

Króciec według wzoru użytkowego ma dociskową ramę z otworami i nakrętkami, do których wkręcane są śruby (11) dociskające tkaninę (3) poprzez półobejmy (4) i płaskie elementy (5) do odcinków przewodu (1). (1 zastrzeżenie)

F16L W. 63634 23.01.1980

Kopalnia Węgla Kamiennego „Chwałowice”, Rybnik, Polska (Jan Szostek, Arkadiusz Wolnik, Kazimierz Kuśka).

Wkład uszczelniający do połączeń przewodów wysokoprężnych

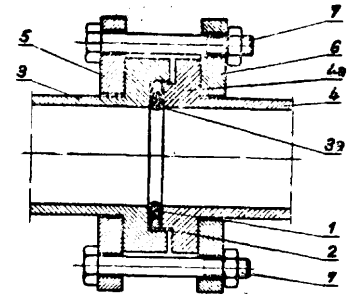
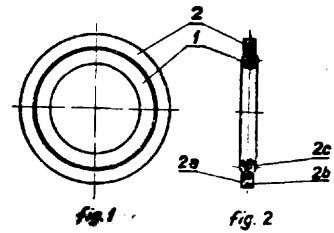
Przedmiotem wzoru użytkowego jest wkład uszczelniający do połączeń przewodów wysokoprężnych, stosowanych zwłaszcza w sieci zasilającej emulsyjną olejową siłowniki zmechanizowanych obudów krocących w podziemiach kopalń, w zakresie ciśnień powyżej 160 atmosfer.

Wzór użytkowy rozwiązuje zagadnienie opracowania wkładu uszczelniającego odpornego na odprężenia mechaniczne i zapewniającego dobre uszczelnienie połączeń w zakresie ciśnień roboczych powyżej 160 atmosfer.

Wkład uszczelniający stanowi umieszczony pomiędzy kołnierzami przewodów wysokoprężnych (3 i 4) ela-

styczny pierścień (1) o przekroju kołowym, objęty zewnętrznym pierścieniem (2) o czołowych ścianach płaskich oraz wewnętrzną ścianie wklęsłej o profilu p kołowym.

(1 zastrzeżenie)

F16L W. 63685 04.02.1980

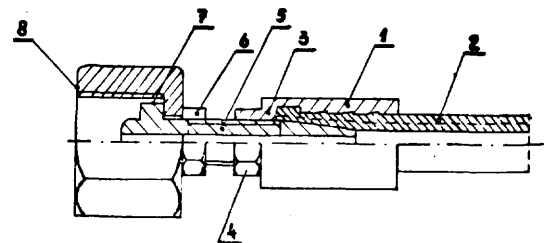
Lubuskie Przedsiębiorstwo Budownictwa Przemysłowego, Nowa Sól, Polska (Marian Brodny).

Przyrząd do mocowania węży ciśnieniowych

Przedmiotem wzoru użytkowego jest przyrząd do mocowania węży ciśnieniowych, stanowiący rozłączny zespół elementów, nadający się do wielokrotnego wykorzystania, zwłaszcza do łączenia węży ciśnieniowych z takimi urządzeniami jak butle gazowe, pistolety do malowania itp.

Przyrząd ma tuleję (1), której jeden koniec ma otwór o średnicy wewnętrznej odpowiadającej zewnętrznej średnicy węża (2), a drugi jej koniec ma gwintowany otwór (3) w który wprowadzona jest zewnętrznie gwintowana część tulejki (5), zakończonej z jednej strony stożkiem dociskającym wąż (2) do ścianek tulejki (1), a z drugiej zgrubieniem (6) i kołnierzem (7) do połączenia za pomocą nakrętki (8) z określonym urządzeniem pod ciśnieniem.

(1 zastrzeżenie)

F23J W. 63444 02.01.1980

Biuro Projektów Przemysłu Metali Nieżelaznych „BIPROMET”, Katowice, Polska (Andrzej John, Józef Glonek, Ireneusz Domański).

Zasuwa płytowa gazoszczelna

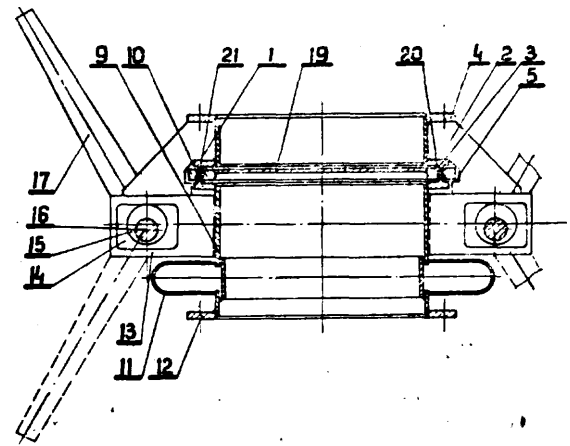
Przedmiotem wzoru użytkowego jest zasuwka pyłowa stosowana w instalacjach odpylania gazów palnych i toksycznych do szczelnego odcinania zsyppów py

ych od układu odbioru pyłów, zwłaszcza w instalacjach odpylania gazów z pieców szklanych do wytopu amienia miedziowego.

Zasuwa według wzoru charakteryzuje się tym, że ma odcinającą płytę (19) umieszczoną pomiędzy górnym zaciskowym kołnierzem (3) a dolnym zaciskowym kołnierzem (10), które to kołnierze przesuwane są wzdłuż osi pionowej zasuwy za pomocą mimośrodowych tarcz (15).

Dolny zaciskowy kołnierz (10) połączony jest elastycznie z dolnym mocującym kołnierzem (12) za pomocą kompensatora (11).

(1 zastrzeżenie)

**Dział G
FIZYKA**

G01B W. 63483 07.01.1980

Centralne Biuro Projektowo-Badawcze Dróg i Mostów, Warszawa, Polska (Miroslaw Kossakowski).

Przyrząd do określania odległości widoczności w przekroju podłużnym drogi lub ulicy

Wzór użytkowy rozwiązuje zagadnienie opracowania przyrządu, który można dostosować do różnych normatywów projektowania.

Przyrząd składa się z płyty podstawowej (1), na której są naniesione linie pionowe (3) tworzące siatkę odległości w skali poziomej przekroju i dwa wycinki okręgu (4), na których są naniesione podziałki pochyleń podłużnych oraz z obracalnej linijki (2). Na linijce (2) naniesione są ruchome linie widoczności (5) i wysokości samochodu jadącego z przeciwną (6).

Linie widoczności (5) wykonane są korzystnie z drutu stalowego i są mocowane do wyjmo walnych bolców umieszczonych w otworach (12) linijki (2), przy czym otwory te są umieszczone symetrycznie w stosunku do linii wysokości samochodu jadącego z przeciwną.

Przyrząd służy do określania odległości widoczności z rysunku przekroju podłużnego drogi lub ulicy. (2 zastrzeżenia)

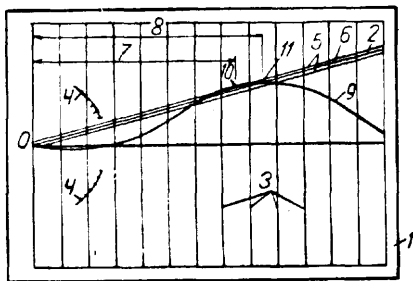
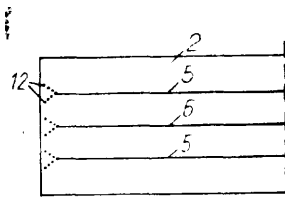

Fig. 1

G01B W. 63710 07.02.1980
E02D

Politechnika Lubelska, Lublin, Polska (Jan Kukiełka, Zdzisław Misztal).

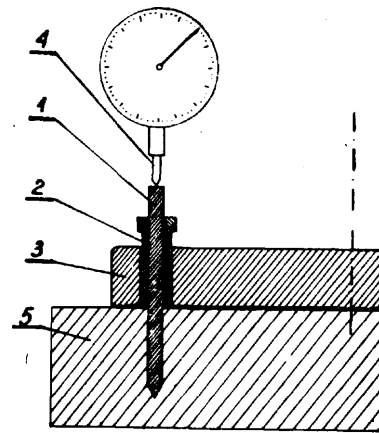
Urządzenie do ustawiania czujnika w metodzie VSS badania nośności nawierzchni drogowych

Wzór użytkowy rozwiązuje zagadnienie zwiększenia dokładności badań.

Urządzenie według wzoru użytkowego składa się z cylindrycznego pręta (1) metalowego z jednym końcem płaskim, a drugim końcem zaostrzonym i metalowej tulejki (2) cylindrycznej zakończonej kołnierzem, o średnicy zewnętrznej nieco mniejszej od średnicy otworów w płycie (3) obciążającej i średnicy wewnętrznej nieco większej od średnicy cylindrycznego pręta (1).

Pręt cylindryczny w czasie wykonywania pomiaru zagłębiony jest zaostrzonym końcem w badanej warstwie na głębokość około 3 cm poprzez otwór w płycie obciążającej (3) a nóżka czujnika (4) oparta jest o wystający ponad płytę (3) płaski koniec pręta (1).

(1 zastrzeżenie)

G01G W. 63463 04.01.1980

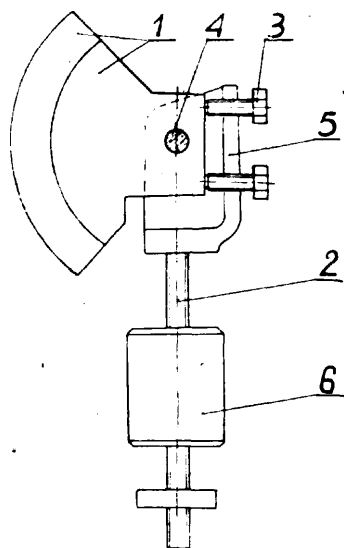
Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Wąg, Lublin, Polska (Ludomir Gaęala, Janusz Wach, Andrzej Juśkiewicz).

Urządzenie uchylne wagi

Wzór użytkowy rozwiązuje zagadnienie zapewnienia możliwości dokonywania w sposób prosty i precyzyjny zmian kąta wychylenia przeciwwagi.

Urządzenie uchylne wagi składające się z segmentów oraz oprawy osadzonej na wspólnej osi z segmentem, w której umieszczone jest ramie z przeciwwagą charakteryzuje się tym, że segment (1) zestawiony jest z trzech elementów stanowiących jedną całość, a współ-

pracująca oprawa (5) ma ścianką z elementami (3) złącznymi umożliwiającymi zmianę położenia wobec siebie segmentu (1) i ramienia (2) z przeciwwagą (6).
(1 zastrzeżenie)

G01L

W. 63482

07.01.1980

Zakład Automatykacji i Mechanizacji Przemysłu Materiałów Ogniotrwałych, Gliwice, Polska (Adam Matzner, Stefan Kotar, Stanisław Jańczy, Rudolf Michalski).

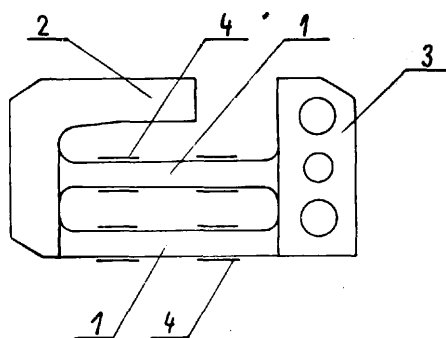
Tensometryczny przetwornik siły

Przedmiotem wzoru użytkowego jest tensometryczny przetwornik siły przeznaczony do pomiaru małych sił statycznych i dynamicznych, między innymi w różnego typu wagach elektromechanicznych.

Wzór użytkowy rozwiązuje zagadnienie opracowania przetwornika umożliwiającego uzyskanie podwyższonego sygnału wyjściowego.

Tensometryczny przetwornik siły według wzoru użytkowego ma element zginany w postaci dwóch równoległych belek (1) połączonych z jednej strony wspólnym ramieniem (2), na którym znajduje się punkt przyłożenia siły mierzonej, skierowanej prostopadle do osi podłużnej belek zginanych (1). Z drugiej strony belki te połączone są wspólnym elementem stanowiącym wspornik (3).

Na płaskich powierzchniach belek (1) prostopadłych do osi mierzonej siły naklejane są czujniki tensometryczne (4) tak, że łączna ich ilość wynosi osiem.
(1 zastrzeżenie)

G01M

W. 63676

31.01.1980

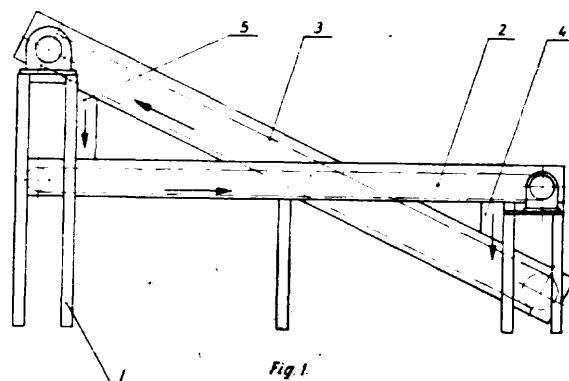
Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Maszyn i Urządzeń Przetwórstwa Zbożowo-Paszowego, Bydgoszcz, Polska (Wojciech Weiner, Franciszek Reszkowski, Jan Dodot).

Stanowisko badawcze przenośników ciągłych

Przedmiotem wzoru użytkowego jest stanowisko badawcze przenośników ciągłych pracujące w zamkniętym obiegu nosiwa.

Wzór użytkowy rozwiązuje zagadnienie opracowania stanowiska badawczego, umożliwiającego kompleksowe badania eksploatacyjno-wytrzymałościowe podnośników ciągłych.

Stanowisko badawcze według wzoru składa się z konstrukcji wsporczej (1), na której umieszczone są: przenośnik poziomy (2) i ukośny względem niego przenośnik (3). Przenośnik (2) mniejszą wydajność od przenośnika (3) pracuje więc przy maksymalnym zasypie. Wysyp (4) i (5) każdego z przenośników umieszczony jest nad korytem drugiego.
(1 zastrzeżenie)

G01N

W. 63469

03.01.1980

Instytut Kształtowania Środowiska, Oddział we Wrocławiu, Wrocław, Polska (Tadeusz Pokorny, Jerzy Chajdas).

Przyrząd do ciągłego poboru próbek cieczy, zwłaszcza wody i ścieków

Wzór użytkowy rozwiązuje zagadnienie poboru próbek badanej cieczy, zwłaszcza wody i ścieków w sposób ciągły i automatyczny, w całodobowym cyklu pracy.

Przyrząd ma obudowę (1) wewnątrz której umieszczony jest pojemnik (2) wypełniony zbiorniczkami (3). Nad nimi usytuowane są otwory wylotowe lejeków końcowych (5) połączonych przewodami (6) z lejkami (7) umieszczonymi w kolejkach. Nad lejkami (7) na osi (8) zamocowane jest obrotowo ramie (9) rozdzielacza (10), zakończonego lejkiem (11). Lejek (11) przewodem (12) połączony jest z pompą (4).
(2 zastrzeżenia)

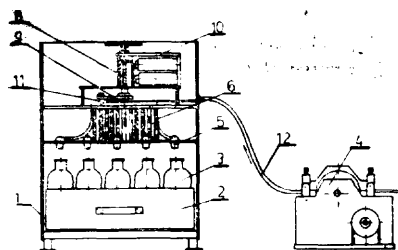

Fig 1

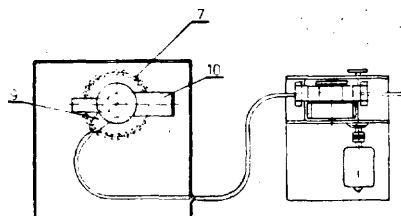

Fig 2

G01N

W. 63527

10.01.1980

Instytut Górnictwa Naftowego i Gazownictwa, Kraków, Polska (Krzysztof Fugiel, Andrzej **Zoła**, Albin Hejnar, Bolesław **Kordyś**, Andrzej Nowak).

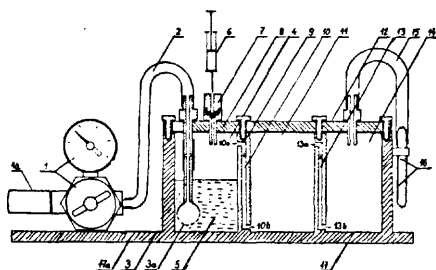
Urządzenie do oznaczania siarkowodoru w płucce wiertniczej

Przedmiotem wzoru użytkowego jest urządzenie do oznaczania siarkowodoru w **płucce** wiertniczej stosowane w górnictwie naftowym przy wierceniach obrotowych.

Wzór użytkowy rozwiązuje zagadnienie opracowania budowy urządzenia przystosowanego do użytkowania w warunkach terenowych i umożliwiającego oznaczenie większych niż śladowe ilości siarkowodoru.

Urządzenie do oznaczania siarkowodoru w płucce wiertniczej według wzoru użytkowego charakteryzuje się tym, że ma komory (4, 11 i 14) wytoczone bezpośrednio w korpusie (17) z przegrodami (9 i 12) w postaci płytek wzdłuż których przechodzi kanał (13) o wlocie (13a) i wylocie (13b) oraz kanał (10) o wlocie (10a) i wylocie (10b).

(1 zastrzeżenie)

G01N

W. 63645

25.01.1980

Główny Instytut Górnictwa, Katowice, Polska (Jan Kłakus, Paweł Krzystolik, Franciszek **Świergot**, Krystian Mendera, Edward Karwat).

Przetwornik pomiarowy, zwłaszcza do analizatorów dwutlenku węgla

Wzór użytkowy rozwiązuje zagadnienie zapewnienia dużej stabilności parametrów metrologicznych przetwornika w czasie oraz jego pełne bezpieczeństwo wobec gazów, wybuchowych, przy jednoczesnym ułatwieniu montażu i demontażu.

W przetworniku według wzoru zastosowano gwintowaną nakrętkę (5) łączącą kadłub (2) z podstawą (1) wyposażoną w komory elementów pomiarowych. Do podstawy (1) jest przylutowana miedziana folia (9) zamykająca szczelnie komorę kompensacyjnego elementu pomiarowego. W geometrycznym środku kadłuba (2) jest osadzona podpora (13) opierająca się drugostronnie o spiekany filtr (4) umieszczony w gnieździe (3).

Przetwornik pomiarowy działa na zasadzie zmiany przewodnictwa cieplnego.

(1 zastrzeżenie)

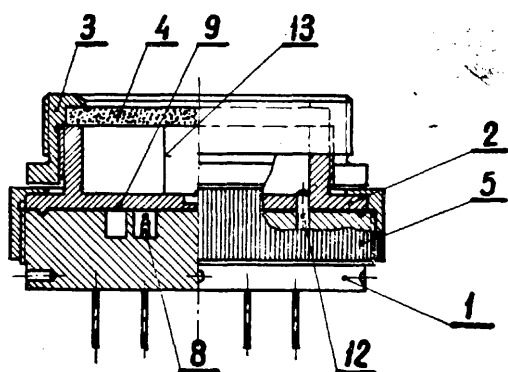

Fig. 1

G03B

W. 63451

13.02.1980

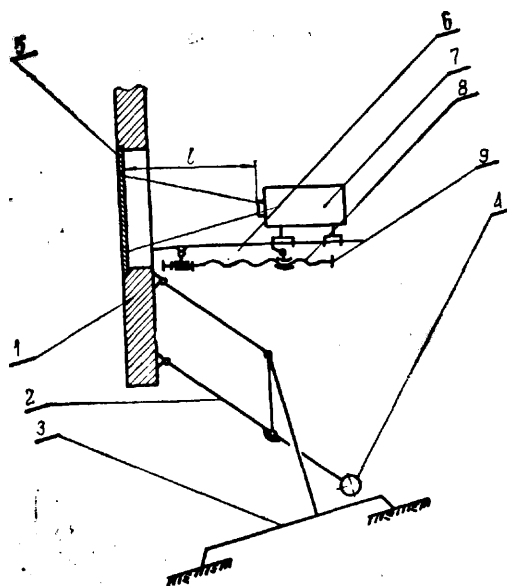
Akademia Rolniczo-Techniczna, Olsztyn, Polska (Leszek Mieszkalski, Wacław **Misiak**).

Urządzenie do wykonywania rysunków metodą podświetlania

Wzór użytkowy rozwiązuje zagadnienie opracowania urządzenia umożliwiającego powiększenie przerysowywanego rysunku.

Urządzenie do wykonywania rysunków metodą podświetlania charakteryzuje się tym, że w desce kreślarskiej (1) wykonany jest otwór, w którym znajduje się przezroczysty ekran (5), a do tylnej ściany deski (1) przymocowany jest wspornik (6) dla rzutnika (7), natomiast odległość rzutnika (7) do ekranu (5) reguluje się śrubą (8) z pokrętkiem (9).

(1 zastrzeżenie)

G06K

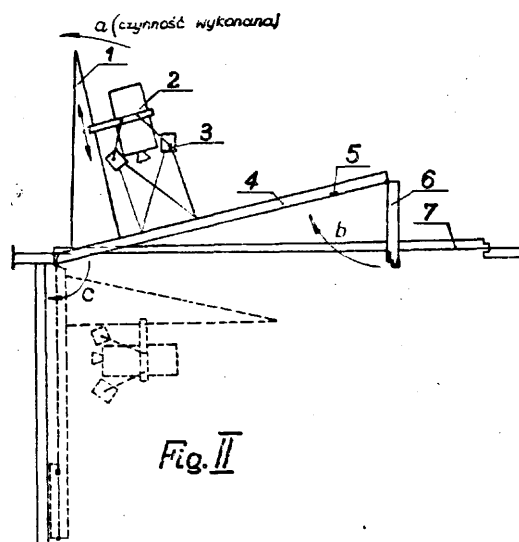
W. 63475

05.01.1980

Akademia Medyczna, Lublin, Polska (Zdzisław Michalski).

Katedra audiowizualna

Wzór użytkowy rozwiązuje zagadnienie opracowania budowy katedry, w której zespół czytelnik — kamera umieszczony jest w sposób pozwalający na jego schowanie w pulpicie wykładowcy, przy zachowaniu pełnej użyteczności pulpitu.

Katedra audiowizualna będąca przedmiotem wzoru użytkowego składająca się z pulpitu wykładowcy, urządzeń audiowizualnych, w skład których wchodzi kamera TV, czytnik dokumentacji, magnetowid, monitor kontrolny oraz urządzeń pomocniczych jak na przykład elementy przełącznikowe lub przekaźnikowe do aparatury pozostającej na sali, charakteryzuje się tym, że podstawa czytnika (4) jest umieszczona zawiasowo na blacie pulpitu wykładowcy mającym otwór wielkością odpowiadający wielkości tej podstawy. Do podstawy czytnika (4) zamocowany jest w sposób trwały czytnik (1), do którego przymocowana jest kamera (2) z umieszczonymi dwoma palnikami halogenowymi (3). Urządzenie ponadto ma ruchome elementy (6, 7) wyrównujące pulpit wykładowcy po rozłożeniu lub skryciu zestawu.

(2 zastrzeżenia)

G09B

W. 62751

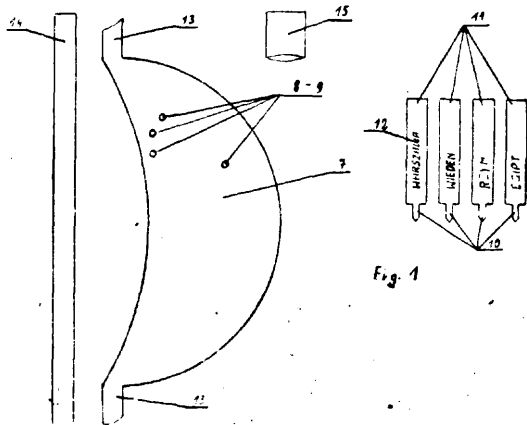
11.10.1979

Antoni Krzysik, Wrocław, Polska (Antoni Krzysik).

Globus składany

Wzór użytkowy rozwiązuje zagadnienie opracowania globusa wygodnego do przenoszenia.

Globus według wzoru użytkowego składa się z kilku części (7) stanowiących wycinek kuli, na których naklejone są części mapy świata. Bieguny wszystkich części globusa zakończone są dzieloną tulejką (13), która po złożeniu przylega do osi (14) i jest na niej zaciśnięta tulejką (15).

W miejscu znaków stolic w czaszy globusa wykonane są otworki, w których umieszcza się słupki planzszetek (11) z napisami na nich nazwami stolic państw świata.

(1 zastrzeżenie)

G11B

W. 63688

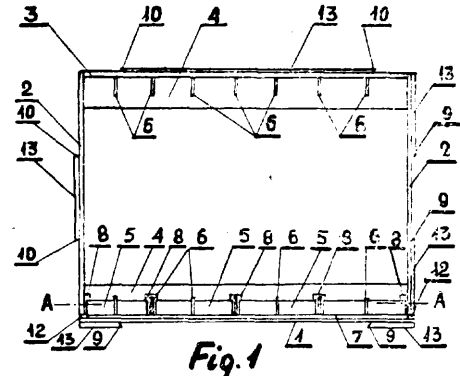
05.02.1980

Aleksander Skrzyniarz, Józefów, Polska (Aleksander Skrzyniarz).

Pojemnik na kasety magnetofonowe

Wzór użytkowy rozwiązuje zagadnienie opracowania pojemnika, z którego można wyjmować kasety w sposób łatwy i wygodny, przystosowanego też do wygodnego przewozu kaset.

Pojemnik na kasety magnetofonowe, składa się z dwu ścian bocznych (2) oraz dna (1) i górnej płytki (3), wyposażonych w listwy stanowiące przegrody dla kaset.

Ponadto pojemnik składa się z dwu tylnych pasów (4) o kształcie wąskich prostokątów, z których dolny wyposażony jest w otwory (8) przypadające w miejscu co drugiej listwy (6) dna (1) oraz z wygiętych w środku pod kątem rozwartym blaszek (5) mających odgięte na zewnątrz i tkwiące w otworach (8) końcówki, zamocowanych środkiem wygięcia między dolnym pasem (4), a listwami (6) dna (1). Dno (1) ma od przodu uformowane wybranie (7). Boczna ścianka (2) uformowana jest z dwu prostokątów, górnego wąskiego i dolnego szerokiego, wyposażonego w wąskie wybranie (12), od przodu połączonych krawędzią (10) nachyloną pod kątem zbliżonym do 45°, a od tyłu wyposażonych w prostokątne wybranie.

Górna płytka (3) ma występ dopasowany do wybrania (7) dna (1) oraz do wybrań (12) bocznych ścianek (2). Zewnętrzna powierzchnia dna (1) bocznych ścianek (2) i górnej płytki (3) pokryte są pogrubiającymi je płytkami (13) wyposażonymi na krawędziach w ukośne ścięcia (9) skierowane do środka i ukośne ścięcia (10) skierowane od środka, wzajemnie do siebie dopasowane, przy czym ukośne ścięcia (9) znajdują się na tych samych wysokościach, na bocznych ściankach (2), a na dnie i na górnej płytce znajdują się na tych samych szerokościach.

(1 zastrzeżenie)

Dział H ELEKTROTECHNIKA

H02B

W. 63839

27.02.1980

H05K

Instytut Komputerowych Systemów Automatyki i Pomiarów, Wrocław, Polska (Stanisław Wielęba, Ewa Lambrych, Józef Rak).

Obudowa do elementów pulpitowych

Przedmiotem wzoru użytkowego jest obudowa do elementów pulpitowych zabudowanych w pulpitać mozaikowych lub w szafach sterowniczych, mająca zastosowanie w układach automatyki przemysłowej.

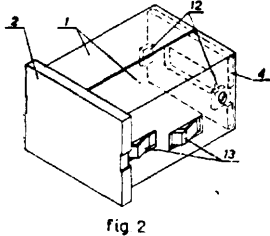
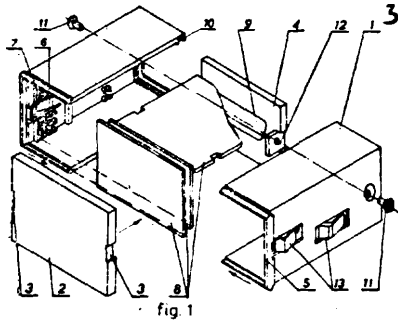
Wzór użytkowy rozwiązuje zagadnienie opracowania obudowy składającej się z mniejszej ilości elementów konstrukcyjnych, ułatwiającej montaż i rozmieszczenie bloków funkcjonalnych.

Obudowa składa się z dwóch jednakowych części (1), z których każda na swych krawędziach czołowych jest zaopatrzona w zewnętrzne kołnierze (5).

Na wewnętrznej stronie ścian jednej części obudowy (1) są usytuowane poziome wypusty (6) i pionowe wypusty (7), między które są wsunięte funkcjonalne bloki (8), połączone ze złączami umieszczonymi w gniazdowym otworze (9) wykonanym w tylnej płycie (4) zaopatrzonej w dwa boczne występy (12).

Na dwóch bocznych półściankach obu części (1) obudowy są wykonane dwie szczeliny, w których są zamontowane zatraskowe jęczyczki (13), natomiast maskownica (2) na swych krótszych bokach ma wybrania (3).

(1 zastrzeżenie)

H02G

W. 63786

20.02.1980

Zakłady Telewizyjnego Sprzętu Profesjonalnego Unitra-Dom, Warszawa, Polska (Zdzisław Kaczorek, Mirosław Morawski).

Przyrząd do zdejmowania pancerza ekranującego z żyły przewodu koncentrycznego oraz innych przewodów elektrycznych okrytych pancerzem ekranującym

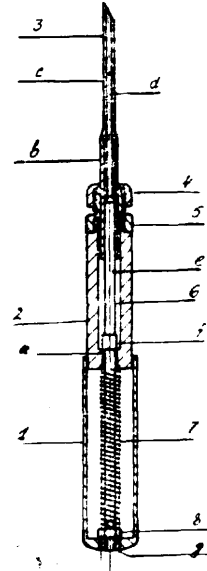
Wzór rozwiązuje zagadnienie opracowania przyrządu łatwego w obsłudze do odłączania pancerza ekranu od przewodu bez zniszczenia izolacji.

Przyrząd do zdejmowania pancerza ekranującego z żyły przewodu koncentrycznego oraz innych przewodów elektrycznych okrytych pancerzem ekranującym, ma trzpień okrągły (6) o dwóch średnicach (d, e) z kołnierzem (f). Obudowa trzpienia składa się z trzech cylindrycznych rurek (1, 2, 3), z których rurka (3) o najmniejszej średnicy, ma jeden koniec cieńszy (c) ścięty pod kątem ok. 45°, natomiast grubsza część (b) umieszczona jest suwliwie, częściowo w rurce (2).

Jeden koniec rurki (2) ma gwint zewnętrzny na którym umieszczona jest nakrętka (5) wyposażona w cylindryczne przedłużenie ze wzdłużnymi nacięciami i średnicy zbieżnej i zewnętrznym gwintem, na którym umieszczona jest nakrętka (4). Całość stanowi element sprężysto-zaciskający.

Drugi koniec rurki (2) ma wewnątrz tulejkę żelazną (a) o średnicy wewnętrznej większej od średnicy trzpienia (6) lecz mniejszej od kołnierza (f). Koniec tej rurki umieszczony jest suwliwie wewnątrz cylindrycznej rurki (1), która zamocowana jest na stałe jednym końcem (g) do końca trzpienia (6), przy nakrętce (8), która stanowi oparcie dla sprężyny cylindrycznej (7).

(1 zastrzeżenie)

H05B
A01K

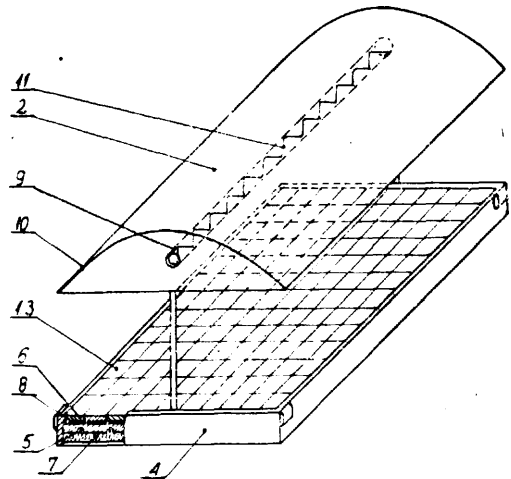
W. 63848

28.02 1980

Akademia Rolniczo-Techniczna, Olsztyn, Polska (Feliks Sawicki, Józef Orliński).

Elektryczne stanowisko zwłaszcza do ogrzewania prosiąt

Wzór rozwiązuje zagadnienie opracowania stanowiska do ogrzewania prosiąt w przemysłowych fermach, o dużej bezwładności płyty grzewczej i równomiernym rozkładzie temperatury.

Elektryczne stanowisko zwłaszcza do ogrzewania prosiąt, charakteryzuje się tym, że wyposażone jest w dwa zespoły grzewcze dolny (1) i górny (2), przy czym zespół dolny (1) stanowi ceramiczna płyta podłogowa (3) z zatopionymi w niej elementami grzejnymi (5), a zespołem górnym (2) stanowiący dach stanowiska jest grzejnik rurkowy (9) z odbłyśnikiem (10).

(1 zastrzeżenie)

Wykaz numerowy zgłoszonych wynalazków
opublikowanych w BUP nr 25/1980

Nr zgłoszenia	Int. Cl. ²	Strona
1	2	3
210187	F16H	77
210520	C07D	34
212112	A01N	1
212287	H03H	91
212784	A61K	5
212836	G01L	85
212947	G01P	85
213766	G05D	87
213847	C07C	32
213962	H04N	94
213994	B65G	27
214050	E04G	70
214091	H01L	90
214119	E04B	68
214129	E04G	70
214159	B65D	25
214162	G05F	88
214214	H03K	91
214215	H02M	90
214242	E04B	69
214257	H03K	92
214261	F27D	80
214297	H03K	92
214302	H04B	93
214312	B03B	11
214318	H04M	94
214320	H03K	92
214338	H02P	91
214396	E04C	93
214401	E01C	67
214444	E01B	67
214506	B01D	7
214541	G03C	86
214588	E04D	70
214590	E04G	71
214591	B08B	14
214593	E04B	69
214603	B08B	14
214607	C03C	31
214608	C09D	59
214618	B29H	23
214632	F15B	75
214641	C07C	33
214686	C09B	58
214690	B07C	14
214693	B29D	22
214696	C09C	59
214716	F16S	79
214736	B25B	20
214768	E21F	74
214769	F16H	78

Nr zgłoszenia	Int. Cl. ²	Strona
1	2	3
214802	C07H	53
214860	C04B	31
214866	C23C	63
214876	C08L	57
214877	B08B	15
214882	F27D	80
214893	B22C	16
214912	C07H	53
215015	C07J	54
215030	C23G	64
215053	B65H	28
215056	C01B	29
215071	F23N	79
215076	C09B	58
215077	C09B	58
215079	B01D	7
215084	B65D	25
215093	B64D	25
215120	B65G	27
215130	B65G	27
215146	C07D	34
215154	F28D	81
215155	B65G	28
215191	A23B	4
215192	B23P	19
215199	F24D	79
215204	B65D	26
215218	F24H	80
215248	B01D	7
215259	F28D	81
215260	B01D	7
215268	B23K	18
215285	F27B	80
215292	F02D	74
215295	B65G	28
215307	C09B	58
215309	C09B	58
215315	B01F	9
215318	C25D	65
215360	C07D	35
215380	B01J	10
215381	C08F	55
215388	B29H	23
215393	C23F	63
215395	A61K	5
215396	A61K	P
215404	B23D	18
215406	C04B	31
215421	C08J	57
215434	C03C	31

1	2	3
215436	C08G	56
215439	C04B	31
215440	B01F	9
215441	E21D	9
215472	E04H	71
215478		72
215483	C23F	64*
215503	B28B	21
215533	C07C	33
215534	C07D	35
215540	E04B	69
215542	C07D	35
215545	B01F	9
215557	C08G	56
215559	C08F	55
215580	C04B	32
215581	C22C	63
215582	C22C	63
215600	C07C	33
215602	C01G	29
215619	C08L	57
215630	C08G	56
215634	B23P	19
215652	C10B	60
215654	B22D	16
215656	C22B	62
215658	C10B	60
215661	C08L	58
215689	B21C	15
215706	C25D	65
215710	C22C	63
215724	A22C	3
215725	B05B	13
215733	C22C	63
215738	C03B	30
215748	C07D	36
214749	C07D	36
215762	D06M	66
215780	C10M	61
215782	B03C	12
215793	B29F	22
215799	C08G	56
215805	B01F	10
215833	C21D	62
215844	B24B	20
215869	B29D	22
215880	C07J	54
215890	C09K	60
215896	C25B	64
215901	C10M	61
215902	C25B	64
215912	C02C	29
215914	C09F	59
215915	C02C	30
215916	C07C	33
215917	C07F	52
215938	C23F	64
215955	C02C	30
215960	D01B	65
215965	C04B	32
215967	B23K	18
215986	B04B	13
215988	C07C	33
215989	B01D	8
215993	A22C	3

1	2	3
217327	C07G	53
218339	C07D	36
218561	C25D	65
218932	C07D	36
219034	C07D	37
219299	C07D	37
219304	C07D	38
219405	C07D	39
219467	C08G	56
219471	C07D	39
219563	C07D	39
219737	G01R	86
219739	A61K	5
219885	C07D	40
219913	C07D	40
219996	C07D	40
220156	C07D	40
220182	A61L	6
220185	C07D	40
220319	C13C	61
220351	C07D	41
220463 T	E02B	68
220500	D21C	66
220526	A61K	6
220609	C07D	41
220728 T	G05D	87
220761 T	F28D	81
220827 T	B03B	11
220828 T	C07F	52
220840	C09B	59
220844 T	A61B	4
220908 T	G01L	85
220915 T	G01F	82
221143 T	F16C	76
221148 T	C07D	41
221160 T	B05B	13
221166 T	D06P	66
221170 T	F16D	77
221178 T	G05D	87
221183 T	G07B	88
221184 T	B01J	10
221188	C07D	42
221192 T	G10L	89
221221	C07D	42
221232 T	B29D	22
221248	C07D	42
221249	C07D	43
221259 T	G01F	82
221265 T	B22D	17
221289	C07D	43
221326 T	B29C	21
221339 T	F16H	78
221342 T	B01J	10
221367	C07D	43
221396 T	G06G	88
221429 T	B32B	24
221441 T	E02D	68
221488 T	B01B	67
221492 T	G03B	86
221495	C08F	55
221503 T	G07F	89
221504 T	B65D	26
221506	B03B	12
221511 T	G01P	86
221518 T	B23Q	19

1	2	3
211520 T	C01G	29
221522 T	C01G	29
221529 T	G01J	84
221530 T	G01J	84
221531 T	C21D	62
221550 T	H04L	93
221551 T	H01M	90
221552 T	H03K	92
221553 T	B26F	21
221554 T	G01K	84
221555 T	C03B	31
221568 T	G05B	87
221770 T	E21F	74
221582 T	F16B	76
221583 T	E04B	70
221599 T	A61B	5
221601 T	B21J	16
221607 T	C08K	57
221611 T	C07C	34
221619 T	A23J	4
221620 T	F24F	79
221623 T	F28D	82
221626 T	H01S	90
221629 T	B24C	20
221630 T	F16F	77
221633 T	H01J	89
221644 T	G01F	83
221645 T	G01F	83
221673 T	E21D	73
221683	C07D	44
221692 T	F25B	80
221694 T	F16L	78
221696 T	C10G	61
221702 T	A22C	3
221710 T	B01D	8
221713 T	B41J	24
221714 T	B41J	24
221715 T	F16C	76
221718 T	G05D	87
221722 T	B08B	15
221744	C07D	44
221746	C07F	52
221747	C07F	53
221750	C07H	54
221816	C08G	57
221821	C07H	54
221869	C07D	46

1	2	3
221874	C07D	
221963	C07D	46
221964	C07D	48
222053	C08F	55
222088	C07D	48
222090	C07D	49
222115	C07D	49
222117	C07D	49
222118	D01F	65
222294	C07D	49
222321	G01K	84
222324 T	C02C	30
222393	A01K	1
222466	B29H	23
222447	E21D	73
222467	C21D	62
222468	E21B	71
222470	C07D	50
222471	C07D	50
222502	E21C	72
222503	E21C	72
222504 T	A01N	1
222506	B22D	17
222531	C09C	59
222532	E21D	73
222534	D21F	66
222537	B41J	24
222538	E21D	73
222599	F15B	75
222634	C07D	51
222668	F16L	78
222700	B23B	17
222731	A21D	2
222732	A01N	2
222824	B02C	11
222865	C07D	51
222903	A21D	2
222910	F16C	76
222969	E05B	71
222971	A62C	6
222994	B22C	16
222995	E01B	67
223020	F15C	75
224376	C21B	62
224918 T	B29D	22

4
Wykaz numerowy zgłoszonych wzorów
opublikowanych w B11P nr 25/1980

Nr zgłoszenia	Int. Cl. ²	Strona
1	2	3
62751	C09B	118
62752	C23C	107
Z 63209	E05F	111
63276	E04B	108
63293	E04B	108
63294	E04B	108
63295	E04B	109
63296	E04C	109
63297	E04C	110
63324	E04C	110
63393	E04B	109
63399	B27H	105
63413	E04H	111
63444	F23J	114
63445	F16K	112
63447	F16L	114
63448	F16K	113
63451	G03B	117
63459	B25B	100
63460	B25B	100
63463	G01G	115
63467	B25H	100
63468	B25B	101
63469	G01N	116
63473	B25B	101
63474	B25B	101
63475	G06K	117
63482	G01L	116
63483	G01B	115
63485	B25B	102
63521	D03D	107
63524	B26B	104
63527	G01N	117
63528	B25D	102
63536	B25B	102
63543	B25B	103
63553	A61D	97
63623	A61C	97
63634	F16L	114
63635	B26B	104
63639	F16K	113

Nr zgłoszenia	Int. Cl. ²	Strona
1	2	3
63640	B26D	
63644	B25B	104
63645	G01N	103
63646	F16K	117
63656	B25B	113
63661	B25B	103
63663	B26F	104
63676	G01M	105
63680	F15B	116
63684	E06C	112
63685	F16L	111
63687	B42D	114
63688	GUB	106
63689	A63H	118
63695	B67B	97
63698	B23B	107
63702	A47D	99
63708	B23B	96
63710	G01B	100
63713	E06C	115
63714	E06C	111
63717	E06C	112
63720	E04G	110
63723	B29C	106
63730	B21D	99
63759	B29F	106
63761	A23D	95
63772	A41F	95
63773	B08B	99
63774	A47H	96
63786	A24F	95
63791	H02G	119
63812	B05B	98
63815	A47B	95
63816	B05B	98
63818	B29H	106
63821	A47H	97
63822	B03B	98
63839	A47B	96
63848	H02B	118
	H05B	119

Urząd Patentowy PRL zawiadamia, że wydaje drukiem polski tekst trzeciej edycji Między-; narodowej Klasyfikacji Patentowej, stosowanej w Polsce od 01.01.1981 r.

Poniżej podaje się wykaz podklas nowych i zniesionych w porównaniu do drugiej edycji Międzynarodowej Klasyfikacji Patentowej.

Nowe podklasy w **Int. C1³**

1. B09 B — Utylizacja odpadów stałych
2. C02 F — Obróbka wody, ścieków przemysłowych, komunalnych lub osadów ściekowych
3. C12 M — Urządzenie do enzymologii lub mikrobiologii; Aparatura do hodowli jednokomórkowych glonów, komórek i tkanek roślinnych lub zwierzęcych lub wirusów
4. C12 N — Mikroorganizmy lub enzymy; Ich mieszaniny; Rozmnażanie, konserwacja lub hodowla mikroorganizmów lub tkanek; Mutacje lub inżynieria genetyczna; Pożywki hodowlane
5. C12 P — Procesy fermentacyjne lub enzymatyczne służące do otrzymywania określonego związku chemicznego lub mieszaniny
6. 12 Q — Pomiary lub badanie procesów zachodzących z udziałem enzymów lub mikroorganizmów; Mieszaniny lub papierki wskaźnikowe do tego celu; Sposoby wytwarzania takich mieszanin; Sterowanie w procesach mikrobiologicznych lub enzymologicznych uzależnione od sposobu postępowania
7. C12 R — Procesy z udziałem mikroorganizmów
8. C30 B — Hodowla monokryształów; Jednokierunkowe zestalanie materiałów eutektycznych lub jednokierunkowe odmieszanie materiałów eutoktydalnych; Obróbka końcowa monokryształów ogólnie; Domieszkowanie kryształów ogólnie; Oczyszczanie przez topienie strefowe materiałów ogólnie; Urządzenie do tego celu
9. G04 G — Czasomierze elektroniczne

G09 G — Układy lub obwody do sterowania urządzeniami wskazującymi z zastosowaniem środków statycznych przedstawiających informacje zmienne

H03 L — Automatyczna regulacja, uruchamianie, synchronizacja lub stabilizacja **elektronicznych** generatorów drgań lub impulsów

H04 S — Systemy stereofoniczne

Podklasy zniesione w **Int. C1³**

- B01 K — Procesy elektrochemiczne lub **urządzenia** ogólnie
2. B65 J — Transport w pojemnikach
3. C02 B — Uzdatnianie wody, np. oczyszczanie
4. C02 C — Oczyszczanie wód odpływowych i ścieków
5. C02 D — Woda nasycona dwutlenkiem węgla lub innymi gazami
6. C12 B — Sposoby fermentacji; Urządzenia; **Srodki** i materiały wyjściowe **ogólnego** zastosowania
7. C12 D — Wytwarzanie substancji chemicznych innych niż etanol przez fermentację lub biosyntezę
8. C12 K — Sposoby i aparatura do prowadzenia badań mikrobiologicznych; Oddzielanie, identyfikowanie i hodowla mikroorganizmów, łącznie z wirusami; Hodowla komórek lub tkanek; Mikrobiologiczne materiały i urządzenia
9. E01 G — Przebijanie tuneli lub sztolni; Budowa tuneli lub sztolni za pomocą innych technologii niż wiercenia

Wydawnictwo będzie ukazywało się sukcesywnie w dziewięciu zeszytach obejmujących osiem działów klasyfikacji patentowej od A do H oraz w osobnym zeszycie wydany będzie wstęp, zawierający zasady **korzystania** z klasyfikacji.

Zamówienie na całe wydawnictwo lub poszczególne zeszyty przyjmuje PP „Powszechna Księgarnia Wsyłkowa” 00-150 Warszawa, ul. Nowolipie 4.

